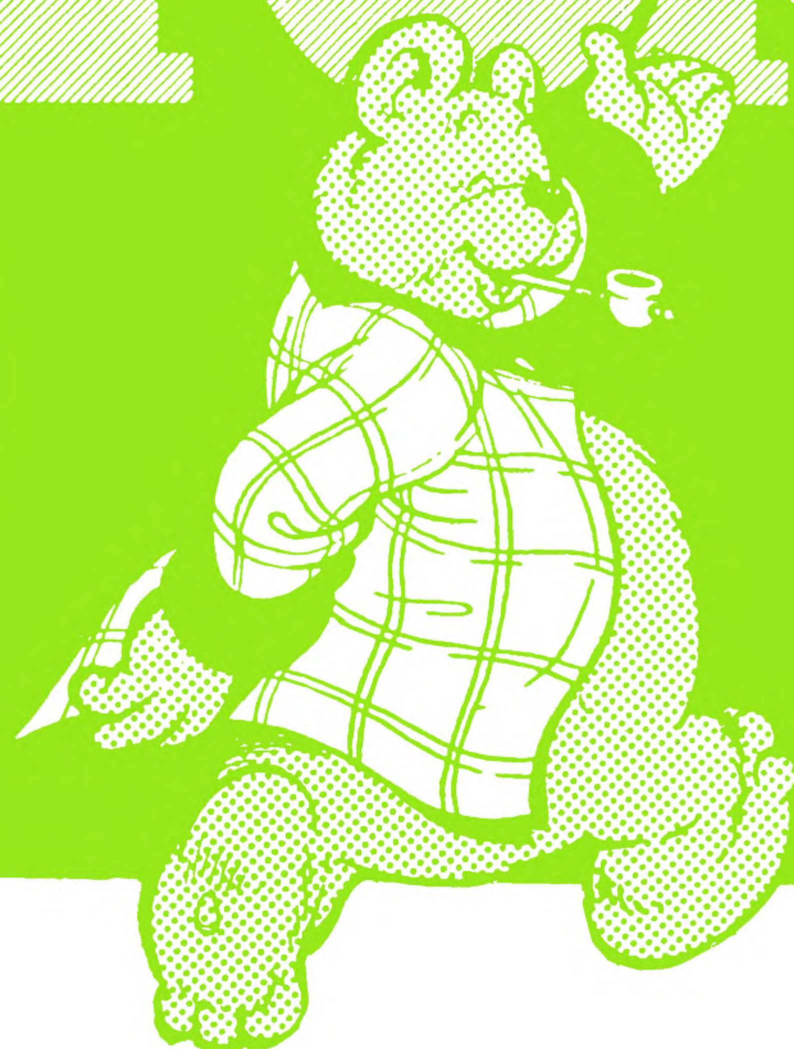
AVONTUREN VAN TOM POES

DOOR

MARTEN TOONDER

MV **46** 1424 - 1492 De geheimzinnige gaper

AVONTUREN VAN
TOM POES

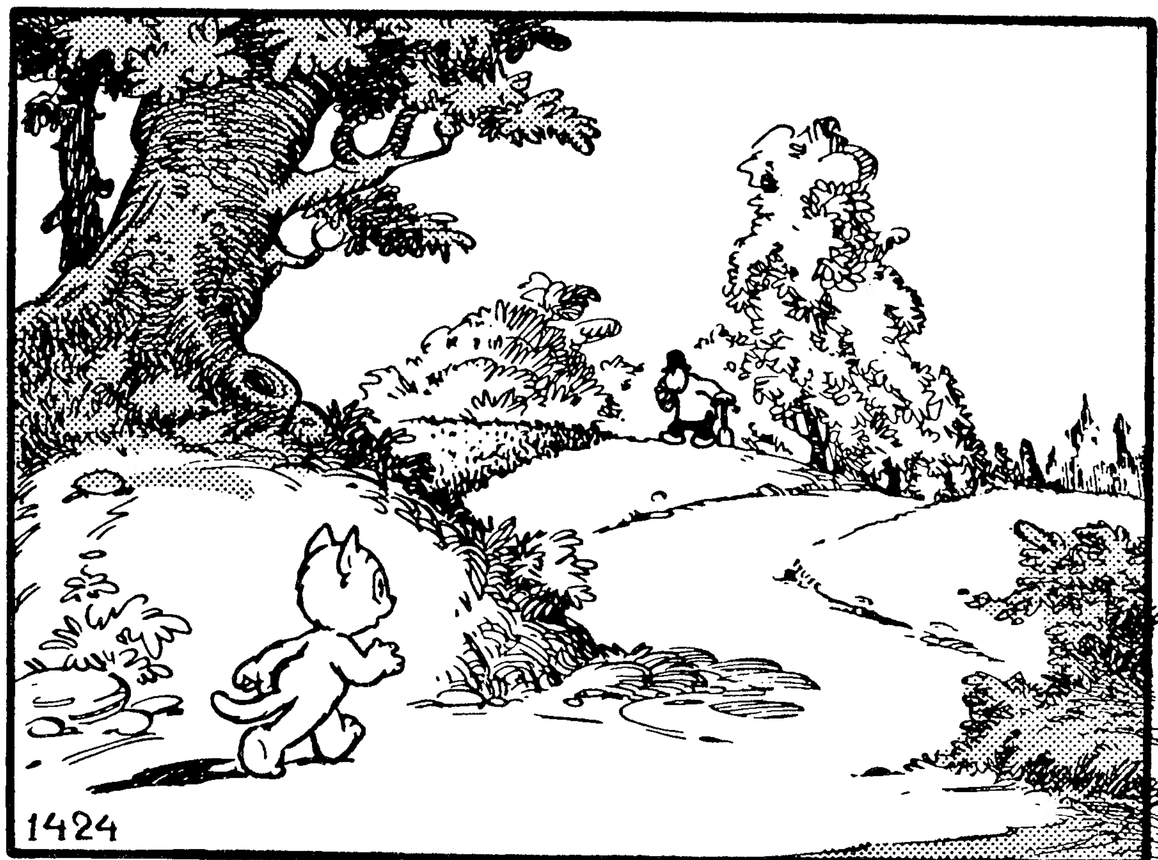
DOOR

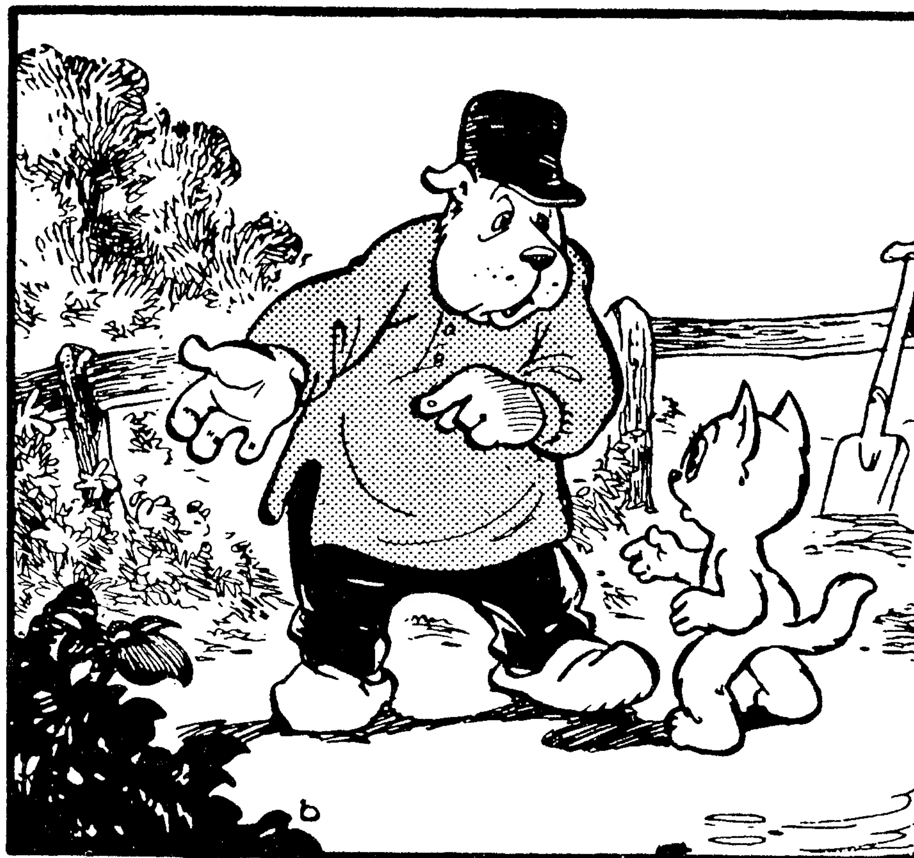
MARTEN TOONDER

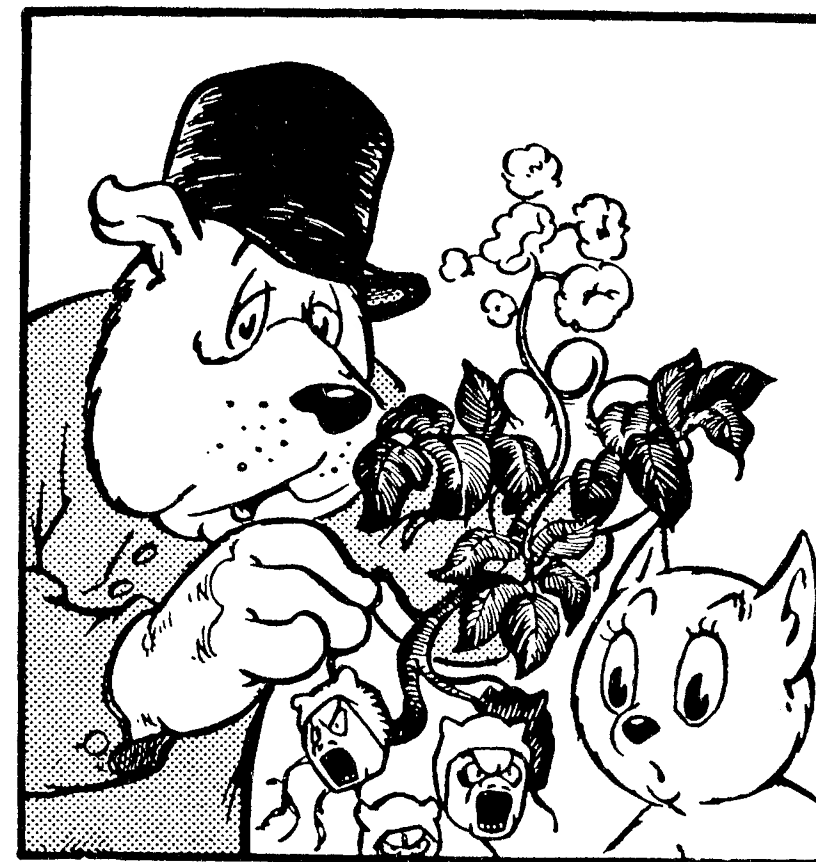
MV **46** 1424 - 1492 De geheimzinnige gaper

1977 De Bezige Bij Amsterdam in samenwerking met Het Stripschap

Druk Van Boekhoven-Bosch bv, Utrecht
ISBN 90 234 5228 3
Delen 34 & 46 ISBN 90 234 5233

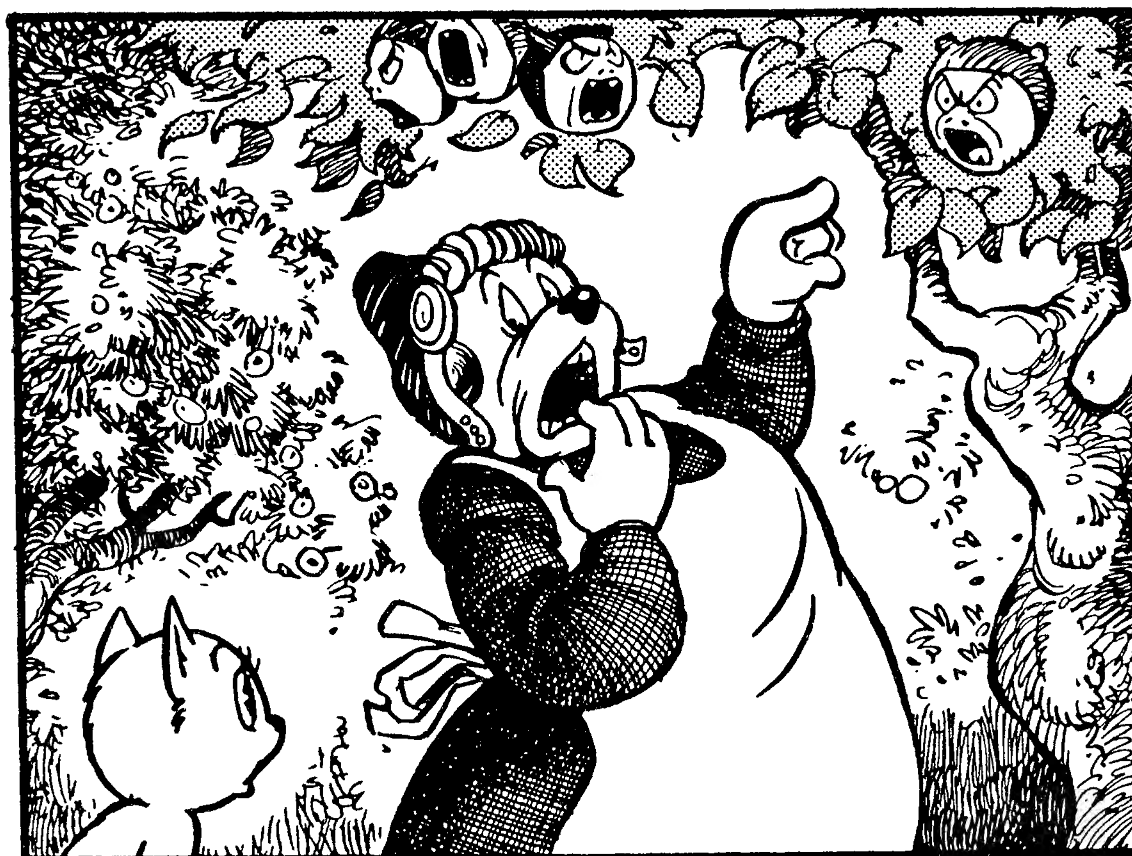

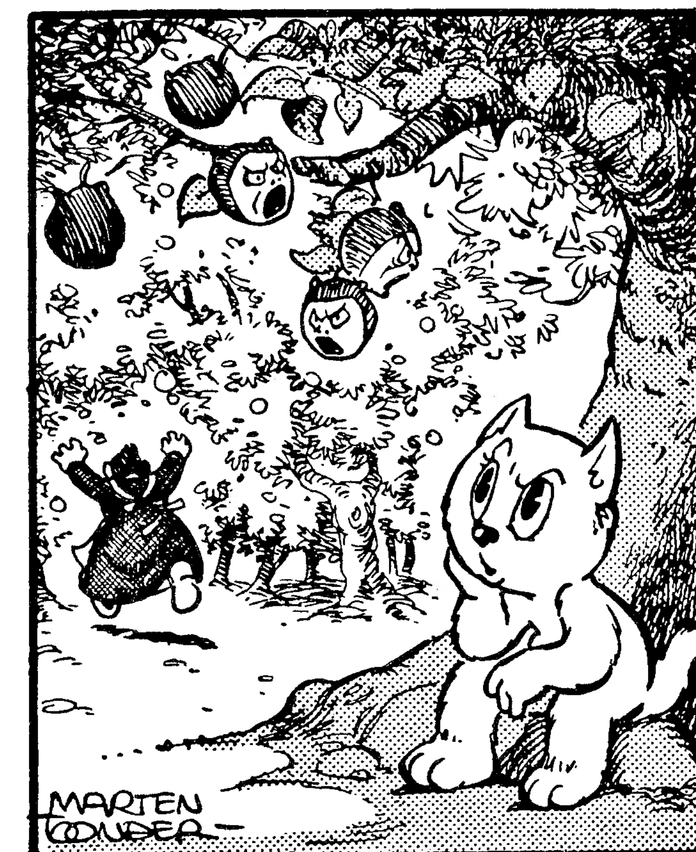

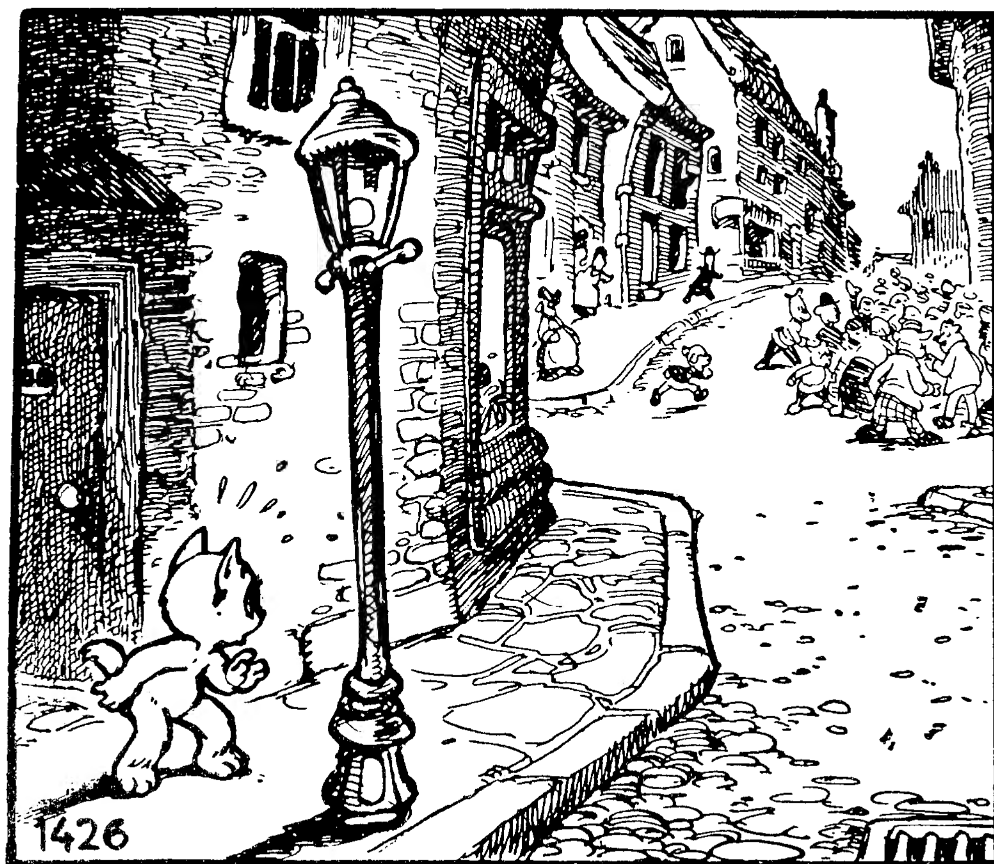
Tom Poes liep over de weg naar Rommeldam om boodschappen te gaan doen. Het weer was fraai en er was weinig verkeer. En toch was zijn stemming een beetje gedrukt.
Dat kwam omdat er weinig gebeurd was de laatste tijd. Heer Bommel was bezig zijn kasteel op te knappen en ging daar helemaal in op. Veel aanspraak had hij daar dan ook niet aan, want gesprekken die niet over antieke meubelen handelden interesseerden heer Ollie niet meer.
'Ik heb belangrijker dingen aan het hoofd, jonge vriend!' placht hij te zeggen, wanneer Tom Poes hem uitnodigde om een tocht te gaan maken. 'Jij dartelt maar door de dreven als of er geen zorgen bestaan! Maar de taak van een heer van mijn stand is om schone dingen te verzamelen en de cultuur in stand te houden, als je begrijpt wat ik bedoel!'
Zodoende liep Tom Poes alleen over de weg en verveelde zich een beetje. Toen hij dan ook een boer zag, die zorglijk naar zijn gewas stond te kijken, hield hij halt om een praatje te maken.
'Je bloemen zien er mooi uit!' zei hij om iets te zeggen.
'Bloemen?' zei de boer gramstorig. 'Dit zijn aardappelen! En ze zien er helemaal niet mooi uit! Nee, lang niet! Er is iets raars met het gewas, als je het mij vraagt – ik heb nog nooit zo iets gezien en ik boer nu toch al een tijdje!'
'Wat is er dan zo raar?' vroeg Tom Poes nieuwsgierig. 'Het lijken me heel gewone 'struikjes'.'
'Hier! Kijk maar!' zei de boer. Hij rukte een van de planten uit de grond en hield die omhoog. Tom Poes slaakte een uitroep van verbazing, want de aardappelen die eraan hingen zagen er uit als een bijzonder lelijk soort poppekoppen...

'Ik heb geen verstand van aardappelen!' zei Tom Poes. 'Maar ik moet toegeven, dat ik ze nog nooit met gezichten gezien heb. Is dat nu die aardappelziekte waar je zoveel van hoort?'
De boer bezag hem misprijzend en liep toen verder zonder te antwoorden. Tom Poes bleef nog een poosje naar de vreemde gewassen staan kijken, maar toen haalde hij de schouders op en vervolgde zijn wandeling.
'Vreemd!' dacht hij. 'Dat moet een heel bijzonder soort aardappel zijn. Ik zou wel eens willen weten, wat daar achter zit!'
Op dat moment klonk er een luide gil uit een boomgaard, die hij passeerde en toen hij geschrokken opkeek, zag hij een boerin die jammerend onder een appelboom stond. 'Mijn bellefleur!' riep ze. 'Och heden! Wat een ellende!'
Tom Poes bleef verbluft staan, want tot zijn grote verbazing zag hij, dat de appels die aan de takken hingen gezichten hadden net als de aardappelen van de boer daarnet.
'Tsjonge!' mompelde hij, 'wat een lelijke koppen zijn dat! En nu weet ik wel zeker, dat er iets vreemds aan de hand is!'
'Gisteren waren ze nog zo mooi!' riep de boerin huilerig. 'De beste bellefleur sinds jaren. En nu ineens doen ze zo! Wat een ellende!'
'Hm! Ze praten niet!' zei Tom Poes. 'Dat is een troost. Misschien zijn ze nog wel te eten!'
'Eten!' jammerde de zwaar getroffen fruitteelster. 'Het idee! Ik zou nog liever! Dit zijn heksenappelen, dat is vast!' En ze snelde krijtend heen om haar man te gaan waarschuwen.
'Hm!' mompelde Tom Poes nadenkend, 'als het niet zo vreemd klonk zou ik zeggen, dat ze gelijk heeft. Er is hier in de buurt in ieder geval iets vreemds gaande en het zou misschien wel een aardig avontuur zijn om dit eens te gaan uitzoeken!'

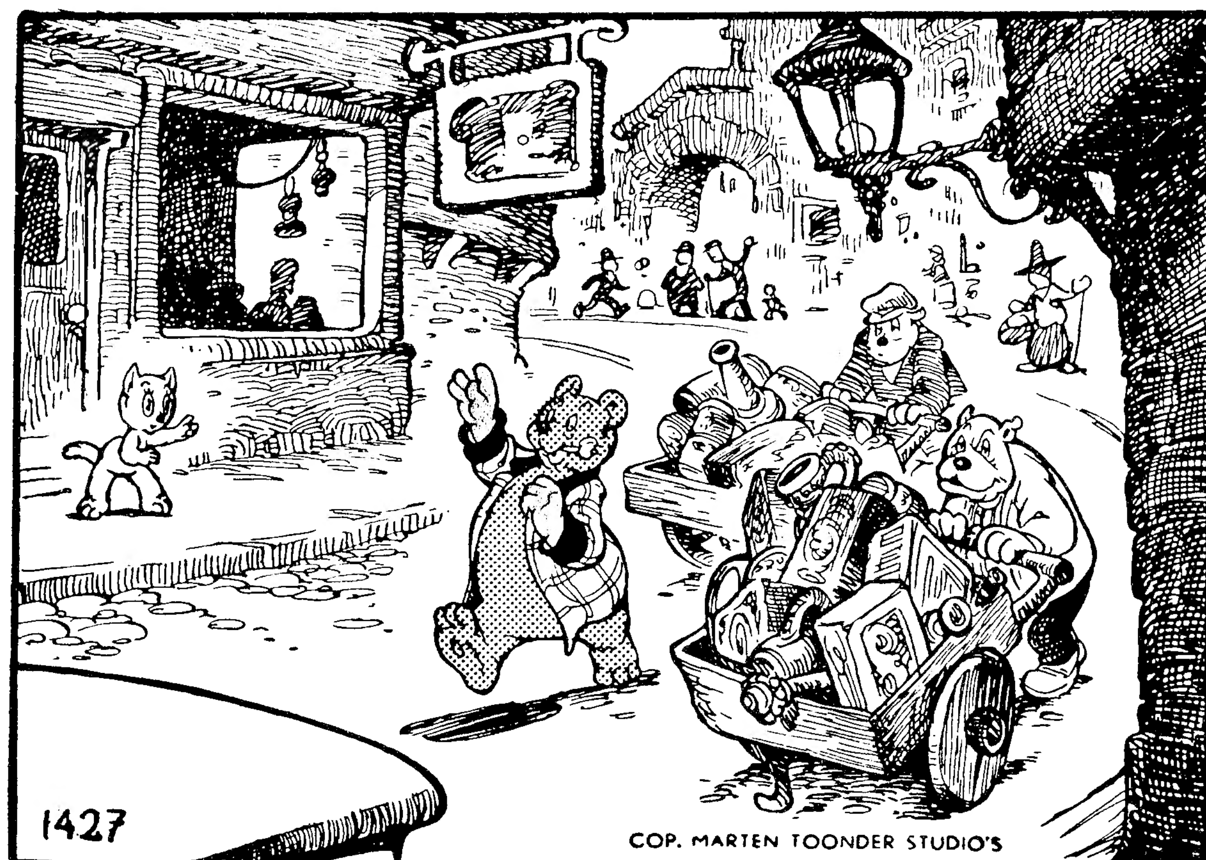

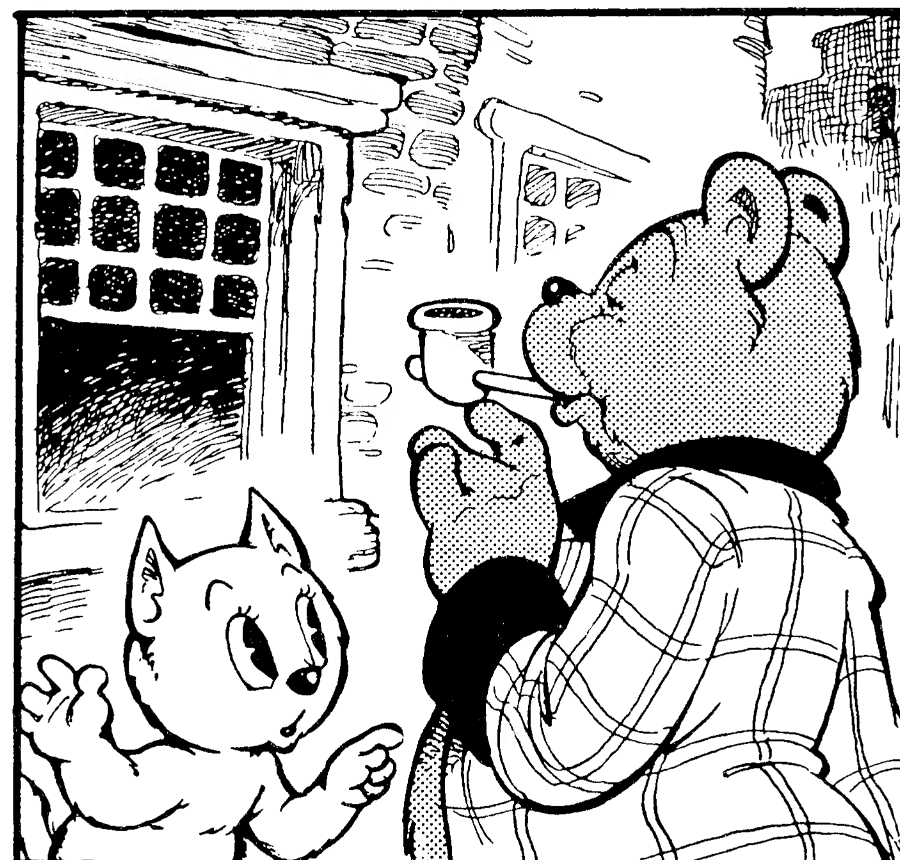
In een nadenkende stemming wandelde Tom Poes de goede stad Rommeldam binnen en daar werd zijn oog al gauw getroffen door een oploopje. En omdat Tom Poes geleerd heeft, dat er voor ieder oploopje een oorzaak is, drong hij zich wat naar voren om te zien wat er aan de hand was. Nu, zo op het oog leek het eenvoudig genoeg. Een boze klant was bezig een verslagen melkboer uit te schelden omdat hij ontdekt had, dat er water inplaats van melk in de flessen zat. Zoiets kan voorkomen, nietwaar? En de ontstemming van zo'n klant valt te begrijpen.

Maar inplaats dat de melkboer beschaamd zijn ongelijk erkende en beterschap beloofde, begon hij op hoge toon te beweren, dat hij diezelfde morgen, echte, overheerlijke, volle melk in de flessen had gedaan. Dat nam de klant natuurlijk niet. Ten overstaan van de belangstellende menigte maakte hij zich gereed om de inhoud van de melkfles over het hoofd van de ongelukkige melkboer uit te gieten om zodoende te bewijzen, dat het water was. Nu mengde zich echter een bakker in het gesprek.

'Wacht even, meneer!' sprak hij op dringende doch beleefde toon. 'Ik ken deze melkboer! Hij is van de firma Overklotser, een prima, vanouds bekende zaak, die nog nooit water in haar artikelen heeft gedaan. Nee, meneer, hier is wat anders aan de hand! Het is hier in de stad niet pluis!'

Er viel een diepe stilte over de bewogen groep en Tom Poes spitste de oren. 'Het is hier niet pluis!' hernam de bakker op sombere toon. 'Wat ik vanmorgen heb meegemaakt is niet gewoon meer! Toen ik mijn kadetjes en eierbolletjes uit de oven haalde waren ze van vorm veranderd, meneer! Inplaats van mijn bekend goudbruin baksel met de fraaie, bolronde lijn, zagen ze eruit als lelijke poppekoppen, meneer! Lelijke, grauwe kopjes met een open mond! En nou u weer!'

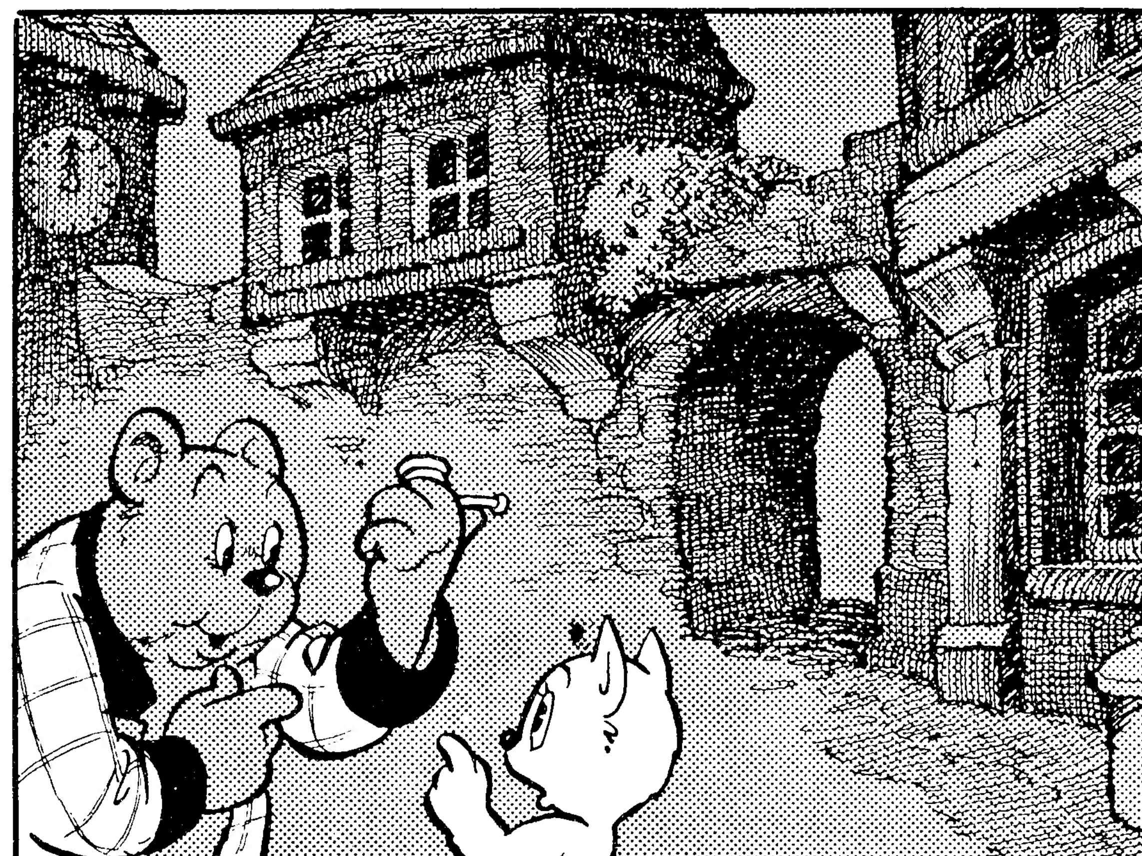
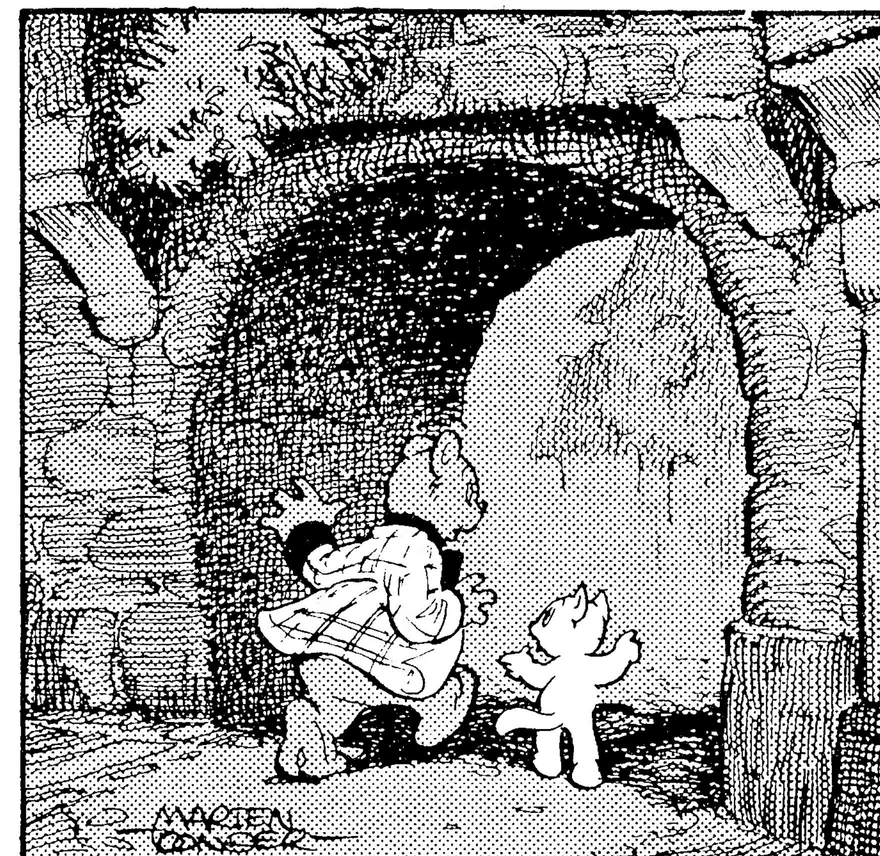

'Dat is te gek!' dacht Tom Poes toen hij weer verder liep. 'Aardappelen, appelen en kadetjes die in poppekoppen veranderen en melk die water wordt – dat is niet gewoon! Er is hier in de stad iets niet pluis en ik ga uitvinden wat er aan de hand is. Want als dit soort dingen doorgaat is het einde niet te zien. Wie weet, wat er nog allemaal kan gebeuren?'
Op dat moment werd zijn oog getrokken, door een kleine optocht, die hem uit de Stoeltjessteeg naderde. Het was heer Bommel, die zich aan het hoofd van enige handwagens voortbewoog en intussen spiedend rondkeek naar winkeltjes in oudheden en antiek. Want, zoals ik al verteld heb, heer Ollie was bezig zijn slot wat op te knappen en voor dit doel had hij enige kruiers gehuurd die zijn inkopen moesten vervoeren. De wagens waren dan ook volgestapeld met gevelstenen, heemschut-leeuwen en ander antiek en het was duidelijk dat heer Bommel een welbestede ochtend achter de rug had.
'Hallo, jonge vriend!' riep hij opgeruimd, toen hij Tom Poes gewaar werd.

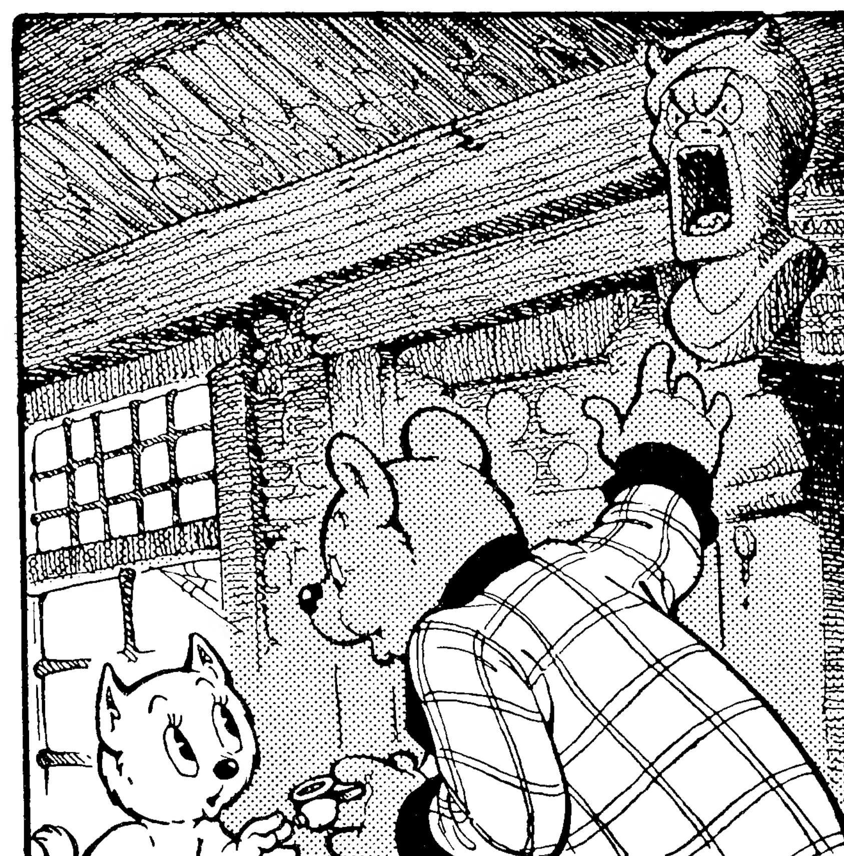
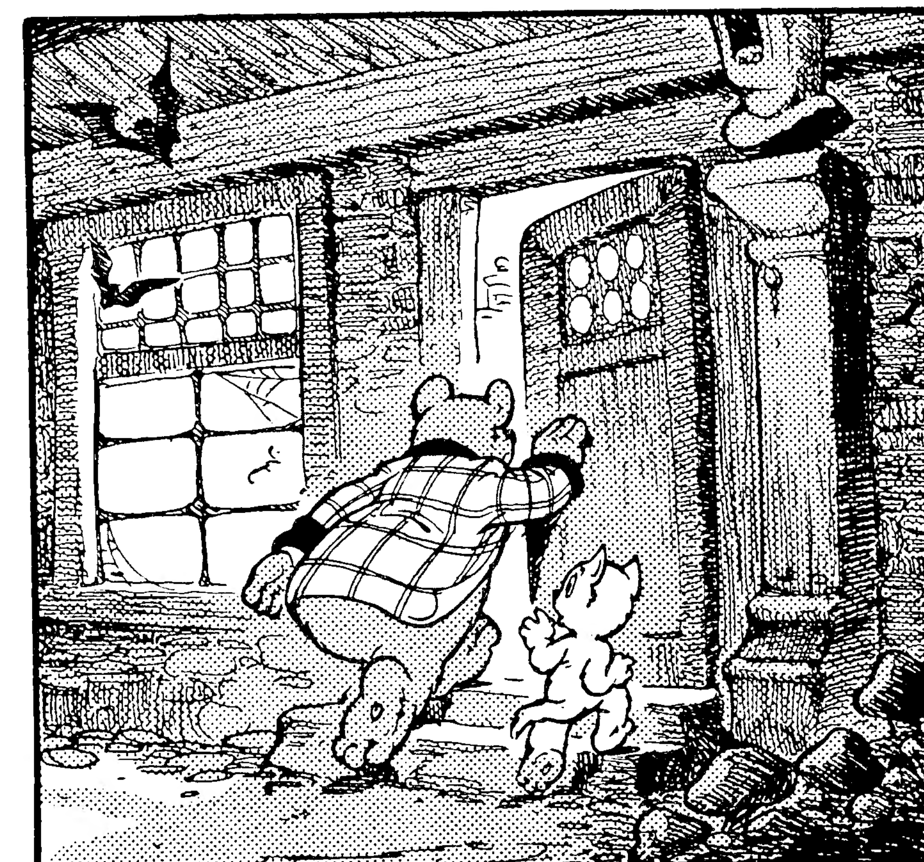
'Heer Bommel!' riep Tom Poes en hij haastte zich naar zijn vriend toe. 'Er is hier iets vreemds in de stad, heer Ollie. Er was daar een bakker die vertelde, dat zijn broodjes in lelijke poppekoppen waren veranderd!'
'Tsjonge, het is wat te zeggen!' zei heer Bommel vriendelijk en hij wendde zich tot zijn kruiers om hen opdracht te geven hun handwagens naar slot Bommelstein te rijden. 'Mijn bediende Joost zal alles in ontvangst nemen!' voegde hij eraan toe. 'En zorg, dat er niets ontbreekt, goede lieden!'
De handwagens verwijderden zich ratelend en Tom Poes trok zijn vriend aan de mouw. 'Dat is nog niet alles,' vervolgde hij dringend. 'Ik heb appels gezien, die er net zo uitzagen! En bij een boer...'
'Die jeugd toch!' riep heer Bommel, goedig lachend. 'Dat speelt maar en fantaseert maar! Maar kom, jonge vriend, nu genoeg geschertst. Je mag met me mee om naar mooie antieke voorwerpen te zoeken. Ik doe inkopen voor mijn kasteel, als je begrijpt wat ik bedoel!'

Er brak nu een drukke middag voor Tom Poes aan. Heer Bommel spoedde zich van winkel tot winkel en toen de avond al lang gevallen was, had hij alle uitdragers en antiquairs van Rommeldam bezocht.
'Oef!' sprak hij, toen ze de laatste winkel verlieten. 'Dat was een welbestede dag, jonge vriend! Het heeft me een slordige duit gekost, maar nu kan ik slot Bommelstein dan ook versieren, een Bommel waardig, wat jij?'
'Hm, ja!' zei Tom Poes vermoeid. 'Maar ik probeer u nu de hele dag al aan het verstand te brengen, dat het in Rommeldam niet pluis is! Als u die lelijke kopjes allemaal gezien had! Bolle ogen en open monden, heer Ollie! En allemaal gelijk!'
'Ja, ja, alleraardigst!' zei heer Bommel tevreden. 'Kijk, nu gaan we nog even naar dat straatje achter die poort daar, om te kijken of daar nog een zaakje in oudheden is.'
'Het is al veel te laat!' zei Tom Poes. 'Laten we liever naar huis gaan!'
'Kom, kom!' zei heer Bommel, veerkrachtig in de richting van een klein stadspoortje stappend. 'Nog even maar. Alleen maar even kijken!'
Op dat moment begon er een torenklok te slaan en Tom Poes hield zijn vriend staande. 'Twaalf uur!' zei hij. 'Alle winkels zijn nu al lang dicht. En bovendien zijn er achter die poort geen huizen meer. Daar begint het open land!'
'Je vergist je!' wierp heer Ollie tegen. 'Kijk maar!' Ze waren nu bij de aangeduide plaats gekomen en Tom Poes zag tot zijn grote verbazing de vage omtrekken van een huis achter de stadsmuur liggen...

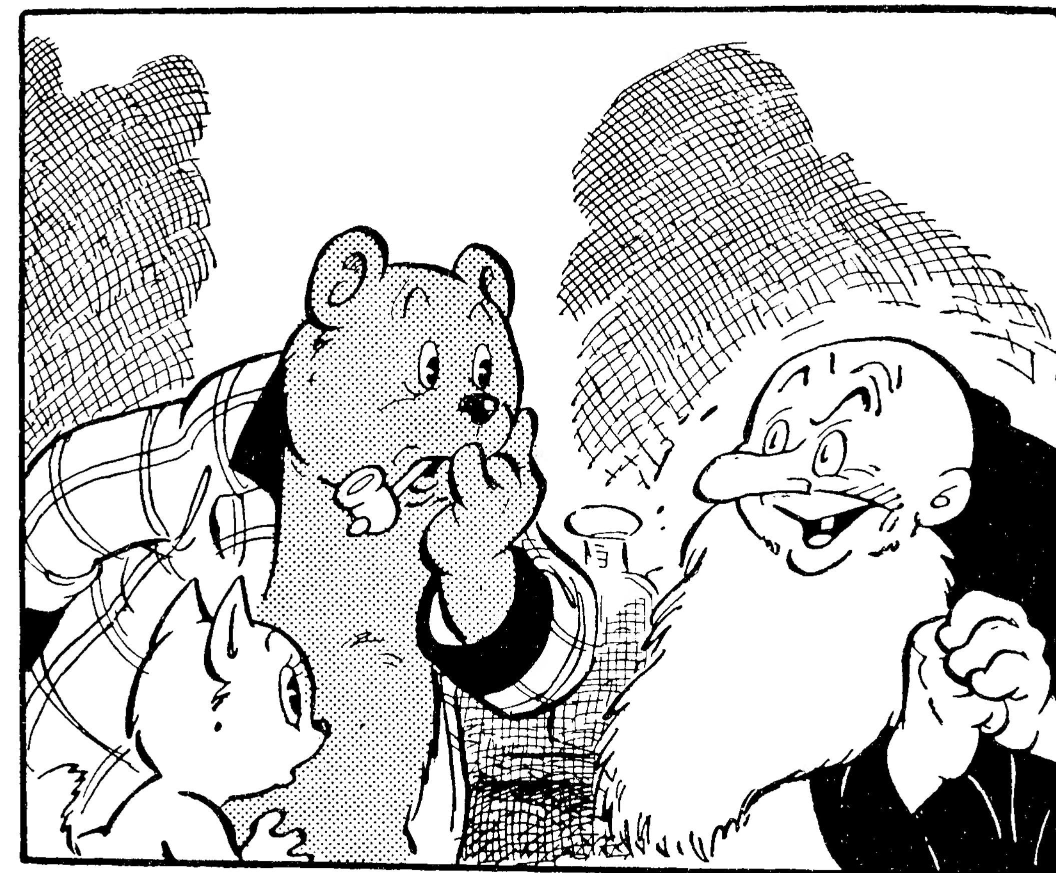

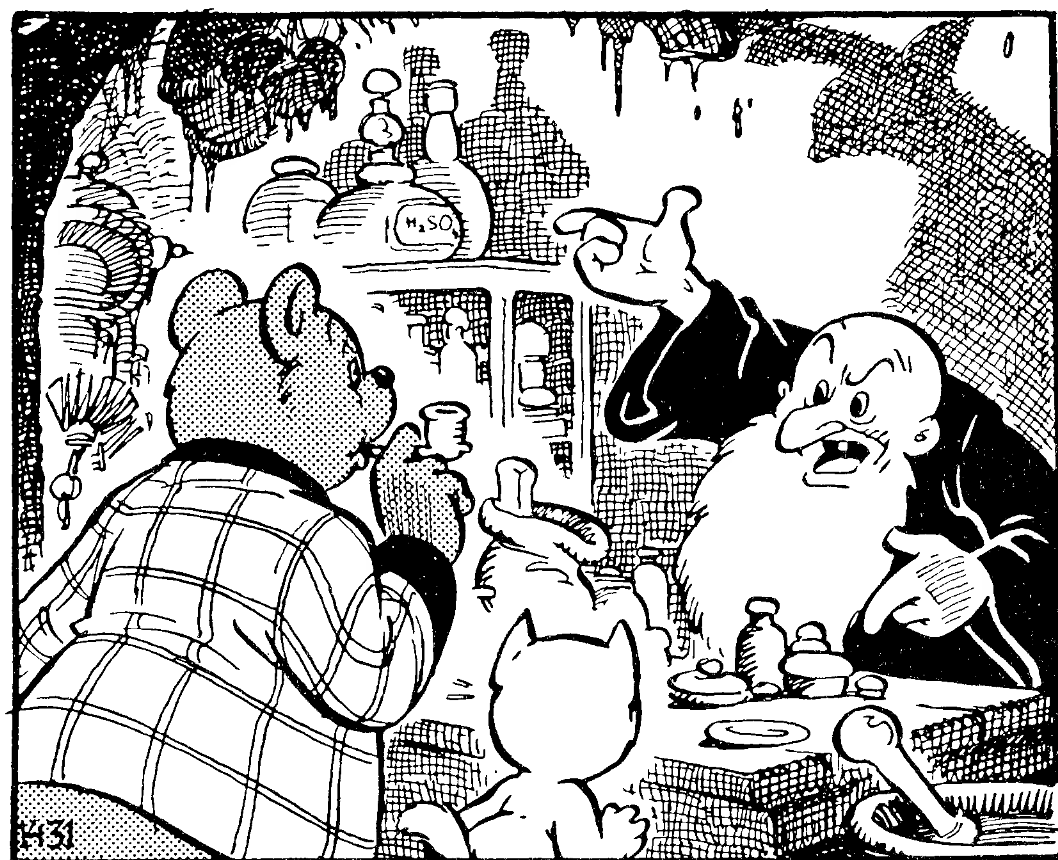
Tom Poes volgde heer Bommel verbaasd onder het kleine stadspoortje door. 'Vreemd!' zei hij, 'ik dacht toch werkelijk, dat hier achter alleen maar open land was! Ik heb hier nooit huizen opgemerkt!'
'Ach,' zei heer Bommel, 'jullie jongeren leven zo oppervlakkig, als je begrijpt wat ik bedoel. Jullie kijken niet om je heen, jullie gebruiken je ogen niet! Kijk maar eens, hoe schilderachtig dit buurtje is!'
Tom Poes keek met grote ogen rond. Vóór hem stond een héél oud gebouwtje, verzakt en gebogen. De muren waren begroeid met mos, en paddestoelen en zwammen tierden er over de grond. Enkele schichtige vleermuizen bewogen zich onrustig heen en weer voor het venster, dat een gedempt licht uitstraalde en een grote gebeeldhouwde kop loerde hem vanaf de gevel gapend aan.
'Het lijkt me een soort apotheek!' zei Tom Poes nadenkend. 'Die lelijke kop is een gaperbeeld... en het vreemde is, dat hij er net zo uit ziet als de appels van de boerin!'
'Een gaperbeeld!' riep heer Bommel opgetogen. 'Dat is nu precies wat ik zocht voor mijn oudheden-verzameling! Een prachtige kop! Fraai gesneden en fijn belijnd. Die ga ik kopen! Volg me, jonge vriend!'
'Maar die aardappels van die boer en de kadetjes van die bakker hadden net zulke gezichten als dit beeld!' hield Tom Poes aan. 'Er is iets niet in orde met dit apotheekje, heer Ollie! Het ruikt hier trouwens ook vreemd!'
'Ja, ja, heerlijk die kruiderijen!' zei heer Bommel luchtig en opende de winkeldeur...

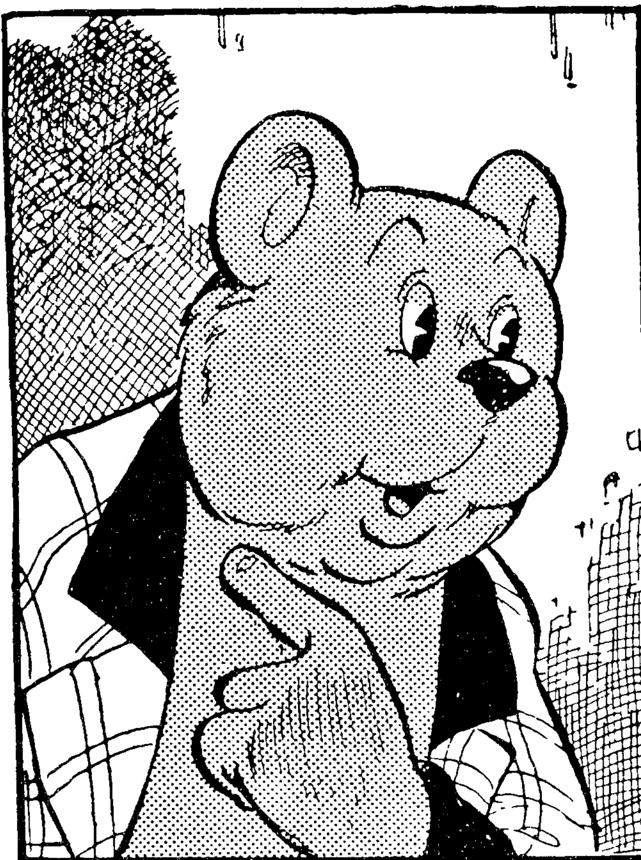

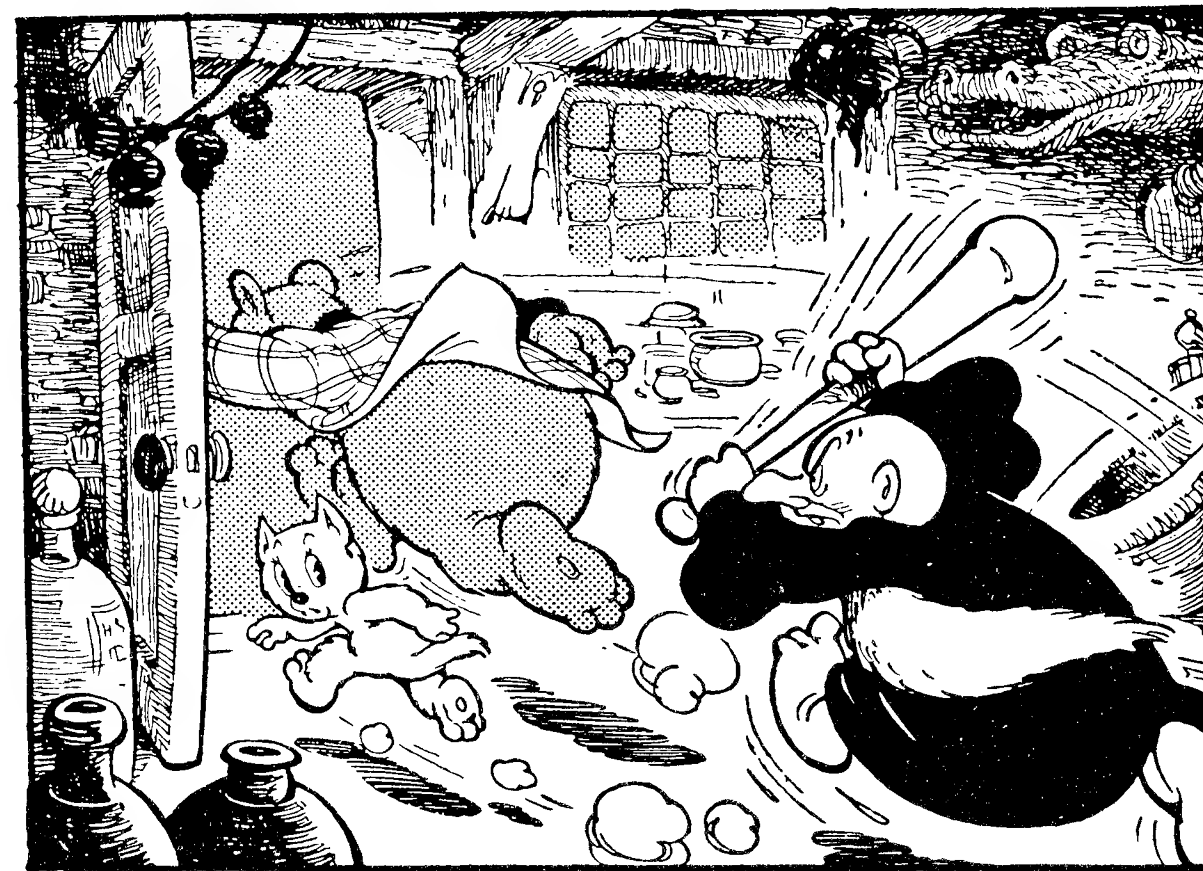

Tom Poes stapte achter heer Ollie aan het apotheekje binnen en keek verwonderd om zich heen. Er heerste een onbeschrijfelijke wanorde in het vertrekje. Vijzels, retorten, flessen, potten en Bunsense brandertjes verdrongen elkaar op de grond en in de kasten; zwijgende spinnen hadden van hoek tot hoek hun draden geweven en slingers van stof hingen aan de opgezette dieren die aan de zoldering waren bevestigd.
'Prachtig!' riep heer Ollie opgetogen, diep de zwaveldamp opsnuivend. 'Wat een romantiek, jonge vriend! Welk een oudheden, wat een sfeer! Dit is eten en drinken voor een heer van mijn stand, die cultuur zoekt!'
'Hm!' zei Tom Poes, 'voor mij is dit geen eten en drinken, heer Ollie. Daarvoor is het veel te stoffig!'
Heer Bommel keek hem misprijzend aan en had een scherpe terechtwijzing op de lippen. Maar op dat moment werd er een gordijn terzijde geschoven en trad er een onaangename grijsaard naar voren. De verschijning was gehuld in een wijde, zwarte pij en een lange, morsige baard en zijn mouwen fladderden achter hem aan bij het gaan.
'Wat komen de heren hier zoeken?' riep hij boos, met een schelle kakelende stem. 'Ik heb het druk! De tijd is kort, de nacht is koud! Nou!? Wat moet dat?'
'Kom, kom, goede vriend!' zei heer Bommel terechtwijzend, 'ik kom hier zaken doen! Je moet beleefd zijn tegen je klanten – het is anders warempel geen wonder, dat de middenstand het slecht maakt!'
'Zaken!' hernam de oude, terwijl een ongunstige glimlach op zijn gelaat verscheen. 'Ah, mijn zaken! Dan bent u aan het goede adres, heren! Wat mag het zijn? Vleermuisvleugeltjes of paddetongetjes? Of had u meer iets gedacht in het betere genre? Spreekt vrij uit, heren! De oude Hocus Pas is een vertrouwd adres!'

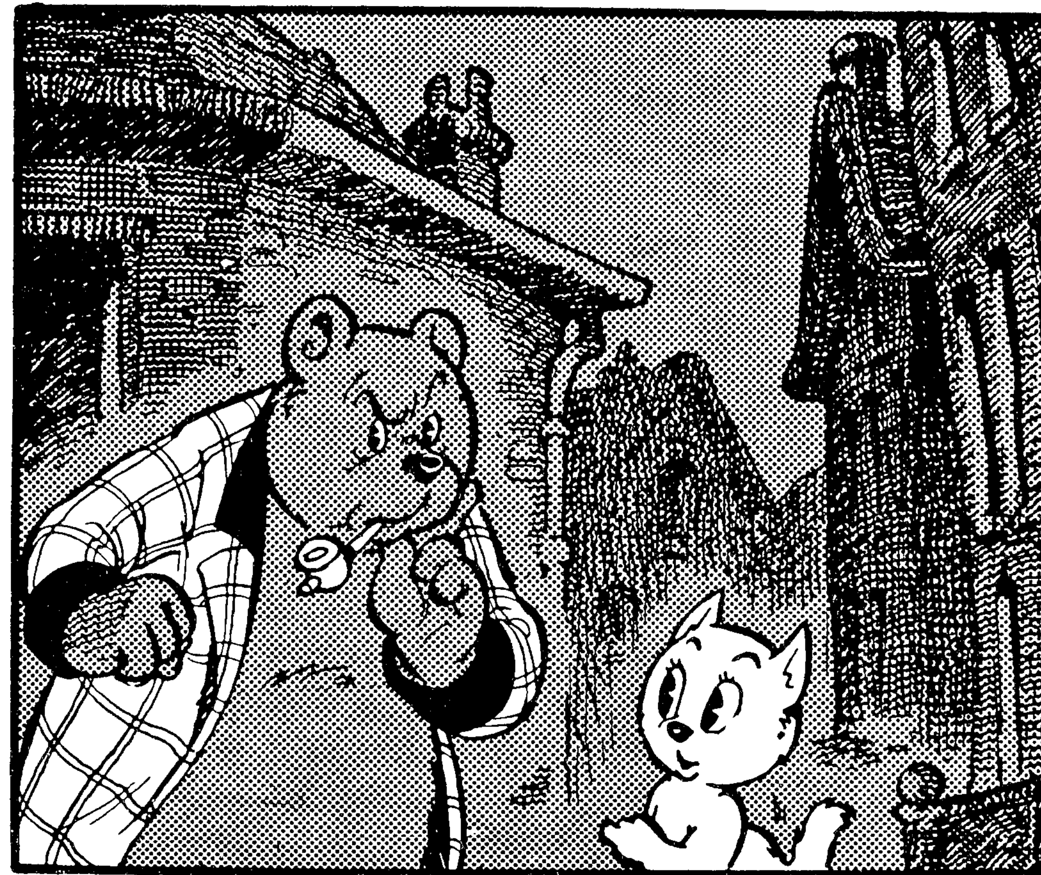

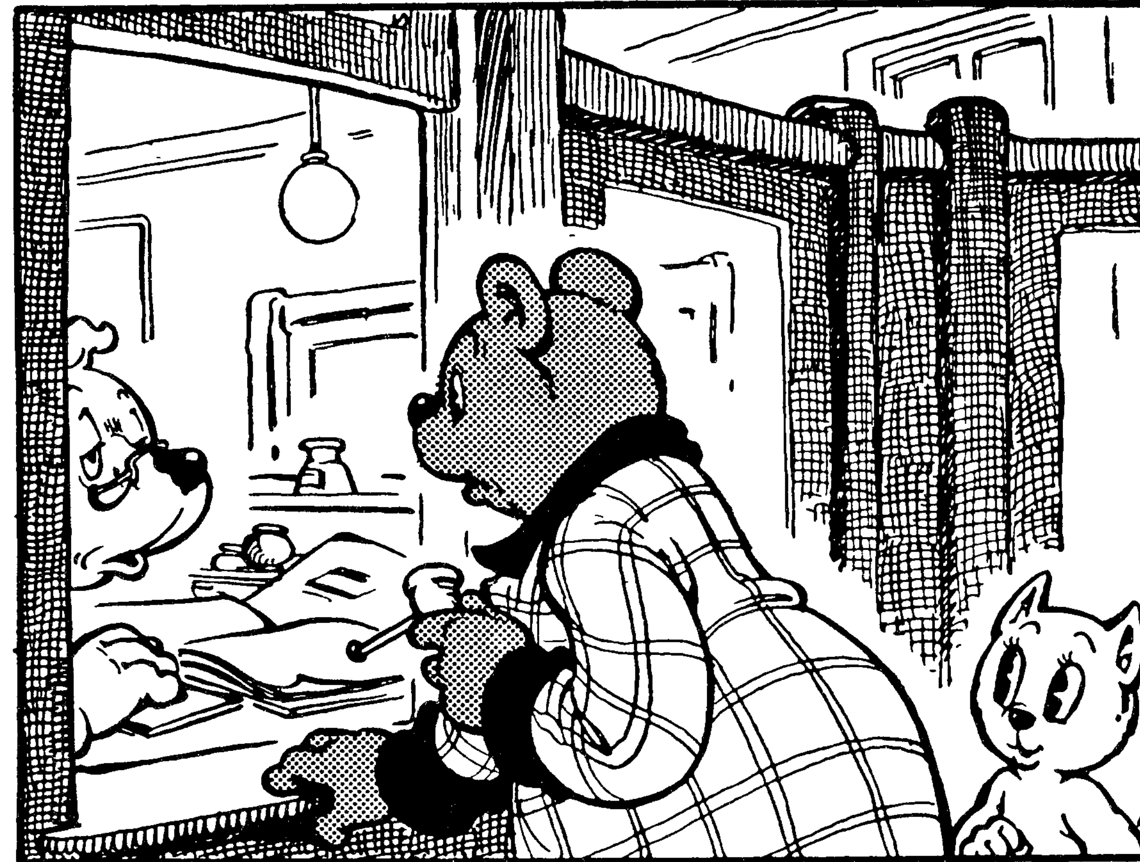
'Kom aan!' hernam de oude apotheker, 'waarmee kan ik de heren van dienst zijn? Is er misschien iemand, waar u een hekel aan heeft? Dan kan ik u aan een heel aardig middeltje helpen...'
'Nee, nee!' zei heer Bommel, een weinig nerveus. 'Daar komen we niet zo zeer voor, nietwaar Tom Poes? Nee, goede man, het gaat om oudheid!'
'Aha!' kraaide de oude, achter zijn toonbank schuifelend. 'Oudheid! Had dat direct gezegd, edele heer!' Hij trok een buikig flesje uit een kast en hield dat triomfantelijk omhoog. 'Hier!' riep hij. 'Een middeltje, dat het leven verlengt! Mèt garantie! Maar het is prijzig, hoor! Het is duur, héél duur!'
'Nee, nee, haha!' zei de heer Bommel, gedwongen lachend. 'Dat bedoel ik niet, goede vriend. 'Ik heb geen behoefte aan haargroeimiddelen of andere apothekers slimmigheidjes! Nee, haha! Maar ik kijk niet op geld als ik dat gaperbeeld boven je deur kan kopen!'
De grijsaard verbleekte en zette het flesje met grote kracht neer. 'Het beeld!?' kraste hij. 'Mijn gaperbeeld?'
Toen greep hij een manshoge stamper uit een reusachtige vijzel en sprong over zijn toonbank heen. 'Dat heeft nog nooit iemand mij durven voorstellen!' gilde hij. 'Er uit, dom gespuis! Vort! Ellendige dwarskijkers! Addergebroed!' En onder deze en dergelijke uitroepen snelde hij op de hevig ontstelde heer Bommel in, zwaaiende met zijn werktuig.
Nu, heer Ollie wachtte de woedende oude niet af. Gevolgd door Tom Poes rende hij het winkeltje uit met zo'n snelheid, dat de spinneraggen en stofnesten dwarrelend naar beneden kwamen...

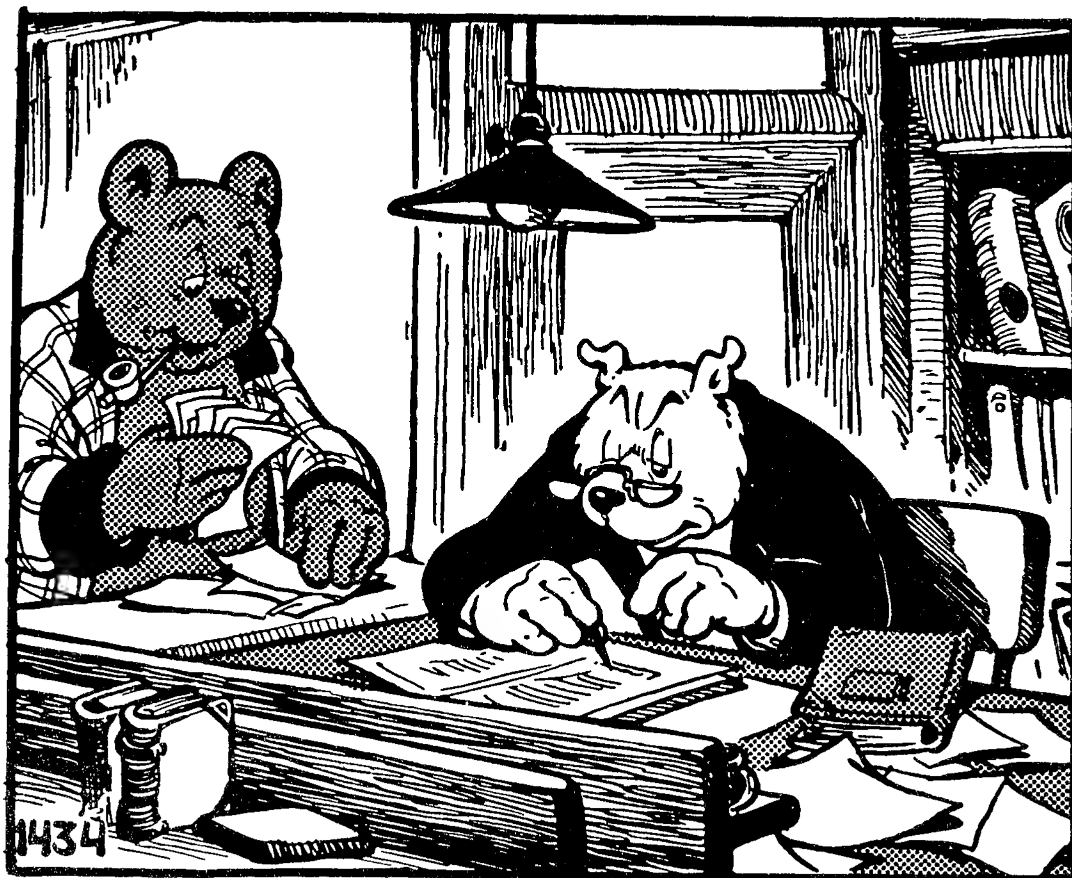

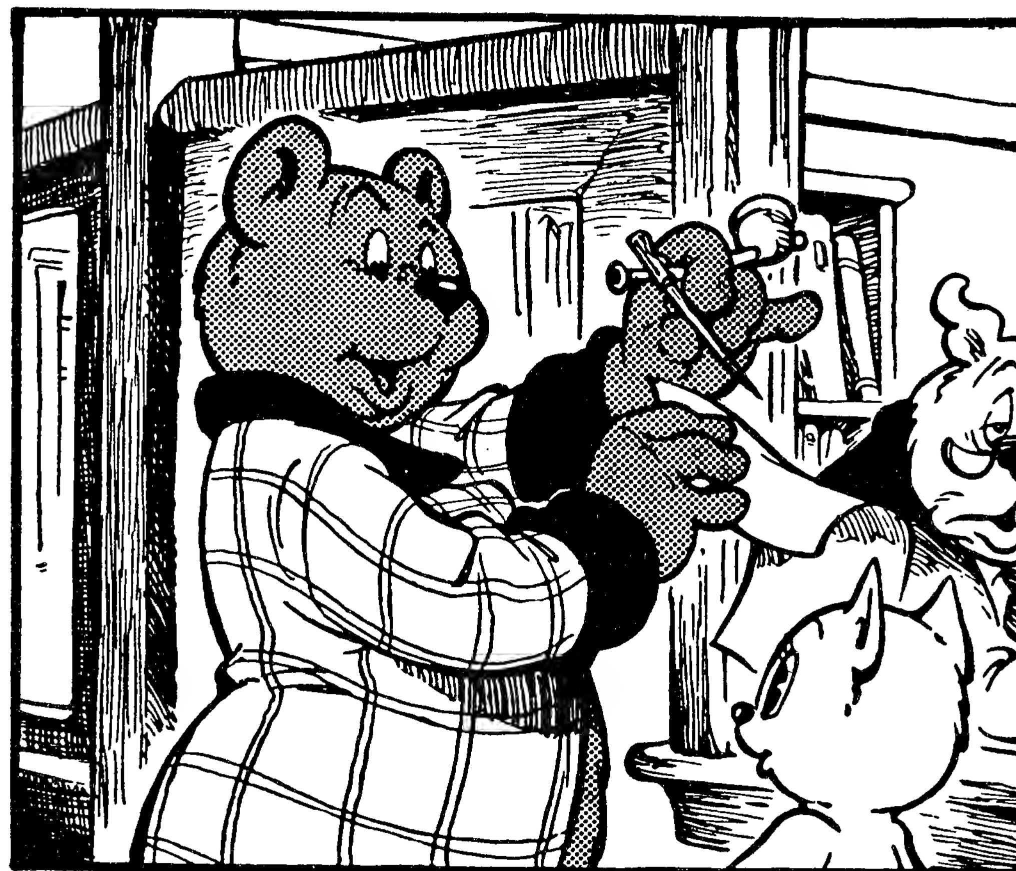
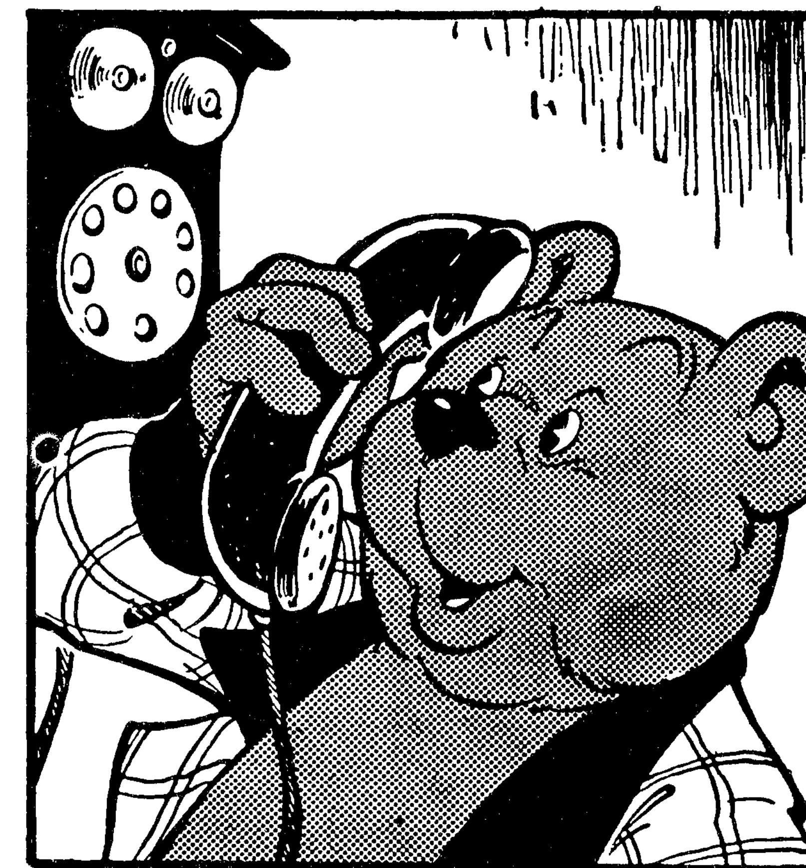

Heer Bommel en Tom Poes renden dus naar buiten achtervolgd door het gekrijs van de woedende grijsaard, die hen met wapperende baard en zwaaiende stamper vervolgde tot ze de oude stadspoort hadden bereikt.
'Oef!' sprak heer Ollie, toen ze uitgeput en hijgend weer in de goede stad Rommeldam stonden. 'Dat is geen behandeling van een heer, wat jij, Tom Poes? Dit is ronduit grof! En ik laat mij dit niet zonder meer welgevallen! Stel je voor! Mijn goede vader zou dit nooit hebben goedgekeurd! 'Ollie, m'n jongen,' zei hij altijd, 'de klant is koning, vooral als hij een heer en een Bommel is en wanneer geld dus geen rol speelt!' Nu, daar houd ik mij aan! Ik laat het hier niet bij zitten – ik moet en ik zal dat gaperbeeld hebben!'
'Hm', zei Tom Poes, 'zou het niet verstandiger zijn, wanneer u dat lelijke ding nu maar liet zitten waar het zit? Ik heb zo het idee, dat er iets niet pluis is met dat apotheekje! En bovendien is dat beeld het eigendom van die oude! U kunt het toch niet tegen zijn zin kopen?'
'Ach wat!' zei heer Bommel, die zich nu weer een weinig had hersteld. 'Met geld is alles te koop, jonge vriend, dat moest je weten! Ik heb al een plannetje, let maar eens op! Morgen gaan we aan het werk en dan zul je eens zien waartoe een Bommel in staat is. Maar kom, laten we een hotel zoeken, het is al laat, vrees ik en we hebben onze slaap nodig om morgen aan het werk te kunnen gaan. Volg me, Tom Poes!'
Ze liepen de stad verder in en Tom Poes was zo moe, dat hij verder maar zweeg, hoewel hij er het zijne van dacht. Hij was dan ook blij, toen ze ten slotte een hotel vonden, dat nog een paar bedden vrij had...

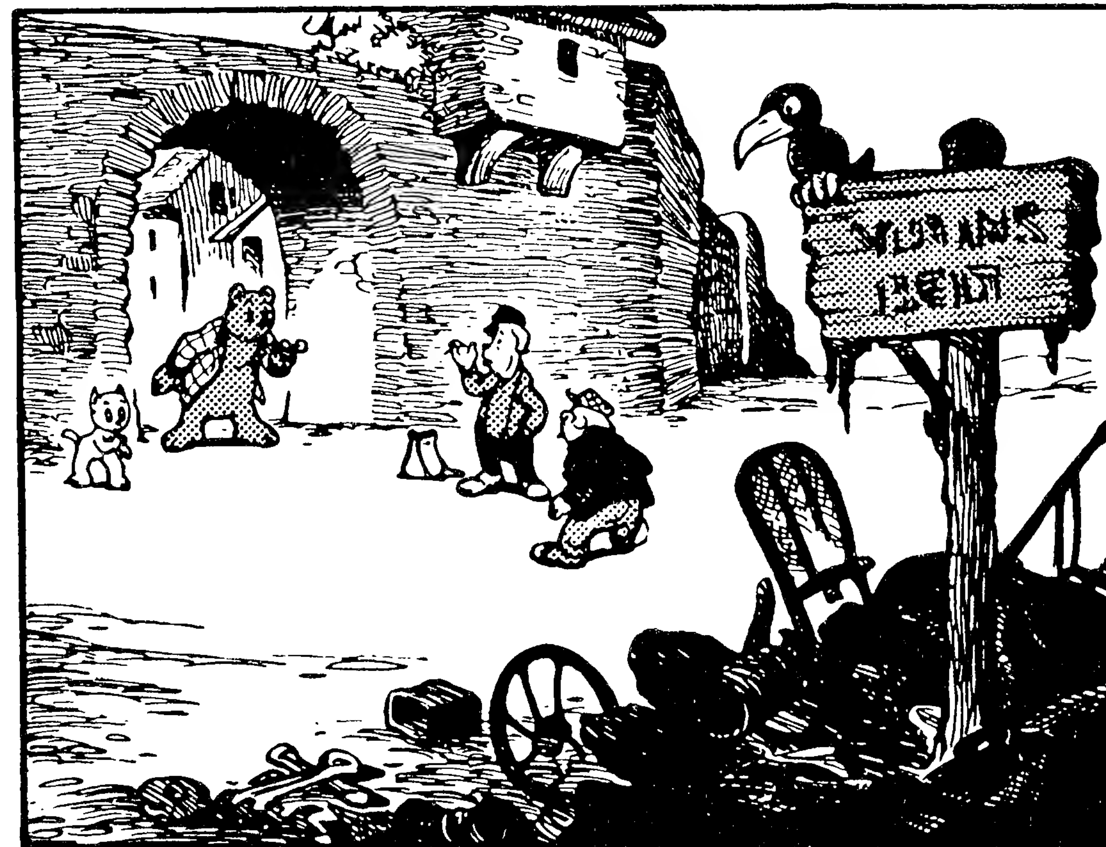

Heer Bommel was de volgende morgen al vroeg in de weer. Hij wekte Tom Poes en na een vluchtig ontbijt ging hij hem bedrijvig voor naar een oud kantoorgebouw, dat naast het gemeentehuis stond.
'Hier moeten we zijn, jonge vriend!' sprak hij belerend. 'Toen jij nog sliep heb ik al informaties ingewonnen bij de portier van het hotel en die heeft mij haarfijn uitgelegd waar ik wezen moet!'
'Ik begrijp het niet!' zei Tom Poes. 'Als u die gaper wil kopen, snap ik niet wat u hier moet doen!'
'Oho! Wacht maar!' zei heer Ollie. 'Hou je oren goed open en let op hoe een Bommel met geld en goede woorden zijn zin doorzet – dat is leerzaam voor een jong iemand als jij!'
Zo sprekende openden ze een deur waarnaast een groot bord hing met de aanduiding: 'Kadaster der gemeente Rommeldam'. Heer Ollie wendde zich tot het eerste het beste loket waarachter een ijverig ambtenaar doende was op dit vroege uur de slaap uit zijn ogen te verdrijven.
'Goede morgen, waarde heer!' groette heer Bommel minzaam. 'Ik kom een woonwijk kopen!'
'Huh?' zei de ambtenaar op onderzoekende toon. 'Wat?'
'Een woonwijk!' lichtte heer Ollie toe. 'De buurt, die achter de kleine stadspoort op het Stieltjesplein ligt – om precies te zijn!'
De beambte greep een lijvig boekdeel en bladerde daar suffig in. 'Stieltjesplein... stadspoort...' mompelde hij.
'Juist!' voer heer Bommel voort. 'De buurt daarachter, buiten de stadspoort, die moet ik hebben!'
'Hm!? zei de klerk, na lang zoeken. 'U kunt dat terrein kopen, meneer! Maar een woonwijk is het niet! Nee, niet bepaald!'

'Wat bedoelt u?' vroeg heer Bommel, zijn portefeuille trekkend. 'Waarom zegt u, dat daar geen woonwijk is?'
'Omdat het een braak terrein der gemeente is!' legde de ambtenaar uit.
'Hm!' zei heer Ollie, 'een braak terrein? Ik weet niet, wat u met die grove woorden bedoelt, waarde heer. Maar in ieder geval wil ik het kopen. Hoeveel kost het? Ik doe een bod van tienduizend florijnen. Is dat wat?'
'Kom, kom!' zei de klerk kalmerend, 'dat lijkt me hoog. Eens even rekenen... de grond komt op tien florijnen, doch dit wordt verhoogd met tien florijnen erfpacht, twaalf florijnen wegenrecht, zes florijnen weeldebelasting en twintig florijnen voor een stuk op zegel... dat is achtenvijftig florijnen, meneer!'
'Mooi!' zei heer Bommel, 'dat valt dan ook al weer mee!' En terwijl de beambte een groot document volschreef en een kwitantie gereed maakte, telde hij zijn geld uit.
'Ik snap niets van die zogenaamde woningnood!' zei hij tegen Tom Poes. 'Voor dit bedrag kan toch niemand armoede lijden? Ach, men overdrijft zo gauw! Je ziet het, voor nog geen honderd florijnen heeft men al een heel stuk bebouwde kom! De jonge lieden van tegenwoordig zijn te veeleisend, dàt is het!'
En opgeruimd begaf hij zich naar een publieke telefooncel waar hij het adres van een aannemer opzocht.
'Spreek ik met de firma Kalklijmer?' vroeg hij na een weinig draaien. 'Ja? U spreekt met Bommel, Olivier B. Bommel om volledig te zijn. Juist, heer Bommel persoonlijk. Ik heb een opdracht voor u. Kunt u onmiddellijk naar de straat komen die achter de stadspoort op het Stieltjesplein ligt? Er moet daar een beeld van een gevel gehaald worden, een zogenaamd gaperbeeld. Ik ga daar nu naar toe, dus maak voort, goede man! Tot ziens!'
Met een glimlach wendde heer Ollie zich tot Tom Poes. 'Dat is in orde!' sprak hij. 'Volg me, jonge vriend, nu gaan we mijn gaper halen!'

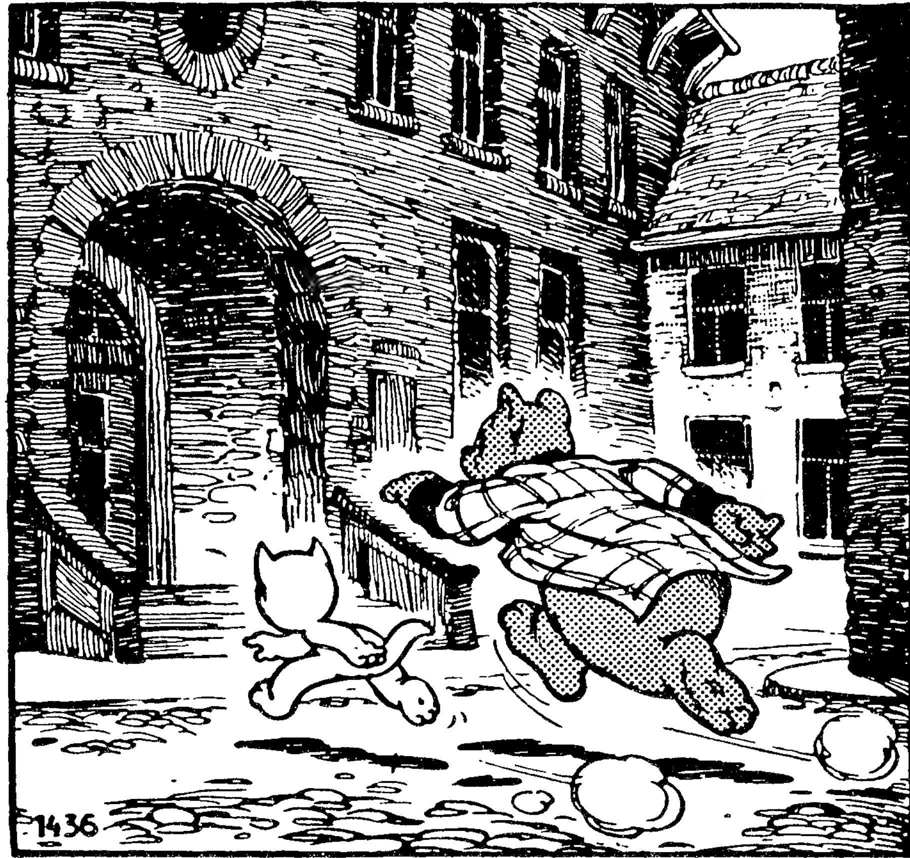
Heer Bommel en Tom Poes liepen onder gezellige kout naar het Stieltjesplein. Dat wil zeggen: heer Ollie praatte en legde uit, wáár hij het gaperbeeld precies aan de gevel van slot Bommelstein zou doen bevestigen en hoe jaloers zijn buurman, de markies van Cantecler, op het bezit van dit prachtig stuk antiek zou zijn. En Tom Poes luisterde en dacht er het zijne van. Want, om eerlijk te zijn, Tom Poes vond het stuk antiek niet zo prachtig en had nog maar steeds het idee, dat er iets niet mee in de haak was.

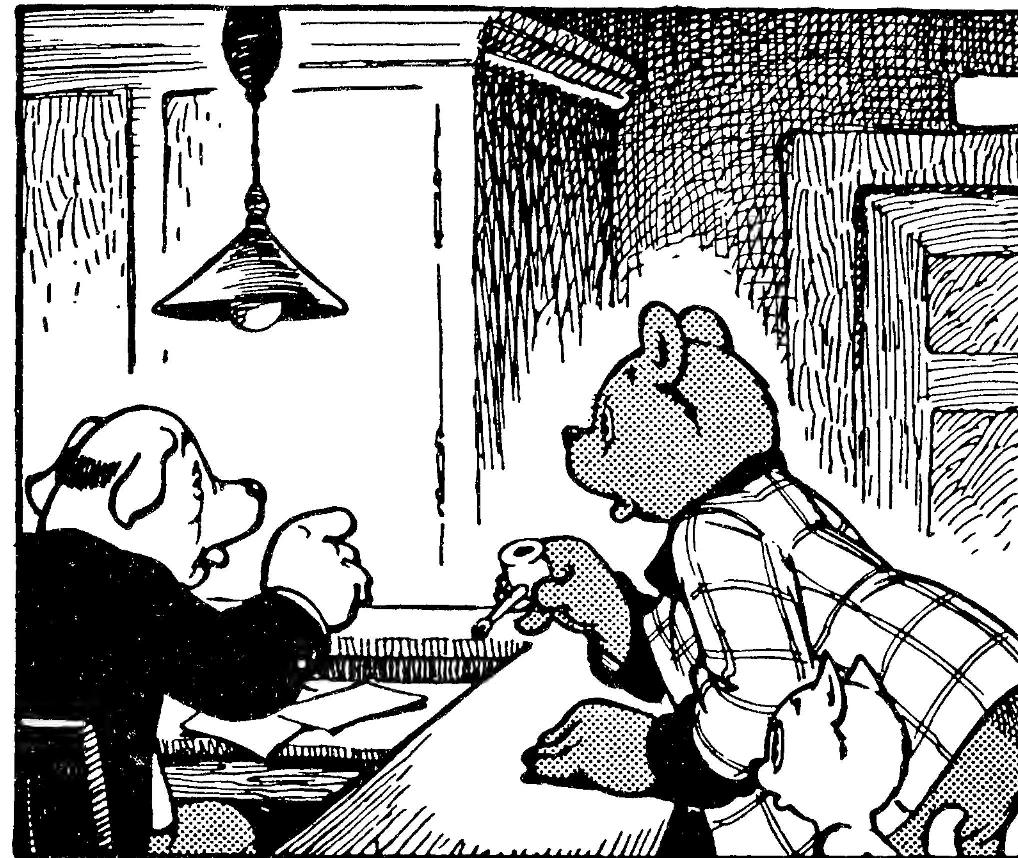
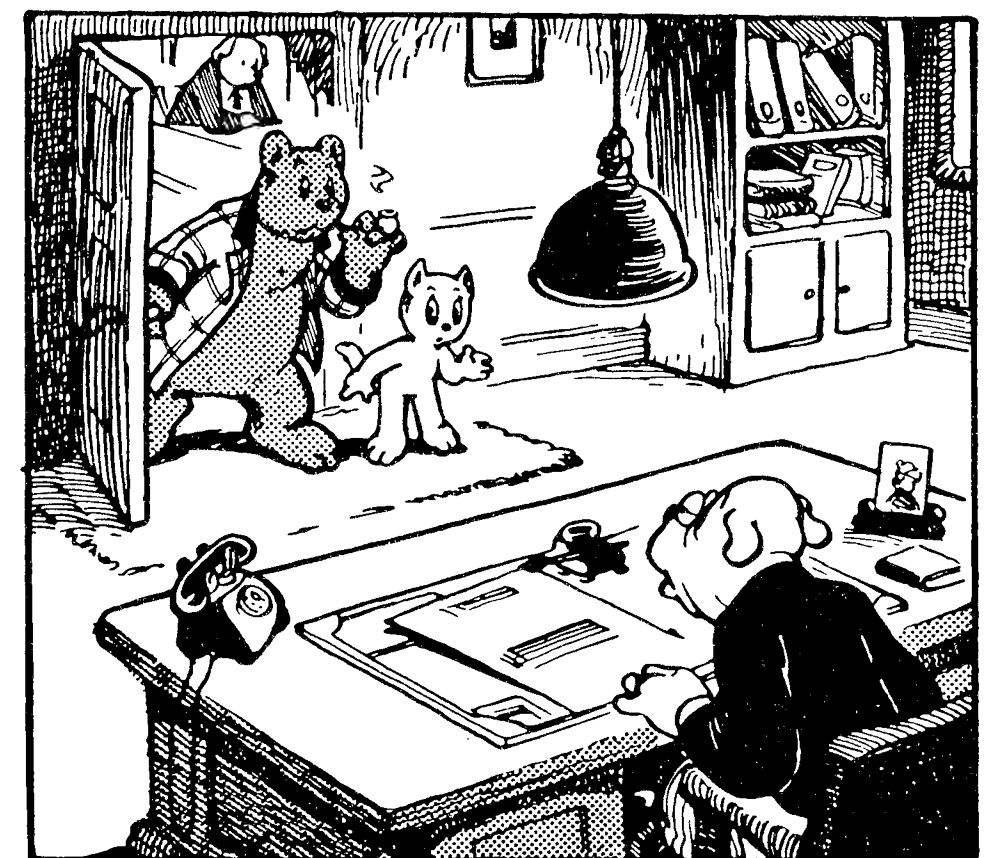
Zo naderden ze dan het stadspoortje, waarachter ze de avond tevoren het vreemde apotheekje gevonden hadden en heer Ollie leidde Tom Poes daar opgeruimd onder door. Doch toen zweeg hij plotseling en keek gejaagd rond. Het was duidelijk, dat er een verwarring over hem kwam. Geen wonder trouwens, want, waar het oude gebouwtje had gestaan lag nu een stuk open land, met als enige versiering een bord, waarop het woord 'Vuilnisstortplaats' prijkte. Dat bord stond er niet voor niets, want een kwalijk riekende hoop afval bevond zich aan de voet ervan. Heer Bommel stond een ogenblik als door de bliksem getroffen en wendde zich toen, slecht op z'n gemak tot de werklieden die hij daar ontboden had om de gaper uit te breken. 'Dit is te gek,' sprak hij, 'er moet ergens een vergissing zijn!'

'Dat dacht ik ook al!' zei de aannemer rustig. 'Toen ik hier aan kwam zei ik tegen m'n maat: 'Er moet een soort vergissing gemaakt zijn,' zei ik, 'dit is meer een soort vuilnisbelt, met permissie!'

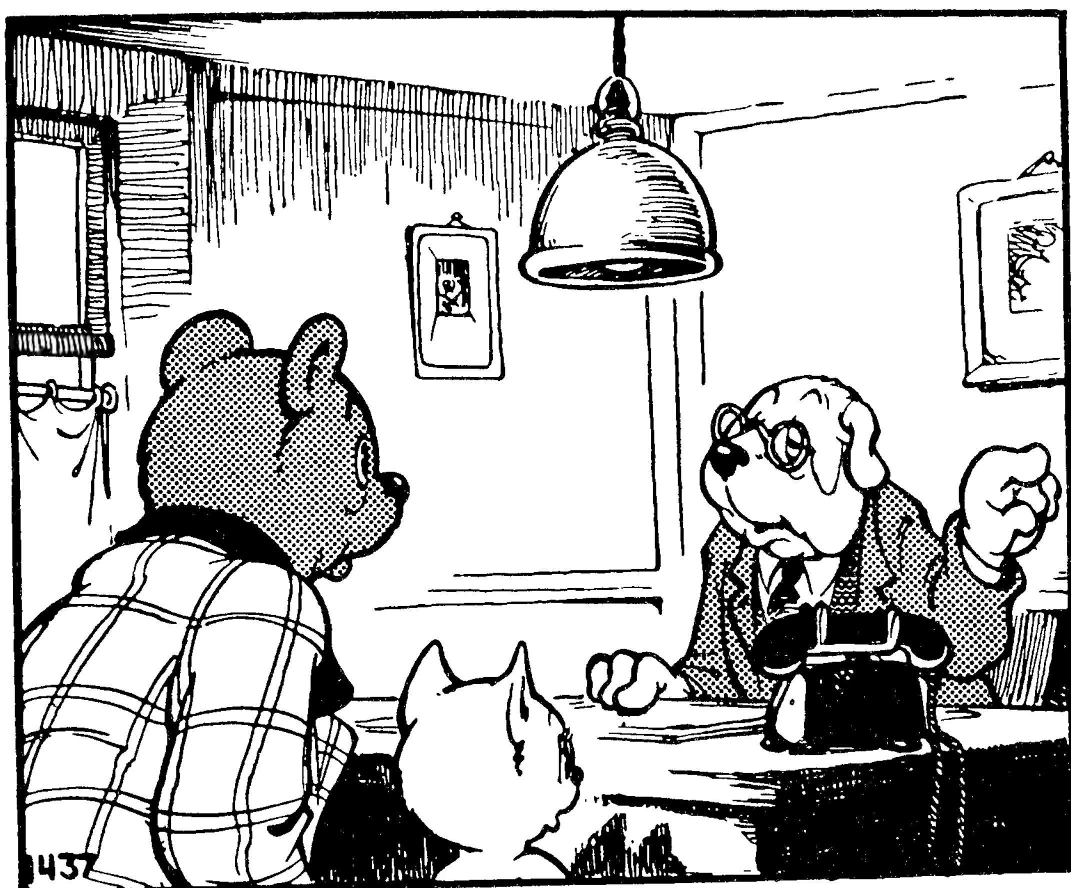
'Een fout op het kadaster, vermoed ik!' zei heer Ollie jachtig. 'Een ogenblikje, ik zal het even gaan nazoeken!'

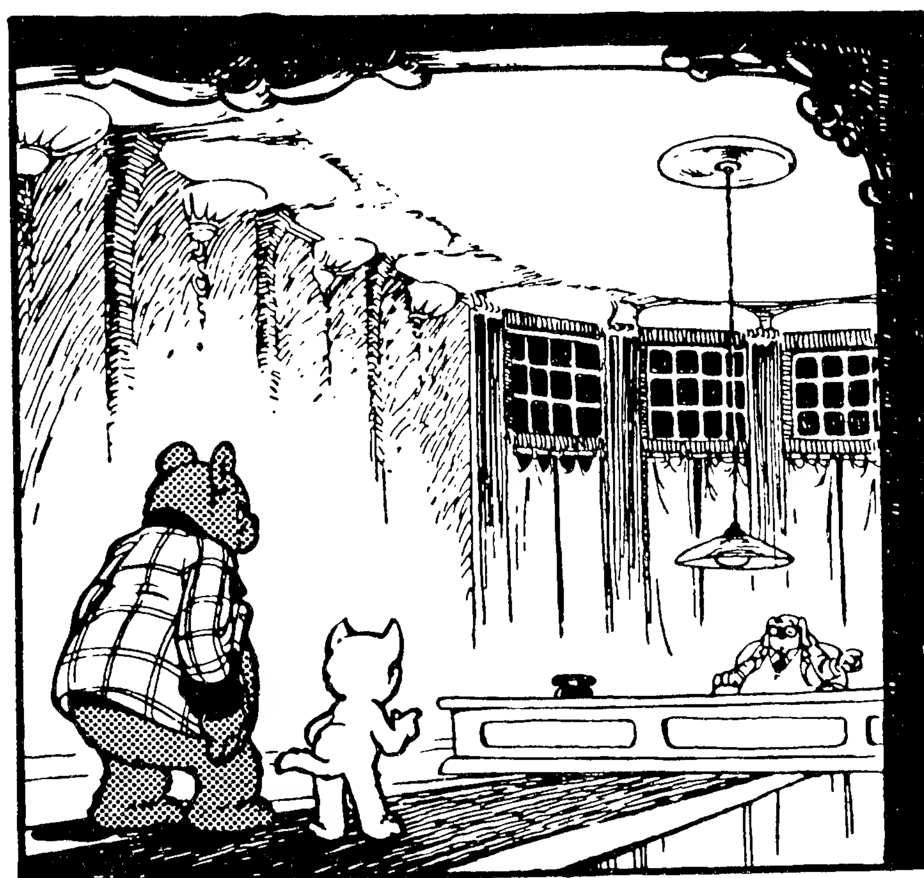
'Haast u niet!' zei de aannemer. 'We maken de schaft gewoon een paar uurtjes langer en knappen uw karwei op in overuren met avondtarief. Dat wordt heel veel gedaan tegenwoordig!'

Heer Bommel en Tom Poes lieten de werklieden bij de vuilnisbelt achter en snelden stadwaarts. Zonder tijd verloren te laten gaan richtten ze hun schreden opnieuw naar het kadaster der gemeente Rommeldam en vonden gelukkig de ambtenaar na enige tijd bereid om hen opnieuw te woord te staan.
'Ik heb hier vanmorgen een woonwijkje gekocht!' begon heer Bommel, 'en nu is...'
'Hoe is uw naam?' onderbrak de nauwgezette beambte, terwijl hij een lijvig boek ter hand nam.
'Mijn naam is Bommel!' zei heer Ollie korzelig; 'Olivier B. Bommel. Maar dat weet u toch nog wel? Vanmorgen ben ik hier geweest om een wijk te kopen! Maar nu is...'
'Welk perceel hebt u gekocht?' vroeg de plichtsgetrouwe klerk.
'Achter de stadsmuur!' riep heer Bommel ongeduldig. 'U weet het toch nog wel? Bij het Stieltjesplein! Onder de poort door! Maar nu...'
'Een ogenblikje, vermaande de ambtenaar, een ander boekdeel opslaand. Hij bladerde geruimte tijd, wierp enkele aantekeningen op papier en knikte toen tevreden. 'Het klopt!' sprak hij. 'U hebt perceel vijfduizend driehonderdvierennegentig X gekocht. Ter plaatse is een stuk op zegel opgemaakt en ondertekend op dato dezes! Dat is in orde! De kosten zijn voldaan!'
'Dat weet ik allemaal wel!' riep heer Bommel boos. 'Maar nu blijkt dat dat stuk grond verkeerd is! Het huis staat er niet meer!'
'Voor klachten moet u zich hiernaast vervoegen!' zei de beambte lusteloos. 'Wie volgt?'
Heer Bommel liep woedend weg en gevolgd door Tom Poes trad hij het belendende vertrek binnen. Daar zat een andere ambtenaar die hun komst zonder belangstelling gadesloeg. 'Hebt u schriftelijk een onderhoud aangevraagd?' vroeg hij koeltjes. 'U kunt hiernaast een B-formulier invullen. Zet daarop het doel van uw komst en wacht een oproep af! Dat is de snelste weg!'

Het zou mij te ver voeren om de lotgevallen van heer Bommel en Tom Poes op het kadaster der gemeente Rommeldam uitvoerig te verhalen. Laat ik dan ook volstaan met te vermelden, dat ze na uren wachten en praten toegelaten werden tot de referendaris eerste klasse Sprokkelmeyer, die hun geval in overuren behandelde.

'Begrijp goed, dat het niet mijn gewoonte is om dit soort zaken na mijn werkuren te doen!' sprak de hooggeplaatste beambte. 'Er is een tijd van werken en een tijd van rusten, nietwaar? En u zult weten dat het leven van een ambtenaar toch al druk genoeg is! Maar goed, de burgemeester, die uw geval ter ore is gekomen, heeft een goed woordje voor u gedaan en ik ben de kwaadste niet als ik een invloedrijk ingezetene kan helpen!'

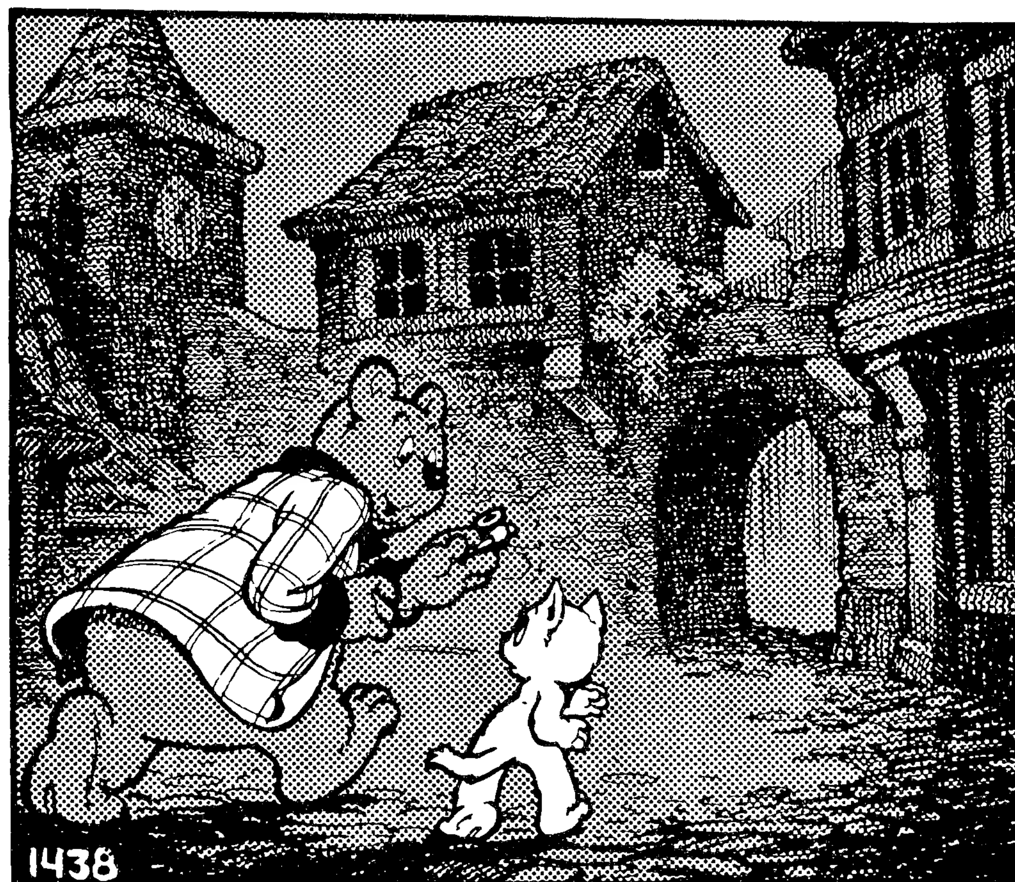
'Dat is mooi!' zei heer Bommel vermoeid. 'Er moet hier op het kadaster een fout gemaakt zijn. Vanmorgen heb ik een woonwijkje gekocht en toen bleek er geen huis te staan op het stuk land dat ik gekocht had, als u begrijpt wat ik bedoel!'

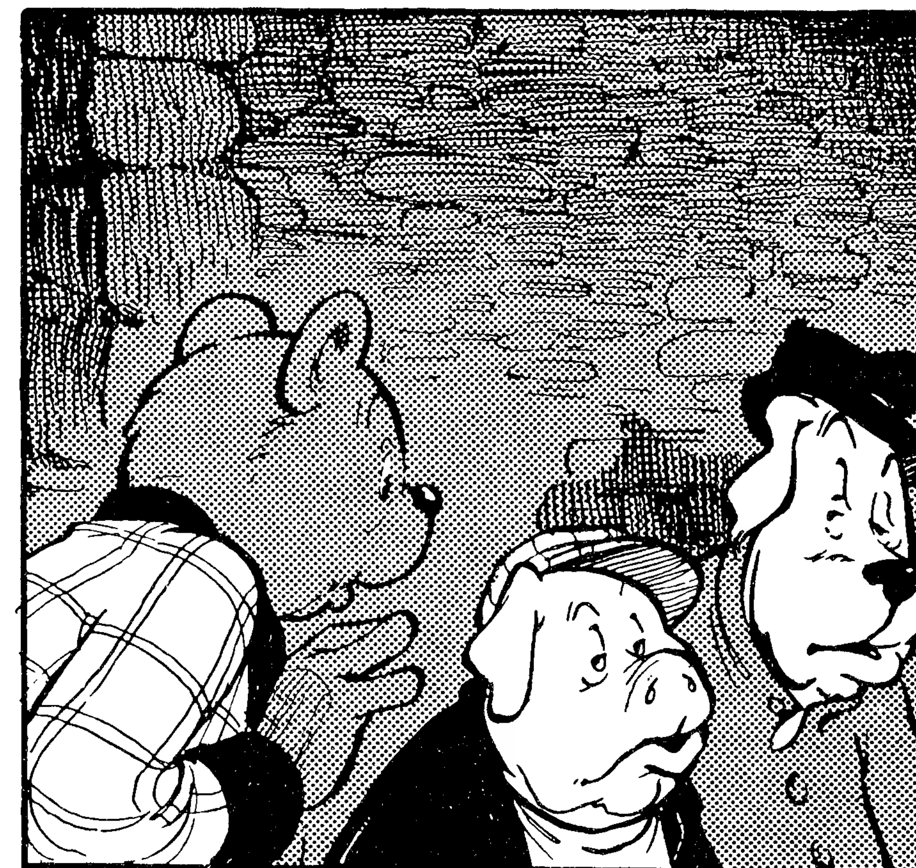
'Kom, kom!' sprak de heer Sprokkelmeyer kalmerend. 'Er wordt hier geen fout gemaakt. Sinds 1874 hebben we hier feilloos gewerkt. Dat komt, omdat we nooit overijld te werk gaan en alles met zorg afhandelen! Ik kan u dan ook zeggen, dat het door u gekochte perceel geheel overeenkomt met dat, dat u wilde kopen! De fout moet bij uzelf liggen! Goede avond en geen dank!'

Heer Bommel wilde iets in het midden brengen, maar Tom Poes trok hem een zachte dwang de kamer uit en voerde hem naar buiten.

Toen ze uitgeput en verslagen de stoep afsukkelden was de avond al lang gevallen.

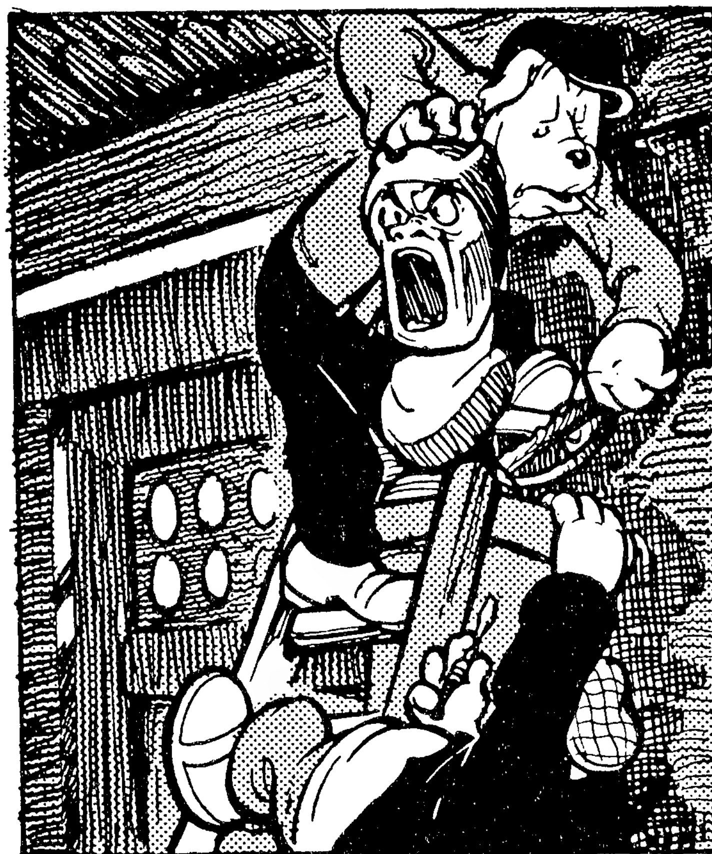
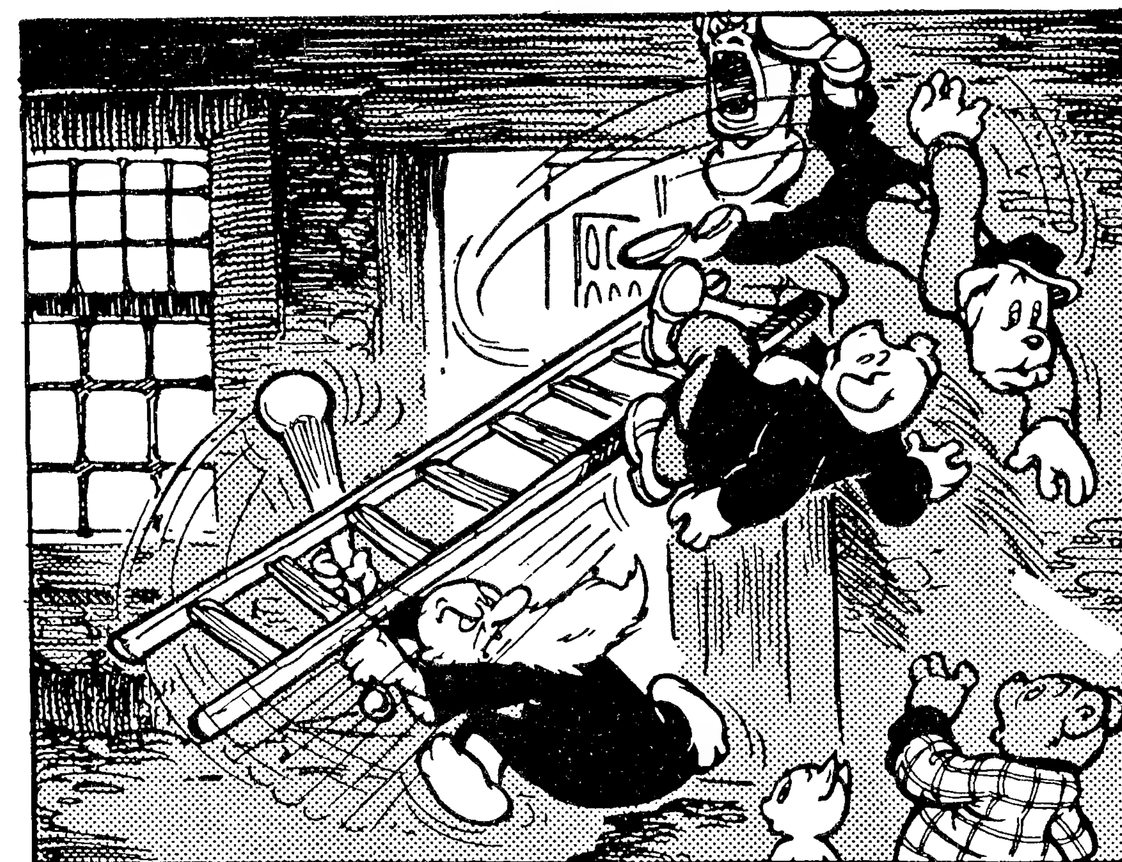
'Komaan, jonge vriend!' zei heer Bommel moe. 'We gaan nog één keer naar die stadspoort en dan zal ik even die werklieden naar huis sturen. Het moet allemaal een droom geweest zijn!'

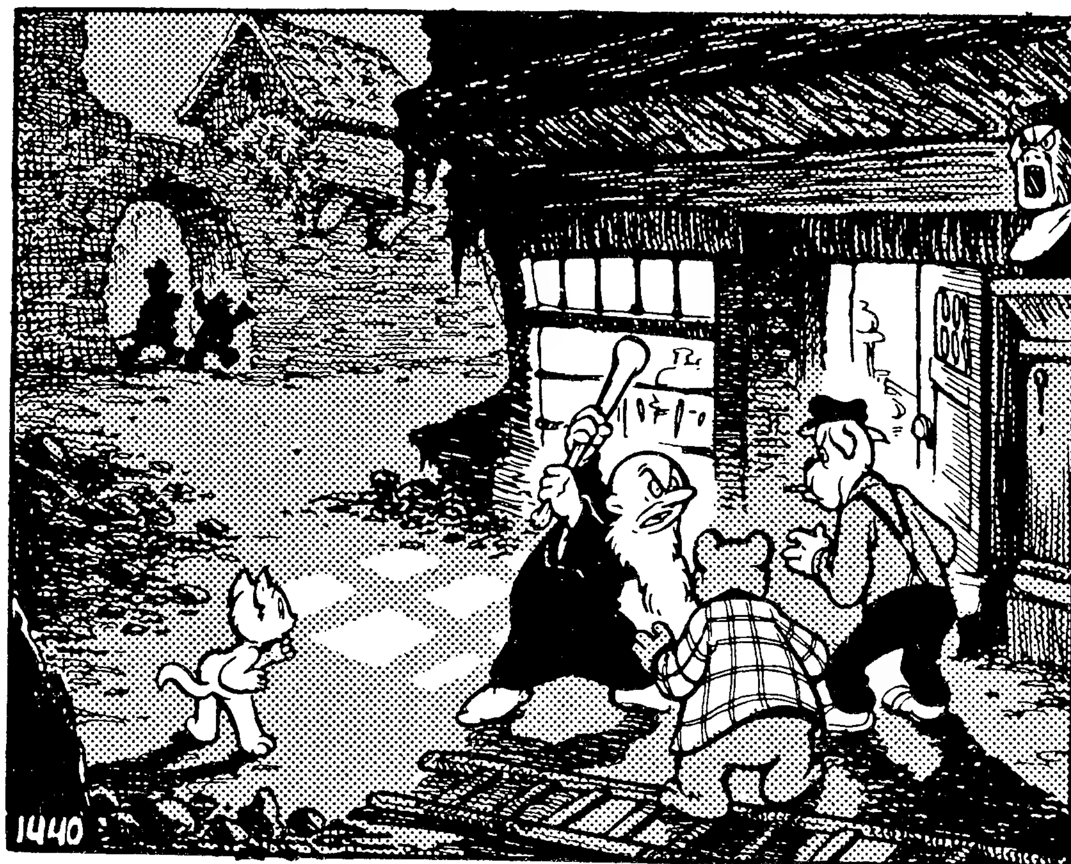

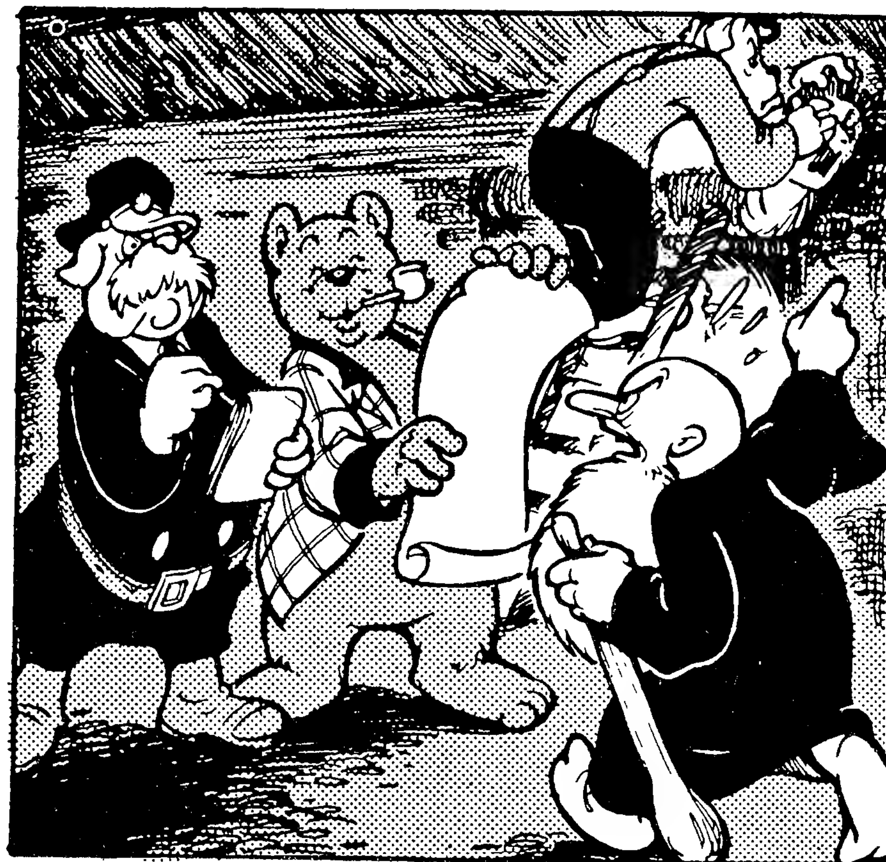
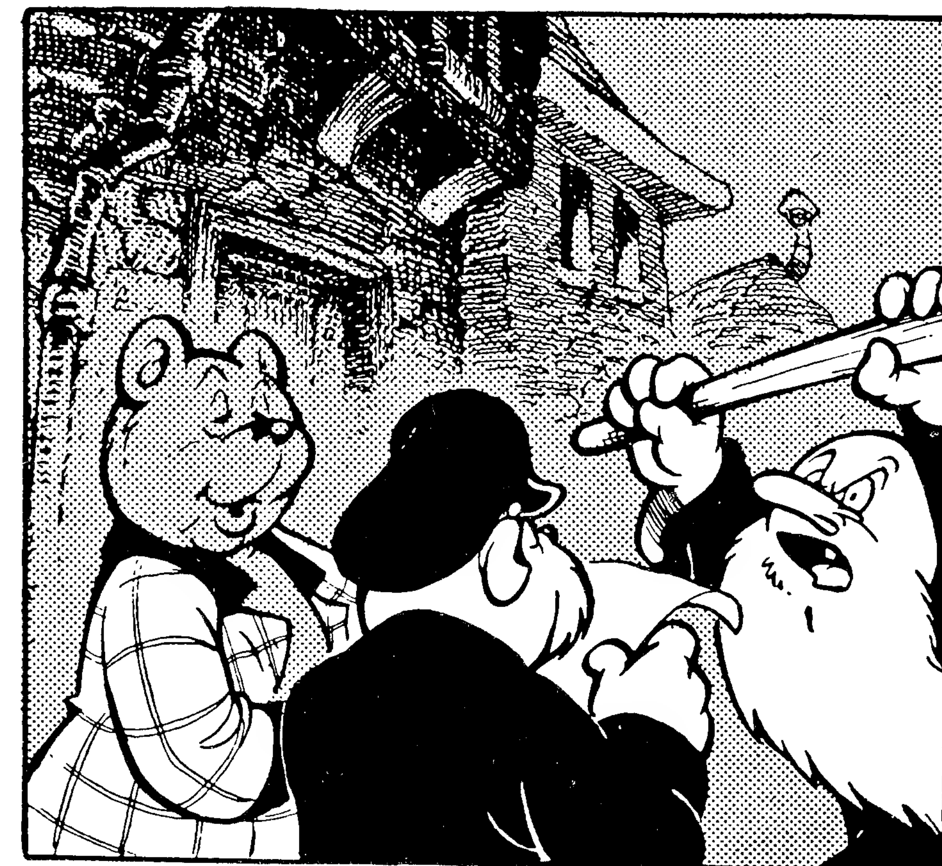
'Wat een toestand voor een heer van mijn stand!' zei heer Bommel toen ze door de stille stad opnieuw naar het stadspoortje op het Stieltjesplein liepen. 'Verschrikkelijk, wanneer men denkt een antiek gebouw gekocht te hebben en het blijkt een vuilnisbelt te zijn! Het is maar goed, dat mijn vader dit niet mee hoeft te maken! Ik heb een verschrikkelijk figuur geslagen, jonge vriend. En ik begrijp niet, dat jij me niet gewaarschuwd hebt. Ach ja, in de nood leert men zijn vrienden kennen!'
Tom Poes liet dat natuurlijk niet op zich zitten en tegen de tijd dat ze onder het poortje doorliepen, liep het gesprek tamelijk hoog. Maar toen bleven ze beiden met open monden staan. Op de plek, waar die morgen een vuilnisbelt had gelegen, stond nu hetzelfde vreemde apotheekje van de avond tevoren!
'Heb ik ooit!' riep heer Ollie uit. 'Het is dus toch in orde! Net als ik al dacht! Ik kan me niet vergist hebben dacht ik. Een Bommel vergist zich nooit! En ziedaar! Alles is er net als ik verwachtte.' En hij wendde zich tot de werklieden, die rustig tegen de muur zaten te slapen en wekte ze krachtig.
'Het spijt me, goede lieden!' zei heer Bommel. 'Ik weet niet, hoe het komt – we moeten vanmorgen allemaal in de war zijn geweest! Kijk maar daar staat de apotheek en daar is het gaperbeeld, dat jullie er af moeten halen! Ik weet warempel niet hoe we hebben kunnen denken, dat het een vuilnishoop was! Onbegrijpelijk!'
'Gewoon een vergissing, meneer,' zei de ontwakende aannemer rustig. 'Dat gebeurt wel meer! Wij vinden het niet erg, hoor! Es kijken... het is nu goed twaalf uur, we hebben dus zeven uur overwerk te vorderen, niet waar? En wat moet er nu gebeuren, zei u? Ik hoop, dat het niet te zwaar zal zijn en dat ik en m'n maat behoorlijk tijd krijgen om te schaften!'
'Dat komt best in orde!' zei heer Ollie opgeruimd en hij voerde z'n werklieden naar het vreemde huisje...

Heer Bommel trad voor zijn werklieden uit op het oude apotheekje toe en wees met een kort gebaar op het gaperbeeld, dat naast de deur prijkte.
'Het gaat om die kop!' sprak hij. 'Die moet hier weggehaald worden. Daarna moeten jullie hem naar mijn huis dragen – slot Bommelstein, je weet wel – en hem daar boven de deur aanbrengen!'
'Als het anders niet is!' zei de aannemer opgewekt. 'Een makkelijk karwei, meneer. Dat is zo gepiept!' Hij gaf zijn maat een wenk en deze stelde een laddertje tegen de gevel op. Daarop beklommen de beide geschoolde werklieden het trapje en de aannemer begon met behulp van een breekijzer en een hamer de bevestiging uit de stenen los te bikken.
'Zo zie je, Tom Poes,' zei heer Ollie tevreden. 'Een Bommel weet altijd zijn zin door te zetten. Als hij een gaper wil hebben, krijgt hij er een! En deze onbeschaamde apotheker zal merken met wie hij te doen heeft, als je begrijpt wat ik bedoel!'
'Hm!' zei Tom Poes. 'Ik snap niet, wat u in die lelijke kop ziet, heer Ollie! Wie koopt er nu een huis om een gevelversiering? En bovendien is het eigenlijk niet netjes, dat u die oude apotheker niet even verteld hebt wat u aan het doen bent!'
Voordat heer Bommel een afdoend antwoord bij de hand had, werd plotseling de deur van het winkeltje opengerukt en in het zachte schijnsel van het kaarslicht snelde de genoemde grijsaard krijsend van woede naar buiten. Met beide handen zwaaide hij de zware stamper en met een haal van zijn werktuig maaide hij de grond onder de ladder weg, zodat de beide nijvere werklieden dreunend ter aarde stortten...

Door het onbesuisde optreden van de oude apotheker ontstond er even verwarring onder het groepje. Niet lang echter. Met een kort woord zond de aannemer zijn maat stadwaarts om een politieagent te halen en begon daarna heer Bommel te helpen om de krijsende oude op zijn gemak te stellen.

'Kom, kom, heer Pas!' sprak heer Ollie. 'Trek het u niet aan. Het gaat alleen maar om dit gaperbeeld! Als u deze bekwame werklieden even hun gang laat gaan, is het zó gebeurd en zullen we u verder niet lastig vallen!'

Maar de grijsaard wilde niet naar rede luisteren. Met overslaande stem uitte hij de grofste bedreigingen en hij zwaaide zó woest met zijn stamper, dat iedereen een zucht van verlichting slaakte toen er een politiebeambte ter plaatste verscheen.

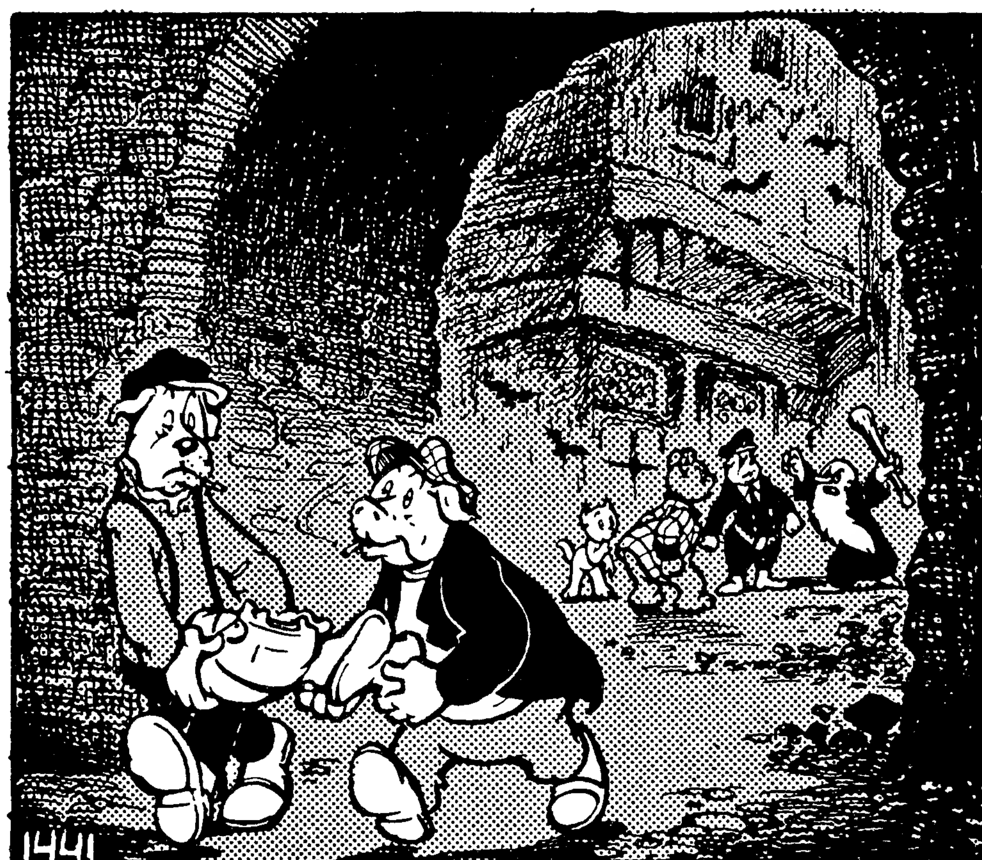
'Wat is hier te doen?' vroeg de agent, een notitieboekje trekkend.

Heer Bommel ontrolde zijn koopakte en begon het hele geval haarfijn uit te leggen. De werklieden hadden intussen opnieuw hun ladder beklommen en gingen rustig verder met het uithakken van het gaperbeeld.

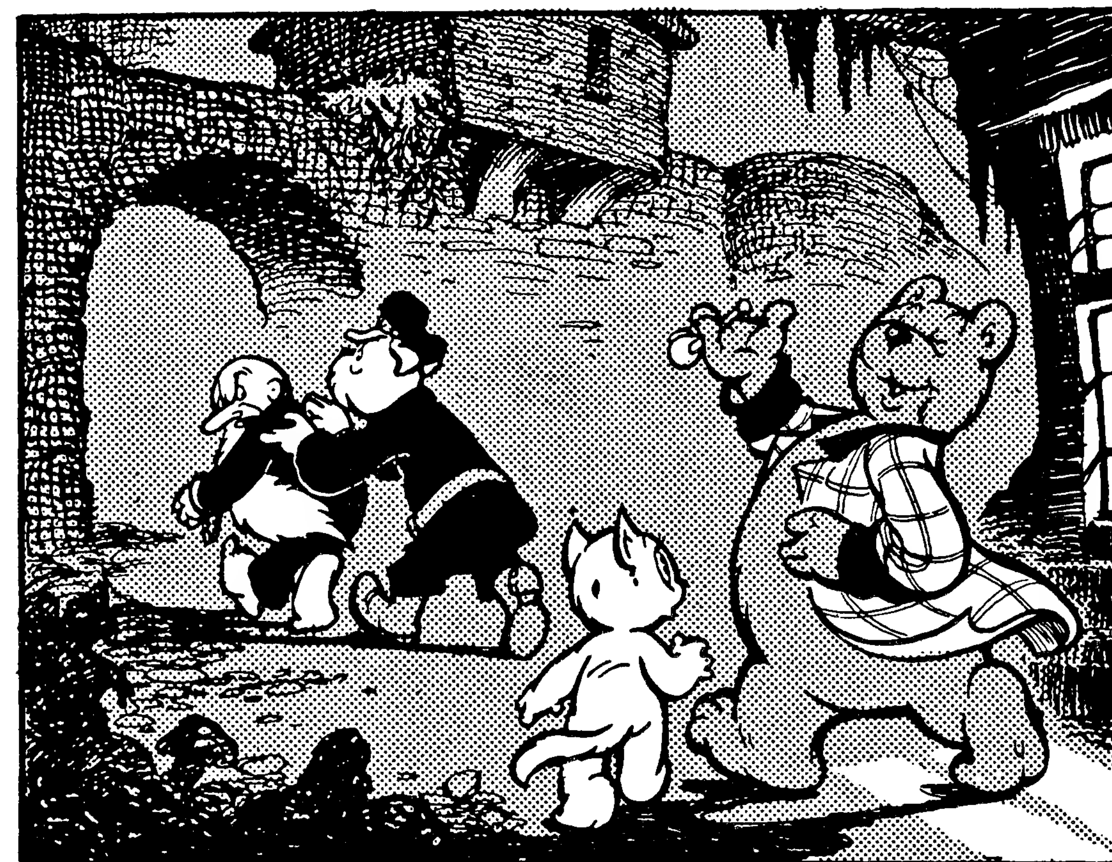
'Zo!' sprak de politieagent ten slotte. 'Meneer is dus de eigenaar van dit huis! Dat blijkt uit dit gezegelde document. En meneer wil dat beeld uit zijn gevel laten verwijderen en naar een ander huis laten overbrengen. Ik begrijp trouwens niet, waarom iemand zo'n lelijke kop boven zijn deur wil hebben – maar goed, dat doet hier niets ter zake! Het lijkt me, dat meneer hier in zijn recht is!'

'Het is míjn gaper!' krijste de oude apotheker. 'Ik neem dit niet! Ik zal jullie krijgen, addergebroed! Jullie allemaal!'

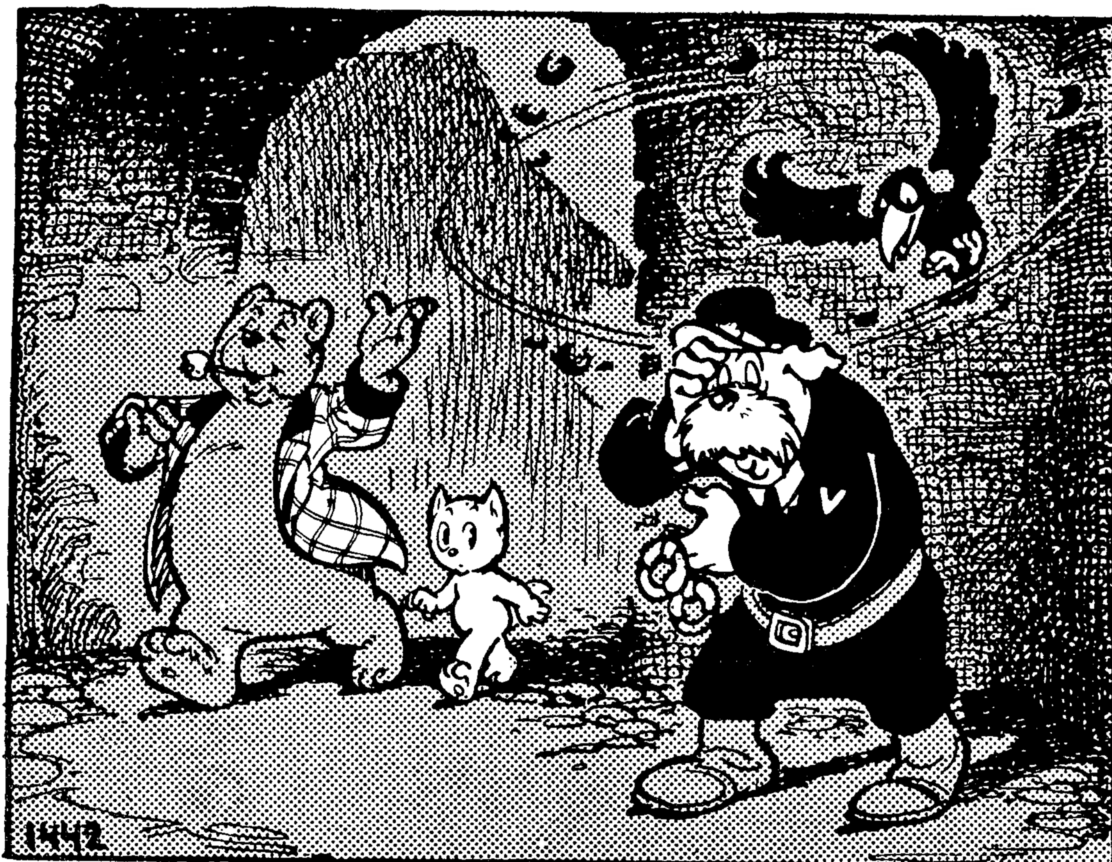
'Dit is bedreiging van een ambtenaar in functie,' zei de politieagent. 'Ik moet je naam opschrijven! Dit is ernstig! En dit is jouw gaper niet, want meneer hier is eigenaar van dit huis, en alles wat nagelvast zit, is zijn eigendom!'

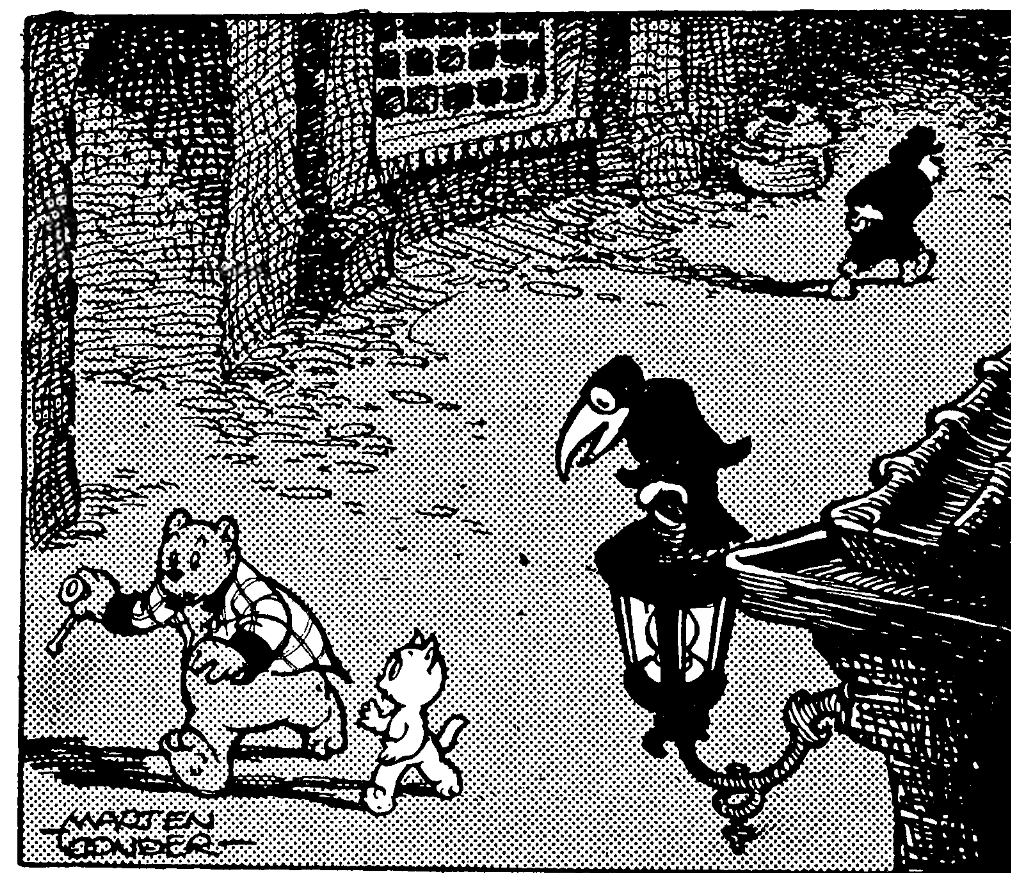

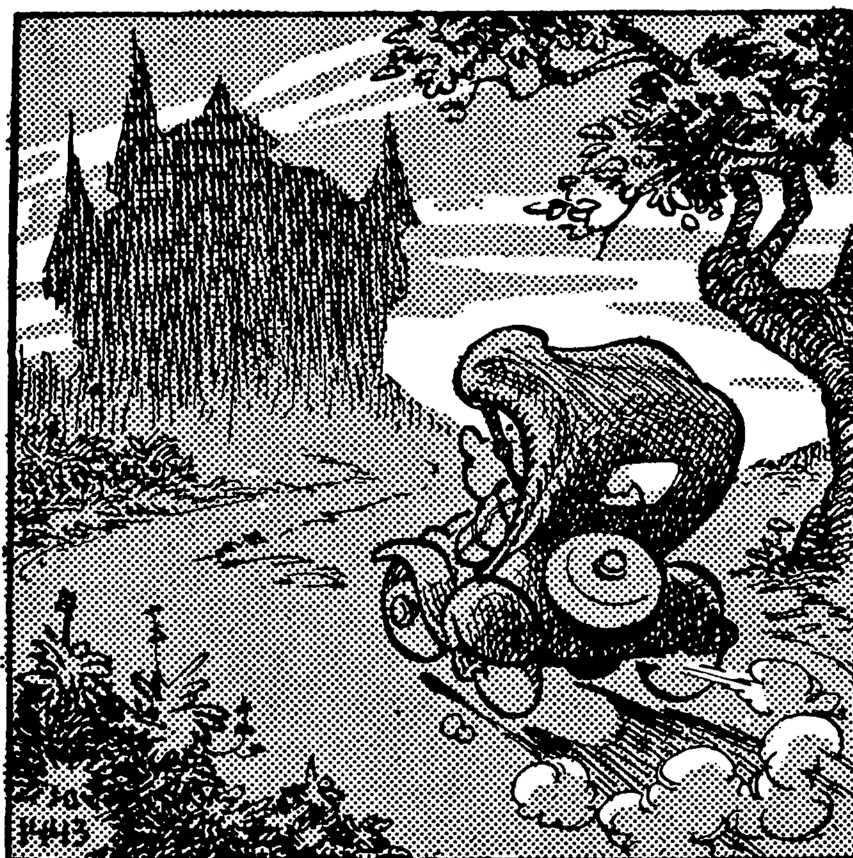
Terwijl het recht zijn loop nam en de politiebeambte de naam van de apotheker begon op te schrijven, slaagden de beide geschoolde werklieden er in de gaper van de gevel los te beitelen. En zonder zich te storen aan het getier van de verbolgen grijsaard, droegen zij het beeldhouwwerk, onder het poortje door, stadwaarts om het op slot Bommelstein te gaan bevestigen.
Inmiddels had de politieagent de grootste moeite met het behandelen van zijn proces-verbaal. Weliswaar had de oude zijn naam opgegeven, maar deze bevredigde de agent niet.
'Hocus Pas!' mompelde hij, aan zijn inkt-potlood likkend. 'Dat kan nooit een echte naam zijn, meneer. Zo heet geen behoorlijk iemand – dat moet een schuilnaam zijn of zo iets! Wat is je èchte naam? En nu geen streken alsjeblieft!'
'Streken?!' tierde de grijsaard. 'Staat mijn naam je niet aan, huh! Ik zal jullie krijgen, allemaal! Wacht maar!' Bij deze laatste woorden zwaaide de oude man zo dreigend met de stamper, dat de flinke politieman terstond ingreep en hem met een kort gebaar de handboeien aanlegde.
'Mee naar het bureau!' sprak hij bars en stuwde zijn arrestant in de richting van het stadspoortje.
Heer Bommel volgde met Tom Poes en terwijl hij het toneeltje tevreden gadesloeg merkte hij op:
'Zo zie je, jonge vriend! Dat komt er van wanneer men zich tegen de openbare orde verzet. Eerbied voor de wet en beleefdheid tegenover een heer van stand,' zei mijn vader altijd en daar moet men zich aan houden, als je begrijpt wat ik bedoel!'
'Hm', zei Tom Poes.

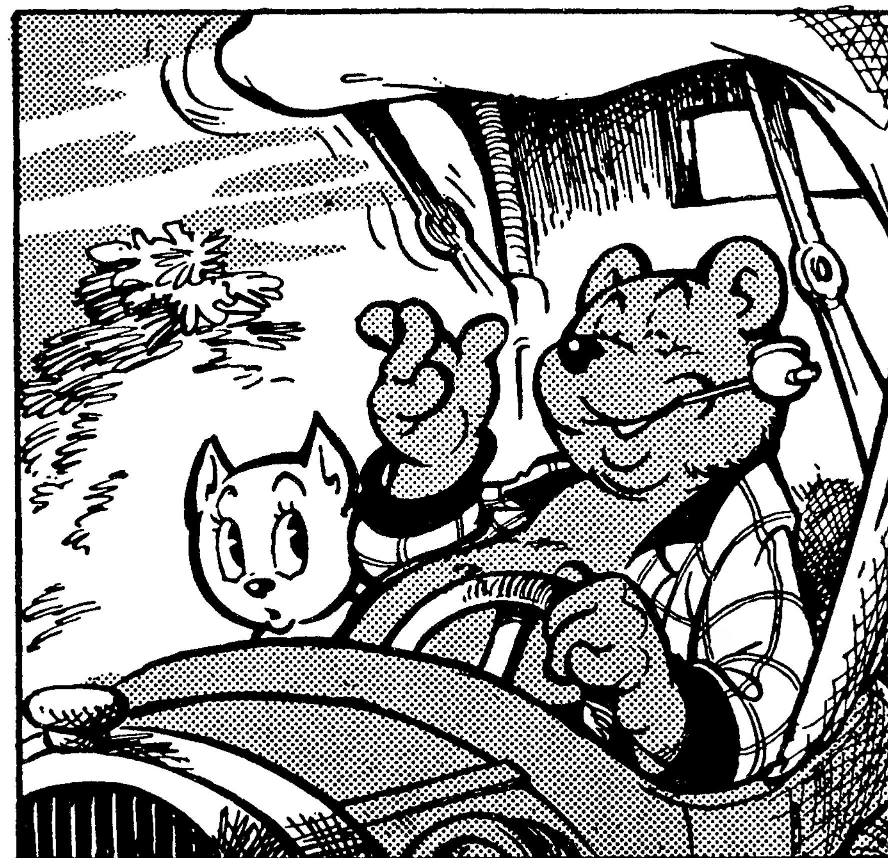

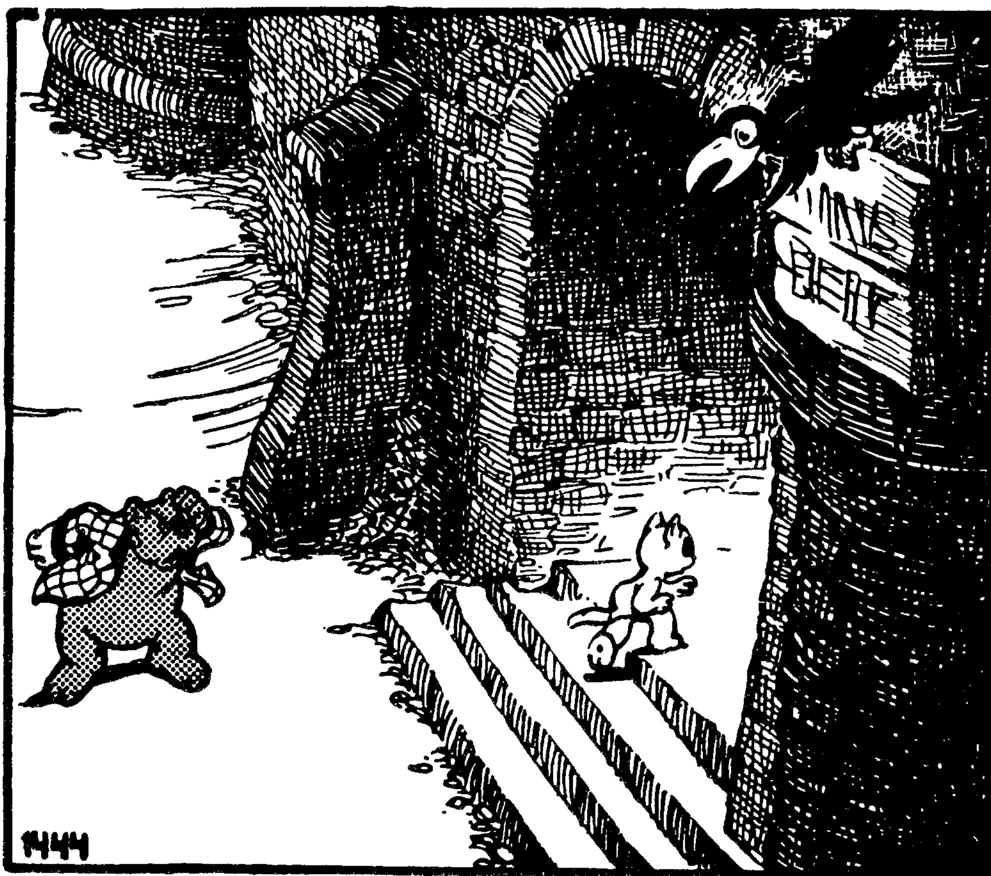
Heer Bommel en Tom Poes liepen dus de stadspoort door, achter de agent aan, die zijn arrestant opbracht. Het getier van de oude apotheker klonk luid voor hen uit, tegen de oude geveltjes aan en heer Ollie schudde afkeurend het hoofd. 'Een nachtje op het politiebureau zal deze ongemanierde man goed doen!' merkte hij op. 'Hoor nu toch eens aan! Het is een schande!'
Op dat moment sloeg er ergens een torenklok en het werd opeens stil. En toen ze uit de schaduwen van de poort naar buiten traden stond de politiebeambte daar, geheel alleen, met een paar handboeien in de hand beteuterd om zich heen te kijken. Een grote zwarte kraai vloog fladderend om zijn hoofd, maar van de apotheker viel niets meer te bekennen.
'Een vreemd geval, heren!' zei de agent verslagen. 'Zó loopt hij nog voor me uit en zó is hij verdwenen! Een sluw uitbreker! Maar hij komt niet ver met die streken. Ik zal z'n signalement aan alle posten doorgeven!'
'Een vreemd geval!' zei heer Ollie een beetje beklemd naar de kraai kijkend. 'Erg vreemd, wat jij, Tom Poes?'
'Och!' zei de agent, 'ik neem aan, dat dit persoon van z'n vak goochelaar was. Z'n naam wees ook al in die richting! Maar we krijgen hem wel! U hoort er nog nader van! Goede avond, heren!' En de kundige ambtenaar liep met forse tred heen, nagekeken door heer Ollie en Tom Poes.
'Kom!' zei heer Bommel tenslotte. 'We gaan naar huis. Laat de politie haar eigen zaakjes maar opknappen. Ik heb dat gaperbeeld en daar ging het tenslotte om! Ik ben benieuwd of die werklieden hem al boven mijn deur hebben gehangen, jonge vriend!'

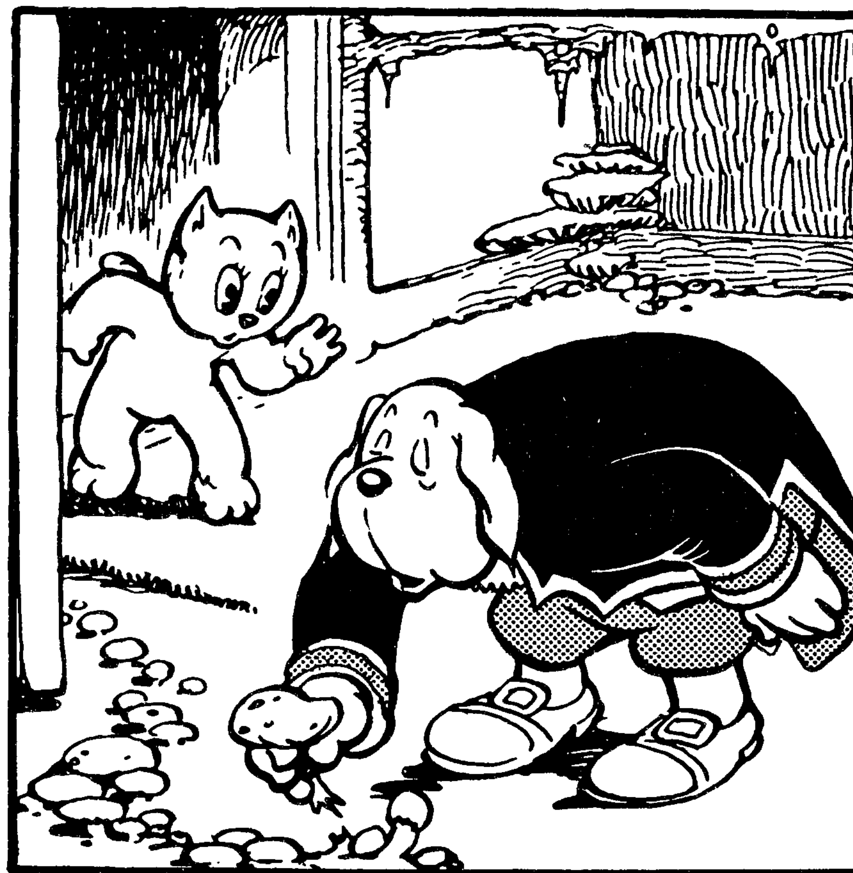

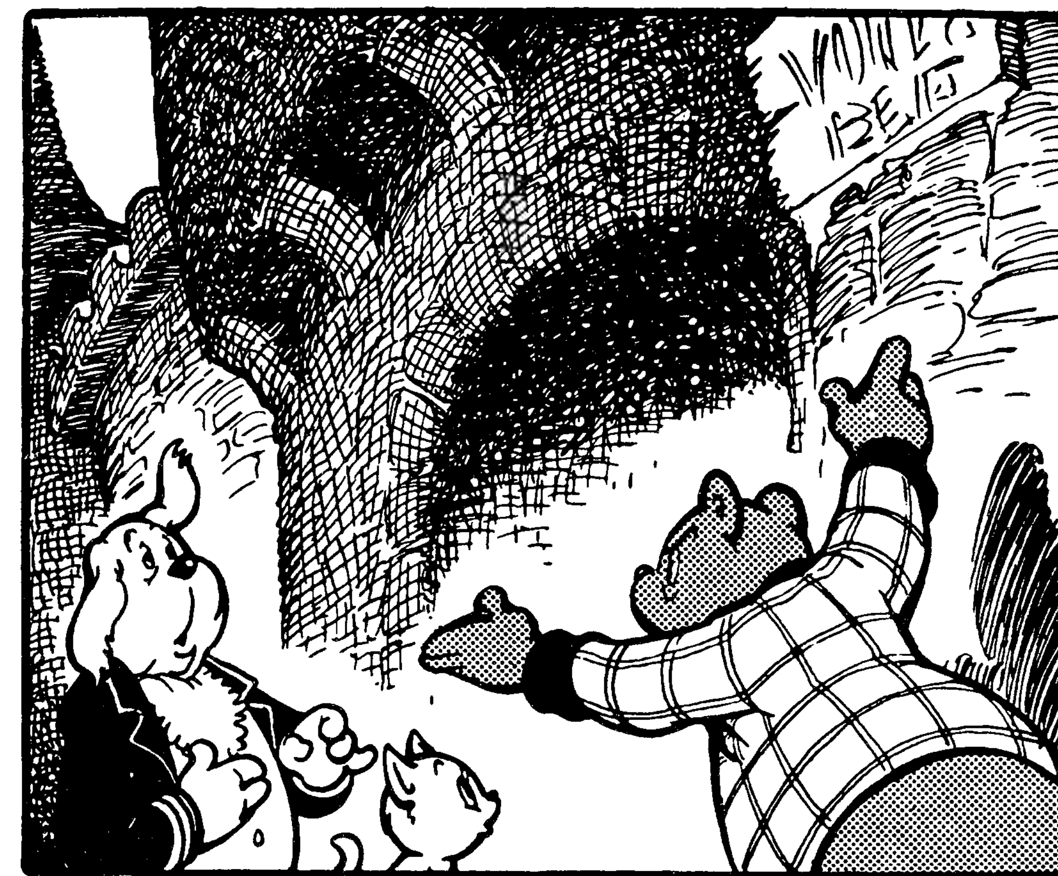

Heer Bommel en Tom Poes begaven zich naar de Oude Schicht, die zich niet ver van daar op een parkeerterrein bevond en reden huiswaarts. Heer Ollie was in een uitstekend humeur.
'Ik verheug me er op thuis te komen!' zei hij. 'De fraaie meubelstukken en interessante oudheden, die ik gekocht heb, zullen er een waar lusthof van maken, wat jij, jonge vriend? En die prachtige gaper aan mijn gevel zal het hele uiterlijk van slot Bommelstein opknappen, denk je niet? Ach ja, het is toch prettig om een heer met een fijne smaak te zijn; het leven wordt er zo veel rijker door, als je begrijpt wat ik bedoel!'
Maar Tom Poes kon dat niet helemaal met hem meevoelen. De bekeuring van de oude apotheker en de vreemde gebeurtenissen met het gaperbeeld zaten hem wat dwars.
'Ik vind het een lelijk ding!' zei hij kort. 'Een akelig, lelijk beeld met een open mond. En ik begrijp niet dat u die kop boven uw deur wilt hebben. Ik wil wedden, dat u er narigheid mee krijgt!'
'Jij altijd!' riep heer Bommel boos. 'Altijd moet je me het genoegen bederven. Altijd spijkers op laag water, als je me volgen kunt. Bah! Maar ik weet zeker, dat je jaloers zult zijn als je dat fraai gesneden gelaat aan mijn muur zult zien prijken!'
Zo sprekende stuurde hij zijn voertuig met grote bedrevenheid tot voor de ingang van het oude slot en remde toen zó schielijk, dat het voertuigje door de veren zakte. Met een sidderende hand wees hij vervolgens naar een bord, dat naast zijn deur hing en waar met grote letters op geschilderd was: 'Stortplaats van vuilnis'.

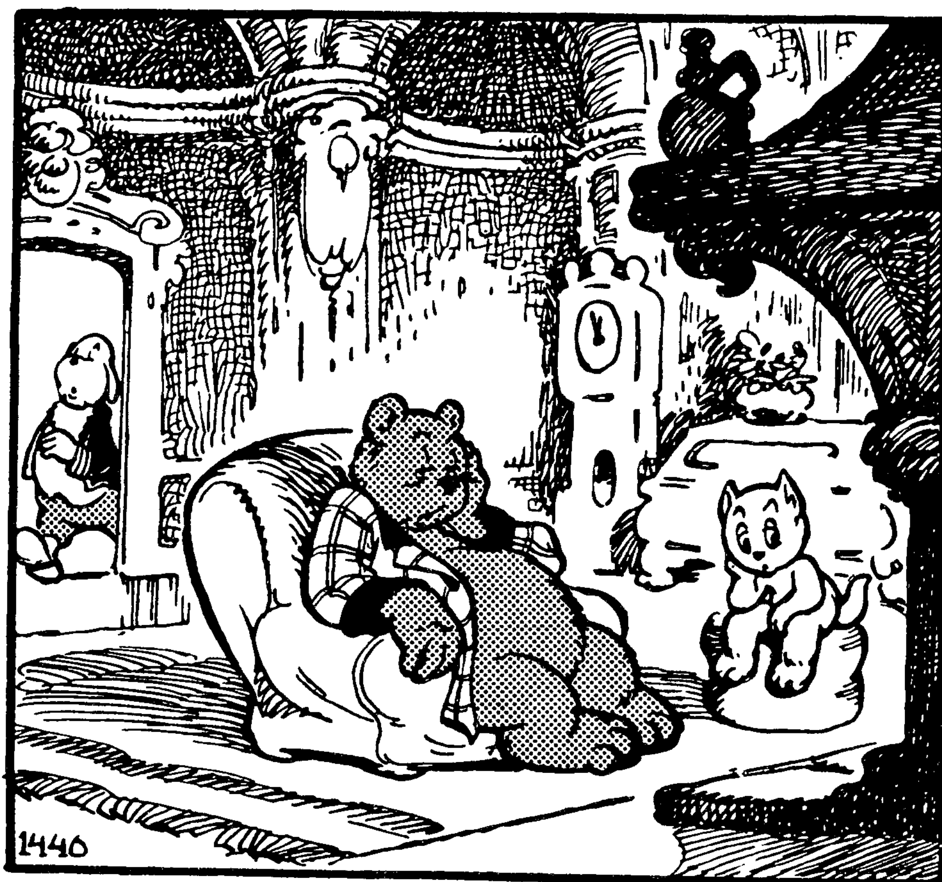
Heer Bommel staarde enige tijd versuft naar het bord en las de woorden:'Stortplaats van vuilnis', met grote aandacht. Daarop begon hij zich stampvoetend de haren uit het hoofd te rukken.
'Wat een schande!' jammerde hij gesmoord. 'Inplaats van mijn fraaie gaperbeeld, hebben die werklieden dit vieze bord boven mijn deur gehangen! Ze hebben een grap met mij willen uithalen, de lummels! Maar ik neem het niet! Ik zàl ze!'
Tom Poes keek een poosje bedenkelijk naar de zwarte kraai, die op het bord zat en liep toen hoofdschuddend naar binnen om Joost te zoeken. Deze nijvere knecht was, voor dag en dauw opgestaan om de hall een goede beurt te geven. Zo trof Tom Poes hem aan, terwijl hij zorgzaam enkele paddestoelen uit de parketvloer plukte.
'Goede morgen, jonge heer!' wenste hij vriendelijk. 'Er is hier een vreemde groei van zwammen en schimmels aan de gang, als ik zo vrij mag zijn! In gindse hoek woekeren enkele elfenbankjes en zoëven verwijderde ik hier een boleetachtige!'
'Erg vreemd!' zei Tom Poes. 'Het is niet gewoon! Ik vraag me af, of deze paddestoelen iets te maken hebben met die plank, die de werklieden vannacht aan de gevel hebben geslagen!'
'Excuseer!' onderbrak de trouwe bediende, 'een plank, zei u? Toen ik om half één uit mijn venster blikte, gewekt als ik werd door een luid gerucht van hamerslagen, ontwaarde ik een stuk beeldhouwwerk. Van een plank heb ik niets gezien, met uw welnemen!'
Tom Poes wenkte hem naar buiten te komen en daar troffen ze heer Bommel aan, die nog steeds verslagen naar het bord staarde.
'Stortplaats van vuilnis,' las Joost en hij verbleekte zichtbaar...

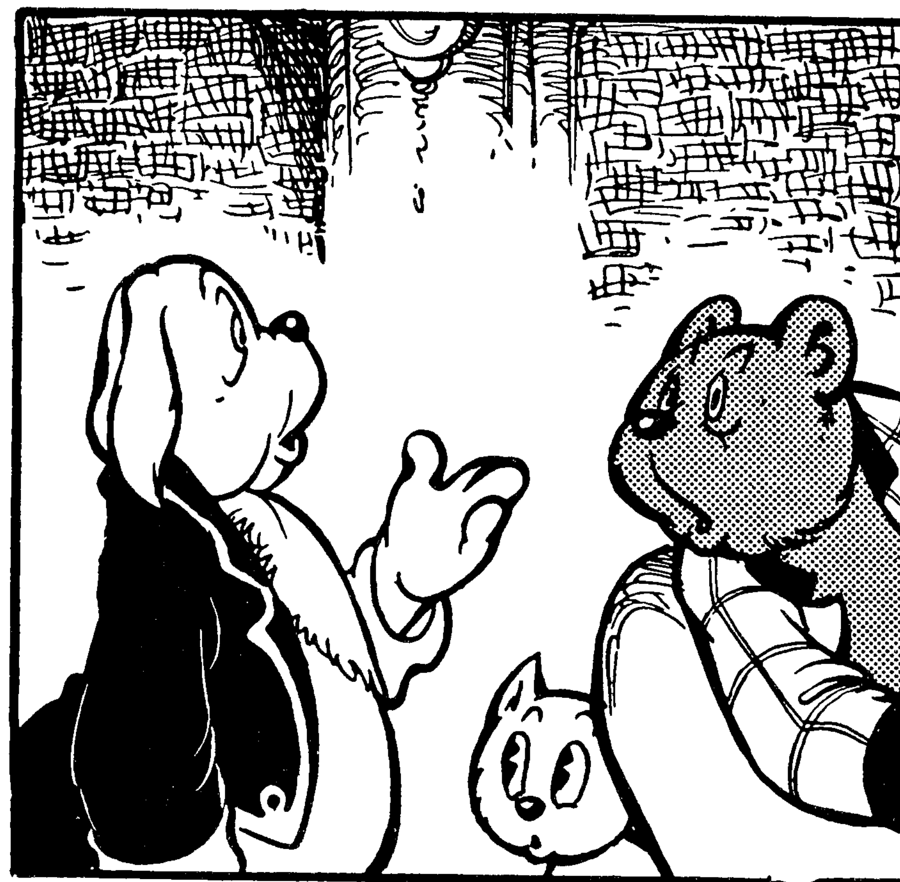
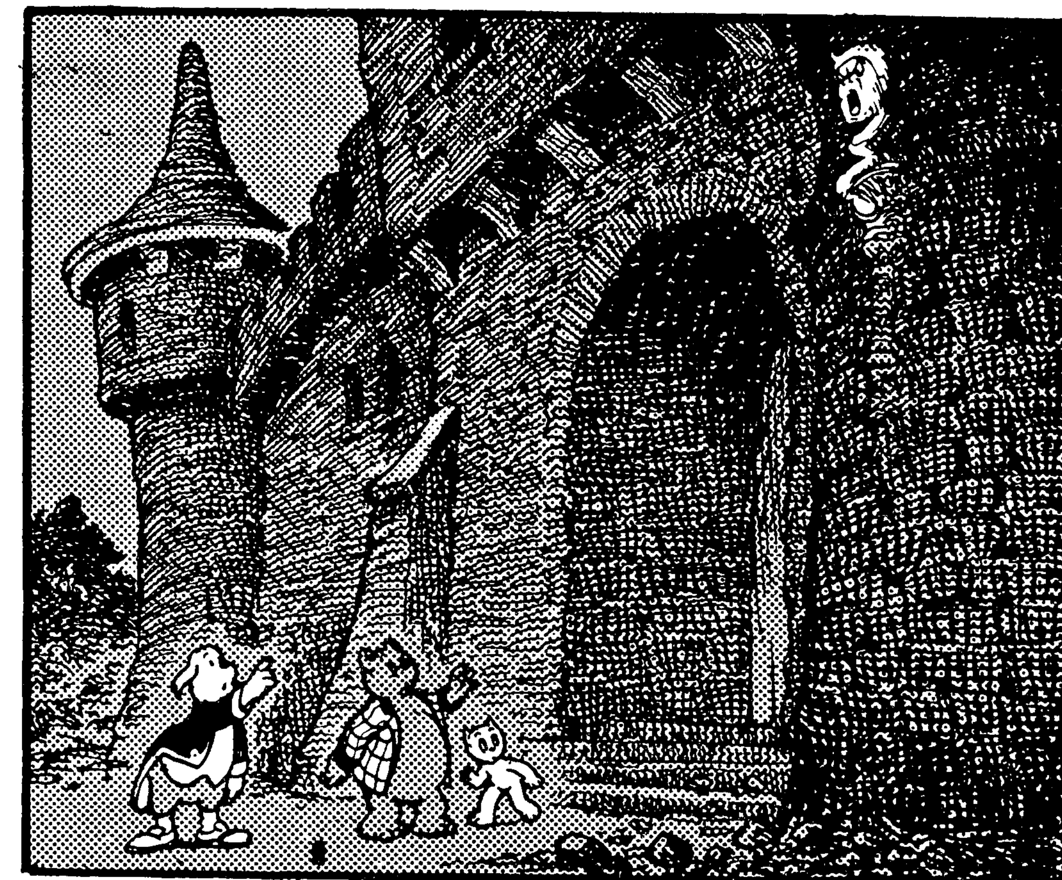

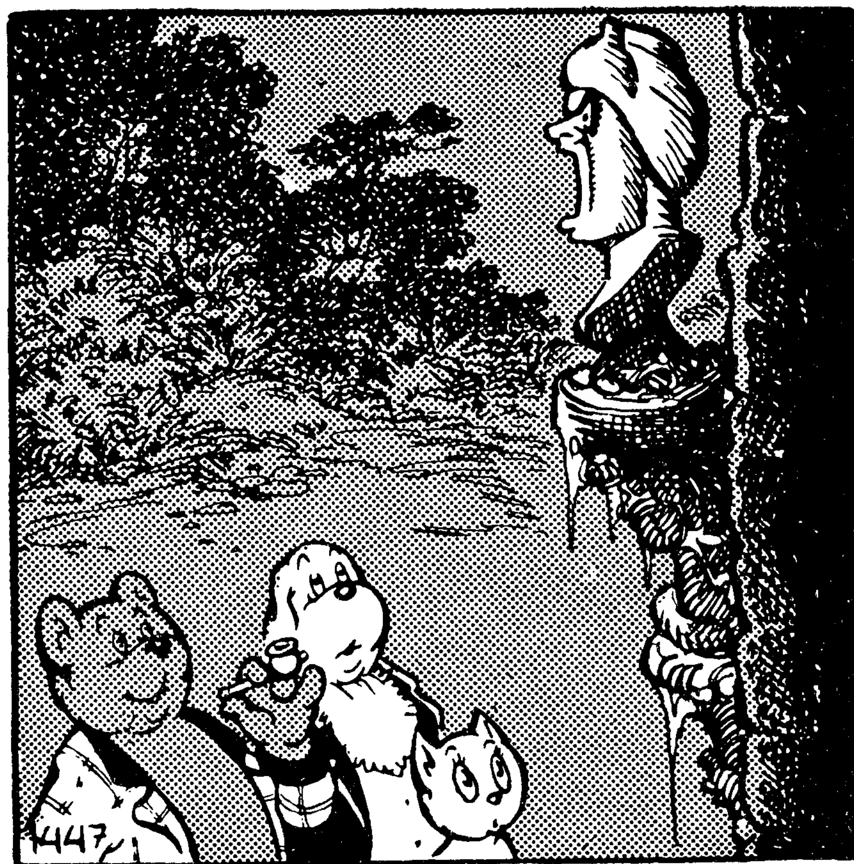

Heer Bommel ontbood onmiddellijk de werklieden en voerde ze naar de deur waar het bord ‘Stortplaats van vuilnis’ prijkte.
‘Het is een schande!’ riep heer Ollie. ‘Waar is mijn gaperbeeld? Het beeld, dat ik met grote kosten en moeite heb kunnen krijgen? Waarom hebben jullie die vieze plank naast mijn deur gehangen. Wat hebben jullie met mijn fraaie kop gedaan?’
‘Vreemd!’ sprak de aannemer, zich ’t hoofd krabbend. ‘Ik had er iets onder durven verwedden, dat we hier vannacht in overwerk een beeld hebben bevestigd, wat jij, Tinus?’
‘Ja, dat zou ik ook zo denken!’ sprak Tinus.
‘Het is treurig!’ voer heer Bommel voort. ‘Ik neem dit niet! Ik sta er op, dat jullie dit schandelijke ding onmiddellijk weghalen en mijn gaper er voor in de plaats hangen!’
‘Hm!’ zei de aannemer, ‘laten we beginnen dit bord weg te halen, meneer. En waar dat gaperkopje is weet ik warempel niet! Heb jij het soms bij vergissing meegenomen, Tinus?’
‘Nee baas!’ zei Tinus.
‘U hoort het, meneer!’ hernam de aannemer. ‘Maar het komt wel in orde. Iemand zal ergens een vergissing hebben gemaakt, dat komt meer voor. We gaan rustig aan het werk en dan komt alles vanzelf terecht!’
Zo sprekende stelden de werklieden een ladder tegen de gevel op en trokken aan de arbeid. Met grote ijver hanteerden ze hun gereedschappen, zodat de muren van het oude slot onder de hamerslagen sidderen. Maar vreemd genoeg was het oude, vieze bord niet los te krijgen.
Toen heer Bommel tegen het vallen van de avond zijn hoofd naar buiten stak om te kijken hoe het karwei vorderde, hing het nog steeds naast zijn deur.
‘Muurvast!’ sprak de aannemer voldaan. ‘We hebben het goed bevestigd, meneer, dat blijkt! Maar voor vandaag is het welletjes. Morgen komen we misschien terug en dan zullen we het wegkrijgen, al moesten we de hele muur neerhalen!’

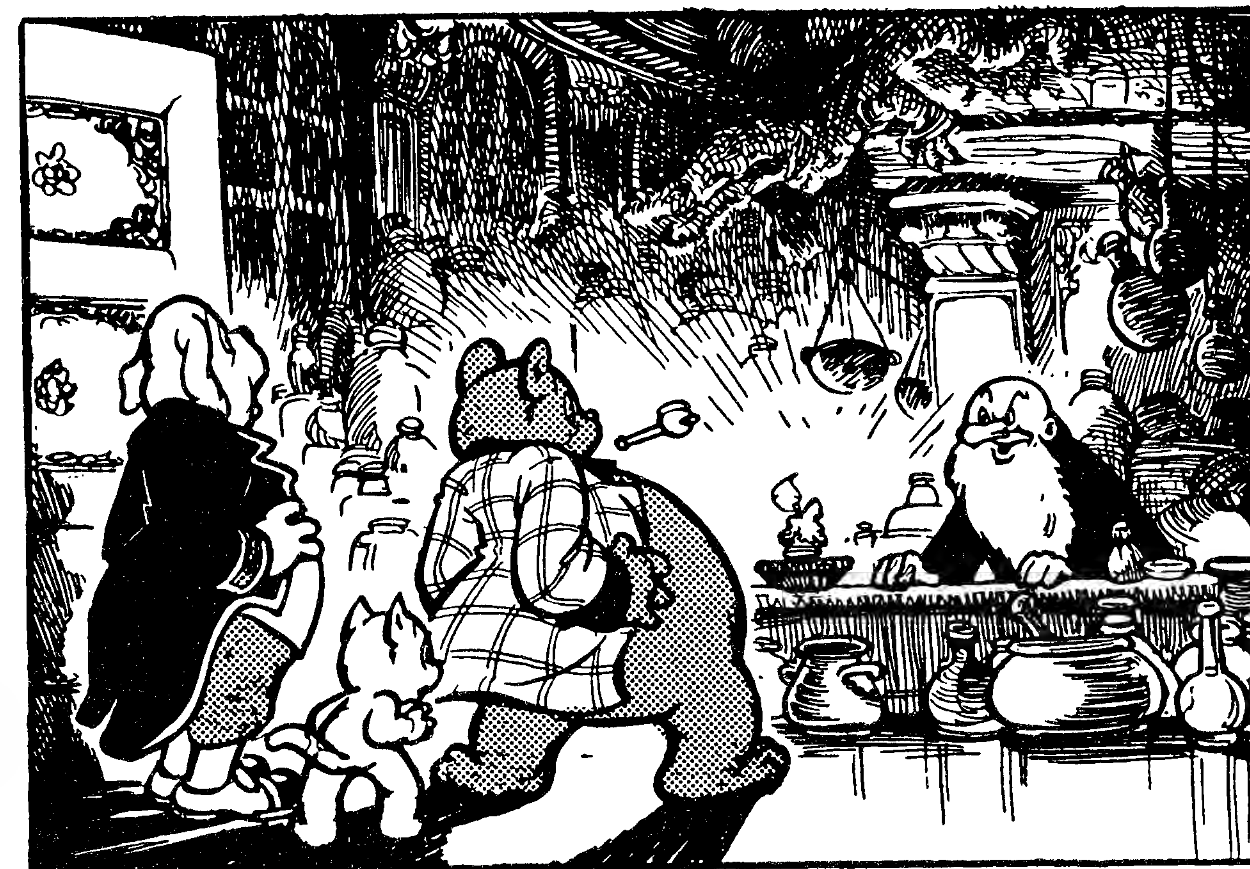

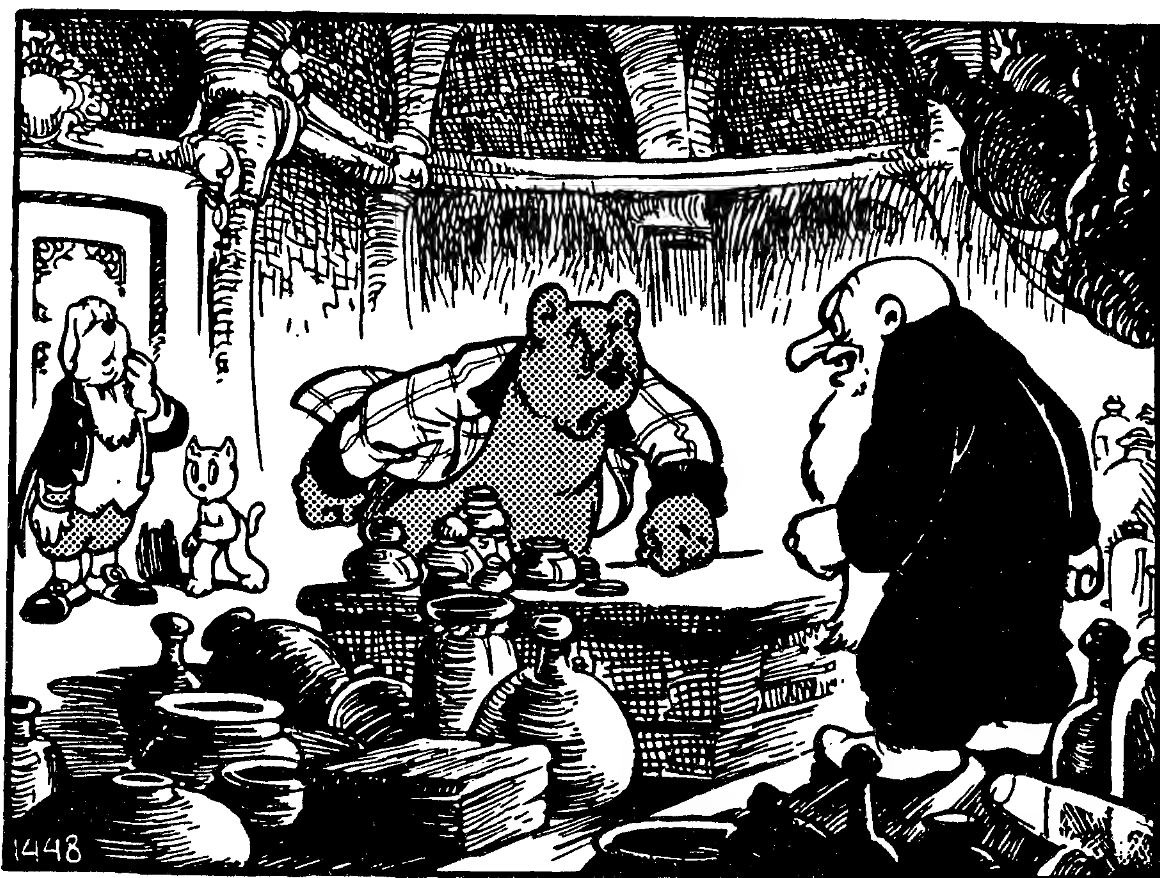
Toen de nacht viel gingen de werklieden naar huis en nu werd het vreemd stil in slot Bommelstein.
'Wat een toestand!' zei heer Ollie, moedeloos in de vlammen van zijn haardvuur starend. 'Een heer en een Bommel, die een stortplaats voor vuilnis voor zijn deur heeft! Verschrikkelijk! Het is maar goed, dat mijn vader niet hoeft meemaken, dat zijn zoon op een belt woont!'
'Zo erg is het niet!' zei Tom Poes troostend. 'U woont nog niet op een belt, heer Ollie. Er hangt alleen maar een bord naast uw deur waar 'Stortplaats voor vuilnis' op staat!'
'Alsof dat niet erg genoeg is!' riep heer Bommel smartelijk. 'In plaats van een fraai beeldhouwwerk een gruwelijk, vies bord boven mijn deur! Voel je dan niet hoe erg zo iets is voor een heer van mijn stand? Wat moeten de buren denken?'
Op dat moment trad de bediende Joost binnen. 'Excuseer, heer Olivier!' sprak hij. 'Met uw welnemen wilde ik uw aandacht vragen voor de ongewone paddestoelengroei, die er buiten, onder uw gaperbeeld plaats vindt! En ook moet ik u de aanwezigheid van vleermuizen in de hall melden, als u mij toestaat!'
Heer Bommel en Tom Poes sprongen allebei op, alsof ze geprikt werden. 'Wat zeg je?' riep heer Ollie geschokt.
'Ik vestigde uw aandacht op de ongewone groei van paddestoelen onder uw gaperbeeld!' herhaalde Joost geduldig. 'En bovendien...'
'Onder de GAPER?' riepen Tom Poes en heer Bommel tegelijk. En toen snelden ze, gevolgd door de trouwe knecht, naar buiten. Tot hun grote verbazing hing daar, inplaats van het vuilnisbord, het vreemde beeld, dat ze de nacht tevoren bij de oude apotheker hadden weggehaald...

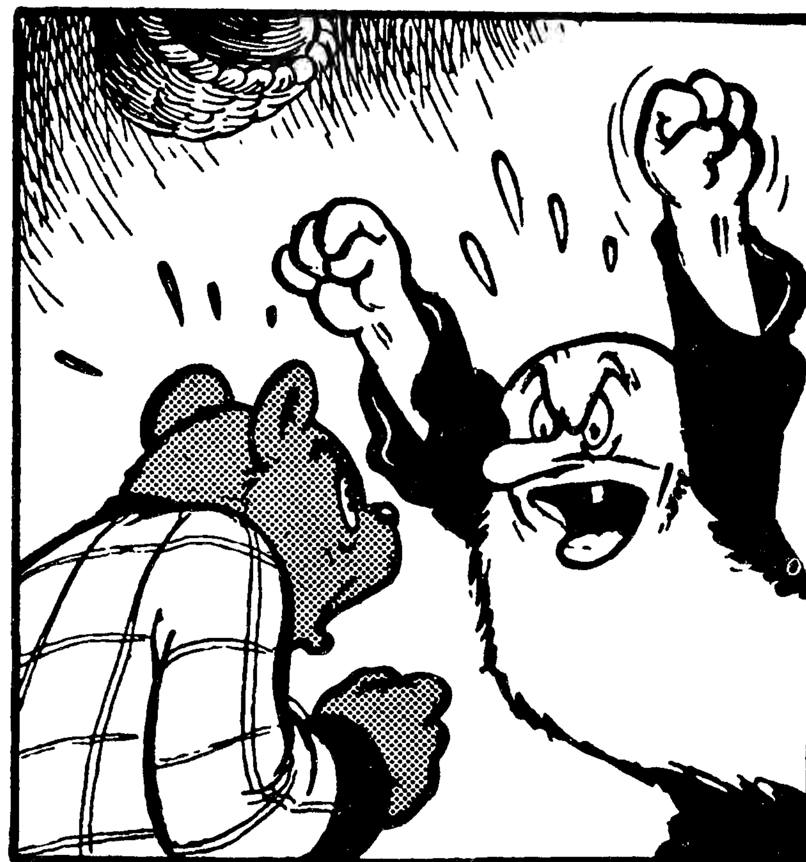

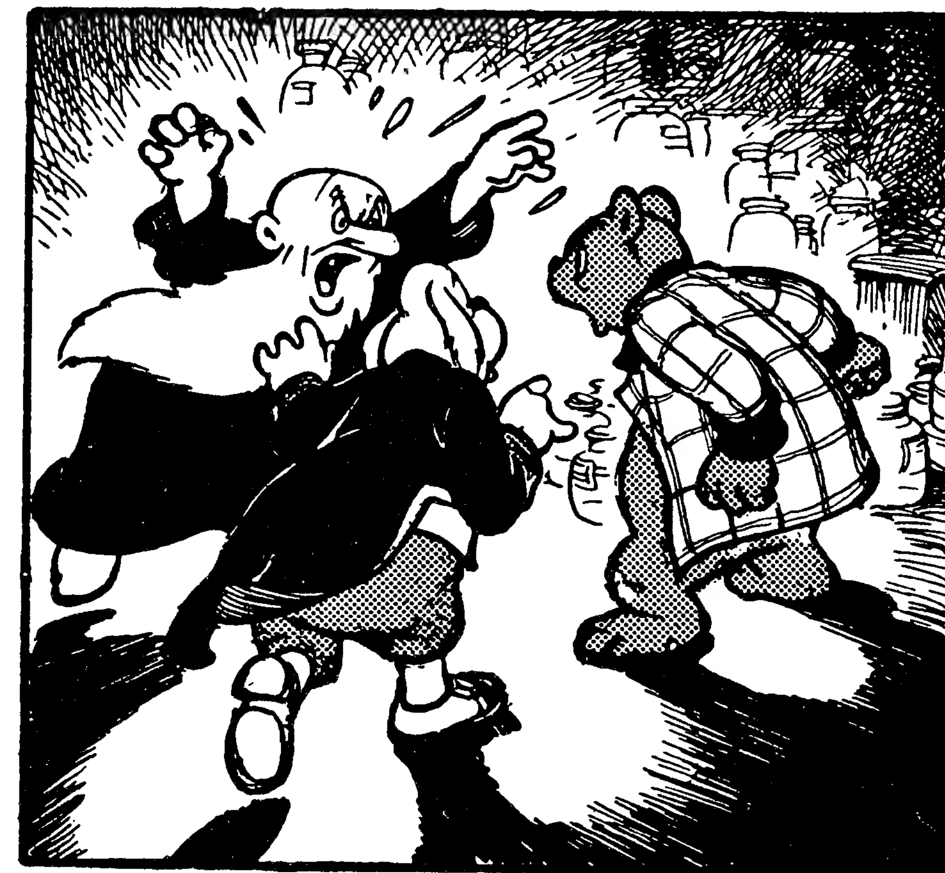

Heer Bommel staarde enige tijd versuft naar het gaperbeeld, dat zo onverwachts weer naast zijn deur hing. Doch toen verspreidde zich langzaam een tevreden glimlach over zijn gelaat.
'Het is toch sterk!' sprak hij onderwijzend. 'Men kan een Bommel niet bedotten, dat is nu weer eens zonneklaar bewezen! Mogelijk, dat de één of andere onverlaat een poging doet om de gek met hem te steken. Misschien zal de een of andere schelm een guitenstreek met hem willen uithalen en een morsig vuilnisbelt-bord op zijn gevel hangen. Maar ziet, wat er gebeurt! Als het ware vanzelf wordt dit bord vervangen door het fraaie beeldhouwwerk, dat er hoort! Ja, ja, wat het eigendom van een Bommel is, dat is van hem, als jullie begrijpen, wat ik bedoel!'
'Hm!' zei Tom Poes, 'ik zou daar niet zo rustig op zijn, heer Ollie! Ik heb zo het idee, dat er nog heel wat nare dingen zullen gebeuren, zolang u dat beeld op uw muur hebt!'
'Bah!' hernam heer Ollie, naar binnen tredend, 'al die zwarte gedachten leiden tot niets, jonge vriend! Je kunt rustig zijn zolang je onder mijn dak vertoeft, want boze machten hebben op een heer geen invloed!'
Zo sprekend betrad hij de drempel en bleef toen als door de bliksem getroffen staan. Daar vóór hem bevond zich niet langer de fraaie, goed onderhouden hall, die hij gewend was. Nee, de ruimte werd gevuld door een verzakt toonbankje, omringd door retorten en flessen van ieder soort en de zoldering was volgehangen door een opgezette krokodil en kruiderijen. En om dat alles nog erger te maken stond achter de toonbank de oude apotheker hem met een sluwe lach aan te staren...

Na de eerste ontsteltenis trad de heer Bommel naar voren en eiste op hoge toon om uitleg. 'Wie heeft u verlof gegeven om in mijn kasteel scheikundige proeven te nemen?' zo voegde hij de oude apotheker toe. 'Wie gaf u toestemming om die hele kramerij hier binnen te brengen? Hoe komt u erbij om uw vieze potten en pannen aan mijn fraai gebeeldhouwd houtwerk op te hangen? Wat denkt u wel, dat het hier is! Een vuilnisbelt soms?'

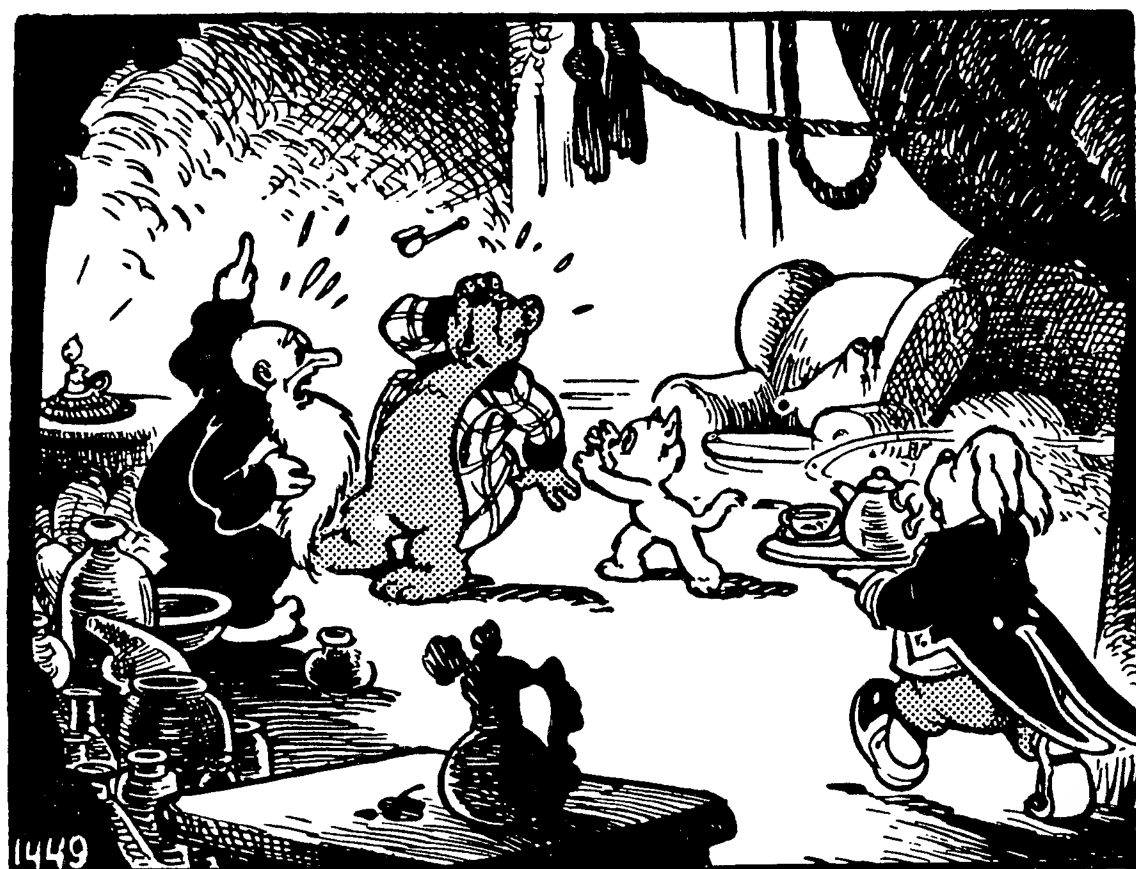
'En wie gaf jou het recht om mijn gaper aan jouw muur te bevestigen?' informeerde de grijsaard met een weerzinwekkende lach. 'Huh? Nou, wat zeg je nu, Bommel? Wie mijn gaper heeft, heeft ook mij, zo zitten de zaken!' en hij barstte in een schel, vreugdeloos gekakel uit.

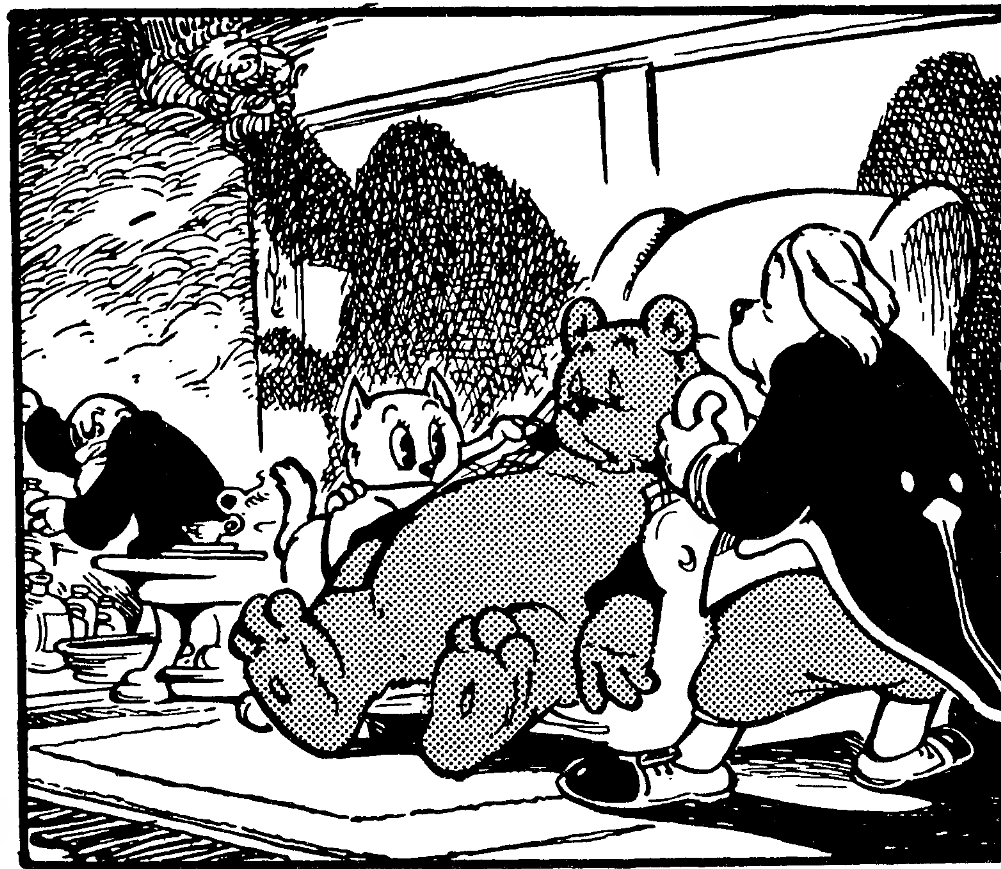
Heer Bommel verbleekte. Met snuivende ademhaling trad hij voorwaarts en hield zijn gebalde vuist onder de neus van de morsige oude. 'Je mag van geluk spreken, dat een heer nooit zijn kalmte verliest!' brulde hij woedend. 'Er uit, vlegel! Pak die rommel bij elkaar en maak, dat je mijn huis uitkomt. Gauw! Anders zal ik... eh... zal mijn bediende Joost je met geweld naar buiten werpen!'

'Dat gaat niet, vriend!' zei de grijsaard boosaardig. 'Probeer het, dan zal je bemerken, dat het niet lukt! Hahahèhè!'

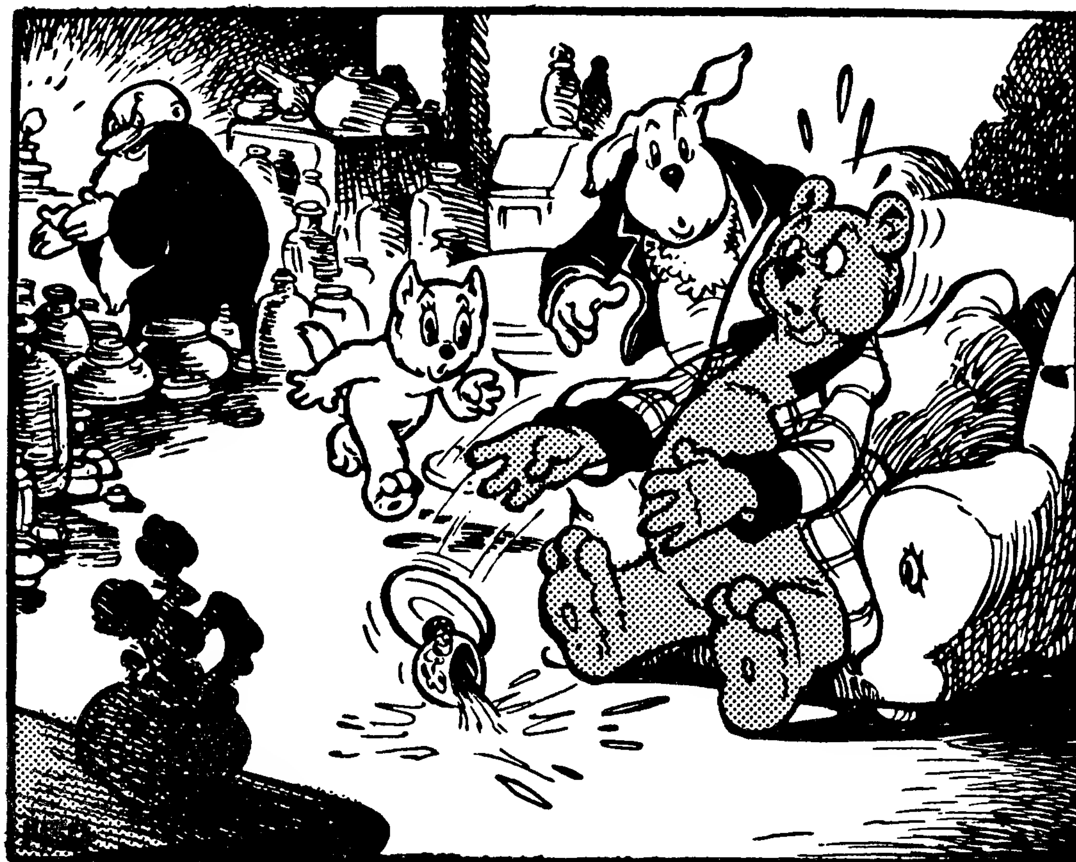
'Popopolitie!' loeide heer Bommel. 'Hahaal de popolitie!'

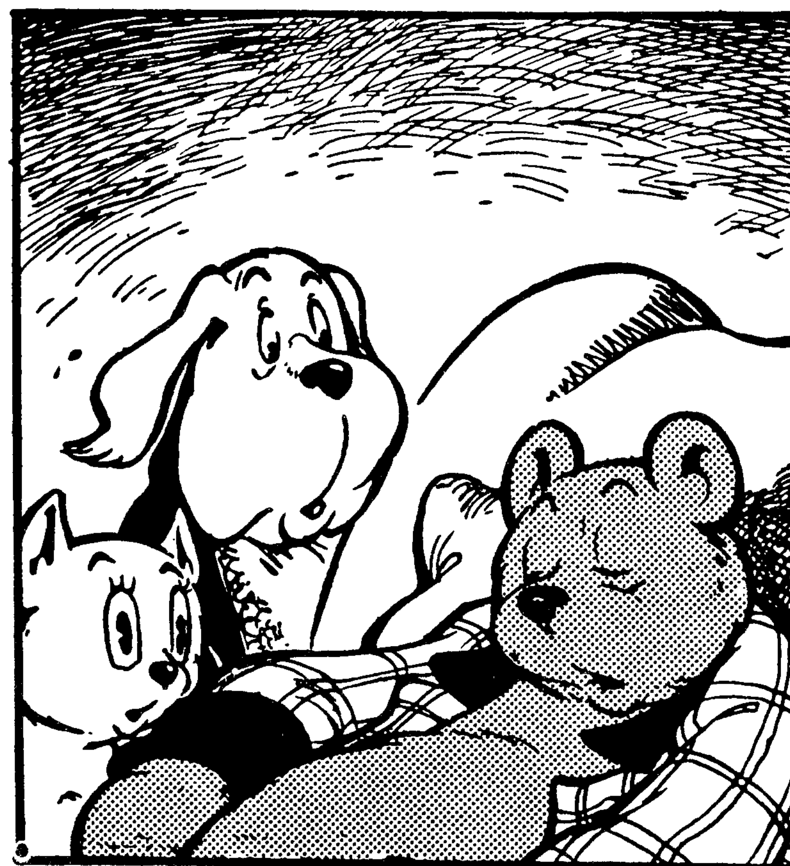
De bediende Joost wierp een blik naar buiten, maar toen hij daar geen agent zag staan, trok hij zijn jas glad en trad moedig tussenbeide. 'Excuseert!' sprak hij met voorgewende blijmoedigheid. 'Willen de heren misschien een verversing gebruiken?'

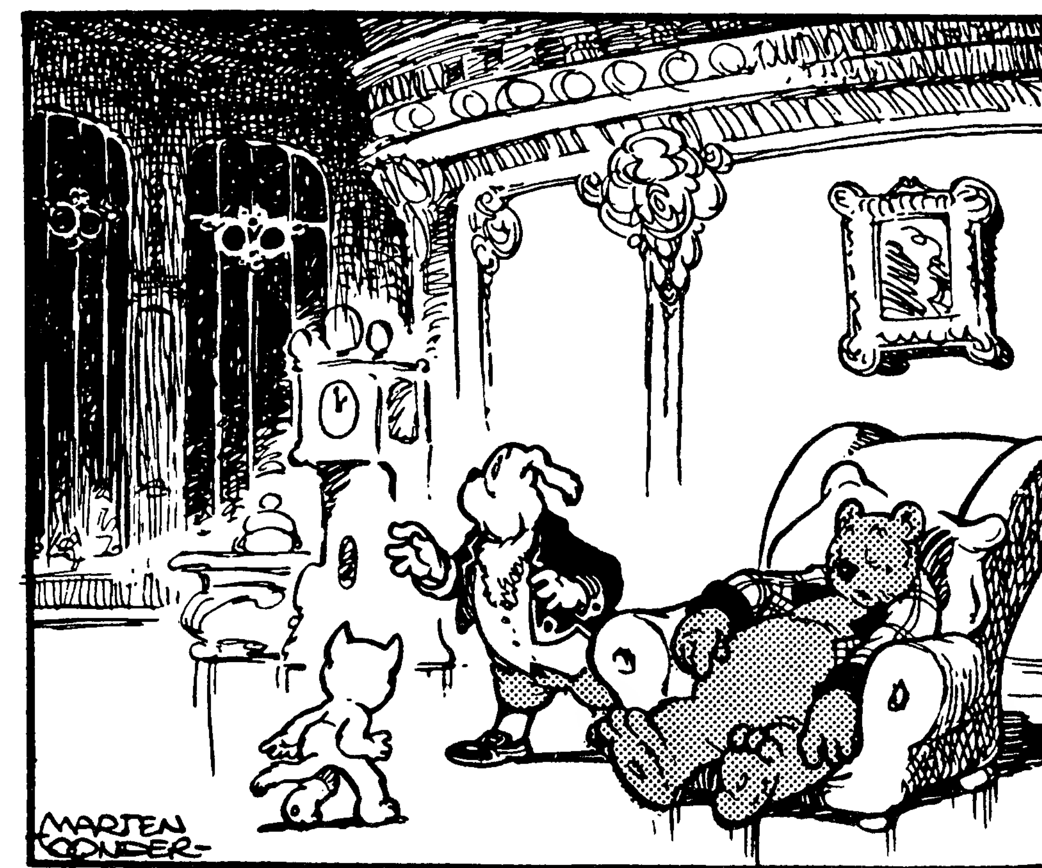

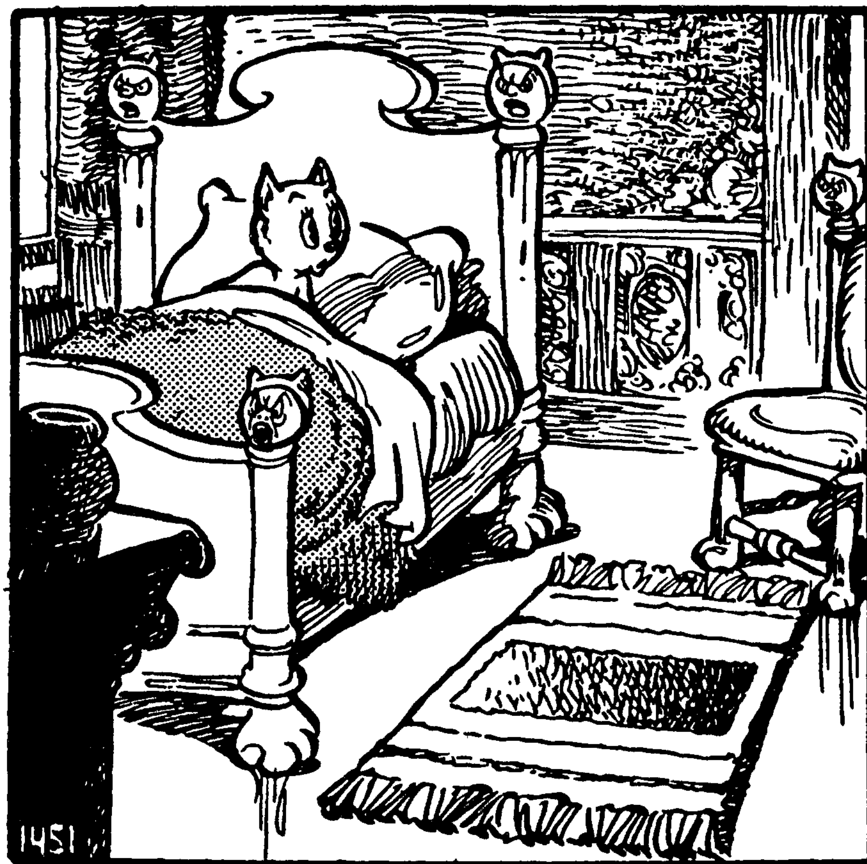

'Wil jij de politie halen?' krijste de oude apotheker. 'Ga je gang maar, jij teutebel! Laat mij maar uit je bouwval gooien, boleet! Probeer het maar en zie wat er gebeurt!'
Dit was te veel voor heer Bommel. Hij sloeg de handen voor het gelaat en wankelde acheruit.
'Boleet!' mompelde hij verblekend. 'Ik een Bommel... wordt in mijn eigen huis op een dergelijke wijze beledigd! Zoiets heeft nog nooit iemand tegen mij gezegd! Och! Is er dan niemand die voor mij opkomt? Hoe vreselijk is dit alles! Doe toch iets, Tom Poes!'
Tom Poes, kon echter niets anders doen, dan zijn rampzalige vriend opvangen om te verhoeden dat hij tegen de grond zou slaan. De bediende Joost, die inmiddels met koffie was binnengetreden, hielp hem om heer Bommel voorzichtig naar de leunstoel te slepen en hem daar zo geriefelijk mogelijk op te stellen.
'Water!' stamelde heer Ollie met verstikte stem.
'Hier is koffie, met uw welnemen!' zei Joost bezorgd. 'Vers gezet, met een snufje zout – het zal u goed doen!'
'Wacht even!' kakelde de ongunstige apotheker plotseling. 'Water! Koffie! Bah! Ik heb hier iets beters om de zinkings en stuwingen tegen te gaan! Gasvorming in de hersens, dàt is het! Ha! In de apotheek van de oude Hocus Pas kan men altijd terecht! Laat mij maar gaan!'
Zo sprekende vatte hij een kolf met een borrelde vloeistof en liet daaruit enkele scheuten in heer Bommels koffiekopje lopen.
'Niet opdrinken!' riep Tom Poes, maar het was al te laat...

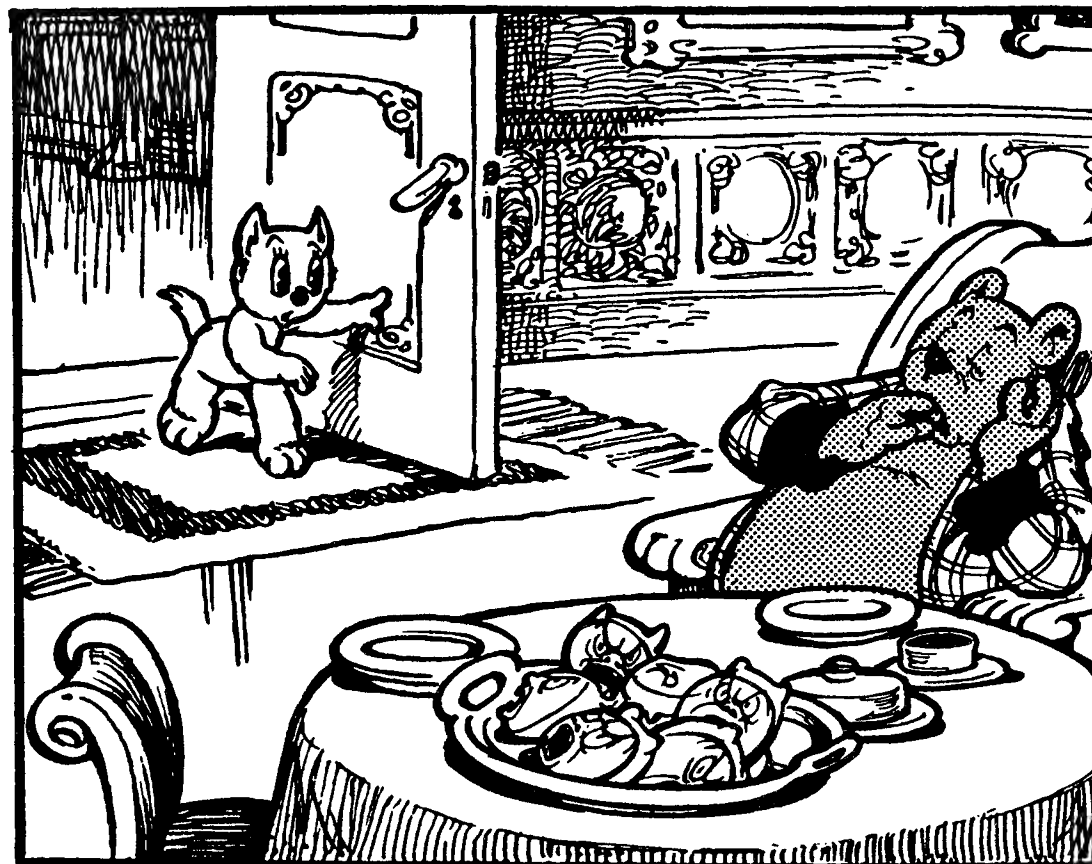
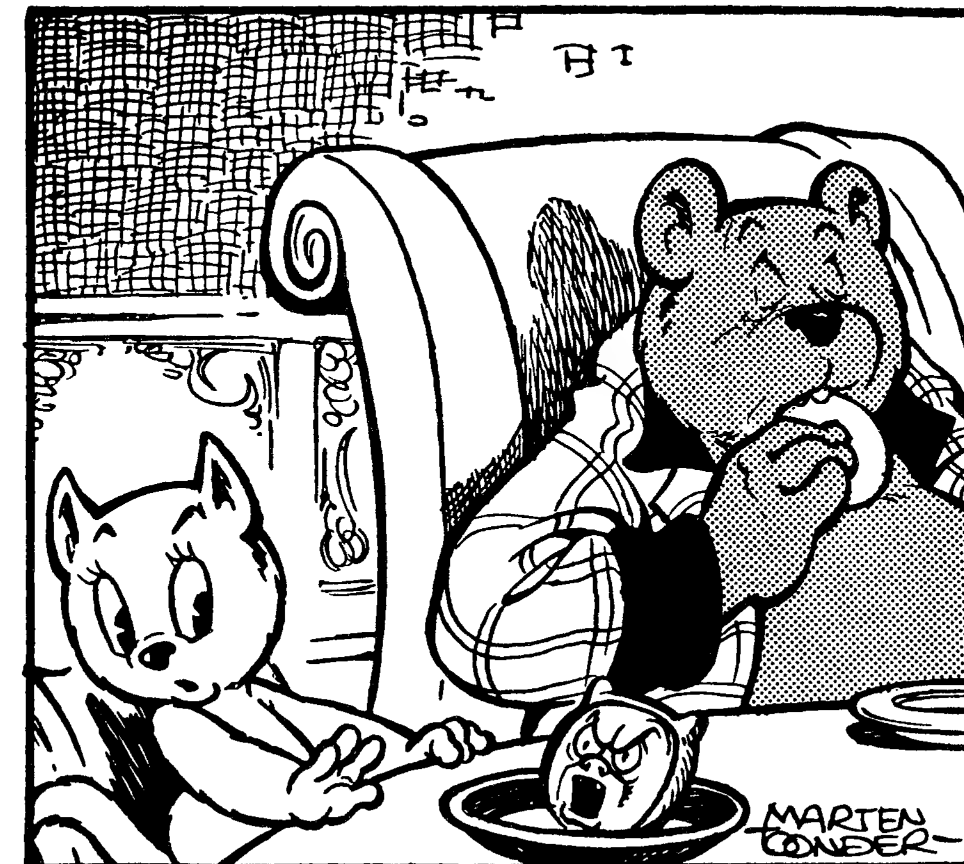

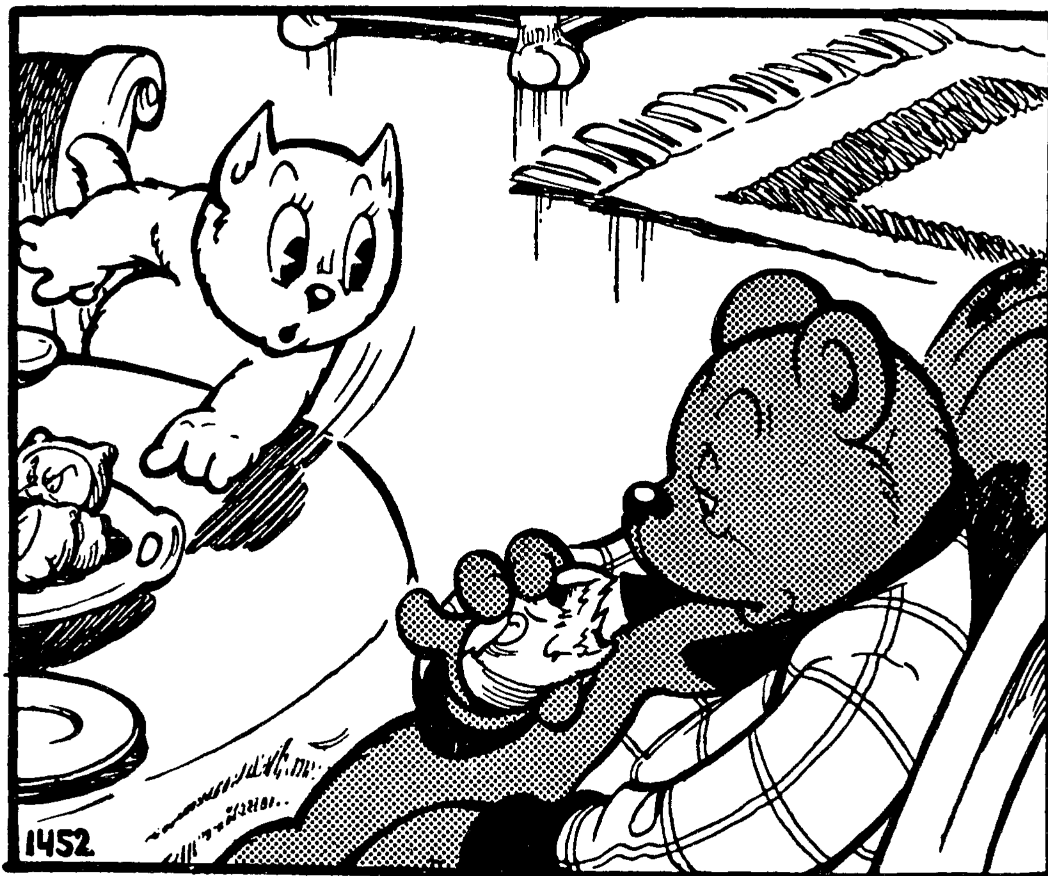

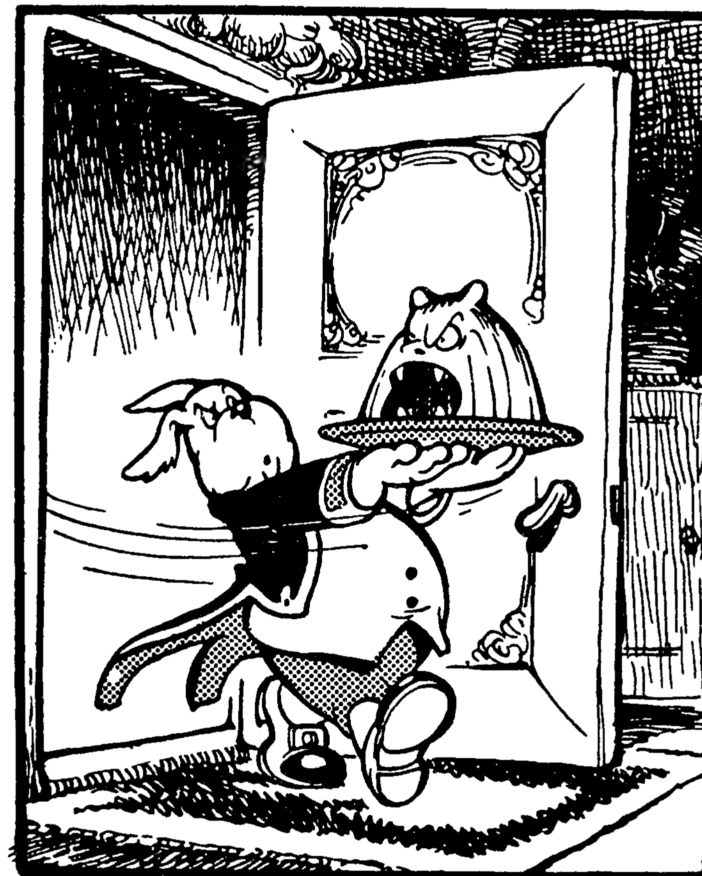
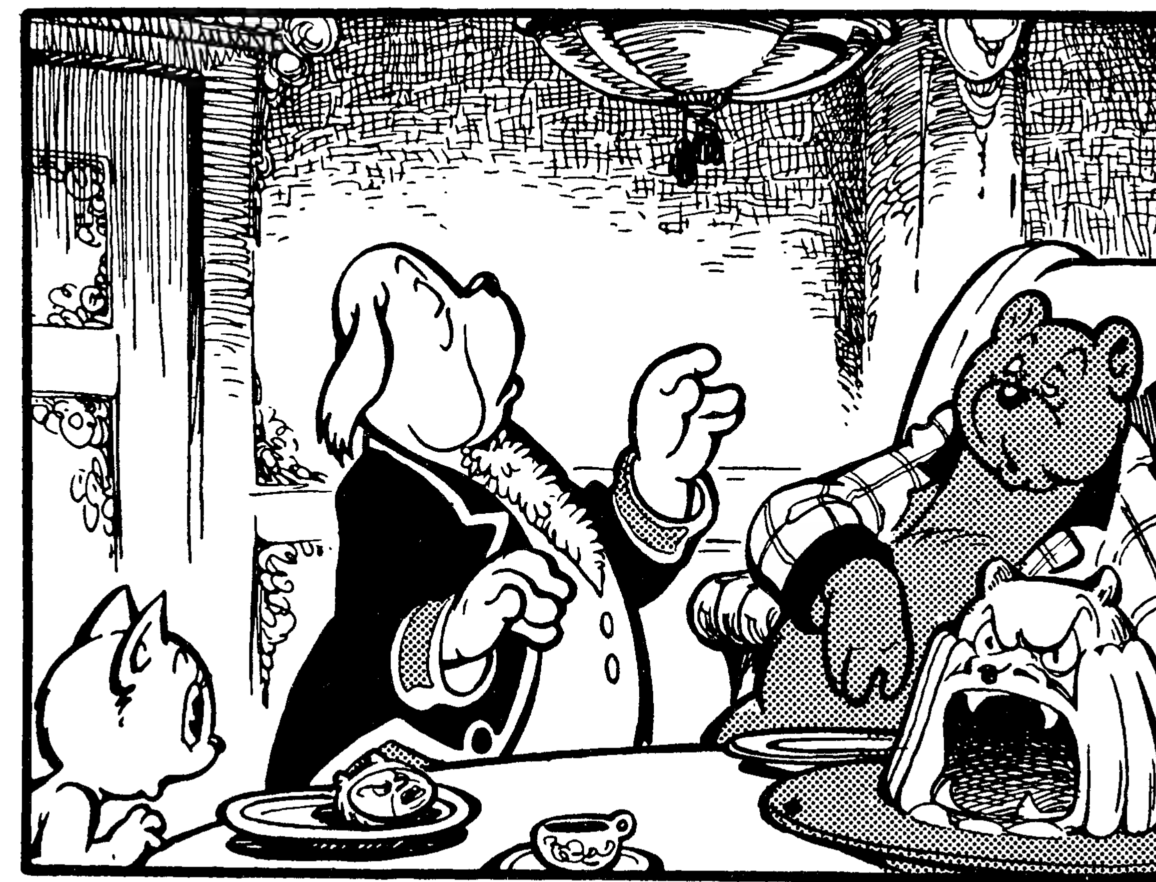
Heer Bommel greep het koffiekopje en dronk het in een enkele machtige teug leeg. Toen pas merkte hij, dat er blijkbaar iets vreemds in de vloeistof zat, want hij slaakte een gesmoorde kreet en liet het drinkgerei uit zijn machteloze vingers glippen, terwijl hij versuft in zijn stoel achterover zonk.
De weerzinwekkende grijsaard stiet op de achtergrond een holle lach uit en wreef zich de knokige handen. 'Gezondheid en veel duistere nachten, heren!' kakelde hij.
Maar Tom Poes en Joost bemoeiden zich niet met hem. Geschrokken snelden ze op heer Bommel toe en bogen zich over hem heen.
'Zou hij vergeven zijn?' vroeg Tom Poes. 'Zou die oude vent vergif in de koffie gedaan hebben?'
'Ik meen van niet, als u mij toestaat!' zei Joost. 'Althans geen dodelijk vergif! De pols is kalm en de ademhaling vredig, met uw welnemen. Ik vermeen, dat hier alleen sprake kan zijn van een slaapmiddel of iets kalmerends, als valeriaandruppeltjes!'
Op die woorden barstte de grijze apotheker in een wild geschater los. 'Valeriaan!' gierde hij, 'Valeriaan! Hohohihie!'
Op dat moment sloeg de klok één uur en de gierende lach van de oude werd ijler en zachter en loste zich ten slotte geheel op in het geluid van de wind die in de schoorsteen loeide.
Tom Poes en Joost keerden zich verbaasd om naar de plek die de grijsaard met zijn vaatwerk in de hall had ingenomen. Maar alles was verdwenen! Door de ramen was de donkere nachtlucht weer zichtbaar en de staande klok tikte vredig in de ingevallen stilte.
Maar langs de wand fladderde een zwarte kraai wat schichtig naar een duistere hoek van de zoldering...

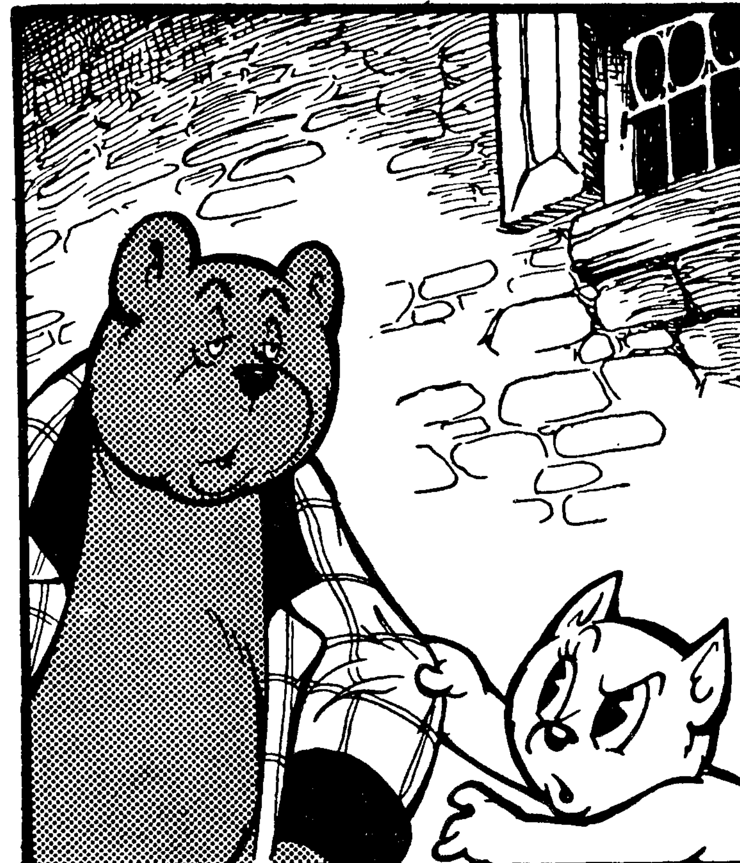
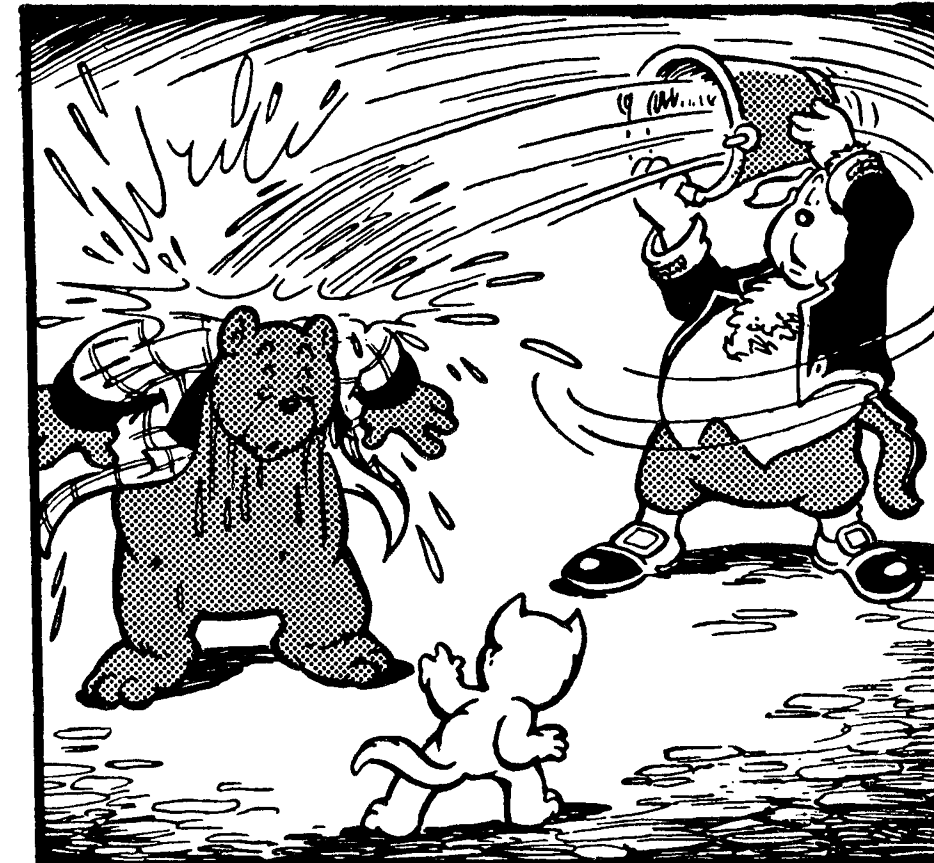
Tom Poes was de vorige avond laat naar bed gegaan, zoals de oplettende lezer zal hebben opgemerkt. Dat was dan ook de reden, dat hij 's morgens niet zo vroeg wakker werd als zijn gewoonte was. Enigszins suf sloeg hij de ogen op, geeuwde eens en begon vervolgens zijn gedachten op orde te brengen.
'Waarom ben ik zo laat naar bed gegaan?' zo vroeg hij zich af.
'Hm, ik heb met Joost heer Bommel naar zijn bed gedragen, omdat hij erg vast sliep... en hij sliep zo vast omdat die oude apotheker hem druppels gegeven had... en die oude apotheker... juist, nu weet ik het weer! De gaper! Het kwam allemaal door die gaperkop op de gevel!'
Toen zijn gedachten zover gekomen waren keek hij eens om zich heen en toen zakte zijn mond open van verbazing. Want overal om hem heen gaapten kleine gaperkopjes! De eens zo fraaie knoppen van het ledikant waren in lelijke gezichtjes veranderd en de sierlijke gesneden stoel vertoonde hetzelfde beeld! Tom Poes sprong ontsteld op de grond en haastte zich naar de eetkamer.
Daar hing heer Ollie landerig in zijn stoel en vatte met lusteloos gebaar een broodje.
'Heer Bommel!' riep Tom Poes, 'eet dat brood niet op! Het is niet goed!'
'Huh!?' mompelde heer Ollie. 'Waarom niet goed? Goed brood dat is het! Ik eet altijd goed brood!'
'Kijk dan eens goed!' hield Tom Poes aan. 'Dat brood heeft een gezicht! Het is een gaperkop!'
'Huh?' knorde heer Bommel, 'gaperkop? Wel, en waarom zou het geen gaperkop hebben? Ik ben dol op gaperkoppen – mijn gevel hangt er vol mee!' En hij nam een flinke hap, terwijl Tom Poes vol weerzin toekeek...

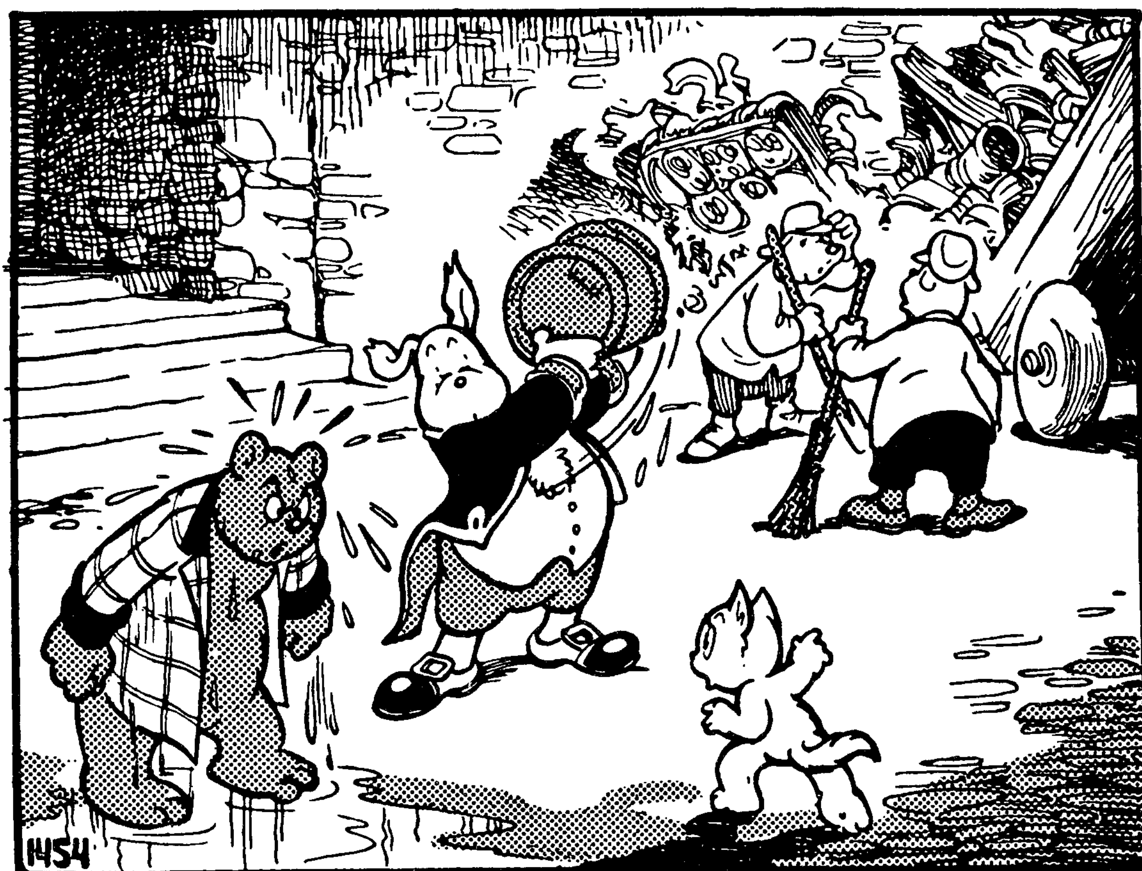
Tom Poes keek vol weerzin naar de misvormde broodjes en probeerde heer Bommel van zijn eterij af te brengen.
'Deze broden deugen niet!' riep hij. 'Ziet u dan niet dat ze allemaal een gaperkop hebben? Het komt allemaal door dat gevelbeeld dat u gekocht hebt, daarmee is alle narigheid begonnen. Als u mij vraagt is er toverij in het spel!'
Heer Bommel staarde suffig naar zijn uitgehapt broodje en kauwde langzaam. Het was duidelijk, dat hij nog niet goed wakker was. Maar of dat nu kwam door een te korte nachtrust of door de druppels, die de bejaarde apotheker Hocus Pas hem had toegediend, zou ik nu nog niet kunnen zeggen. Hij bezon zich enige tijd op een antwoord, maar voordat hij dit had kunnen geven, trad de bediende Joost binnen. De anders zo keurige bediende vergat zich zo zeer, dat hij zonder kloppen en met jachtige tred de kamer binnenliep, terwijl hij met duidelijke afkeer een reusachtige taart voor zich uit droeg.
'Excuseer, heer Olivier!' sprak hij op gejaagde toon, 'dit gaat te ver! Ik ben de toestand in de keuken niet langer meester, als ik zo vrij mag zijn!'
'Huh?!' zei heer Bommel vermoeid. 'Wat bedoel je, als je begrijpt wat ik bedoel?'
'Deze taart!' legde Joost uit, met een kort gebaar naar het baksel wijzend. 'Ik heb hem vanmorgen in de oven gezet, welgevormd en goed verzorgd, zoals mijn gewoonte is. En nu vertoont hij een stuitende gelijkenis met het beeld, dat gisteravond aan uw gevel hing. Dit groeit mij boven mijn krachten, met uw welnemen! Als ik zo vrij mag zijn zou ik u dan ook mijn ontslag in overweging willen geven. Temeer, omdat er onder de keuken een vuilnisbelt ontsprongen is, als ik mij zo uit mag drukken!'

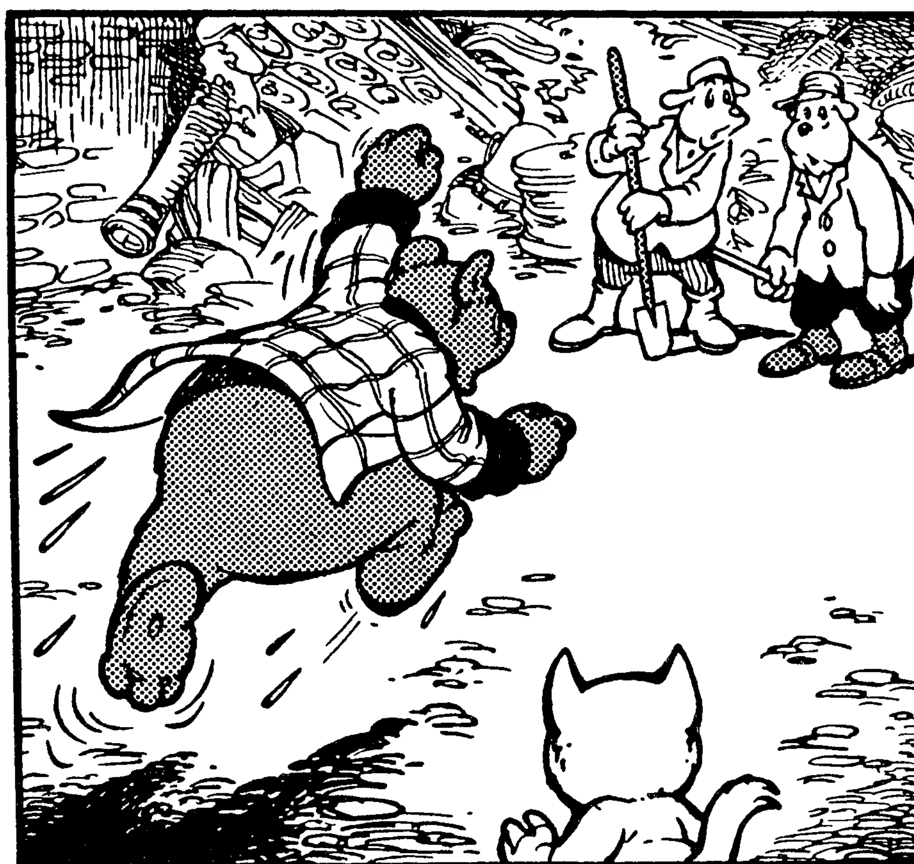

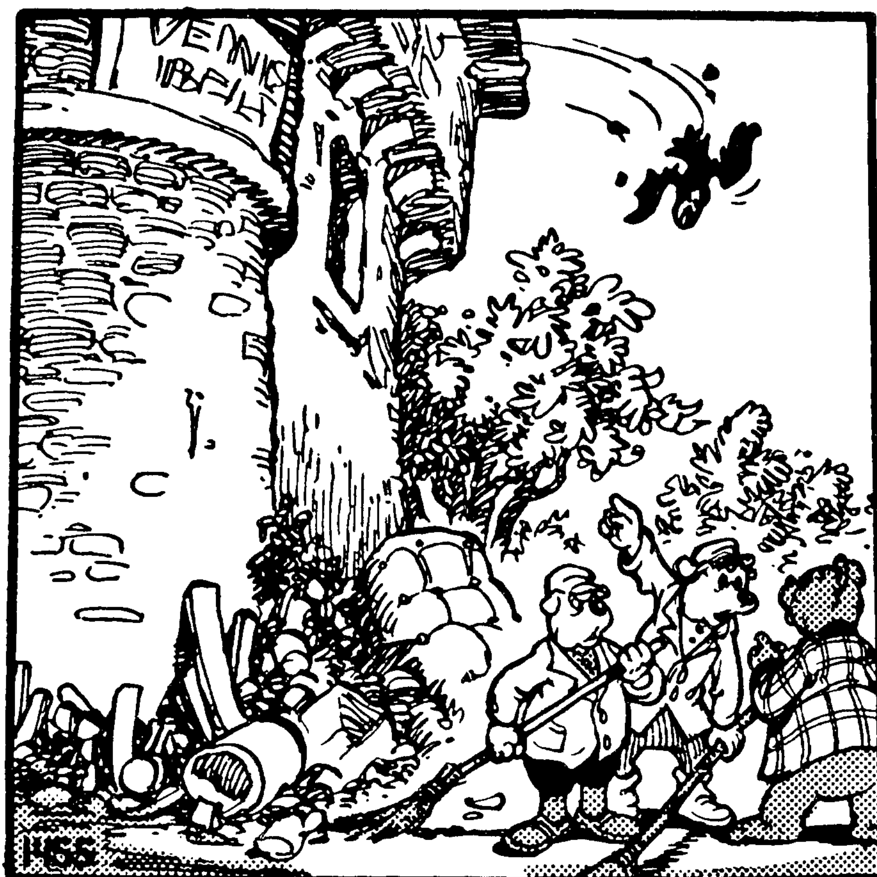
Joost schreed afgemeten voor heer Bommel en Tom Poes aan naar buiten. 'Onder de keuken ontspringt een vuilnisbelt, met uw welnemen!' hernam hij. 'En daar een dergelijke belt kwalijke geuren verspreidt – als ik zo vrij mag zijn – is het mij niet zeer wel doenlijk de maaltijden te bereiden!'
Zo sprekende bleef hij staan en wees met een eenvoudig handgebaar naar een auto van de gemeentereinigingsdienst, die door enkele ambtenaren geledigd werd tegen de muur van slot Bommelstein. Heer Bommel sloeg het tafereeltje met suffig gelaat gade. Het was duidelijk, dat hij zijn gedachten poogde te ordenen, doch hij slaagde er niet in, zodat Tom Poes hem ongeduldig aan de jas trok.
'Heer Bommel!' riep Tom Poes, 'daar hangt dat bord weer! Inplaats van uw gaperbeeld, ziet u wel?'

Heer Ollie wierp de blik omhoog en las, al mompelende 'Stortplaats van vuilnis'. Daarna staarde hij peinzend naar de onsmakelijke massa afval, die de nijvere vuilnislieden uit hun wagen tegen zijn muur veegden en knikte wijsgerig met het hoofd. 'Vuilnis', sprak hij, 'dat klopt!'
En hij maakte aanstalten om weer naar binnen te gaan.
'Ik geloof niet, dat heer Olivier de ernst van de toestand inziet!' mompelde Joost bezorgd tot Tom Poes. 'Dat slaapmiddel van gisteravond is te sterk geweest. Met uw welnemen zal ik een maatregel treffen!' Zonder op antwoord te wachten haastte de trouwe knecht zich naar binnen om even later terug te keren met een emmer water, die hij zonder verdere omslag over het hoofd van heer Bommel ledigde...

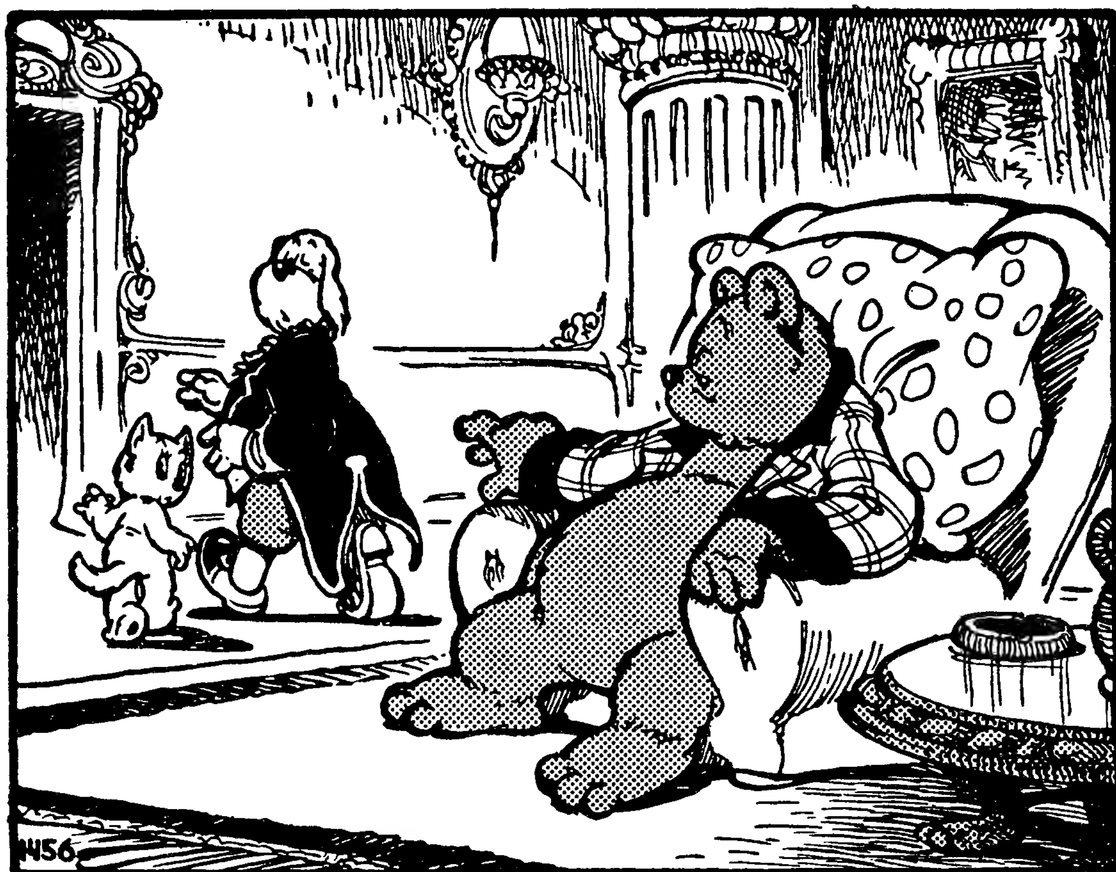
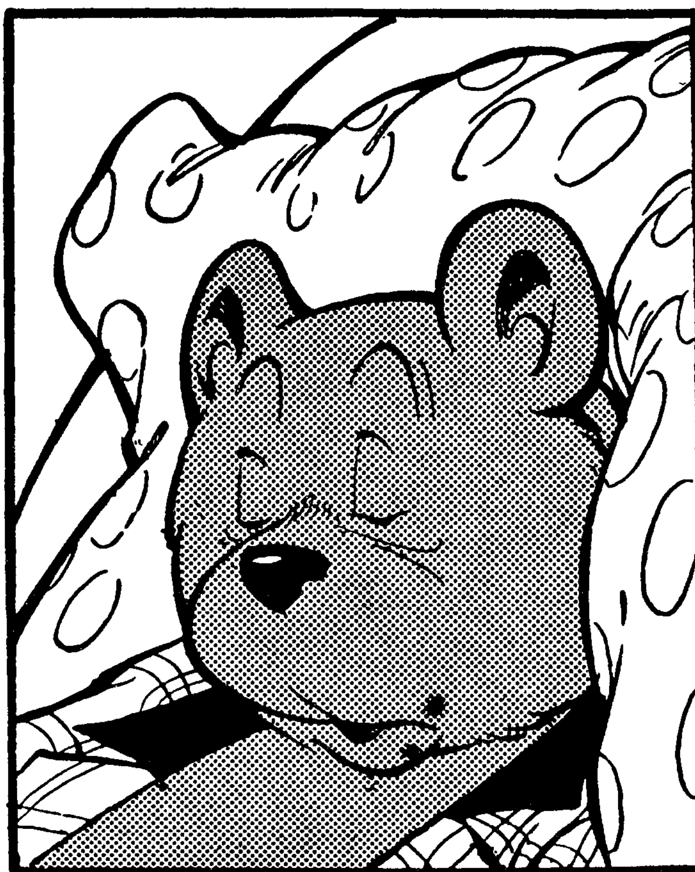
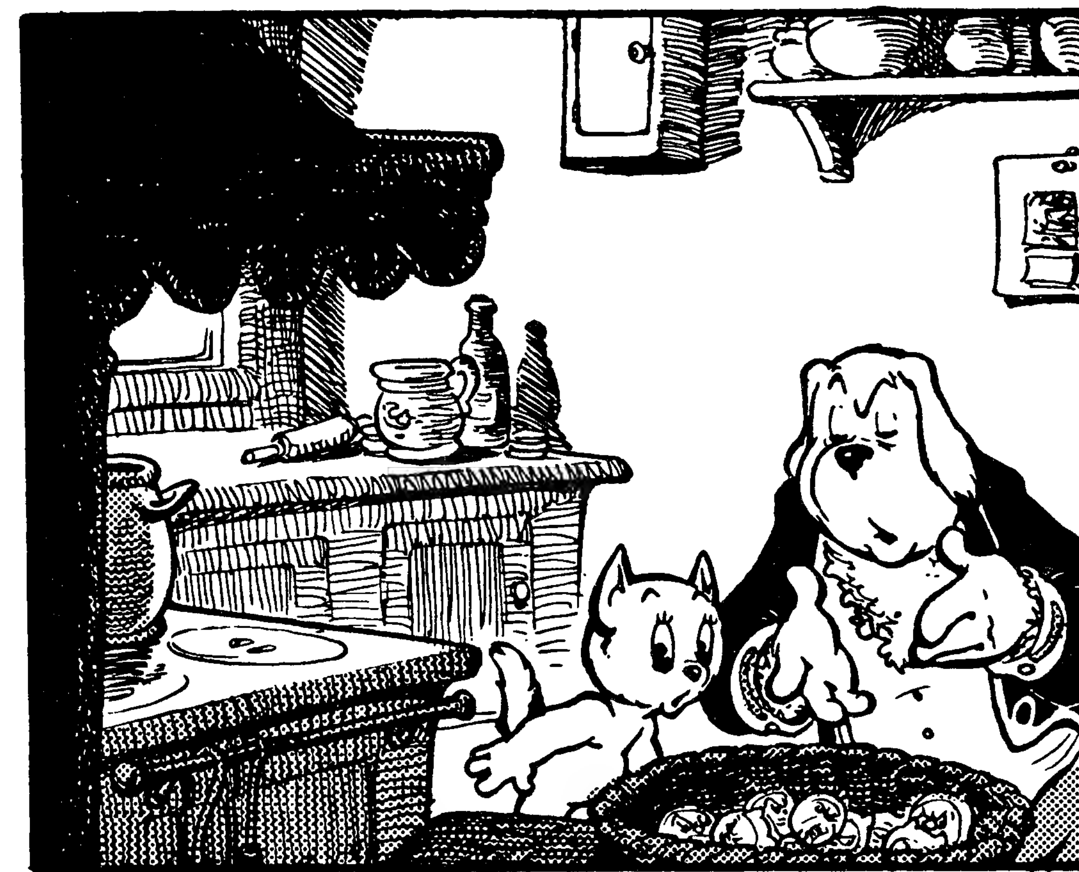

Het water klaterde met grote kracht op heer Bommel neer en door de vochtsluier heen was het zichtbaar, dat zijn gelaat ophelderde.
De bediende Joost liet zijn vaatwerk zakken en bezag voldaan het resultaat van zijn arbeid. 'Excuseer, heer Olivier!' sprak hij. 'Met uw...' Zijn verdere woorden waren echter onverstaanbaar, daar heer Ollie in een woedend gebrul losbarstte.
'Wat betekent dit?' loeide hij. 'Wie gooit daar met water? Grr! Welke schelm haalt het in zijn hoofd om mij, een heer van stand... brr... blubblub...'
Op dat moment kreeg hij de vuilnisauto in het oog, en toen Tom Poes hem met een enkel woord van de toestand op de hoogte bracht, snelde hij met opgeheven vuist op de ambtenaren van de gemeentereiniging toe. Dezen waren nog steeds doende om de grote stapel afval op ordelijke wijze tegen de historische muur van slot Bommelstein te vegen. Doch bij de nadering van heer Bommel lieten zij hun bezigheden een ogenblik in de steek en schaarden zich belangstellend om hem heen.
'Schurken!' schreeuwde heer Bommel woedend. 'Wie heeft jullie gezegd, dat jullie die smeerlapperij hier neer moeten gooien? Jullie willen zeker een grove grap uithalen, niet? Jullie denken zeker, dat een heer van stand een sukkel is, die door vuilnislieden in de luren gelegd kan worden, als jullie begrijpen, wat ik bedoel! Jullie denken zeker, dat het hier een vuilnisbelt is! Maar ik...'
'Ja zeker, meneer!' zei een van de beambtes droogjes.
'Wat ja zeker?' riep heer Ollie. 'Hoe ja zeker? Wat bedoel je? Deze grol gaat te ver!'
'Het is hier een vuilnisbelt, dát bedoel ik!' legde de ambtenaar uit en toen hij zag, dat heer Bommel op het punt stond geheel paars te worden wees hij kalm naar het bord op de gevel waar met grote letters 'Stortplaats voor vuilnis' op geschilderd was...

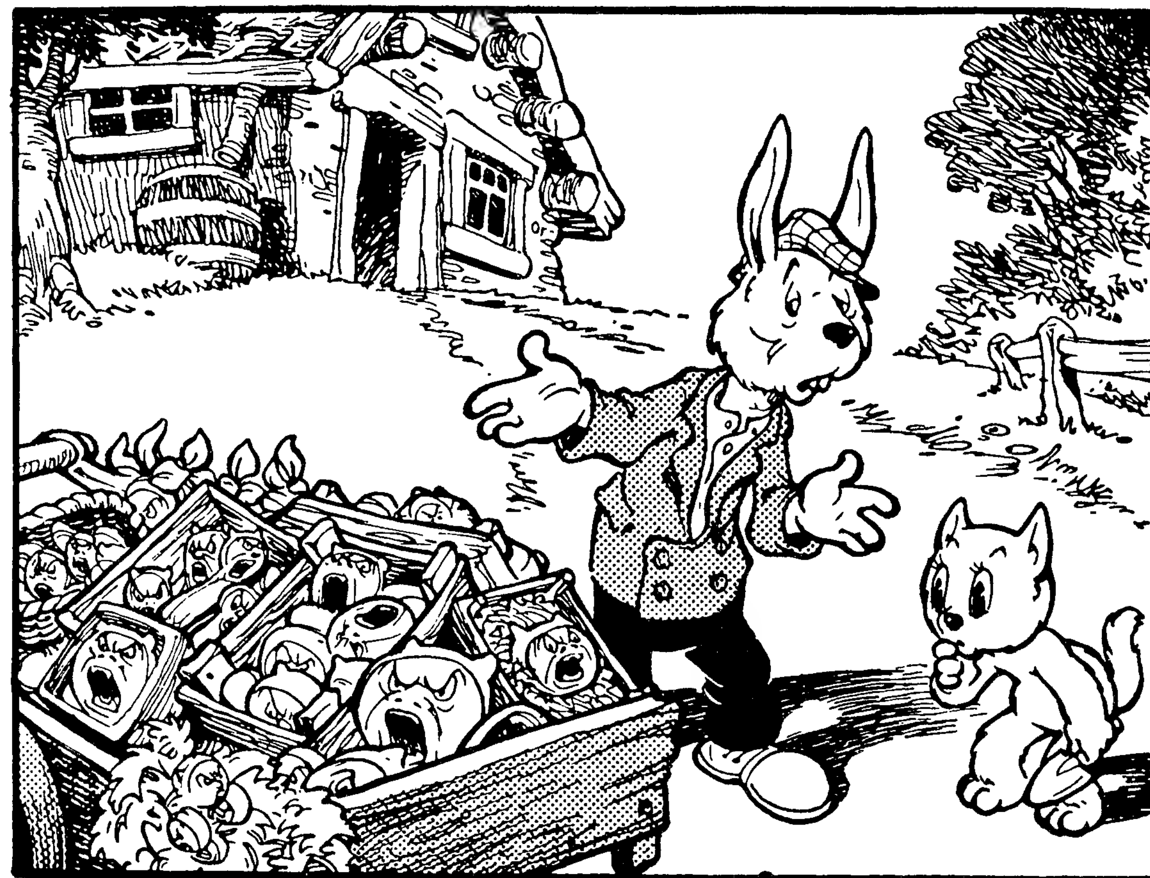

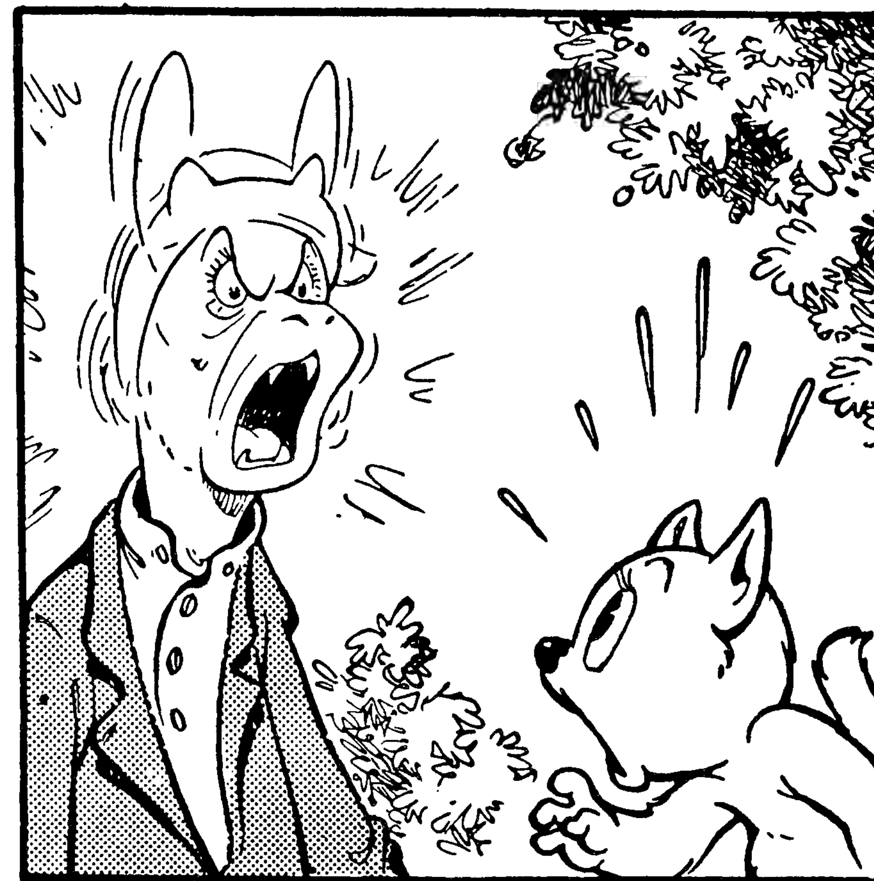
De tweede vuilnisambtenaar mengde zich nu in het gesprek. 'Hangt dat bord daar soms voor de aardigheid?' wilde hij weten. 'Er staat duidelijk op, dat het hier een vuilnisstortplaats is, meneer! Of niet soms?'
'Het staat er op!' riep de eerste beambte triomfantelijk.
'O, zo! Nou u weer!' hernam de tweede.
'Maar...', begon heer Bommel.
'Niks te maren!' riep de ambtenaar. 'Je denkt zeker dat je met ons de kachel kunt aanmaken, omdat je in een kasteel woont, niet? Je denkt, dat je ons kunt hinderen en van het werk houden, omdat je een fijne meneer bent, wat?'
'Ik duld niet...', probeerde heer Ollie zwakjes.
'Niks te dulden!' joelde de gemeentereiniger. 'Dat kasteel van jou lappen we aan onze laars. Dit is een vuilnisstortplaats en daarmee uit!'
Het was duidelijk, dat heer Ollie de rechte woorden niet vinden kon. De emmer water, die Joost over hem had uitgegooid, was aan het opdrogen en de vreemde sufheid waarmee de anders zo energieke heer deze dag sukkelde, keerde terug. Sprakeloos liet hij toe, dat de vuilnislieden in hun voertuig klommen en wegreden – met achterlating van hun afval.
En toen Tom Poes probeerde hem in beweging te krijgen door hem verontwaardigd op het laffe van zijn houding te wijzen, gaf hij geen antwoord maar staarde lodderig voor zich uit.
'Hoogst bedenkelijk!' prevelde Joost afkeurend op de achtergrond. 'Het komt mij voor, dat ik mijn ontslag op zal moeten schorten. Heer Olivier is zich zelve niet – als ik zo vrij mag zijn...'

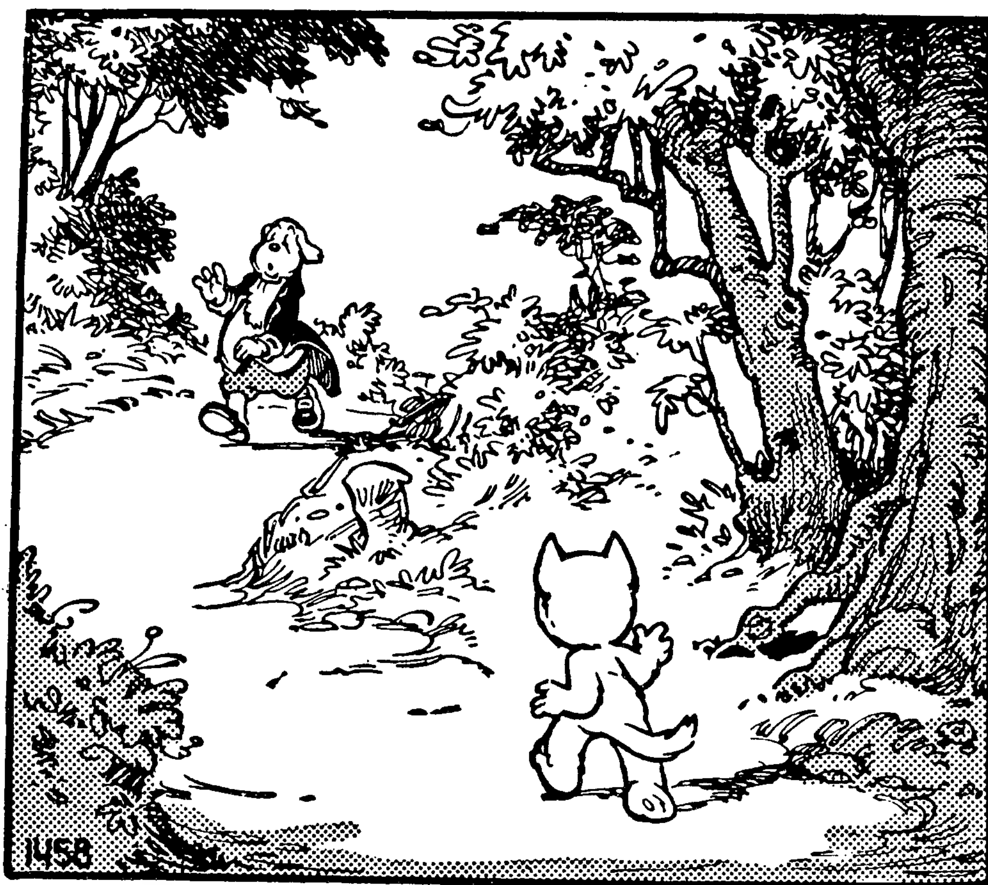
Heer Bommel werd door Joost en Tom Poes naar zijn leunstoel geleid en zat daar lodderig voor zich uit te staren.
'Het is die slaapdrank van Hocus Pas!' zei Tom Poes. 'Heer Bommel is verdoofd!'
'Hoogst bedenkelijk!' meende Joost. 'Ik houd niet van dit soort dingen, met uw welnemen. Ik keur trouwens ook die gaperkop af, die heer Olivier meende naast de deur te moeten laten aanbrengen. Het komt niet te pas bij betere families. Ik ben dat niet gewend. En u zult moeten toegeven, dat het vreemd is, dat deze gaper overdag een vuilnisbord is! Ik acht dit bevreemdend, als ik zo vrij mag zijn!' 'Het is vreemd!' gaf Tom Poes toe.
'Wat een drukte!' zei heer Bommel plotseling klaaglijk. 'Kan een heer dan niet eens rust hebben, zonder dat iedereen bij zijn stoel zit te praten? Ga toch weg! Ik wil nadenken!'
Tom Poes stond op en liep zonder iets te zeggen achter Joost aan naar de keuken, terwijl heer Ollie het hoofd op de borst liet zakken en al spoedig in diep nadenken verzonken was.
'Neem me niet kwalijk, dat ik mij vermeet zoveel te praten, jonge heer!' zei Joost. 'Maar ja, hoe gaat dat, de zorgen stapelen zich op. De moeilijkheden worden groter en groter en tenslotte stijgt het iemand naar het boord, als ik zo vrij mag zijn!'
Zo sprekende wees hij naar de groenten en de aardappels die hij op zijn aanrecht had opgeslagen. Nu, een enkele blik was voor Tom Poes voldoende om op te merken, dat al deze kostelijke producten gaperkopjes hadden.
'Werk daar nu maar eens mee!' hernam Joost bekommerd. 'Het stuit me tegen de borst, jonge heer, dat kunt u gerust geloven!'
'Ja', zei Tom Poes, 'dat kan ik me voorstellen! Maar omdat ik er ook niets aan doen kan, ga ik nu maar eens weer naar huis.'

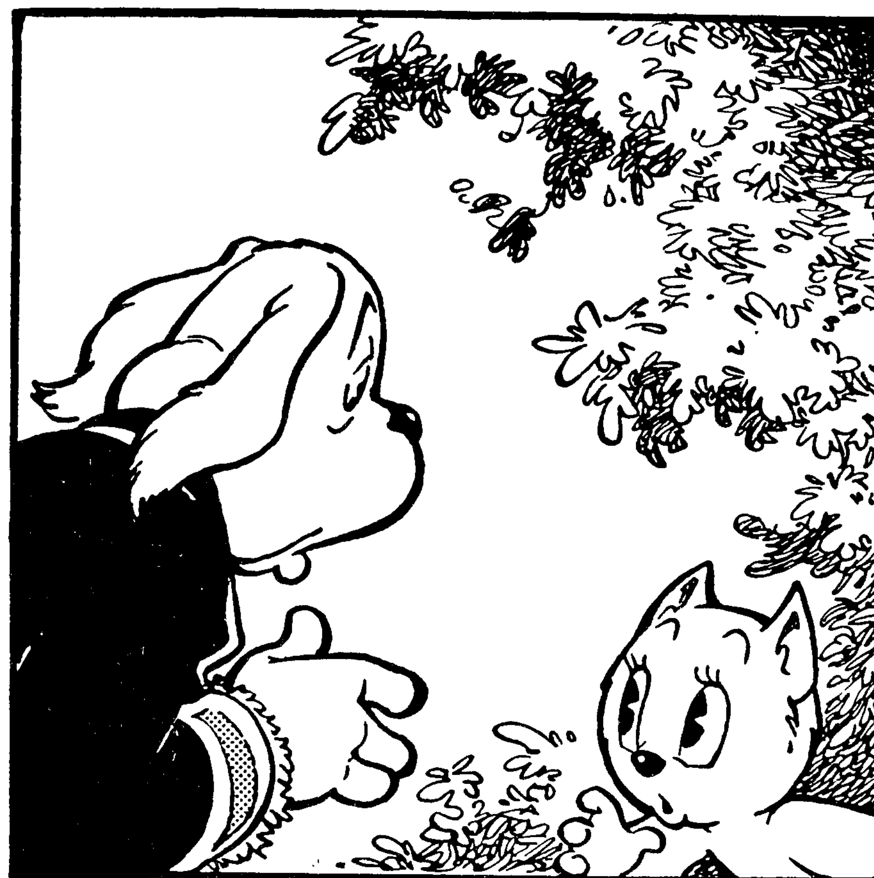

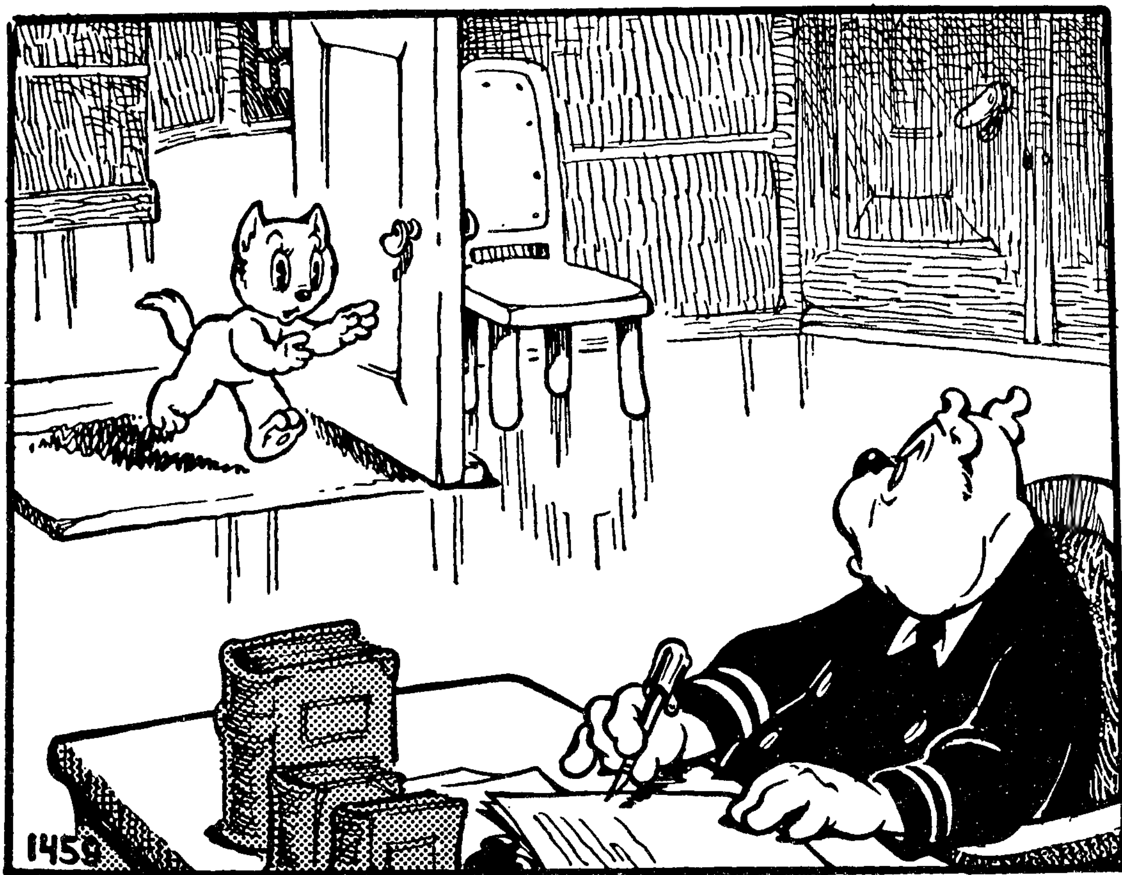

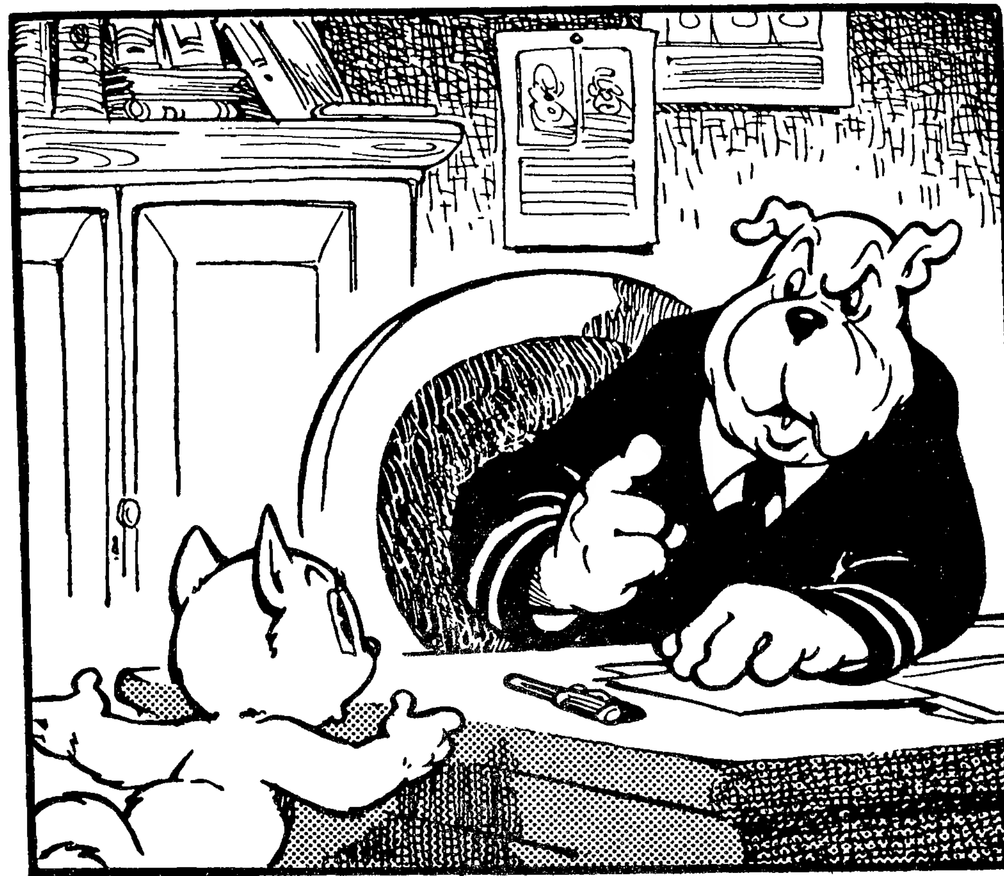
Heer Bommel scheen meer en meer onder de invloed van het slaapdrankje te raken. Hij werd met de dag suffer en slaperiger en de gebeurtenissen om hem heen interesseerden hem steeds minder. Zelfs de immer aangroeiende belt voor zijn kasteel en de toenemende geuren die deze verspreidde schenen hem onberoerd te laten. Wanneer men hem er over aansprak, mompelde hij geërgerd, dat hij moest denken en viel dan in slaap.
Tom Poes gaf het dan ook op hem te bezoeken en trok zich bezorgd in zijn huisje terug. Daar hield hij zich in diep nadenken onledig met het bijhouden van zijn tuintje. Want het ontging hem niet, dat de vreemde gebeurtenissen in zijn omgeving steeds toenamen en hij zon op een middel om daar een einde aan te maken.
Op een morgen naderde hem een bekende Rommeldamse groenteboer, die, na inkopen op de markt te hebben gedaan, met zijn ooft huiswaarts keerde. Voor het hek van Tom Poes' tuintje hield hij halt en begon met klaaglijke stem een gesprek.
'Het wordt erger en erger!' sprak hij, mismoedig naar zijn producten wijzend. 'Vroeger kwam het wel eens voor, dat mijn goudreinetten gezichtjes kregen en dat was al erg genoeg; maar tegenwoordig is het mis met àlles. De sla en de andijvie, de krootjes en de artisjokken, alle goeie groente ligt me aan te gapen! Het is niet vol te houden, ronduit gezegd: Ik krijg er een punthoofd van!'
'Kom, kom!' zei Tom Poes kalmerend, 'trek het je niet zo aan! Zo'n vaart zal het niet lopen! Ik denk...' Maar op dat moment viel zijn mond open van verbazing. Tot zijn ontsteltenis veranderde het vriendelijke, bekommerde gelaat van de groentehandelaar plotseling in de kop van heer Bommel's gaperbeeld!

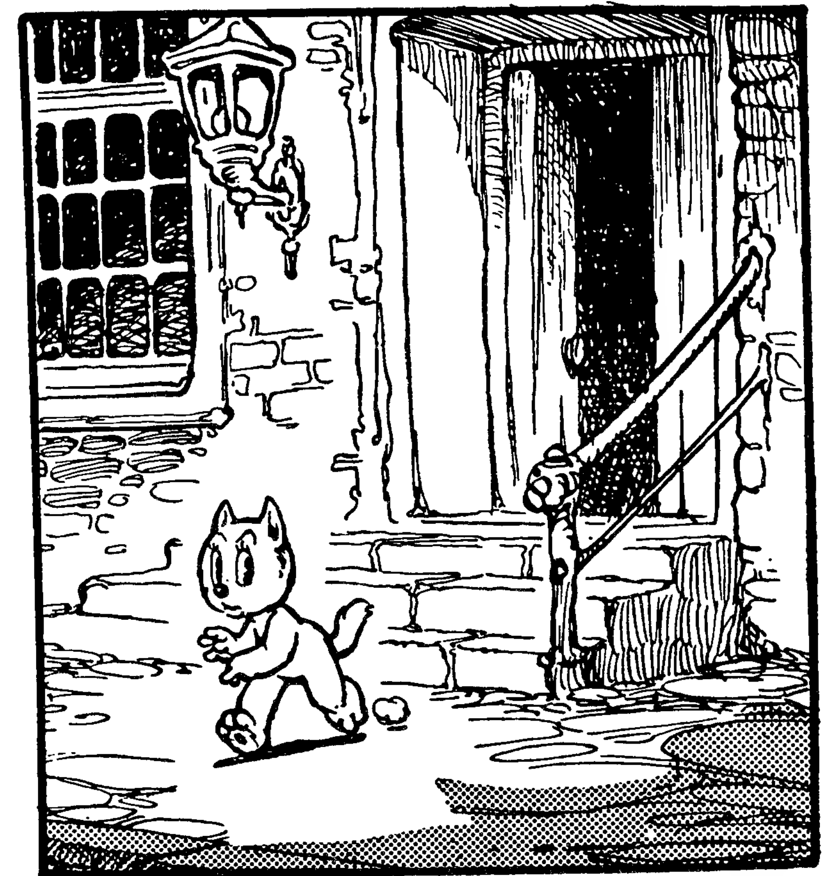

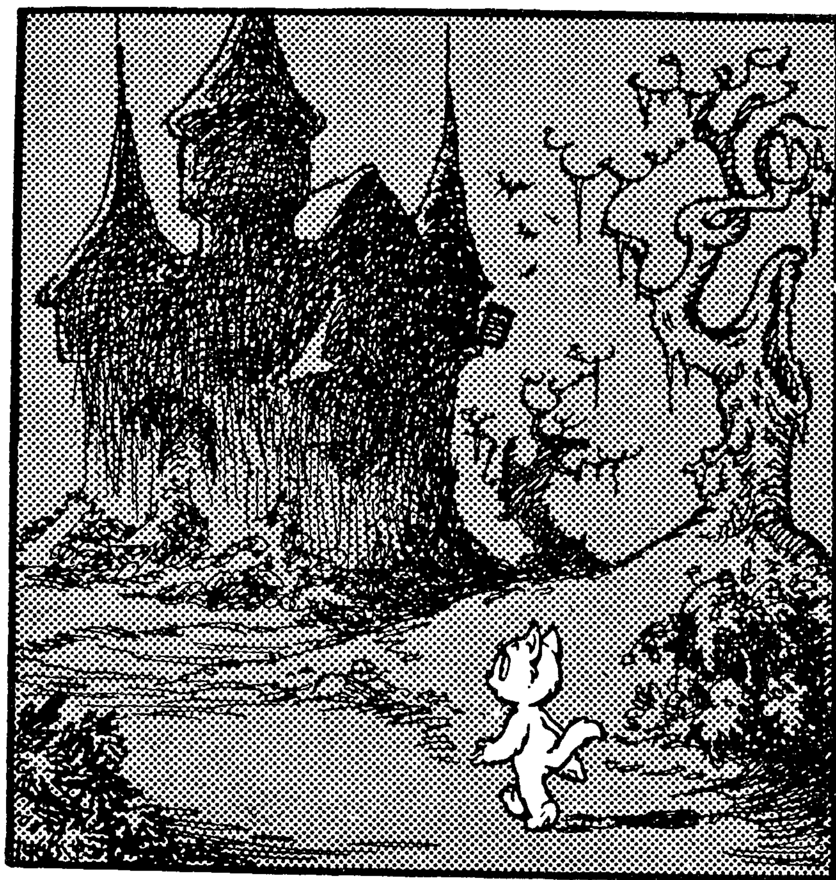

Het gezicht van de groenteboer, dat zo plotseling in een gaperkop was veranderd, werd even vlug weer gewoon en het is zelfs de vraag of de brave handelaar zelf wist, dat hij er zo vreemd had uitgezien. Maar Tom Poes was zeer getroffen door het gebeurde en besloot, dat er nu onmiddellijk iets gebeuren moest. Hij nam dus haastig afscheid van de groentebaas, wierp zijn spade terzijde en trok naar Rommeldam om eens met de commissaris van politie te gaan praten.
Al lopende kwam hij heer Bommel's trouwe knecht Joost tegen. De bediende was naar de stad geweest om wat hoofdpijn-tabletten te kopen en zag er zorgelijk uit.
Natuurlijk hield Tom Poes hem staande om naar de toestand van zijn vriend te informeren en het was duidelijk, dat Joost blij was zijn hart eens te kunnen luchten.
'Heer Olivier is niet zeer wèl!' sprak hij. 'Overdag is zijn toestand suffig, om niet te zeggen: lodderig, als u mij toestaat. De toenemende vervuiling van zijn voorgevel vermag hem niet te interesseren en de groei van zwammen en schimmels in de hall laat hem onbewogen. Maar zodra de klok het middernachtelijk uur geslagen heeft verandert hij geheel! Samen met de bejaarde apotheker, die om die tijd zijn intrek in het slot neemt, knoeit hij met flessen en kolfjes en wenst dan niet gestoord te worden!'
Joost zweeg en staarde bekommerd voor zich uit.
'En weet u,' fluisterde hij plotseling, 'wat mij het meest bedrukt is, dat ik hem dikwijls om één uur, als die oude winkel verdwenen is, achter een kraai heb zien aanrennen. 'Ga nog niet weg!' roept hij dan, of: 'Laat een heer toch niet alleen!' En dat komt voor een heer in onze stand toch niet te pas, met uw welnemen!'
'Hm!' zei Tom Poes. 'Als je mij vraagt zijn die apotheker en die kraai dezelfde! Maar wacht maar! Ik zal nu niet meer rusten voor ik deze zaak heb uitgezocht!'
En na deze woorden keerde hij zich vastberaden om en liep na een korte groet verder...

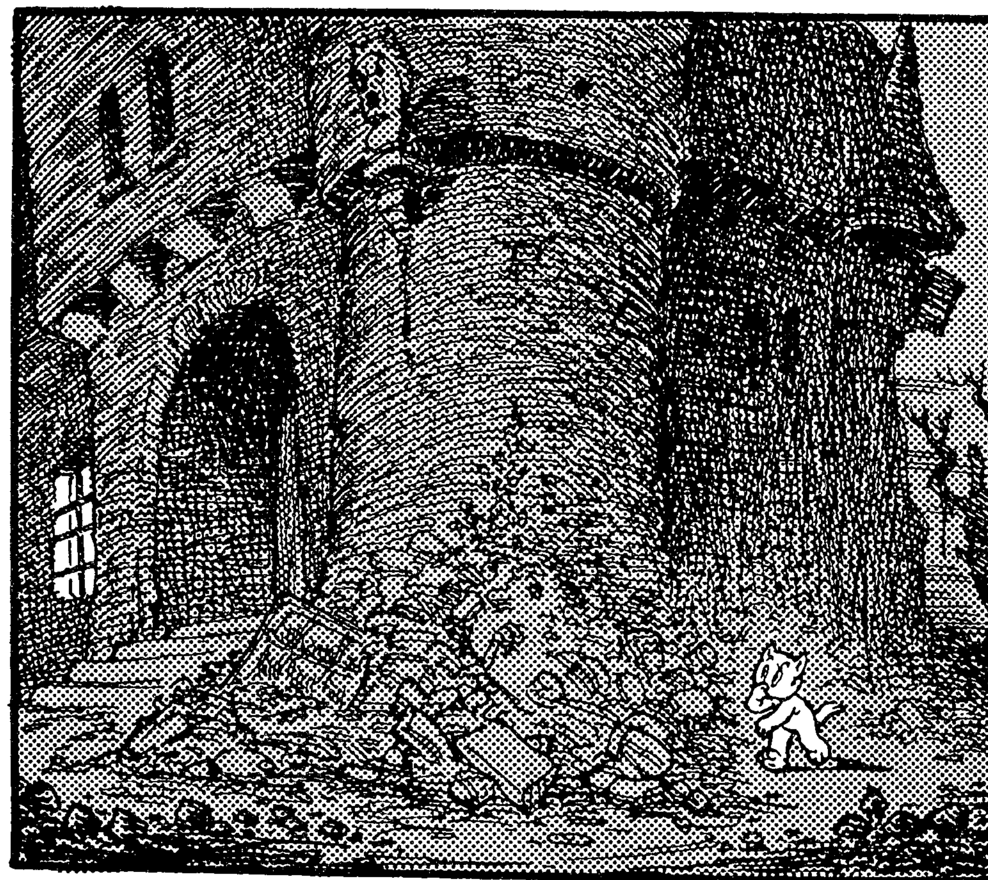

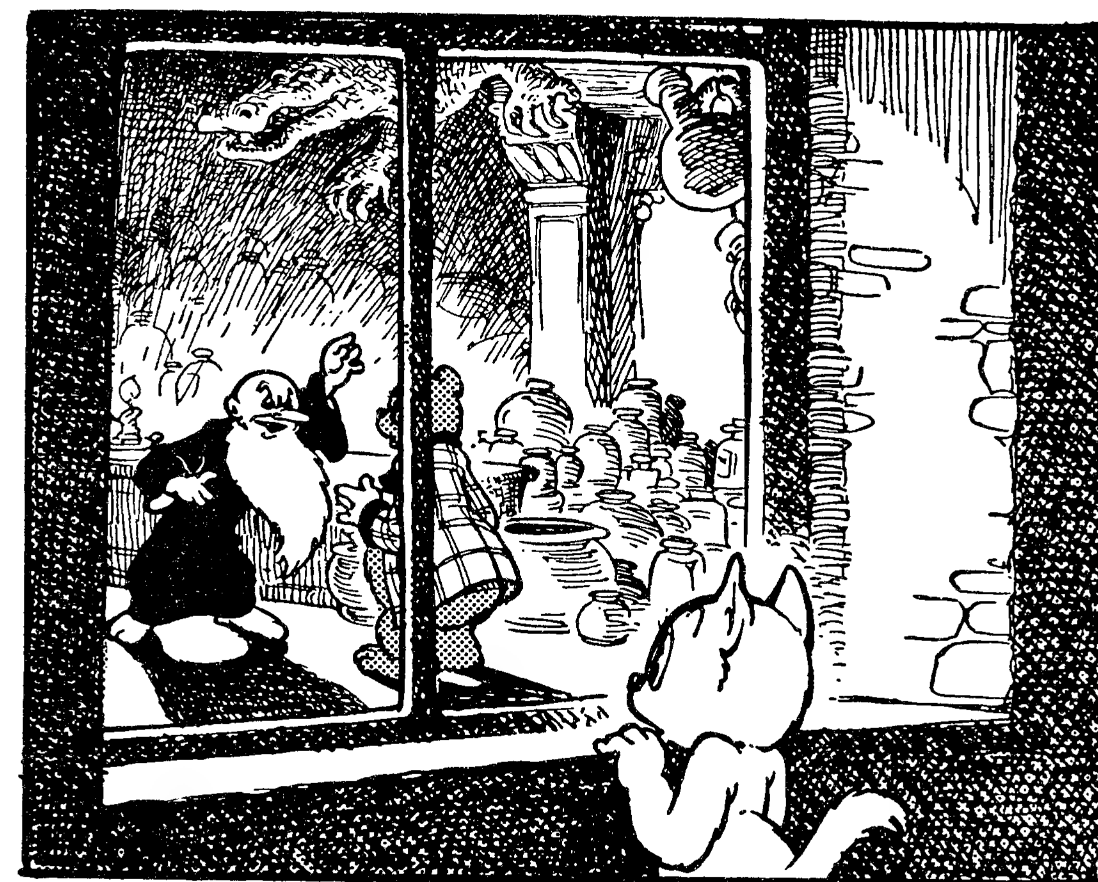

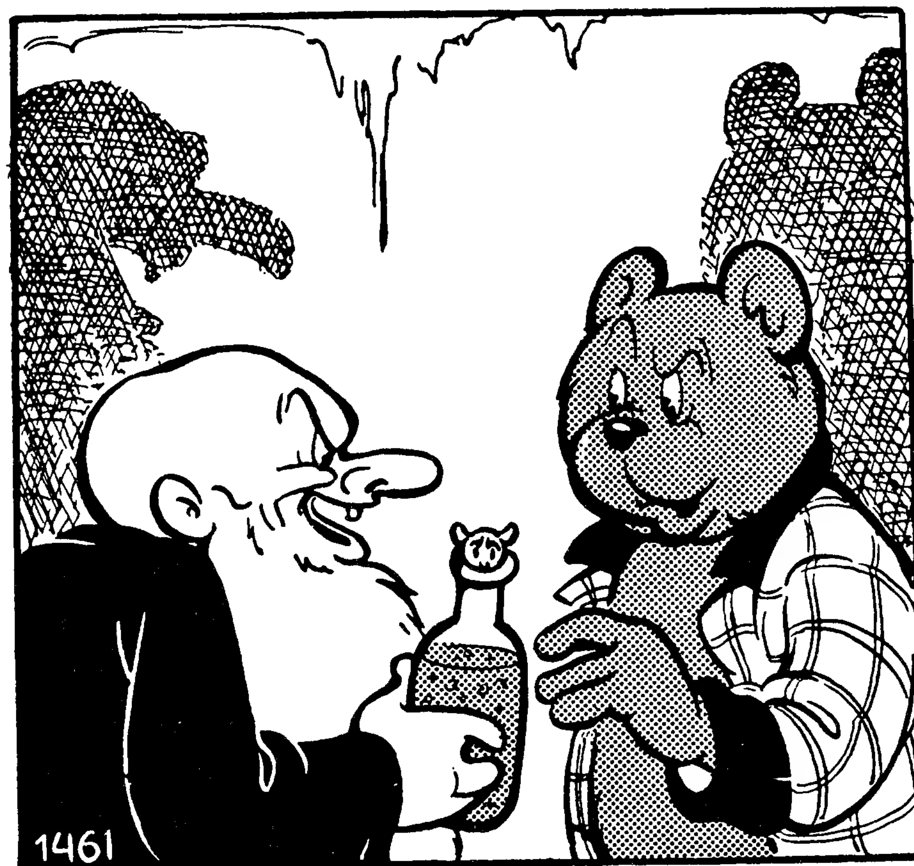
Tom Poes was vast besloten om de geschiedenis van de geheimzinnige gaper nu tot een einde te brengen. In de eerste plaats maakte hij zich zorgen over de gezondheid van zijn vriend en in de tweede plaats vond hij het geen gezicht, dat de ongunstige gelaatstrekken van het beeld op de onmogelijkste plaatsen opdoken. Kort besloten richtte hij zijn schreden dan ook naar het hoofdbureau van politie te Rommeldam. Het ligt voor de hand, dat men bij de bestrijding van misstanden in de eerste plaats aan de politie denkt, niet waar? Maar Tom Poes vond daar toch niet de medewerking, die hij verwacht had.
'Zo, jij komt dus ook al voor die gapergeschiedenis?' bromde commissaris Bulle Bas. 'Hm! Een moeilijke geschiedenis! Maar de politie heeft de zaak in handen! Het onderzoek is in volie gang, mag ik wel zeggen! Verder mag ik nog niets zeggen!'
'Maar wordt er iets aan gedaan?' wilde Tom Poes weten. 'Heb u bijvoorbeeld die oude apotheker Hocus Pas al weer gearresteerd? Ik weet, waar hij zich ophoudt en u kunt hem iedere avond tussen 12 en 1 grijpen, als u wilt!'
'Hm! Zo eenvoudig is de zaak niet!' hernam de politiechef. 'Deze Hocus Pas werd mij als 'n goochelaar geschilderd. Een soort boeienkoning, die zich naar wens in een kraai kan veranderen. Dit is natuurlijk hoogst bedenkelijk en mijn gedachten gaan dan ook meer uit naar een geval van spionnage door een vreemde mogendheid. Meer zeg ik niet! Hm! We moeten deze zaak met de grootste omzichtigheid benaderen! De grootste omzichtigheid! Meer hoef ik zeker niet te zeggen!'
Tom Poes haalde moedeloos de schouders op en liep met een korte groet weg...

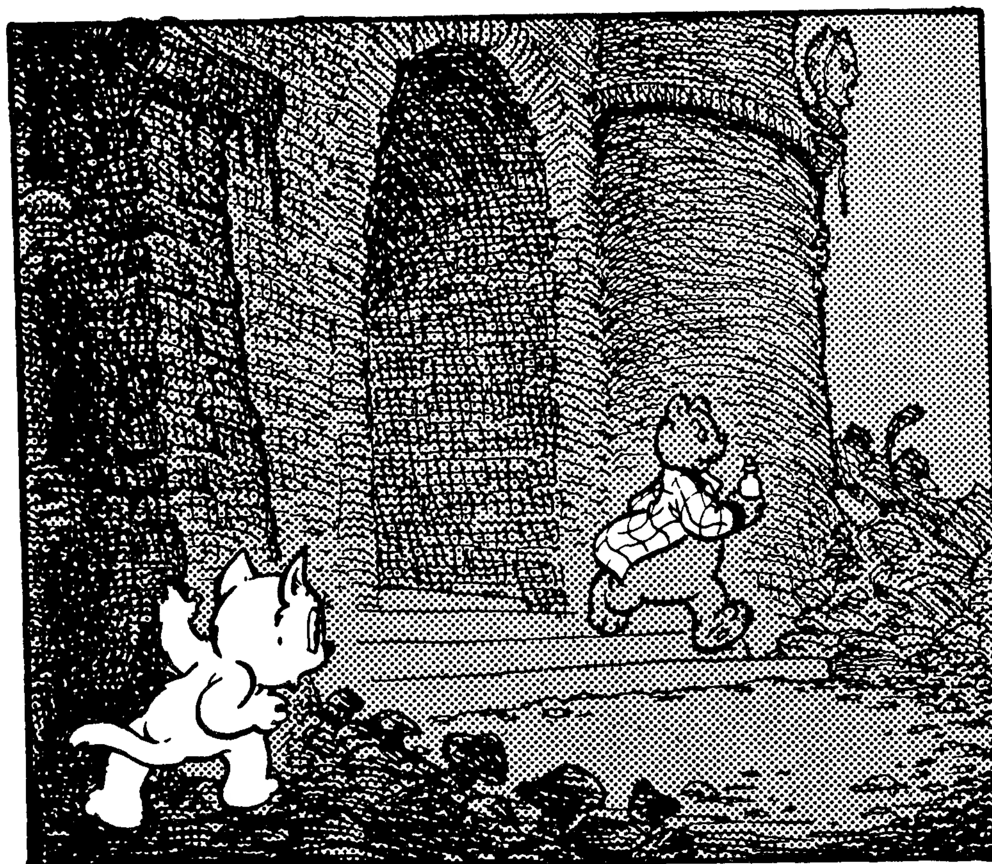
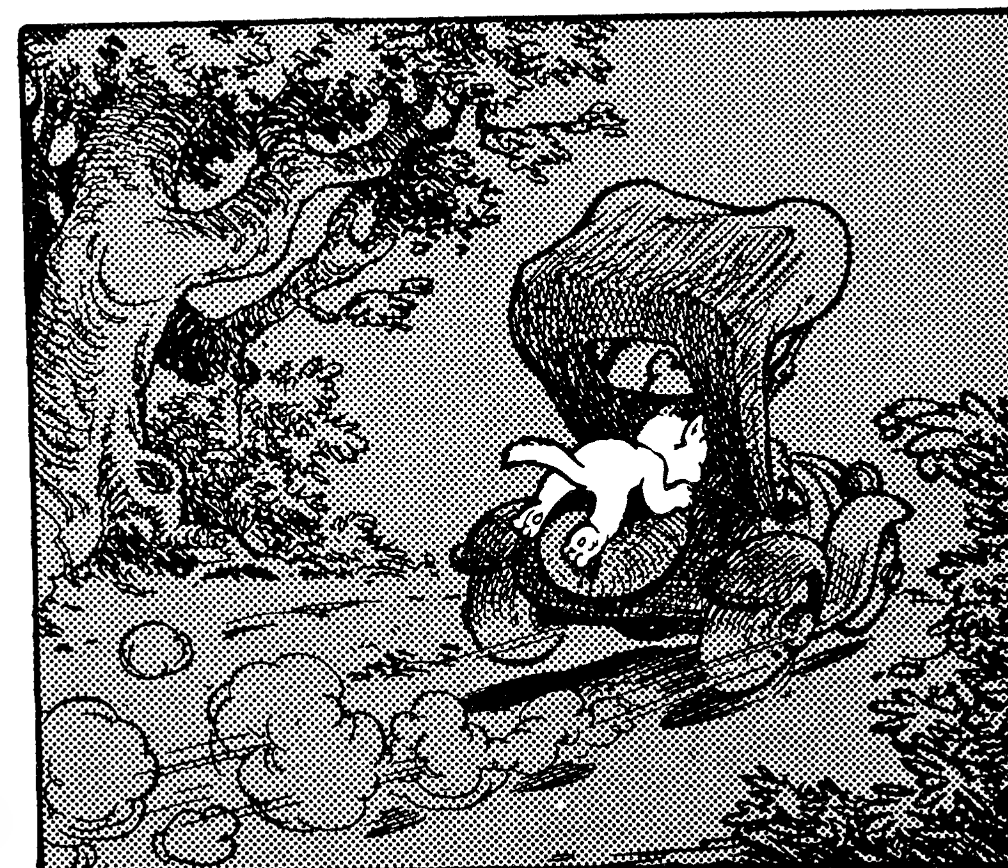

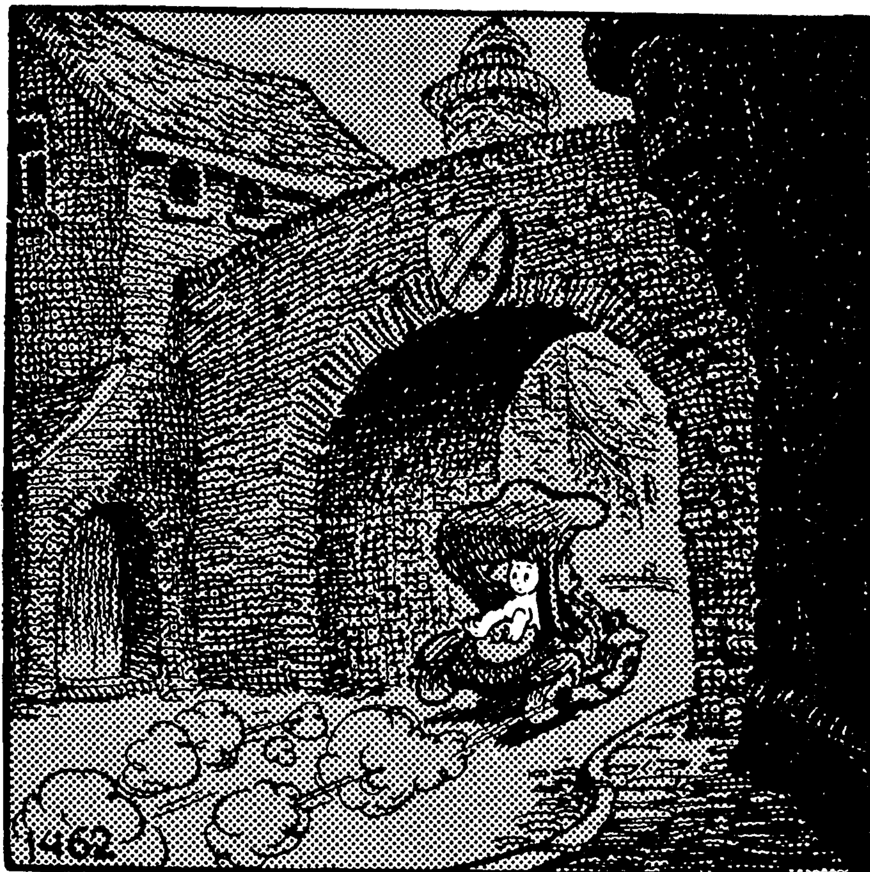
Natuurlijk was Tom Poes erg teleurgesteld na het bezoek aan het politiebureau. Het was hem duidelijk geworden, dat hij daar geen hulp te wachten had. Maar, omdat hij van mening was, dat er iets moest gebeuren om de steeds meer versuffende heer Bommel te helpen, besloot hij om zelf aan de slag te gaan.
Die avond begaf hij zich dan ook op weg naar Bommelstein en zo omstreeks twaalf uur stond hij bij de muren van het oude slot. Het was een fraaie, stille avond en een zacht briesje uit het Zuiden woei hem de geuren van afval en resten in de neus. Aan de voet van het historische bouwwerk lag de vuilnis tot manshoogte opgetast, schimmels en zwammen schoten tierig uit de grond en enkele vleermuizen schoten als zwarte schimmen boven de belt heen en weer.
'Bah! Wat een toestand!' dacht Tom Poes. 'Wie had ooit kunnen denken, dat heer Ollie het zo ver zou laten komen! Die Hocus Pas moet hem wel aardig in zijn macht hebben. Het is meer dan tijd, dat ik iets doe, zou ik zo zeggen!'
Intussen was hij toegelopen op een raam waar een mat licht door scheen. En toen hij zich aan de vensterbank had opgetrokken en naar binnen keek zag hij daar de oude apotheker tussen zijn vaatwerk in de hall staan. De grijsaard sprak op hoge, krassende toon tot heer Ollie.
'De tijd is kort!' hoorde Tom Poes hem zegen. 'Je zult je moeten haasten, Bommel! Om één uur moet je klaar zijn! Haal je dat, huh? Kan je dat klaarspelen?'
'Natuurlijk!' zei heer Ollie uit de hoogte. 'Ik heb een uiterst snel automobiel en wij Bommels zijn bekend om onze vlugheid en handigheid, als je begrijpt wat ik bedoel! Geef dat flesje maar hier, jonge vriend.'

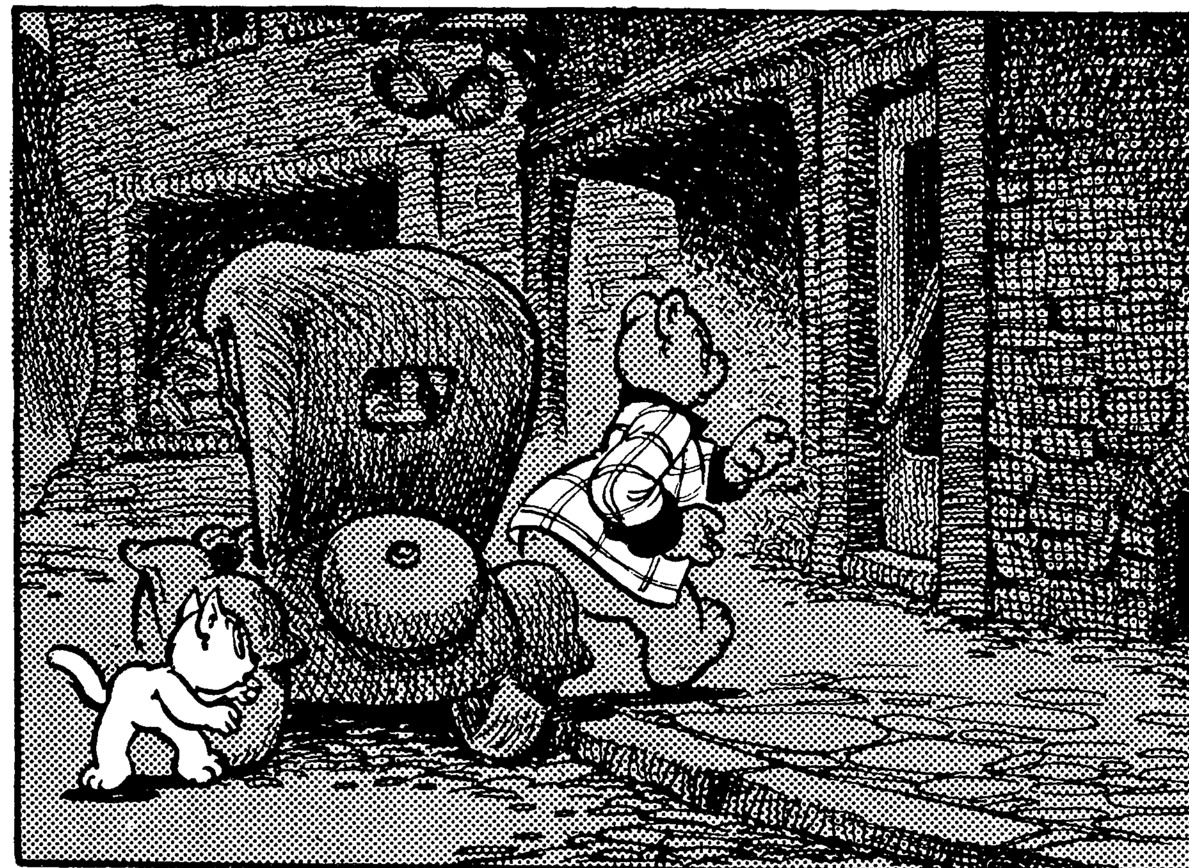

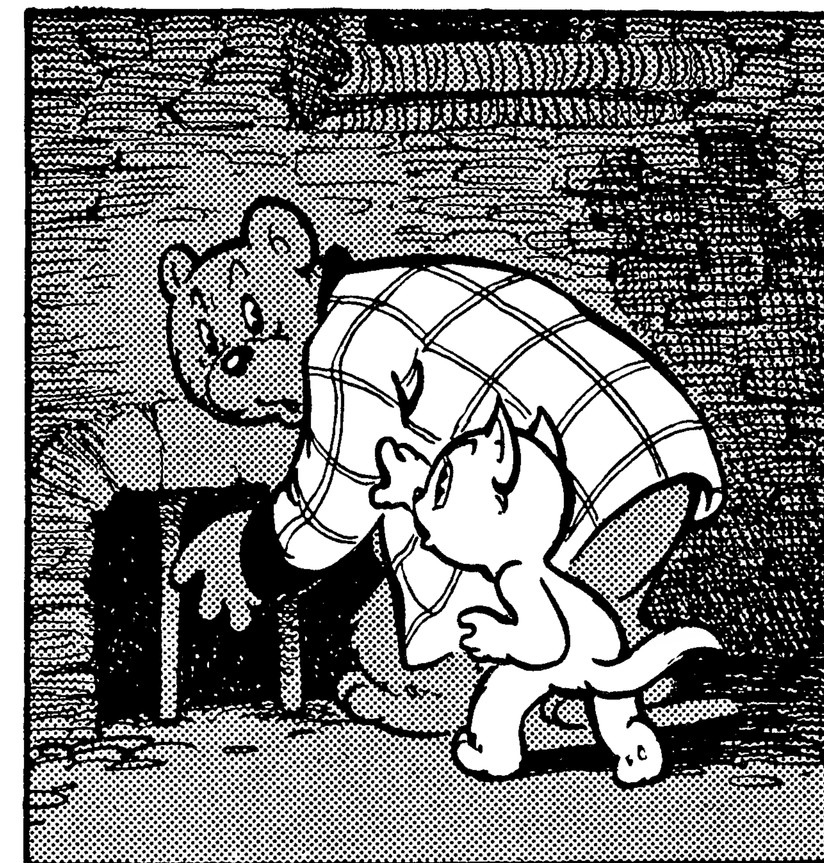

De oude Hocus Pas scharrelde wat tussen zijn potten en pannen en trok toen met een ongunstige lach een grote fles te voorschijn.
'Hier is het!' kakelde hij. 'Wees er zuinig op, mijn jongen! Tot nu toe hebben we alleen de vorm van dode dingen kunnen veranderen, maar als ik het goed heb, zullen binnenkort ook de burgers van deze suffe stad met gaperkopjes rondlopen. Dat zal een mooie tijd worden, Bommeltje! Denk eens aan, niets dan gapers om ons heen! Allemaal suffe gaperkoppen, die alles zullen doen, wat we hun zeggen!' En na deze verschrikkelijke woorden barstte de bejaarde apotheker in een afschuwelijk gelach los. Heer Bommel trok zich daar echter niets van aan. Hij stak de fles in een zak van zijn jas en schreed met forse tred de hall uit, naar buiten toe.

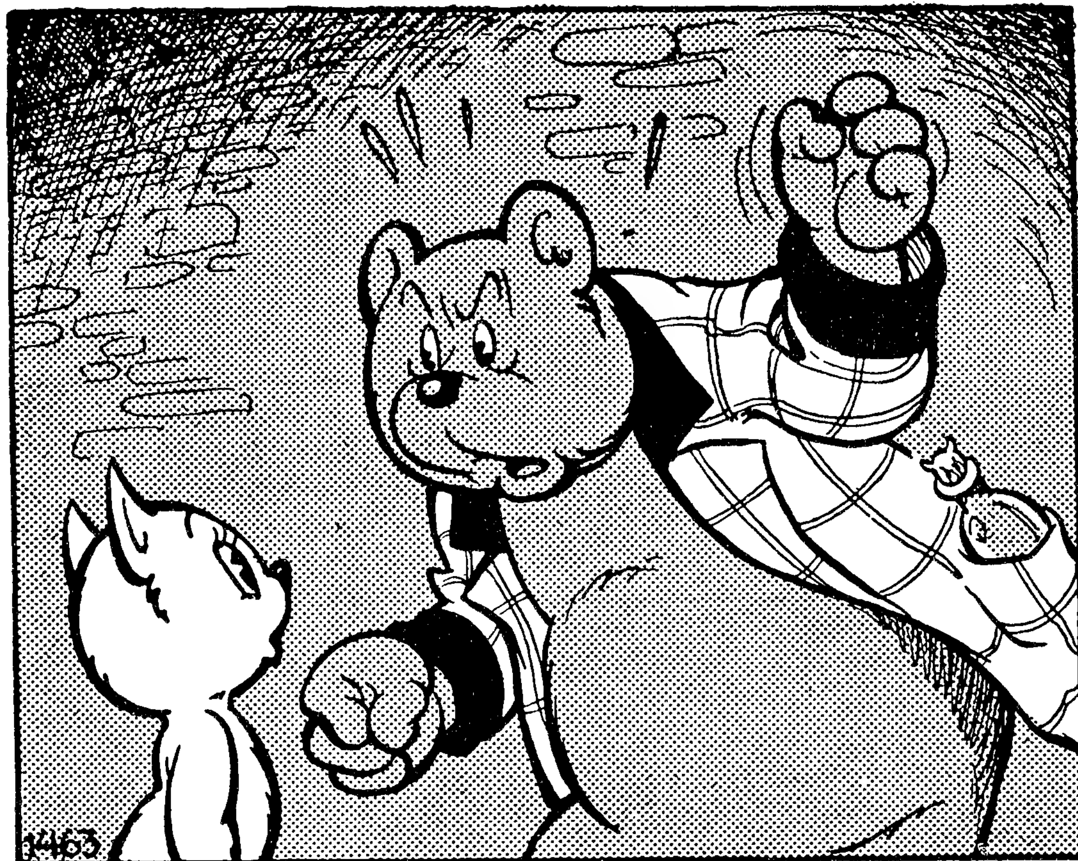
Tom Poes trok zich terug om een hoek in de schaduw en wachtte tot zijn vriend de Oude Schicht uit de garage reed. Toen sloop hij vlug naar voren en voordat heer Ollie zijn voertuig op gang had gebracht, was hij er achter op geklommen. Een oude list, dat geef ik toe, maar toch een zeer bruikbare. Tom Poes heeft er tenminste al dikwijls resultaten mee bereikt. En hij begreep zo langzamerhand, dat het de moeite waard was om heer Ollie in het oog te houden. Het was hem duidelijk geworden, dat zijn vriend op het punt stond heel lelijke dingen te gaan doen en dat hij zelfs misschien al te laat was gekomen om dat tegen te houden. Maar hij besloot om te doen, wat hij kon.
Heer Ollie schakelde intussen zijn motor in en schoot met een gierend geluid van verbrande klepjes de nacht in...,

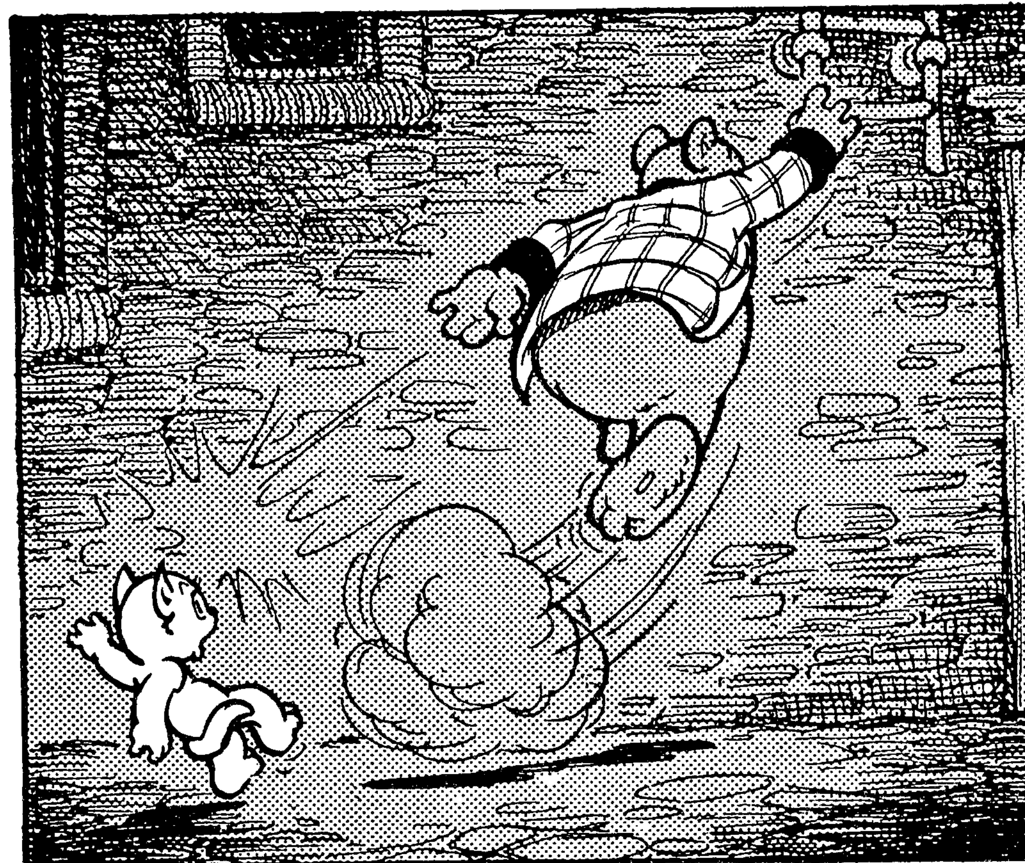
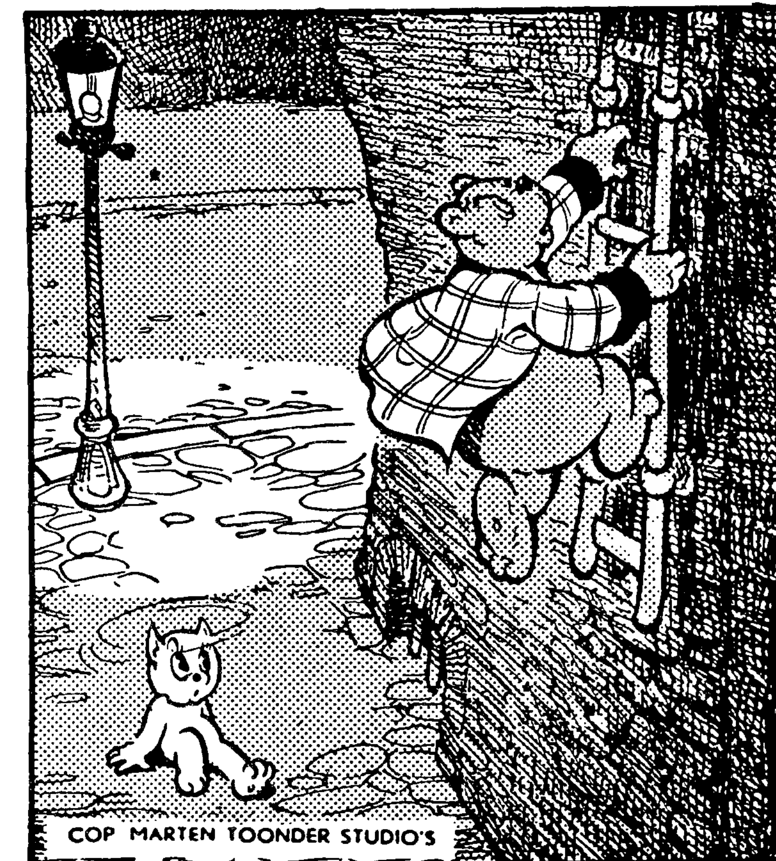

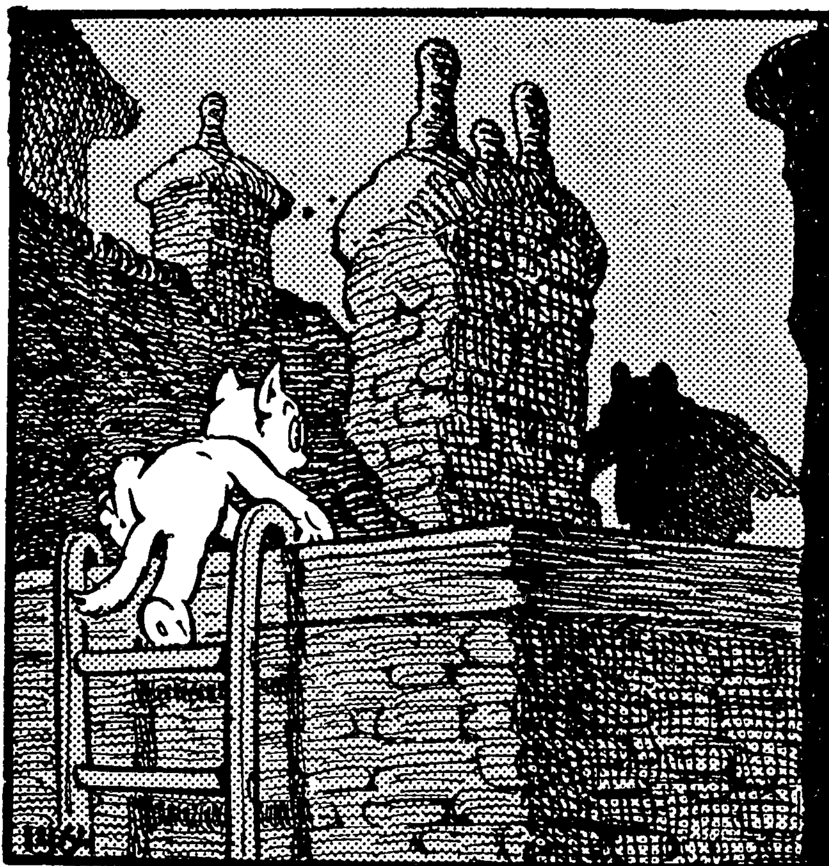

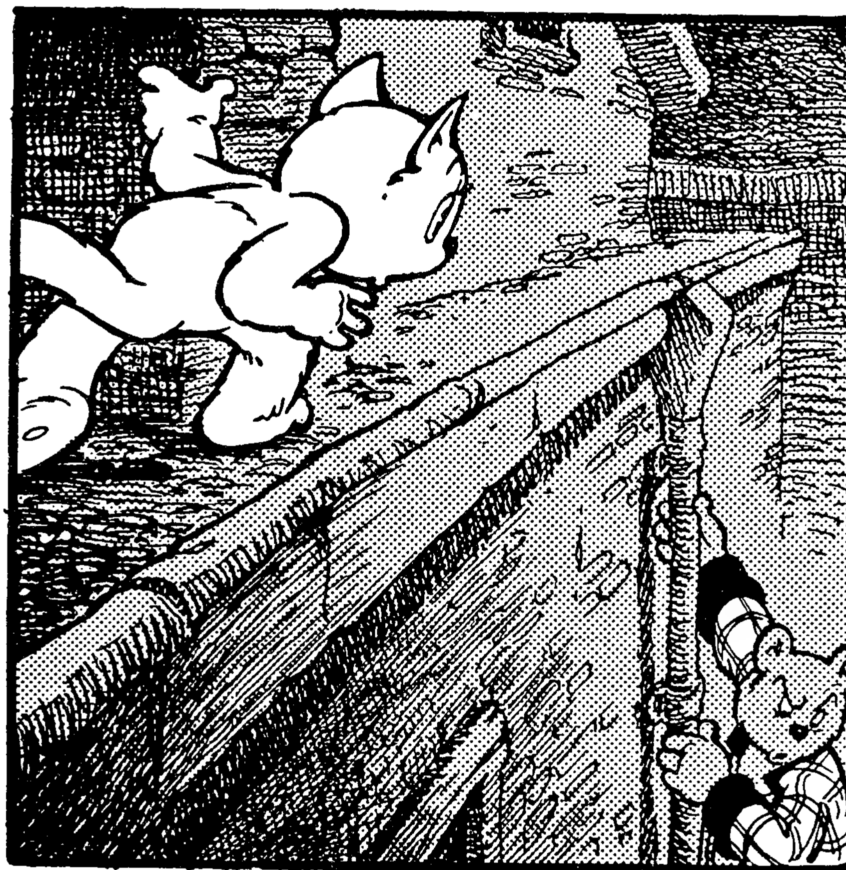
Heer Bommel had haast. Met grote bedrevenheid stuurde hij zijn voertuig onder de stadspoort door en ratelde even later door de verlaten straten van de oude stad. Hij deed dit met zo'n geweld, dat Tom Poes grote moeite had om zich op zijn ongemakkelijke achterplaatsje te handhaven en erg blij was, toen de Oude Schicht vaart minderde en tenslotte zelfs tot stilstand kwam.
Behoedzaam gluurde hij om de kap heen en ontdekte toen, dat heer Bommel halt gehouden had voor de stadsbakkerij. Hij liet zich voorzichtig op de grond glijden, terwijl heer Ollie aan de andere kant het portier opende en uitstapte. In de schaduw van de trouwe automobiel bleef hij verdekt staan en keek met ingehouden adem naar de bewegingen van zijn vriend. Nu, daar was voorlopig niets bijzonders aan te zien.
Heer Bommel trad op het bouwwerk toe, spiedde wat om zich heen en ontdekte toen een verlicht venster dat uitzicht gaf in een kelderachtige ruimte. Hij liet een tevreden gemompel horen en hurkte neer voor het laaggeplaatste raam. Met grote belangstelling sloeg hij het toneeltje daar binnen gade en Tom Poes zag hem na enige tijd tevreden met het hoofd knikken. Toen besloot hij, dat het genoeg was. Hij liet zijn schuilplaats in de steek en liep vlug op zijn vriend toe.
'Goede avond, heer Ollie!' zei hij vriendelijk. 'Zoekt u iets?' Maar Bommel schoot, als door een naald getroffen, overeind en staarde zijn vriend met uitpuilende ogen aan.
'Waarom laat je me zo schrikken?' riep hij op boze toon. 'Wat deksel! Kan een heer in zijn vrije tijd niet eens wat beweging nemen zonder door zijn jonge vrienden beloerd te worden? Scheer je weg, Tom Poes! Ik heb bezigheden!'

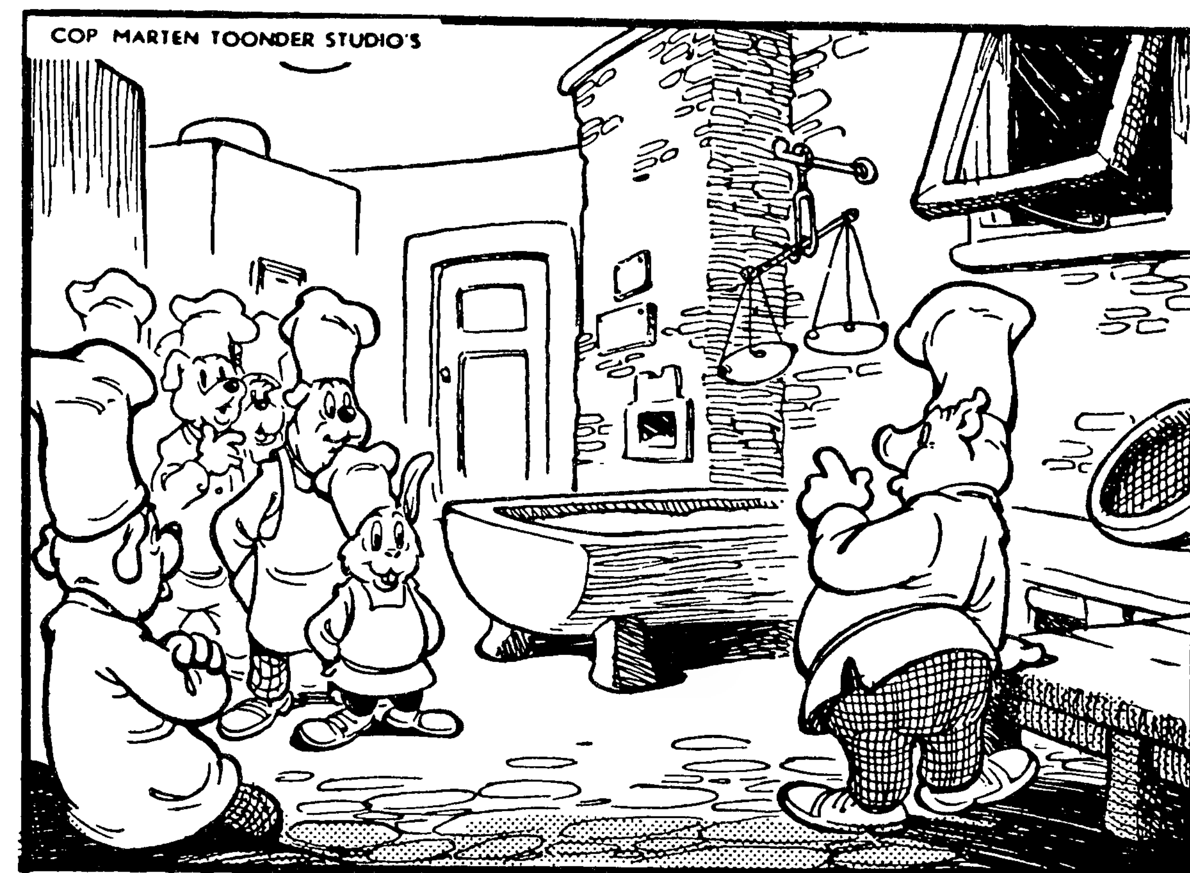

'Hoor je me niet, jonge vriend!' hernam heer Ollie met stemverheffing. 'Ik heb bezigheden! Ik ben druk doende en ik wil niet afgeloerd worden. Als heer zijnde verdraag ik dat niet.'
'Maar heer Bommel!', zei Tom Poes sussend, 'ik loer u niet af! Ik wil u alleen maar helpen!'
'Helpen?!!' sprak heer Bommel nadenkend, 'hm... ik zou best... hoewel, aan de andere kant... maar ja, alleen is maar alleen en in mijn stand...' Hij zweeg en staarde bekommerd voor zich uit.
Tom Poes zag, dat hij terrein begon te winnen en daarom waagde hij een stapje verder. 'Ik heb het idee, dat u in moeilijkheden zit!' zei hij. 'U bent helemaal in de greep van Hocus Pas met zijn gaperbeeld en dat moet verkeerd aflopen. Maar ik wil u helpen en dan zult u zien, dat we hem samen wel onschadelijk kunnen maken!'
Maar helaas! Het werd hem spoedig duidelijk, dat hij die laatste woorden beter niet had kunnen zeggen. Heer Bommel liet een woedend gebrul ontsnappen.
'Loerder!' riep hij, 'afkijker! Waar bemoei jij je mee? Spion!' En onder het uiten van deze ruwe taal gaf hij zijn vriend een forse duw en sprong op een brandladder af, die hij met luchtige treden begon te beklimmen.
Tom Poes bleef verslagen beneden staan. De houding van heer Bommel leek zó weinig op de eens zo verfijnde manieren die deze heer kenmerkten, dat het akelig was om mee te maken. Bezorgd keek hij naar de omhoog klimmende figuur en nam toen een besluit...

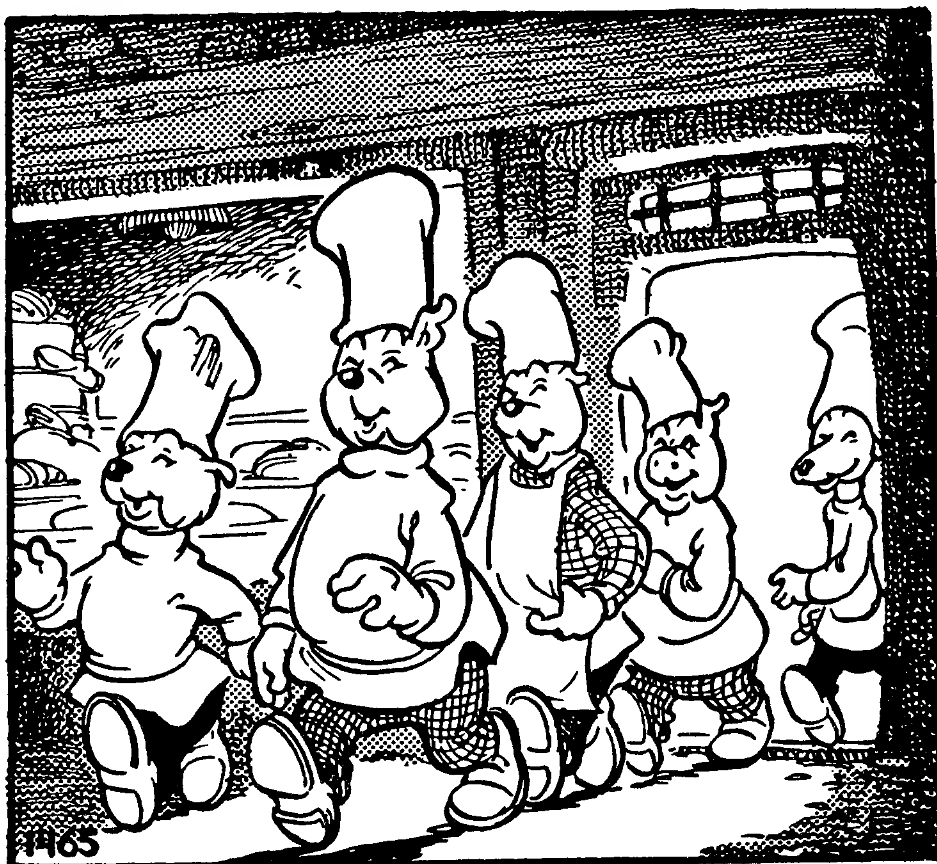

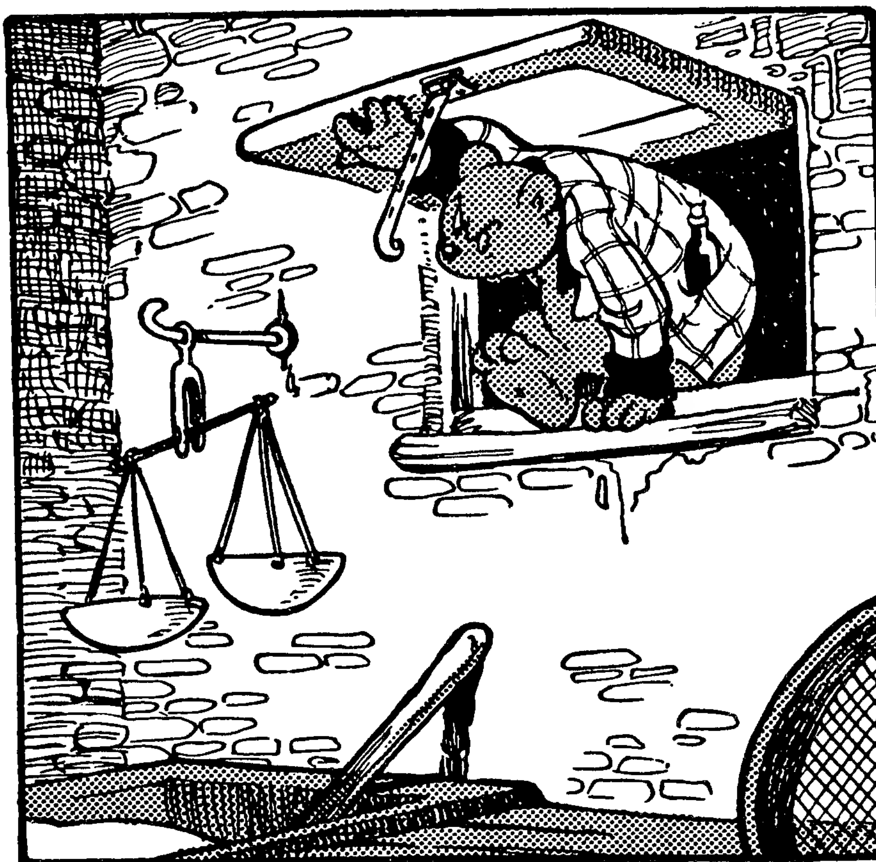

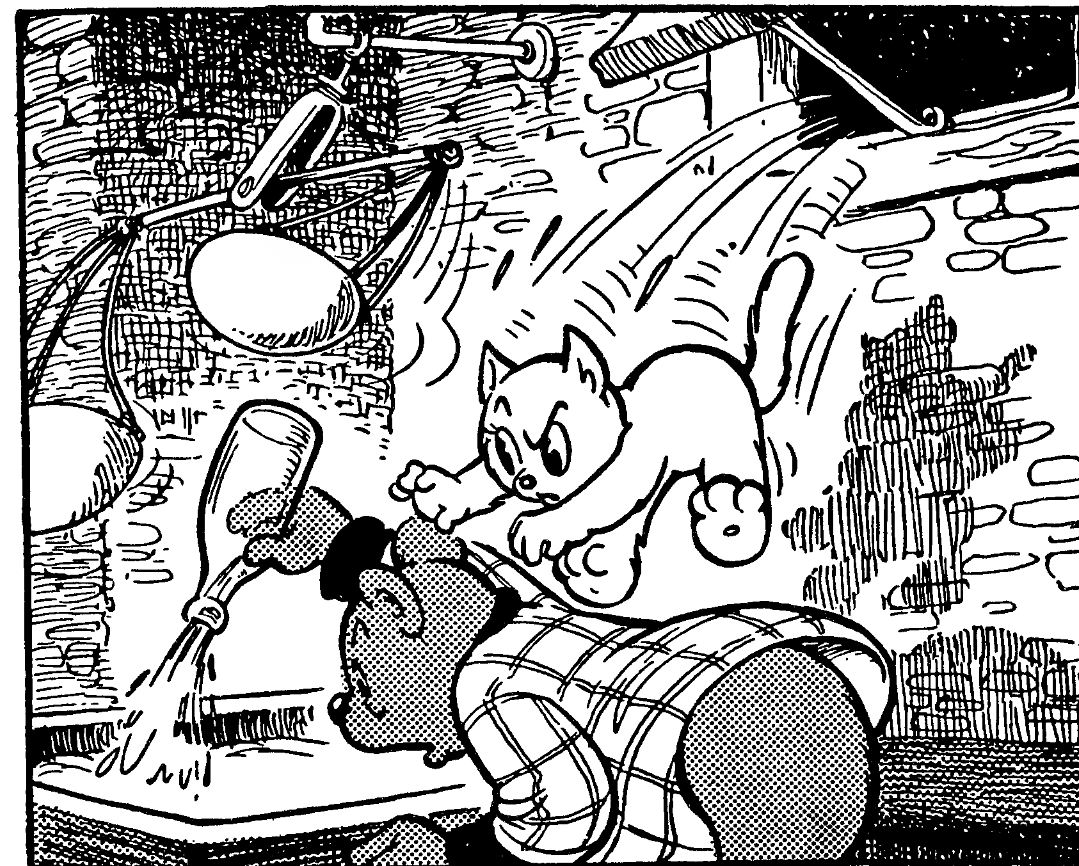

Tom Poes besloot om zijn vriend niet in de steek te laten. 'Heer Bommel is zich zelf niet!' dacht hij. 'Ik kan hem dit gedrag niet aanrekenen, want het is duidelijk, dat het de schuld is van Hocus Pas. Ik wilde, dat we dat ellendig gaperbeeld nooit gezien hadden! Maar ja, gedane zaken nemen geen keer en ik kan hem nu in zijn moeilijkheden niet alleen laten!'
Zo denkende sprong hij tegen de brandladder op en klom achter zijn vriend aan, totdat hij op het dak terecht kwam. Heer Bommel intussen keek niet op of om. Hij bewoog zich tussen de schoorstenen en antennes door alsof het dagelijks werk voor hem was. Met vaste stap trad hij op de dakgoot af en staarde in de duizelingwekkende diepte zonder zelfs maar met een oog te knipperen. Opgeruimd begaf hij zich daarna naar een regenpijp en voordat Tom Poes begreep wat hij van plan was, liet hij zich op roekeloze wijze langs het zink naar beneden glijden in de richting van een binnenplaats.

Zoals we reeds gezien hebben, speelt dit tafereel zich op en om het pand van een bakkerij af; het pand van de firma Meelbuiler om precies te zijn. De oude Meelbuiler stond op dat late uur voor zijn ovens, in het front van zijn knechten en sprak een kort woord, zoals dat zijn gewoonte was.
'Goed gewerkt!' zei hij krachtig. 'Het brood bakt in de oven, het deeg voor de koekjes is gekneed en de kadetjes staan te rijzen. We kunnen ons een half uurtje vertreden en boven een glaasje limonade gaan drinken. Er is niets, wat ons weerhoudt.'
Nu was dit laatste beslist niet waar. Want als de oude Meelbuiler even aandachtig geluisterd had, in plaats van zijn doelloos toespraakje te houden, zou hij bij de regenpijp buiten het venster een vreemd geluid gehoord hebben. Het geluid van een zwaar lichaam, dat snel naderde...

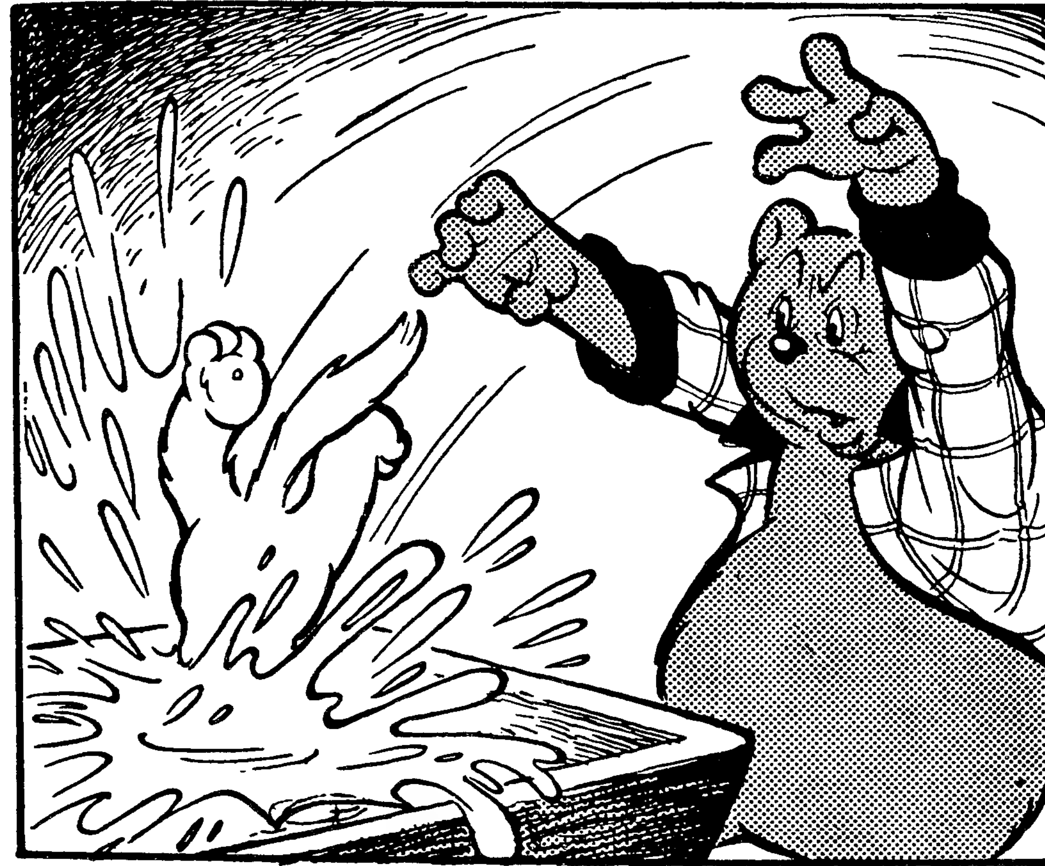
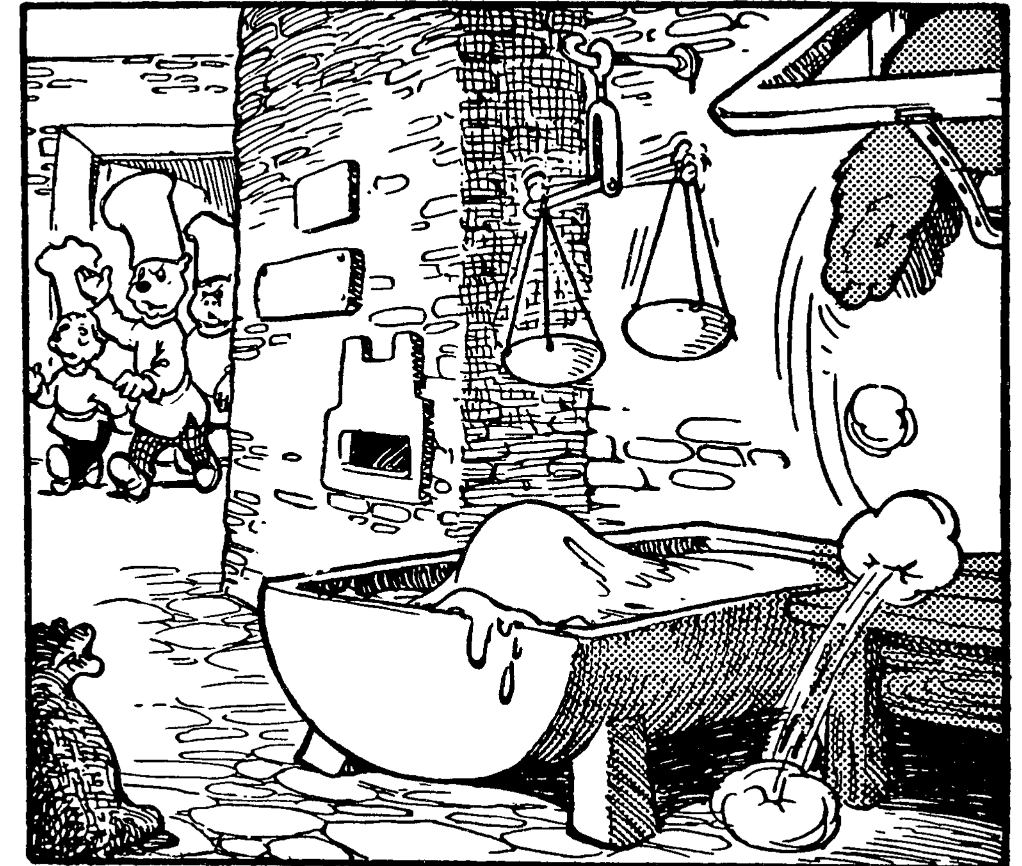

Na het toespraakje van de bakker, stelde het groepje gezellen zich in een rijtje op en verliet de bakkerij om zich boven een half uurtje te gaan vertreden.
Het vertrek bleef verlaten achter en slechts het geluid van brandende vuren en gaar stovende baksels was hoorbaar. Dit duurde echter slechts kort. De vredige atmosfeer werd al spoedig gestoord door het gekletter van de regenpijp buiten. Wat kalk en een enkele steen stortten op de binnenplaats neer en toen, plotseling, werd het tuimelraam geopend. Een gelaat staarde naar binnen – een gelaat waarin de aandachtige beschouwer zonder twijfel heer Ollie B. Bommel heeft herkend.
Doch er was iets gejaagds in zijn blik en iets gedwongens in zijn houding en een geoefend zielkundige zou zonder twijfel gemerkt hebben, dat hij onder de invloed van een duistere macht verkeerde. Dat bleek trouwens ook uit zijn daden.
Toen hij namelijk had vastgesteld, dat er niemand in de bakkerij aanwezig was, kroop hij in een sluipende houding door het venster, trok een fles uit zijn zak en begon, met een loerende oogopslag, druppels van de inhoud op de kostelijke producten van de firma Meelbuiler te sprenkelen. Hij begon met de overheerlijke, goudbruine krakelingen en eindigde met het gereedstaande deeg. Doch juist toen hij met dit laatste bezig was, klonk er een gerucht achter hem. Dat was Tom Poes, die zijn spoor tot hier gevolgd was en die hem nu met een gewaagde sprong door het open tuimelraam op de nek viel...

Heer Bommel schrok verschrikkelijk toen hij plotseling van achteren besprongen werd. Met een rauwe kreet sprong hij overeind om de aanvaller af te werpen en sloeg wild met zijn armen om zich heen. In het begin had hij volstrekt niet in de gaten, dat Tom Poes zijn belager was. Doch wie nu meent, dat zijn onvriendelijke houding zich wijzigde, toen hij zijn vriend herkende, vergist zich op verschrikkelijke wijze.

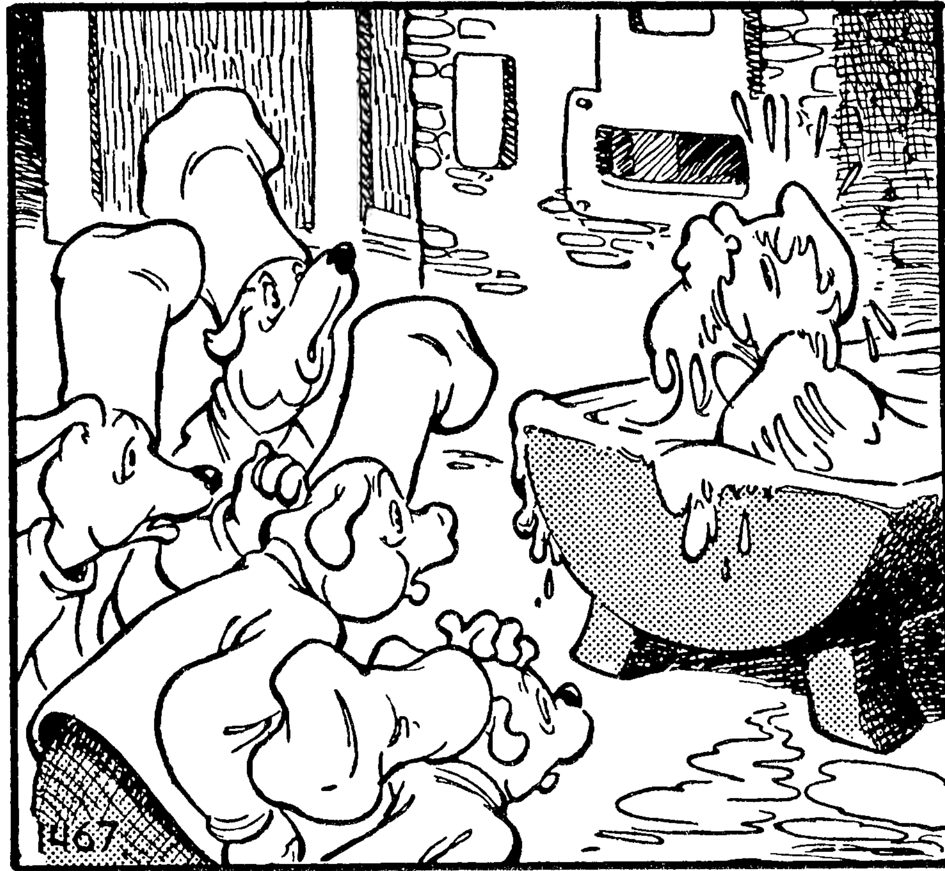
Eerder scheen het, dat zijn woede toenam. Onder het slaken van rauwe kreten en onbeheerste uitroepen mepte hij om zich heen, zodat Tom Poes, die daar niet op verdacht was, al spoedig het onderspit moest delven.

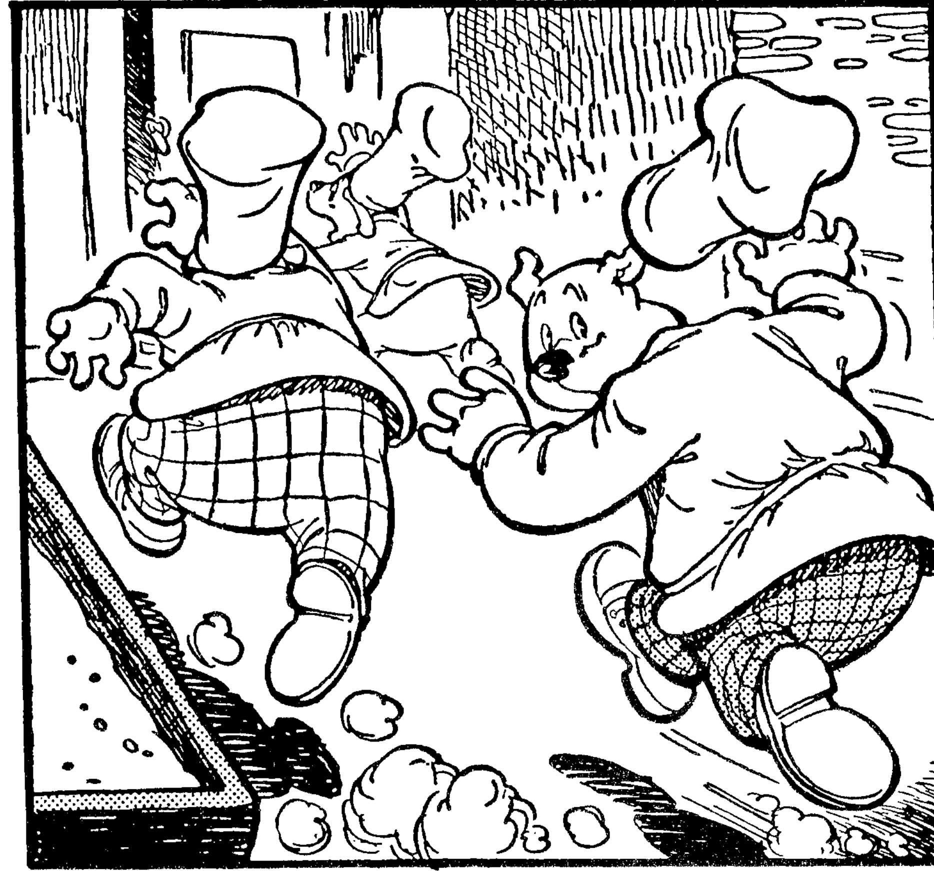
'Heer Bommel!' riep Tom Poes nog, 'ik ben het! Schei uit!' Maar dat hielp niet. 'Des te erger!' gromde de verwilderde heer. En, zijn jonge vriend in het nekvel grijpend, gooide hij hem met een eenvoudige worp in het gereedstaande deeg. Hij wachtte overigens niet op de uitwerking van zijn ruwe handelwijze, doch werkte zich met een behendige zwaai door het openstaande tuimelraam naar buiten.

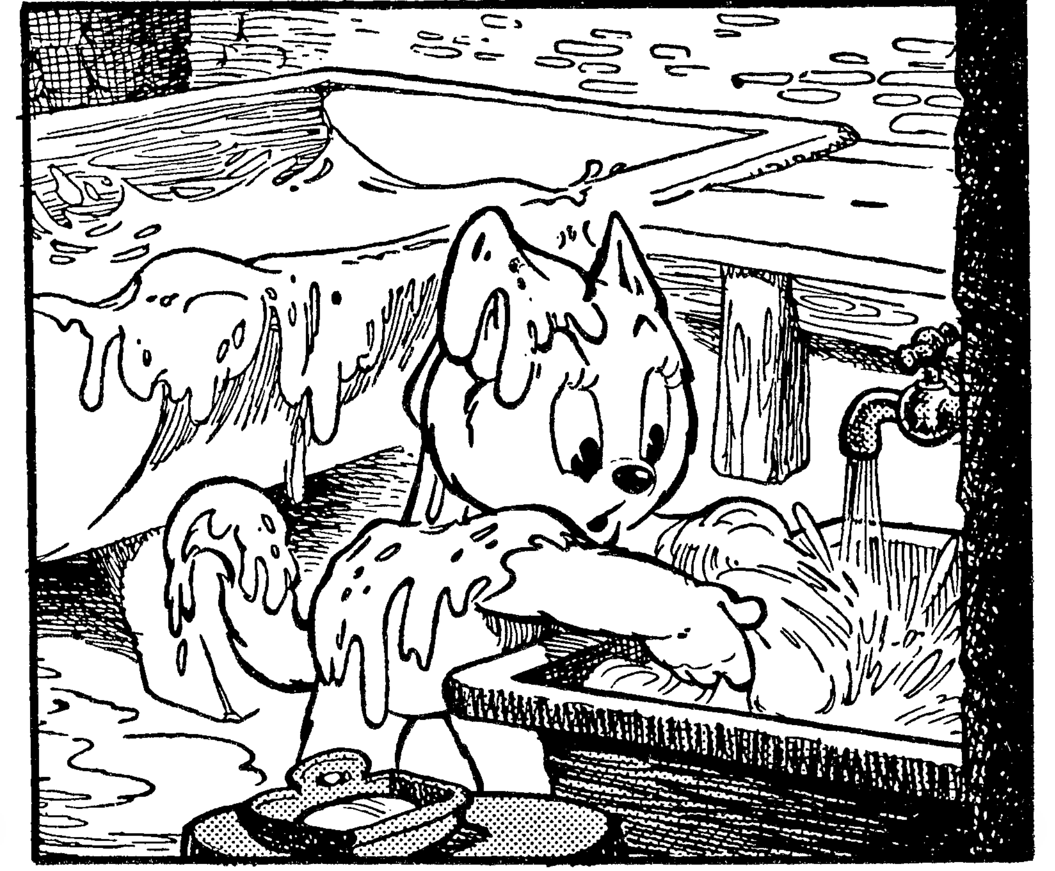
Net op tijd overigens, want op dit moment traden de bakkers, die zich met koek en grenadine versterkt hadden, de bakkerij weer binnen.

Ze waren in een ernstig gesprek gewikkeld en sloegen aanvankelijk geen acht op de gesmoorde geluiden, die uit de deegtrog opstegen.

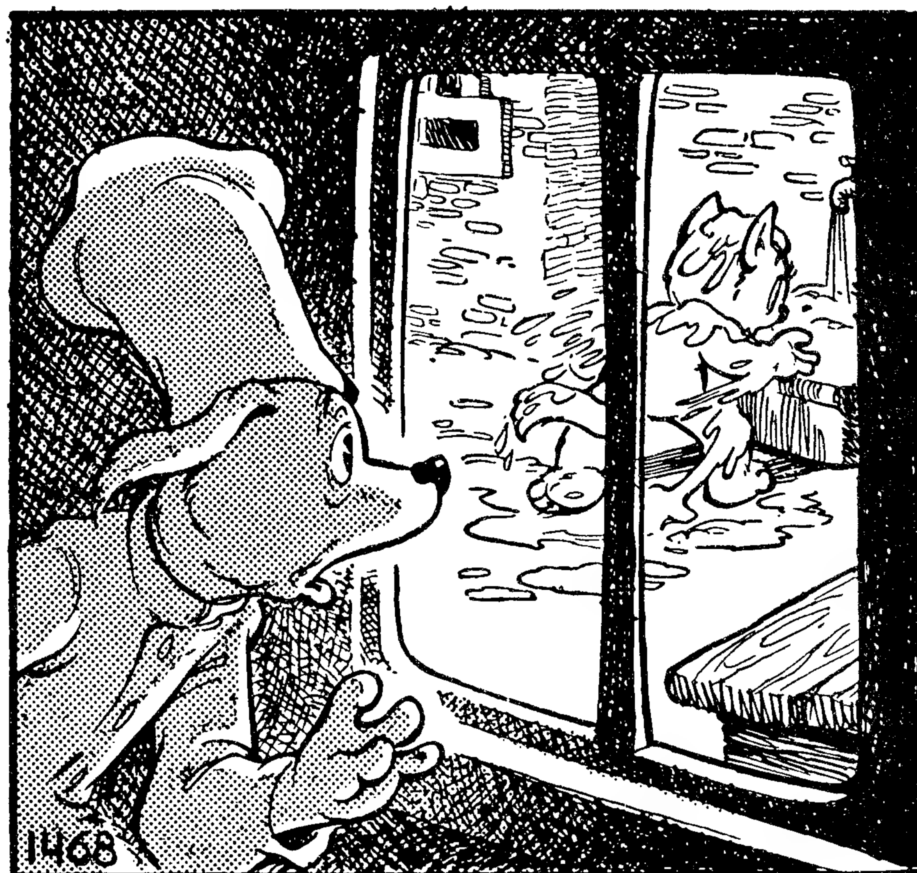
De oude Meelbuiler, wijzend op de nood der tijden en de zorgelijke toestand in het bakkersbedrijf, passeerde het onrustig golvende deeg met afwezige blik en begon zich de mouwen op te rollen om weer aan het werk te gaan. Doch toen zweeg hij plotseling en zijn ogen begonnen door de kassen te rollen...

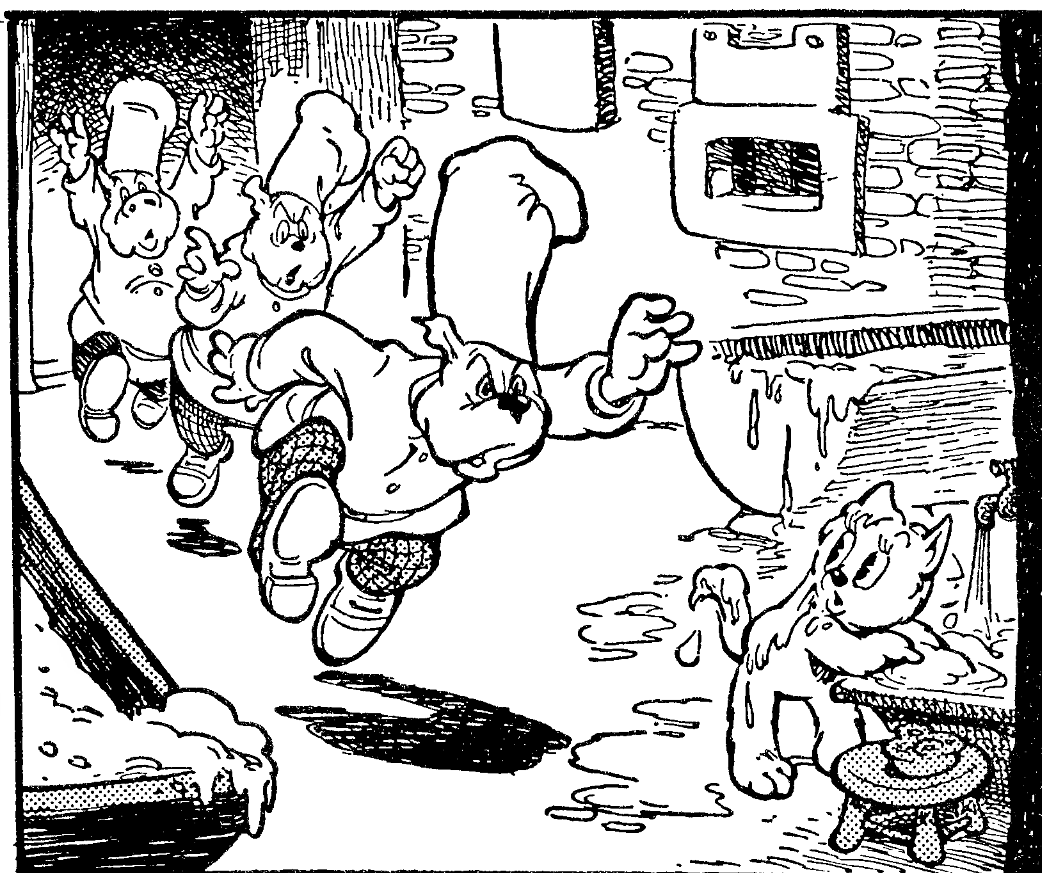
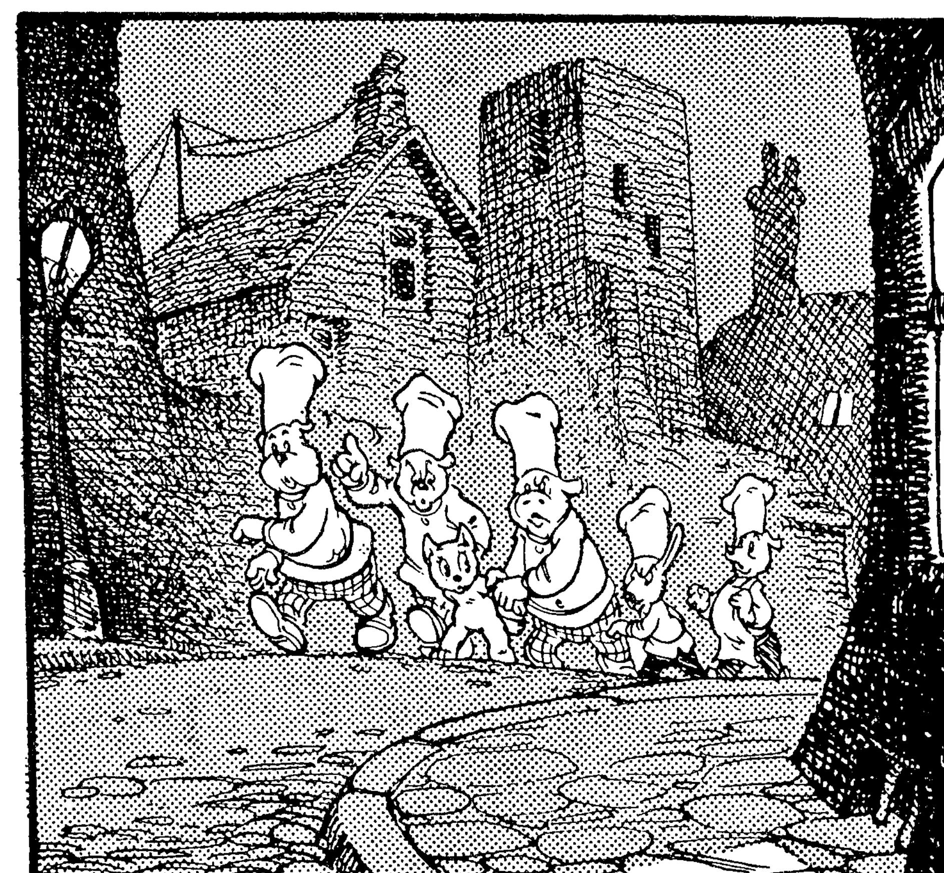

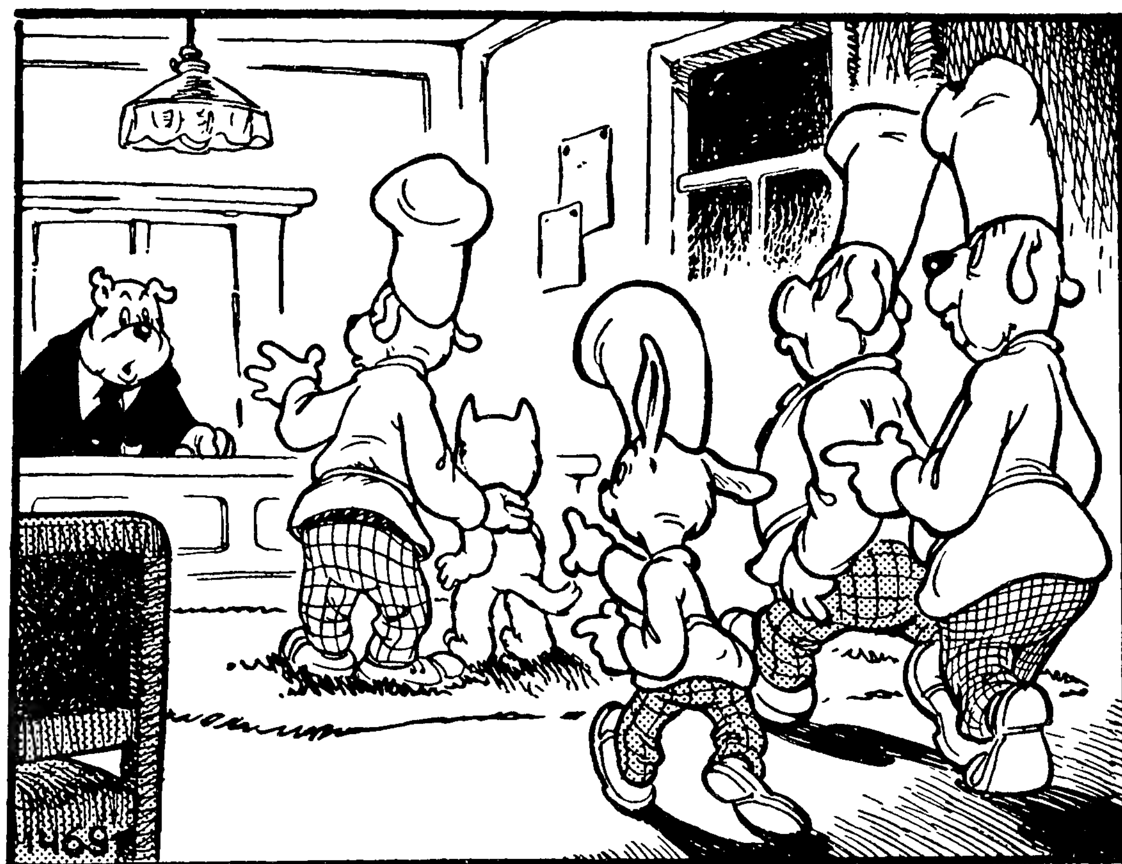

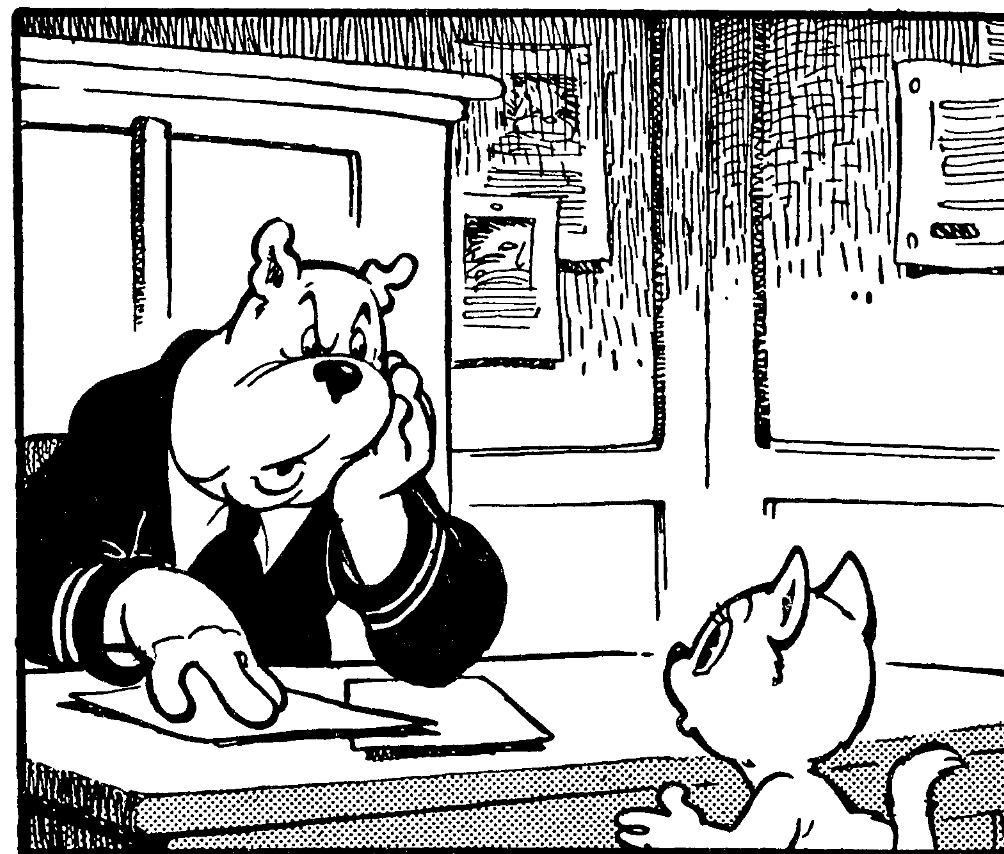
'Het deeg!' stamelde de oude Meelbuiler gesmoord en wees met bevende wijsvinger naar de golvende massa in de trog. Zijn gezellen traden nader en schoolden samen om het vreemde verschijnsel te bezien.
'Het rijst wat onrustig!' meende de oudste medewerker en de jongste opperde, dat er wellicht te veel gist was gebruikt.
Doch toen had Tom Poes eindelijk vaste grond onder de voeten gekregen. Voorzichtig richtte hij zich op en, zich aan de rand van de bak vastklemmende, ging hij overeind in de meelmassa staan. Daar het deeg zich echter in een dichte laag op zijn figuur had vastgezet zag hij er een weinig vreemd uit (om er het minste van te zeggen). De bakkers schrokken dan ook ontzettend.
'Een spook!' riep de een, 'een gistontploffing!' meende een ander en toen keerde het hele groepje zich om in een wilde vlucht de bakkerij uit, voorafgegaan door de krasse Meelbuiler.
Toen bevond Tom Poes zich dus alleen in het vertrek. Maar omdat hij heel goed begreep, dat de nijvere bakkers terug zouden keren wanneer ze over de eerste schrik heen zouden zijn klom hij, zo vlug hij kon onder de zware deeglaag, uit de trog. Met zijn handen streek hij zich de ogen schoon, zodat hij weer over een gezichtsveld beschikte en begaf zich toen met zware tred naar een soort gootsteen om het deeg af te spoelen.
Zijn gedachten waren niet prettig. Hij begreep, dat hij te laat was gekomen om heer Bommel van zijn slechte bezigheden af te houden en hij was ontevreden op zichzelf omdat hij de zaak niet beter had aangepakt...

De bakkers waren van hun eerste schrik bekomen en schoolden nu samen bij een raam, dat uitzicht gaf op hun bakkerij. Zo ontdekten zij, dat de griezelige figuur, die zo onverwacht uit hun, met zorg bereide, deeg was opgestaan, zich nu onder de kraan stond schoon te spoelen.
'Het is geen spook!' sprak de oude Meelbuiler na enig schouwen en toen dat eenmaal was vastgesteld ontstond er een algemene opluchting.
'Het is Tom Poes!' riep een van de gezellen uit. 'Hij woont een eindje buiten de stad, geloof ik!'
'Ja, ja!' viel een andere bij, 'ik heb wel eens van die snuiter gehoord! Het is Tom Poes heel gewoon! Niets bijzonders!'
'Juist!' sprak de oude Meelbuiler, 'maar dan zou ik toch wel eens willen weten wat die in ons goede deeg uitvoert!'
'Hij was er in gevallen, heel gewoon,' meende de gezel, maar daar nam de baas geen genoegen mee.
'Ik weet het!' zei hij, met een dreiging in zijn stem. 'Ik heb me al dikwijls afgevraagd hoe het kwam, dat onze prima kadetjes de vorm van lelijke kopjes kregen! En nu weet ik het! Dat akelige ventje daar doet het! Hij knoeit met ons materiaal!'
'Alsof we het al niet moeilijk genoeg hebben!' riep de oudste gezel.
'Grijpt hem!' riep de ondernemer woedend. 'Naar de politie met die slungel!'
Op die kreet stortte het groepje bakkers de werkplaats weer binnen en greep Tom Poes voordat die van de schrik bekomen was.
En even later stapte de oude bakker met zijn leerlingen en gezellen in een rijtje naar het politiebureau, Tom Poes tussen zich in voortduwend. Het was werkelijk een nare nacht...

De commissaris van politie Bulle Bas had nachtdienst. Dit zal de trouwe lezer van deze ware verhalen, die weet dat de hooggeplaatste politiebeambte altijd aanwezig is, wanneer men hem nodig heeft, niets verbazen. Doch het is begrijpelijk, dat de commissaris daardoor vermoeid raakt. En het is niet verwonderlijk, dat zijn humeur daar wel eens onder lijdt, zoals nu het geval was.

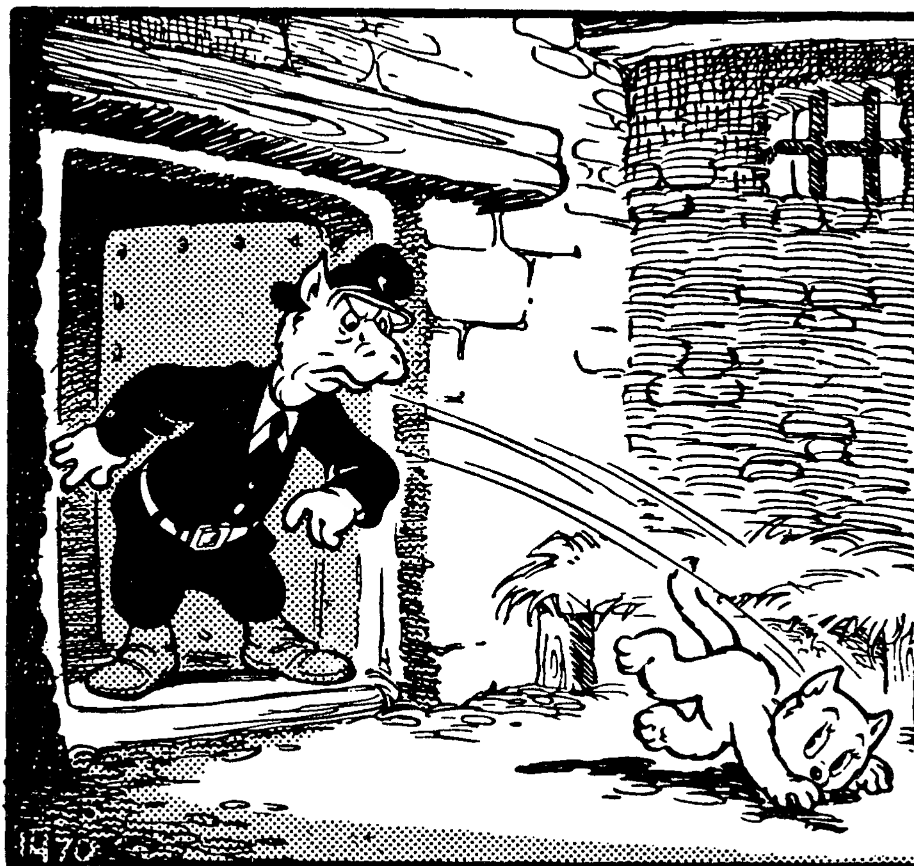
Toen de deur dan ook open ging en een rij bakkers doorliet die in hun midden Tom Poes voortduwden, betrok zijn gelaat. 'Wat moet dat?' riep hij verstoord. 'Denken jullie soms, dat dit een koekebakkerij is, huh?'

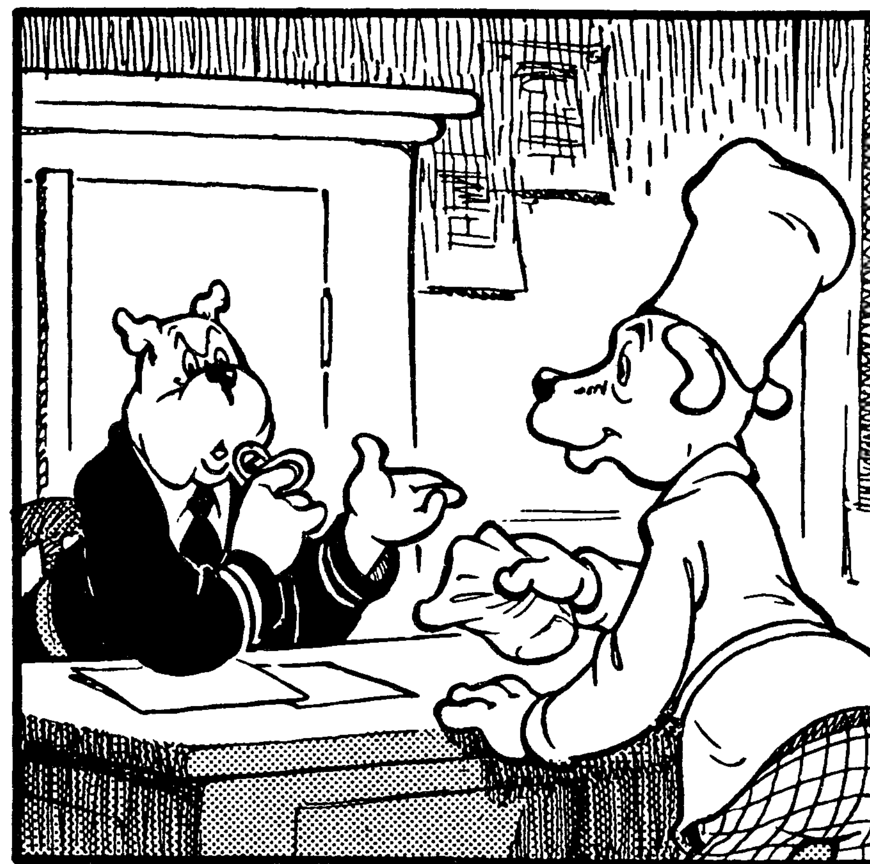
'Het gaat om dit ventje!' legde de oude Meelbuiler haastig uit. 'Hij zat in ons deeg te knoeien! Ik zie hem er voor aan, dat hij degene is, die gaperkopjes van de kadetjes maakt!'

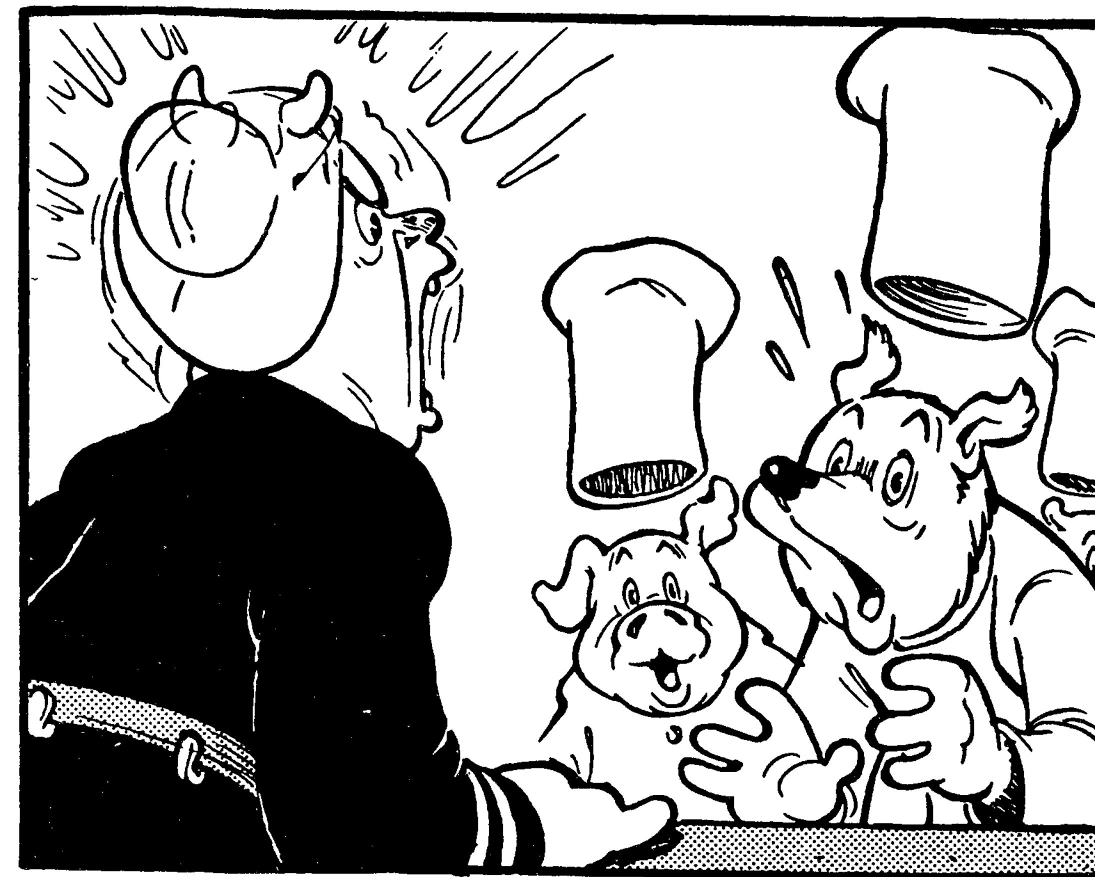
'Dat is een ernstige beschuldiging!' zei de commissatis. 'Wat heb je daarop te zeggen, Tom Poes?'

Ja, nu zat Tom Poes in een lastig parket. Hij wilde heer Bommel niet verraden. Maar aan de andere kant wilde hij zelf toch ook niet het slachtoffer worden en daarom legde hij haarfijn uit wat er gebeurd was, zonder de naam van zijn vriend te noemen.

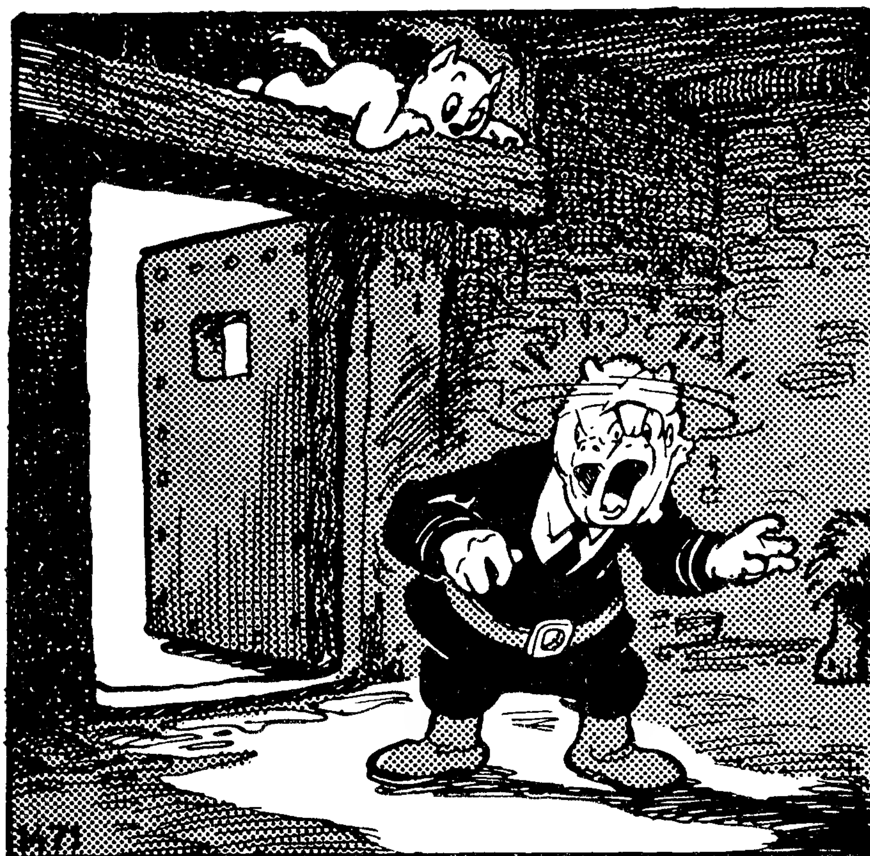
'Zo,' zei Bulle Bas peinzend, 'je beweert dus, dat je achter een verdacht individu bent aangegaan en dat die je in een meeltrog heeft gegooid? Hm! Een raar verhaal! Waarom zou iemand je in een bak vol deeg gooien? Huh! Nee, dat slik ik zo maar niet! Je denkt zeker, dat het hier een koekebakkerij is! Maar je vergist je. Ik zal deze zaak haarfijn uitpluizen! Voorlopig ga je in de cel! Uit!'

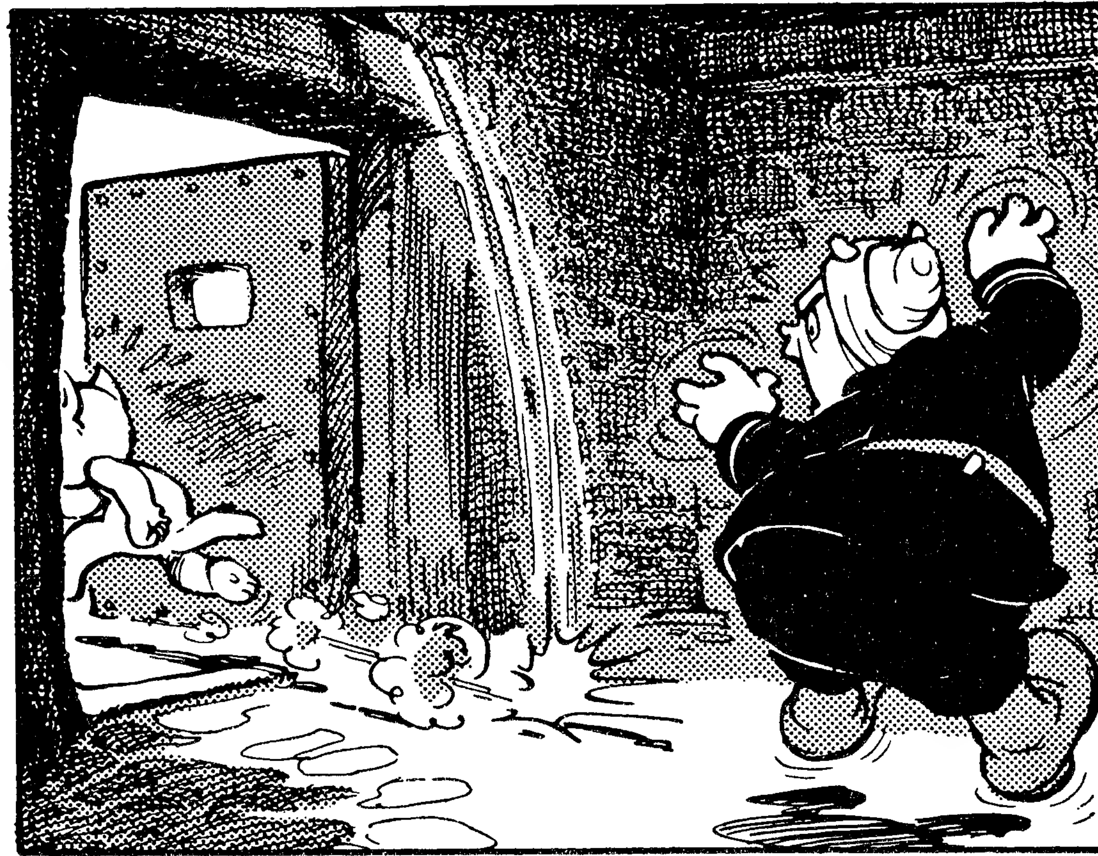

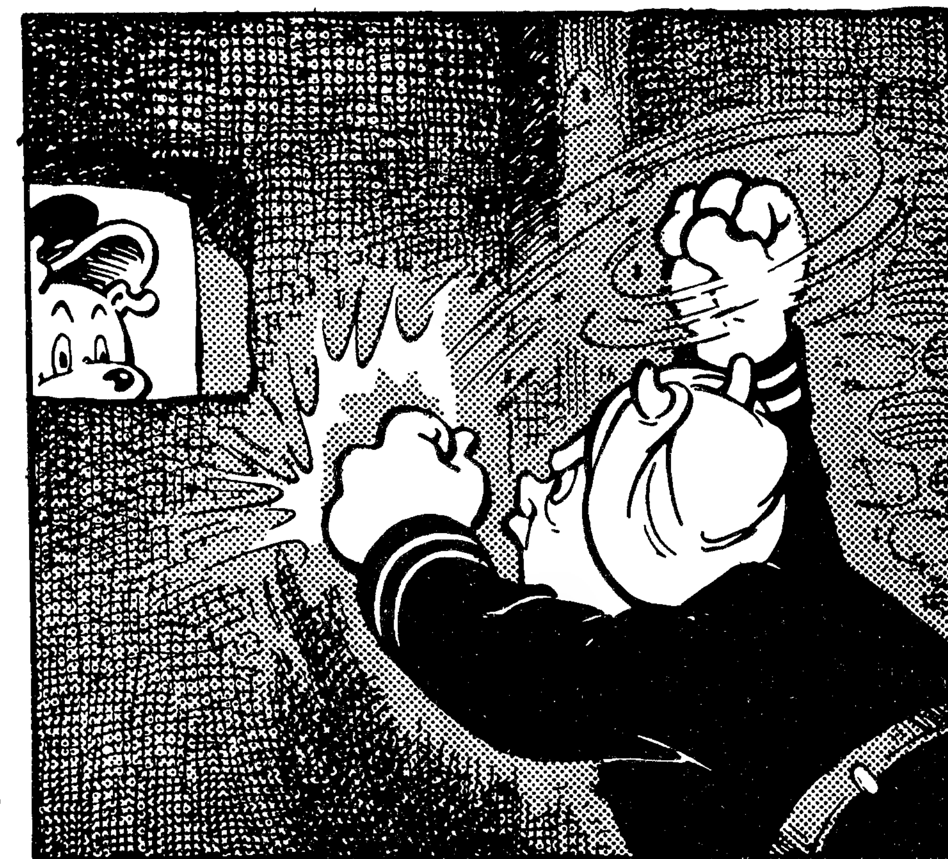

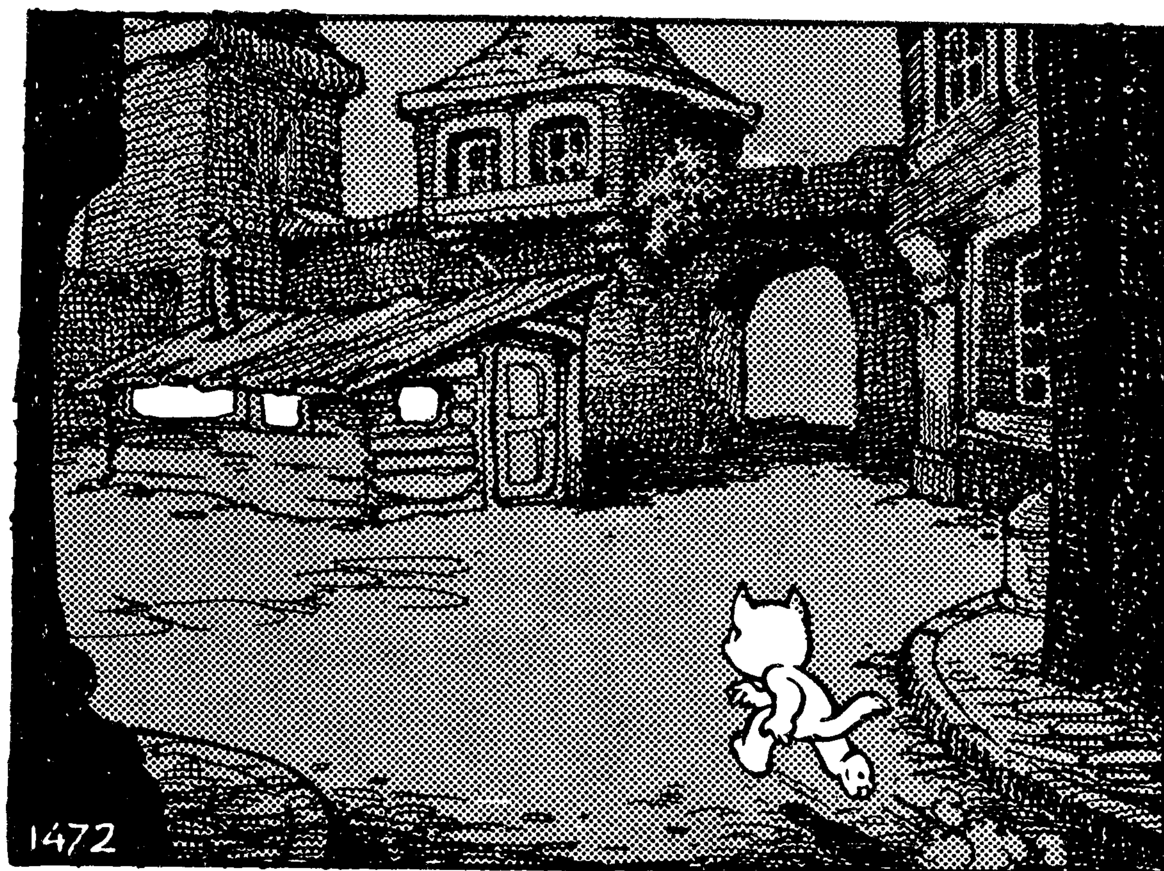
Het gaf niet of Tom Poes riep, dat hij onschuldig was. Er was zelfs niemand, die naar hem luisterde toen hij waarschuwde voor de krakelingen en het brood, die door heer Ollie bewerkt waren. De commissaris liet hem in een cel opsluiten want hij had hoofdpijn en wilde voorlopig van het gezeur af zijn. En zo hoorde de arme Tom Poes even later de zware deur van het cachot achter zich grendelen.
De politiechef wendde zich intussen tot de oude bakker Meelbuiler. 'U kunt rustig vertrekken!' sprak hij kort. 'De zaak is in onderzoek! We kunnen niets overhaasten. Dit moet voorzichtig worden aangepakt. Bijzonder voorzichtig. Het is niet uitgesloten, dat hier een buitenlandse mogendheid achter zit! Verder kan ik niets zeggen!'
'Denkt u werkelijk?' riep de oude Meelbuiler opgewonden. 'Tjonge, het is toch wat! Wilt u een krakeling, commissaris?'
'Graag!' zei Bulle Bas. Hij kauwde peinzend op het baksel en voer toen voort: 'Ja, deze hele geschiedenis van die broodjes met gaperkoppen bevalt me niet. Er zit iets vreemds in. Spionnage zou ik zo zeggen! Maar ik zwijg verder. We moeten behoedzaam te werk gaan. En overigens, aan die gaperkoppen geloof ik niet. Het moet een geval van verwisseling zijn!'
'O, nee!' zei een van de bakkersgezellen. 'Ik heb met mijn eigen ogen gezien, dat een keurig, fijn gebakken broodje in een lelijk kopje veranderde; een soort lelijke poppekop'.
'Onzin!' sprak de commissaris, 'zoiets komt niet voor. Daar zit altijd iets anders achter. Dat leert mijn ervaring mij. Ik... eh... ooah... uhh... euheooah...!' De scherpe speurder zweeg verschrikt en tastte naar zijn onderkaak, die op onverklaarbare wijze weigerde dicht te gaan. En toen zagen de ontstelde bakkers voor hun ogen het stoere gelaat van de politiebeambte veranderen in een gaperkop...

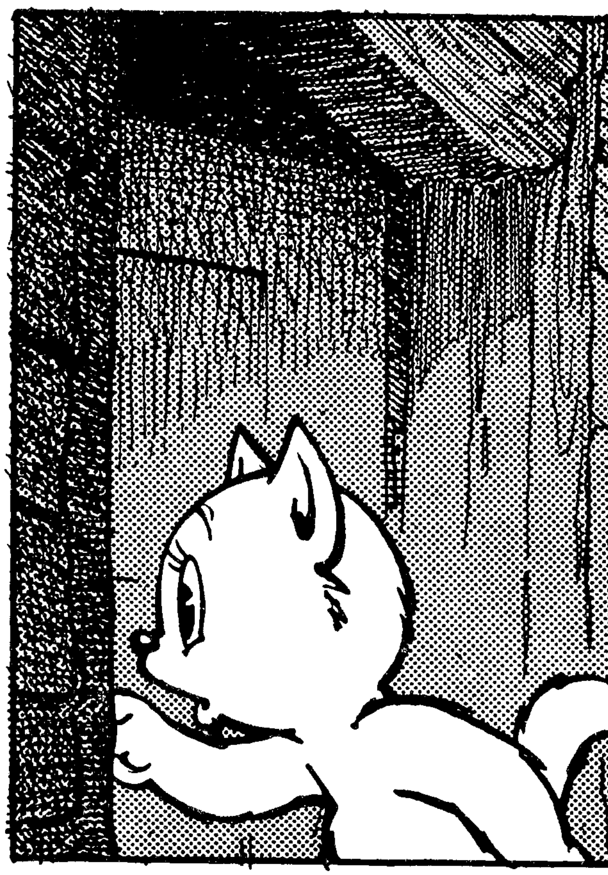

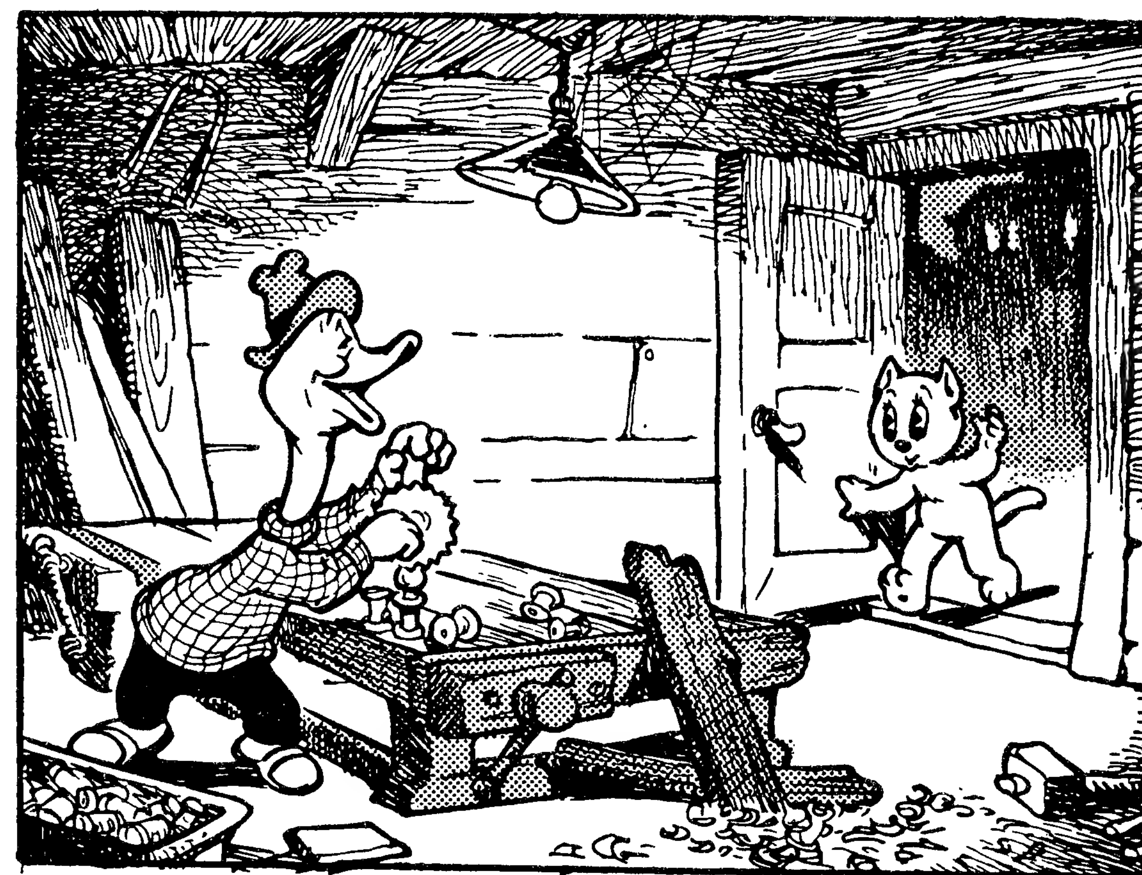

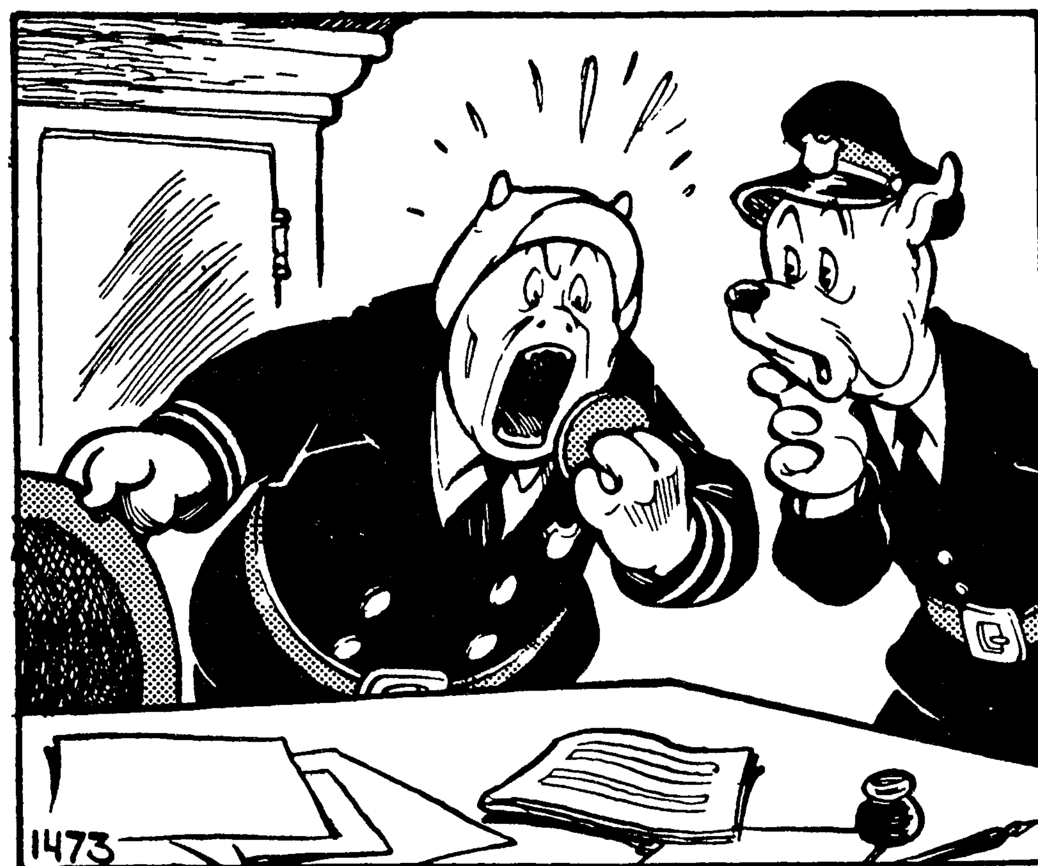
Tom Poes zat verbitterd in zijn cel en dacht na over de onrechtvaardigheid van zijn opsluiting.
'Ik moet hier uit!' dacht hij. 'Er schijnt niemand te zijn die de ernst van de toestand inziet en de commissaris gelooft niet eens, dat alles de schuld is van die tovenaar! Misschien gelooft hij helemaal niet in tovenaars!'
Op dat moment klonken er luide voetstappen op de gang, die voor zijn vertrekje stilhielden. Het was de commissaris persoonlijk. De doortastende politiebeambte was in een vreselijke positie geraakt, doordat hij plotseling een gaperkop gekregen had. Maar dat had toch ook zijn goede kanten, want hij ging de verklaring van Tom Poes nu in een ander licht zien. En hoewel hij niet in staat was een behoorlijk woord uit te brengen wilde hij nu Tom Poes een streng verhoor afnemen.
Maar Tom Poes wachtte daar niet op. Toen hij merkte, dat hij bezoek zou krijgen, klom hij vlug op een uitspringende balk boven de deur en klemde zich daar vast. Toen nu de commissaris binnentrad en, zo op het eerste gezicht, niemand ontwaarde, liet hij van verbazing de deur open staan en keek zoekend om zich heen.
'Oeooh... ooaah!' sprak hij. En op dat moment liet Tom Poes zich achter zijn rug op de grond vallen en holde de cel uit, de deur achter zich dicht werpend.
Natuurlijk liet de zwaar bezochte politiechef dit niet zonder meer passeren. Hij wendde zich om en begon met grote kracht op het staal te beuken, onder het slaken van rauwe kreten.
Een toesnellende agent opende het luikje, om te zien, wat de arrestant wenste. Maar toen hij de gaperkop van zijn baas zag, schrok hij verschrikkelijk en floot het bureau bij elkaar. In deze verwarring was het voor Tom Poes niet moeilijk om op straat te geraken...

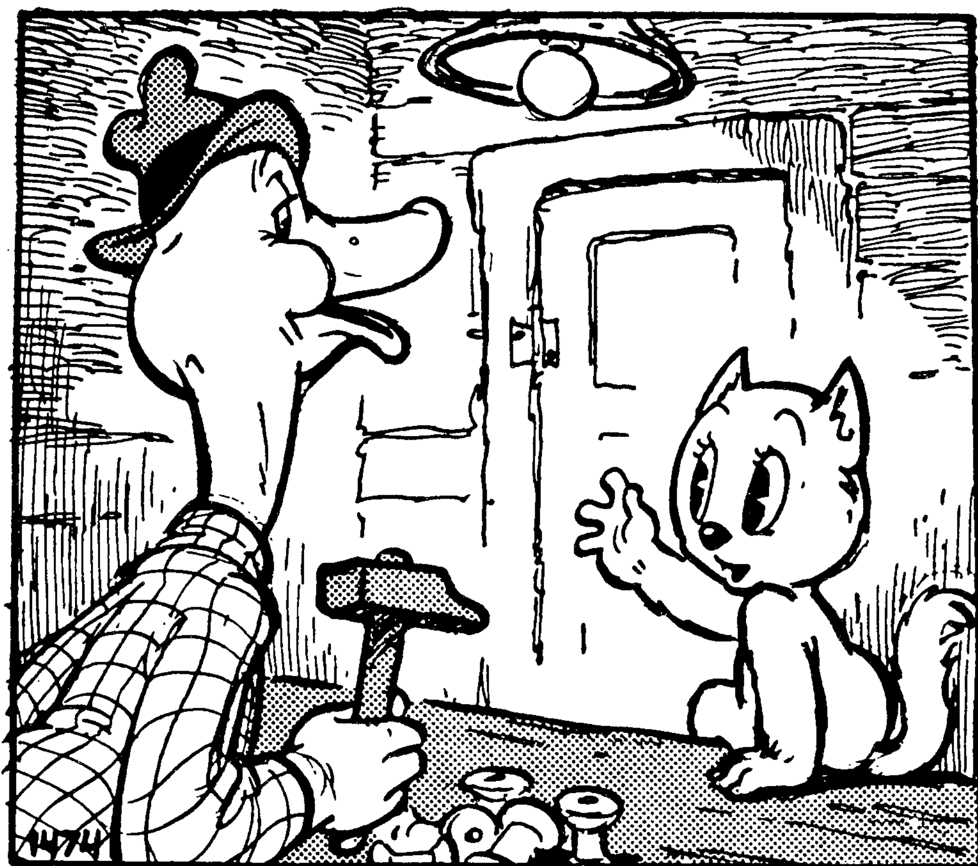
Tom Poes holde uit het politiebureau de straat op en omdat er op dit uur van de nacht geen voorbijgangers waren, was het niet moeilijk voor hem om ongezien in een achterstraatje te raken. Maar ook nu bleef hij nog niet staan. Steeds om zich heen kijkend of hij geen agenten of andere achtervolgers ontwaarde, liep hij aan één stuk door, totdat hij bij de stadsmuur aankwam. Nu was hij heel toevallig op hetzelfde pleintje aangeland, waar het kleine poortje stond. Achter dat poortje was het nu kaal en leeg, maar tot zijn verbazing was er in de tussentijd een kleine hut verrezen aan de binnenkant. Het was een armoedig en bouwvallig optrekje, maar er straalde een vriendelijk licht door de vensters en kieren. En omdat Tom Poes dringend om een schuilplaats verlegen was, liep hij snel naar het bouwseltje en stapte er binnen.
Hij ontdekte, dat hij in een soort timmermanswerkplaats terecht gekomen was, maar dan een werkplaats van een slordig en rommelig soort. Overal lagen gereedschappen over de grond verspreid, het zaagsel en het stof wolkten bij iedere stap omhoog en spinnen hadden hun webben aan de balken geweven. Maar verder was de stemming er uitstekend. De timmerman stond achter de werkbank luid zingend te knutselen en wuifde achteloos, toen Tom Poes binnentrad.
'Hihihi! Tom Poes!' riep hij blij. 'Wil je een pepermuntje?'
'Wammes Waggel!' zei Tom Poes verbaasd. 'Ben je timmerman geworden? Wat maak je daar!'
'Garenklosjes!' verklaarde Wammes trots. 'Héél moeilijk hoor. Die dingen zijn zo rond, hè? Maar ik maak er iedere week een paar en dat loopt op, nietwaar? Ik dacht zo, dat daar reuze zaken mee te doen moeten zijn, want er wordt héél wat genaaid en gestikt, wat jij? Het is trouwens enig werk!'

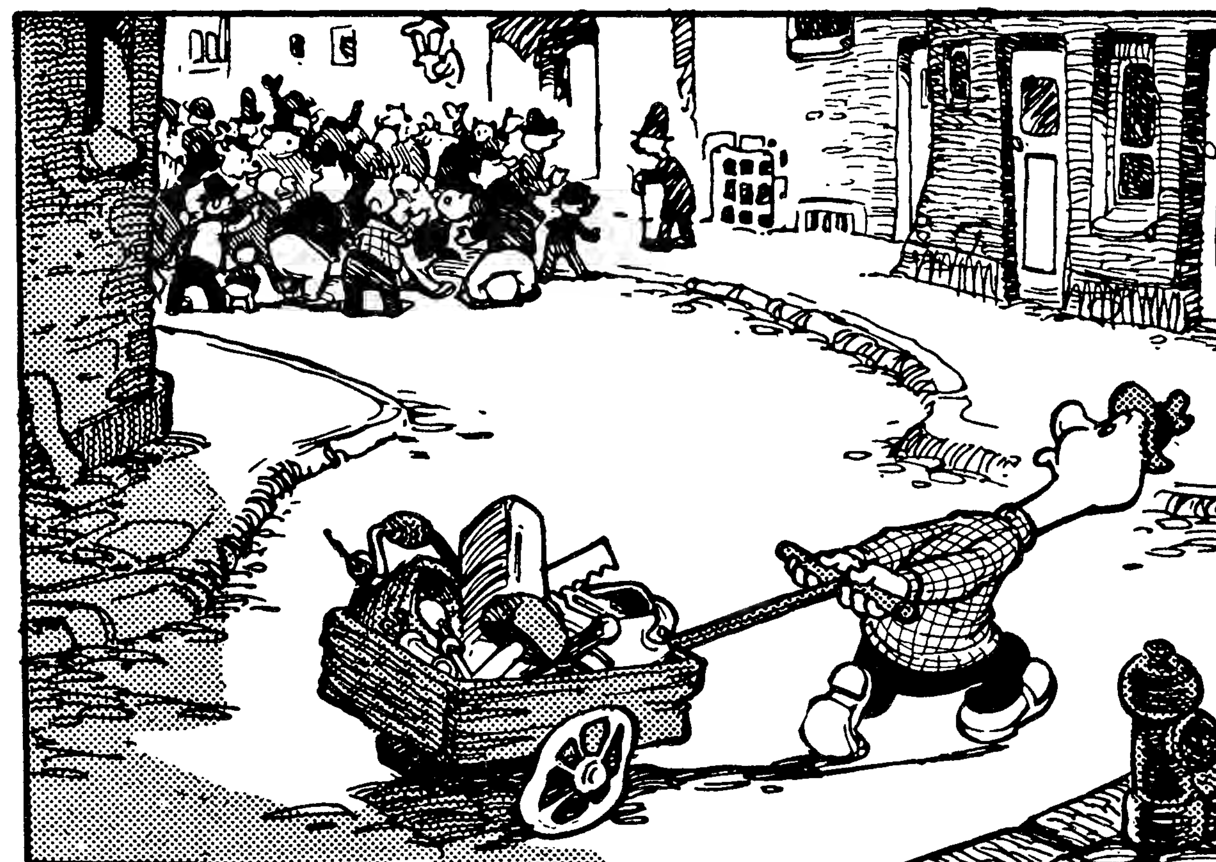

Terwijl Tom Poes dus een toevlucht in de timmermanswerkplaats van Wammes Waggel gevonden had, was de commissaris van politie Bulle Bas doende met de verzorging van zijn uiterlijk. Hij was zeker geen ijdel ambtenaar, maar hij voelde aan, dat iemand met een gaperkop geen goed commissaris zou kunnen zijn. Daarom had hij de politie-arts ontboden toen hij eenmaal uit de cel van Tom Poes bevrijd was en zat nu maar in een zakspiegeltje te staren.
Enige agenten groepten in zijn kamer samen en wachtten op bevelen om de achtervolging van Tom Poes in te zetten. Maar ja, zolang de politiechef er uitzag als een gaper, kon hij geen bevelen geven en daarom bleef de toestand zoals die was.
Toen kort daarop dan ook dokter Kruidpieper binnentrad, trof hij een bekommerd groepje aan.
'Goede morgen, goede morgen!' groette de arts opgewekt. 'Wel, wat is er aan het handje? Waar is de patiënt?'
Brigadier Snuf wees met een eenvoudig gebaar naar de getroffen commissaris en de geneesheer trad naar voren.
'Wel, wat zijn de klachten?' vroeg hij vriendelijk. 'Hoofdpijn soms? Ja, ja, dat gaat rond op 't ogenblik. Doe uw mond eens open...'
Op dat moment drong het tot de bekwame politie-arts door, dat het uiterlijk van de commissaris anders was dan gewoonlijk. Zijn haren rezen te berge en zijn ogen namen een bolle vorm aan.
'Heb ik ooit...!' prevelde hij. Maar toen vermande hij zich. 'Een geval van klem!' sprak hij. 'Mondklem, dunkt me. Zeker een beetje wijd gegeeuwd! Ja, ja, dat komt voor! Hoewel ik het nog nooit zó heb meegemaakt. Een fraai, vol geval! Zeldzaam!'
Intussen ontstond er achter de dokter enige beweging. Er was iemand binnengetreden, die eveneens met een gaperkop getooid was – en met enige moeite valt de bediende Joost in deze stakker te herkennen...

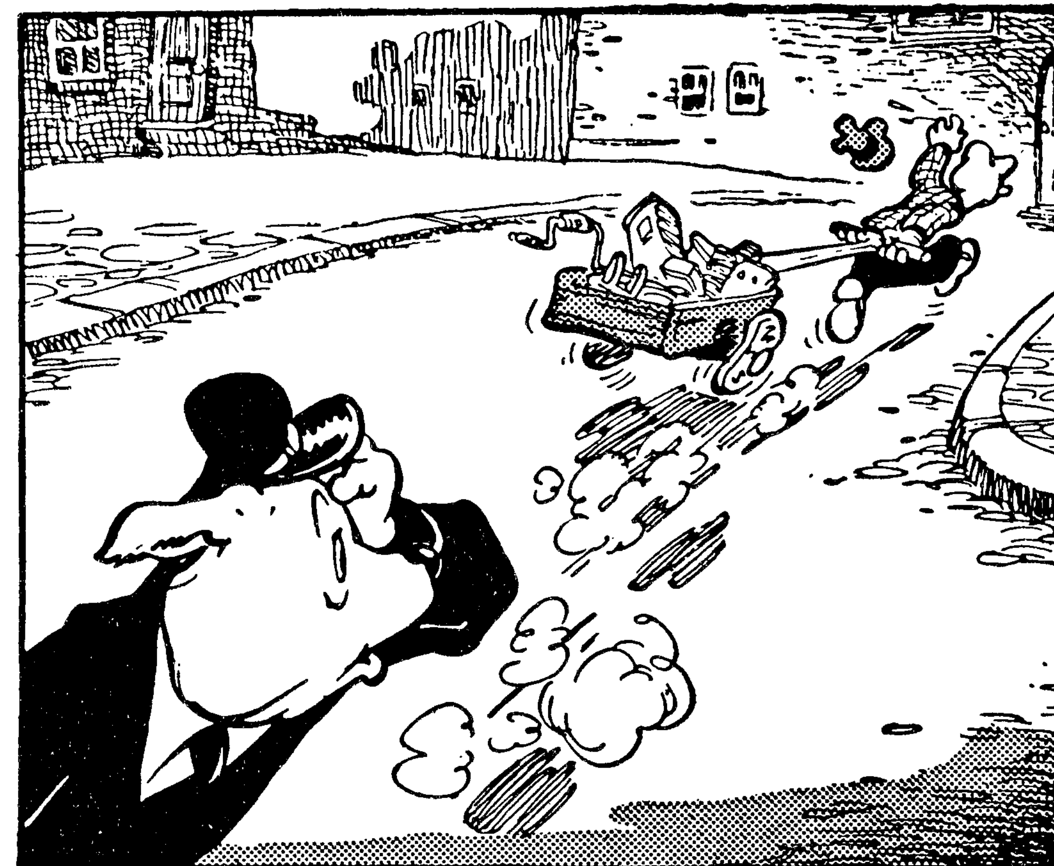

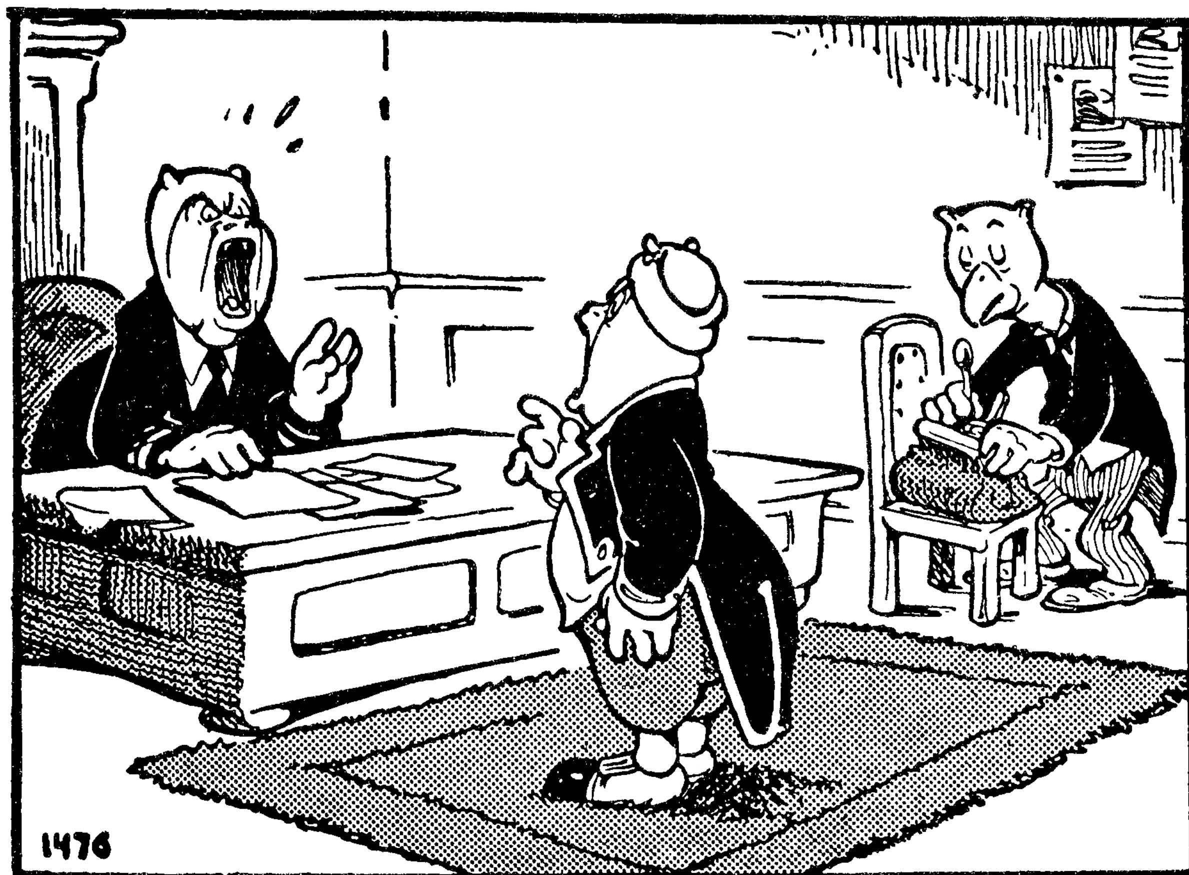
Terwijl nu dokter Kruidpieper zenuwachtig bezig was om zijn beide patiënten-met-gaperkoppen van mondklem te genezen (zonder dat hij hierin slaagde) zat Tom Poes in de timmerkeet van Wammers Waggel te praten.
Hij had uitgelegd, dat de politie achter hem aanzat, omdat hij ervan verdacht werd deeg en broodjes met tovermiddelen te vergiftigen.
'Hihihi! Wat mal!' riep Wammes opgewonden. 'Broodjes met gaperkoppen! Dat moet koddig zijn, Tom Poes! Hoe doe je dat?'
'Maar ik doe het niet!' riep Tom Poes verontwaardigd. 'Het is het werk van Hocus Pas en die heeft heer Bommel zo in zijn macht, dat die voor hem werkt! Het is broodvergiftiging en we moeten iets doen, want anders loopt straks de hele stad met gaperkoppen!'
'Dat zou enig zijn!' riep Wammes blij. 'Laten we dàt hopen! Hè, ja!'
Tom Poes zuchtte eens diep en besloot toen de zaak anders aan te pakken. Hij legde Wammes Waggel in korte trekken uit, dat de gaper van de muur van slot Bommelstein genomen moest worden – zo vlug mogelijk – en dat het ding ergens moest worden heengebracht waar niemand het zou zoeken.
Nu, daar was de ijverige timmerman direct voor te vinden. Hij begon een wagentje vol gereedschappen te laden en nadat Tom Poes zich daaronder verstopt had (omdat de politie nog steeds op hem loerde) begaven ze zich op weg naar heer Ollie's slot. Al trekkend passeerde Wammes Waggel het politiebureau en daar werd zijn aandacht getrokken door een dichte menigte die voor de deur samenschoolde en luid om Joost-met-de-gaperkop riep.
'Dat is koddig!' meende aannemer Waggel. 'Er zit iemand met zo'n raar hoofd in het politiebureau, Tom Poes! Daar gaan we naar toe! Kunnen we pret hebben!'
'Maar het is helemaal geen pret!' riep Tom Poes wanhopig uit zijn wagentje. 'Het is verschrikkelijk!'

Wammes Waggel deed zijn wagentje stilhouden en staarde met diepe belangstelling naar de samenscholing voor het politiebureau.
Tom Poes, die nog steeds onder de gereedschappen in het wankel voertuigje verborgen zat, stond grote angsten uit, maar hij durfde niets zeggen, omdat hij bang was voor ontdekking. En zijn zorgen werden er niet minder op toen de timmerman Waggel een passerend politieagent staande hield.
'Hihihi, agent!' riep Wammes, 'is het waar, dat de commissaris een rare gaperkop gekregen heeft? En waarom staan al die lui daar? Gaan ze straks pret maken?'
'Niks pret maken!' sprak de politiebeambte somber. 'Het is een droevig geval! Er schijnt iets raars in het brood te zitten – een soort broodvergiftiging of zo! Heksentarwe, als ik het goed begrijp... geen zuivere koffie!'
'Hihihi!' riep Wammer opgetogen. 'Koffie van tarwe! Reuze enig! Mag ik de commissaris eens gaan bekijken?'
Maar nu werd het Tom Poes te machtig en om te voorkomen, dat Wammes werkelijk naar het bureau zou gaan, riep hij met verdraaide stem uit zijn karretje: 'Doorlopen! Geen opstootjes alsjeblieft!'
Wammer Waggel herinnerde zich opeens zijn plichten en snelde heen, zijn voertuigje slingerend achter zich aan trekkend. De agent bleef stom van verbazing staan. Hij krabde zich peinzend onder zijn pet en keek de voortsnellende timmerman na. 'Heb ik ooit...' prevelde hij, 'nu dacht ik toch werkelijk, dat er een stem uit dat karretje kwam! Het is hier een rare boel!'

In het politiebureau heerste intussen een gedrukte stemming. De bediende Joost, die met een gaperkop tegenover de commissaris stond; had de atmosfeer er niet lichter op gemaakt. Integendeel! Bulle Bas meende, dat men een loopje met hem wilde nemen en richtte op hoge toon het woord tot Joost om hem te vragen waarom hij zo'n raar gezicht trok. Maar alles wat hij er uit bracht waren enkele vage klanken als: 'Enaah, oehoehaah!' en dat verduidelijkte de toestand niet.

De politiearts Kruidpieper schudde het hoofd en begon zijn tas in te pakken. 'Mondklem!' mompelde de bekwame geneesheer. 'Een hardnekkig geval. Twee hardnekkige gevallen zou ik willen zeggen. Ik zal een consult moeten inroepen...' Doch de bediende Joost wenkte afwerend. Hij wendde zich tot de commissaris en maakte zich meester van diens opschrijfboekje en potlood. En met behulp van deze middelen stelde hij een briefje samen van de volgende inhoud.

'Excuseer. Dit is géén mondklem! Heer Olivier heeft gemeend een onzuiver drankje van de apotheker Hocus Pas in het voedsel te moeten verwerken. Voornamelijk het brood is vergiftigd, als u mij toestaat!'

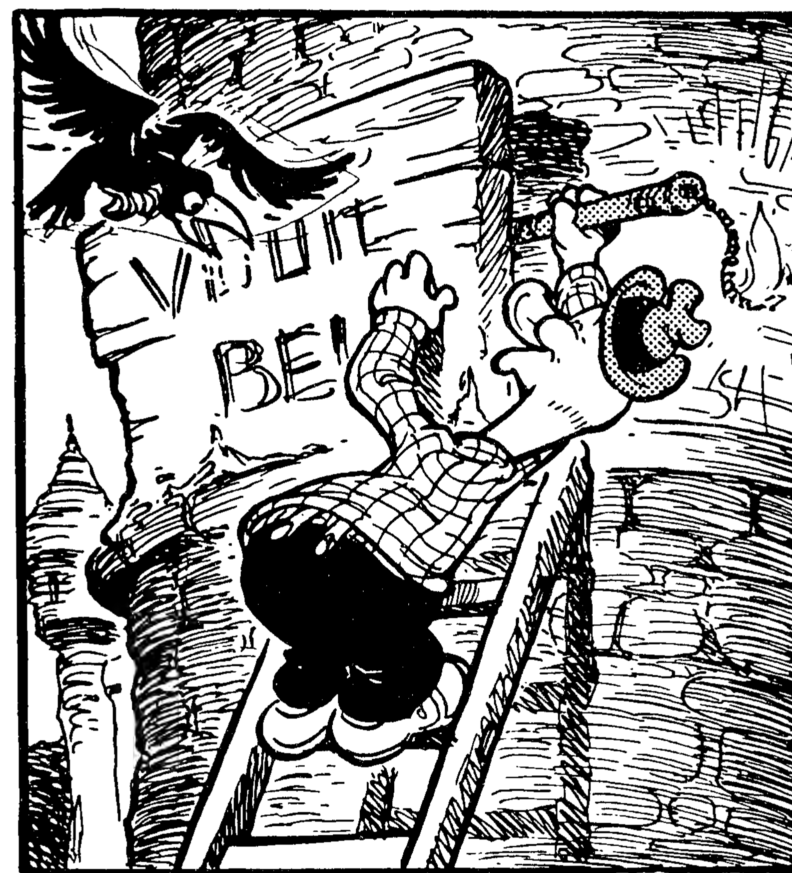
'Aha!' riep dokter Kruidpieper, die zich als eerste van het briefje had meester gemaakt. 'Precies als ik dacht! Dit is òf een geval van mondklem òf een geval van broodvergiftiging, dacht ik! Aha! Nu is de zaak mij duidelijk!'

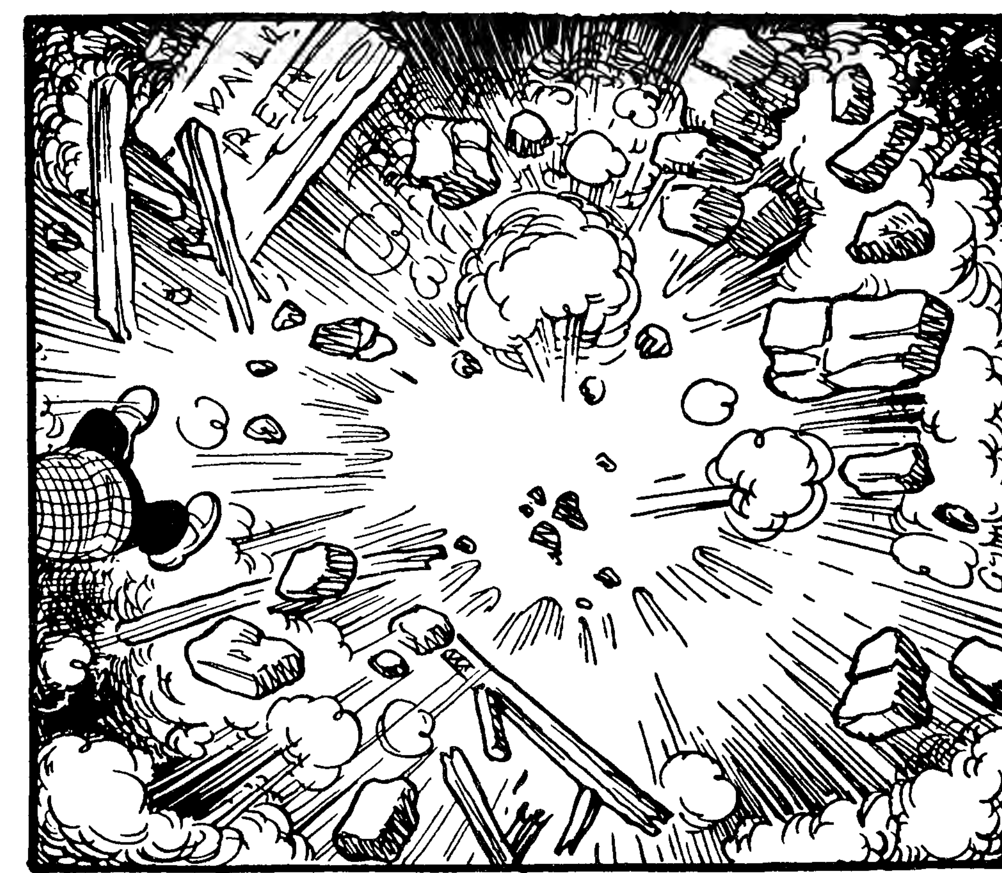
Opgewonden trad de arts op het bordes van het politiebureau en bevond zich nu tegenover de onrustige menigte.

'Kalmte, goede lieden!' riep hij rustig. 'Er is geen reden tot bezorgdheid, doch ik moet afraden vanaf heden brood te eten! Het is mij gebleken, dat heer Bommel het voedsel heeft bewerkt!'

Er viel even een diepe stilte, doch toen stak er een somber en dreigend gemompel op. 'Heer Bommel!' morde de menigte. 'Een gifmenger! Tovenarij!'

Terwijl de menigte voor het politiebureau een dreigende houding begon aan te nemen en luidkeels heer Bommel voor een gifmenger en tovernaarsleerling uitmaakte, snelde de timmerman Waggel met zijn gereedschappen naar slot Bommelstein.

Op de vuilnisbelt voor de voordeur van het eens zo fraaie kasteel hield hij halt en begon zijn wagentje te ledigen, zodat Tom Poes er uit kon komen.

'Het gaat om dat bord daar, Wammes!' zei Tom Poes, naar de aankondiging 'Stortplaats van vuilnis' wijzend. 'Dat ding moet er af, want dat verandert 's nachts in een gaperkop en daar komt niets dan narigheid van!'

'Hihihi!' riep Wammes, 'dat is koddig! Mag ik dat bord dan hebben, Tom Poes? Het lijkt me enig!'

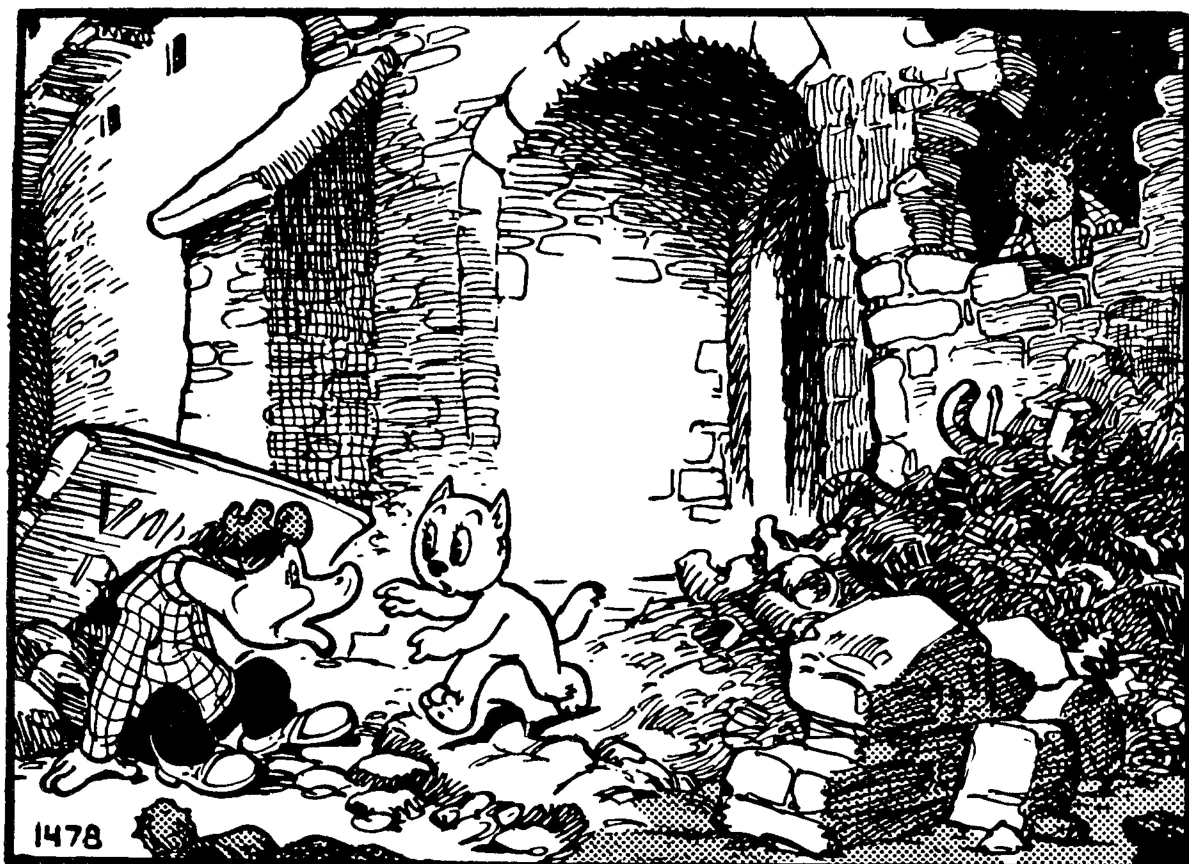
'Je mag het hebben', zei Tom Poes, 'hoewel het beter verbrand zou kunnen worden, lijkt me. Maar haal het eerst maar eens van die muur af – dat zal heus niet meevallen, hoor! Een paar timmerlieden zijn een hele dag bezig geweest, zonder dat het lukte!'

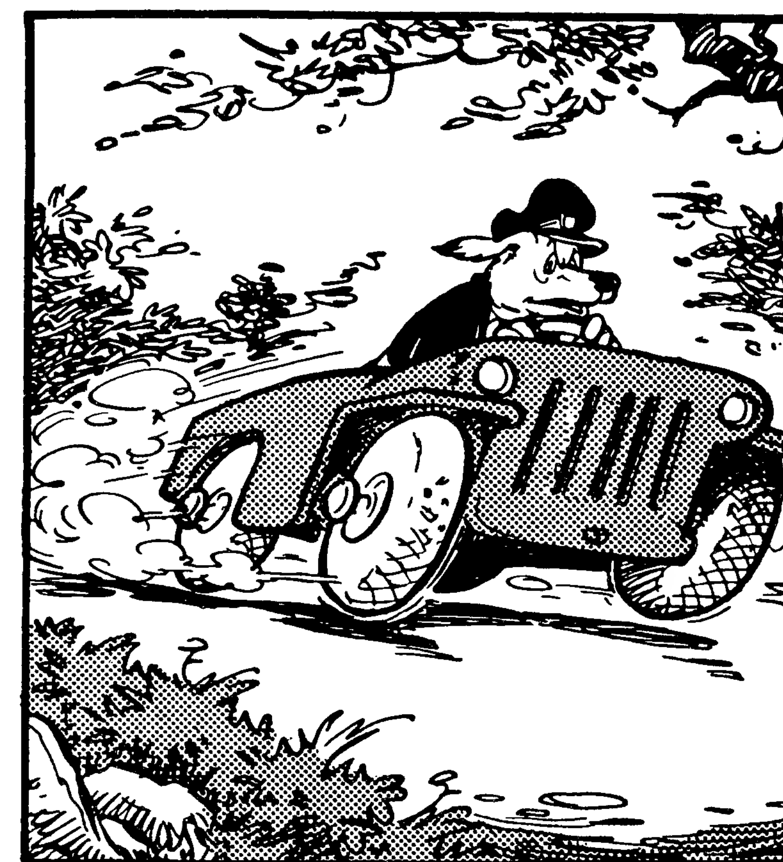
'Oh, dat is niets hoor!' sprak Wammes opgewekt. Hij stelde een laddertje tegen de muur op en stak een lange, blikken buis tussen de muur en het bord.

'Het is zo gebeurd, hoor!' verzekerde hij, 'maar je moet niet schrikken!'

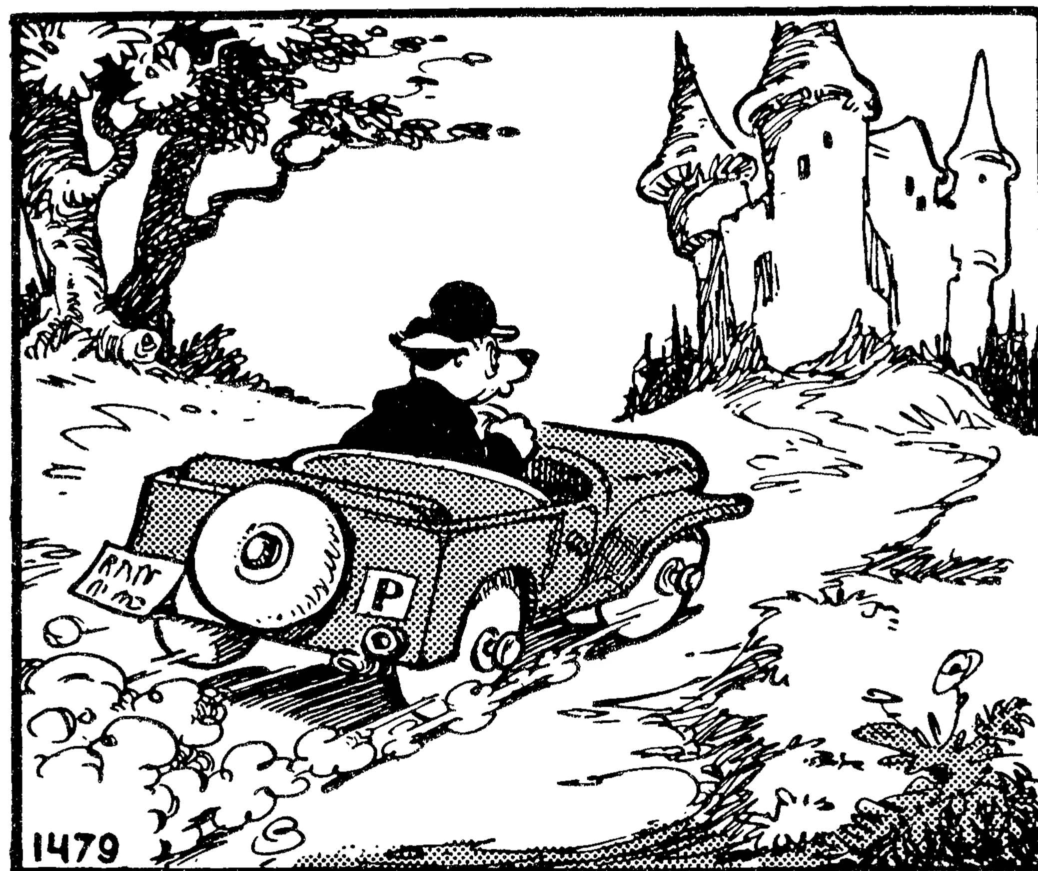
'Schrikken?' vroeg Tom Poes ongerust. 'Wat ga je doen?'

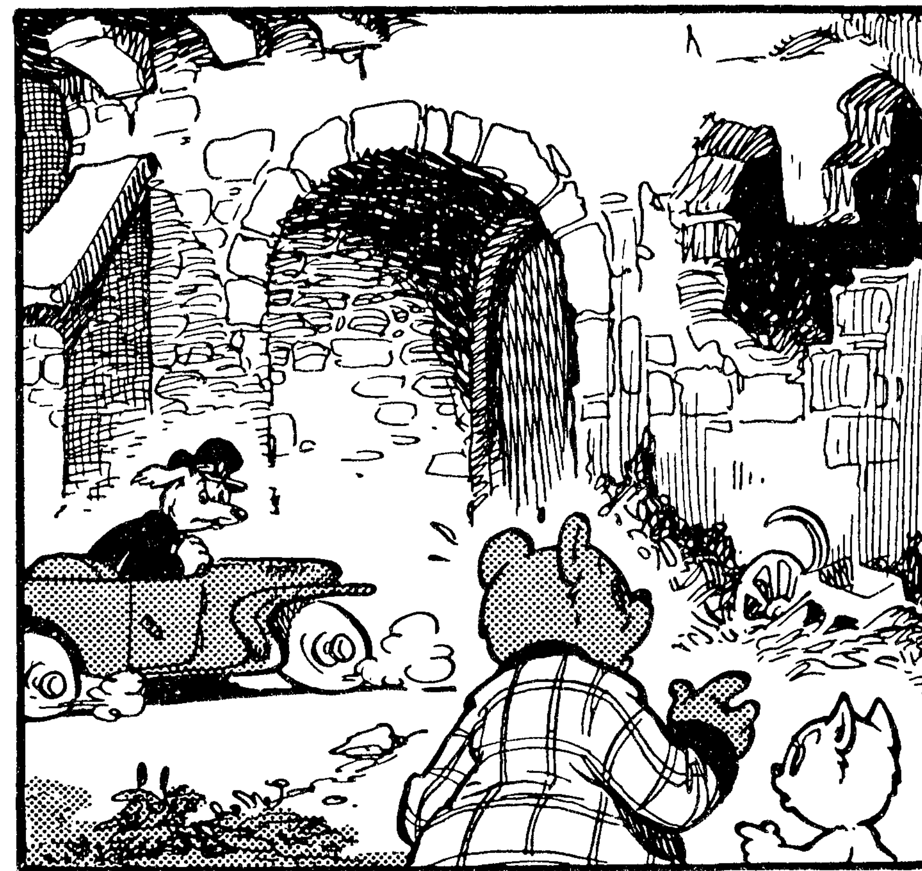
'Oh, gewoon een beetje knallen!' legde de aannemer uit. 'Een beetje springstof, zie je?' Zo sprekende stak hij een lont aan en begon zijn trapje af te dalen, terwijl de grote, zwarte kraai, die gewoonlijk op het bord zat, onrustig begon te fladderen. Vóór de kundige timmerman echter de grond bereikt had deed een hevige ontploffing het bouwwerk op zijn grondvesten schudden...

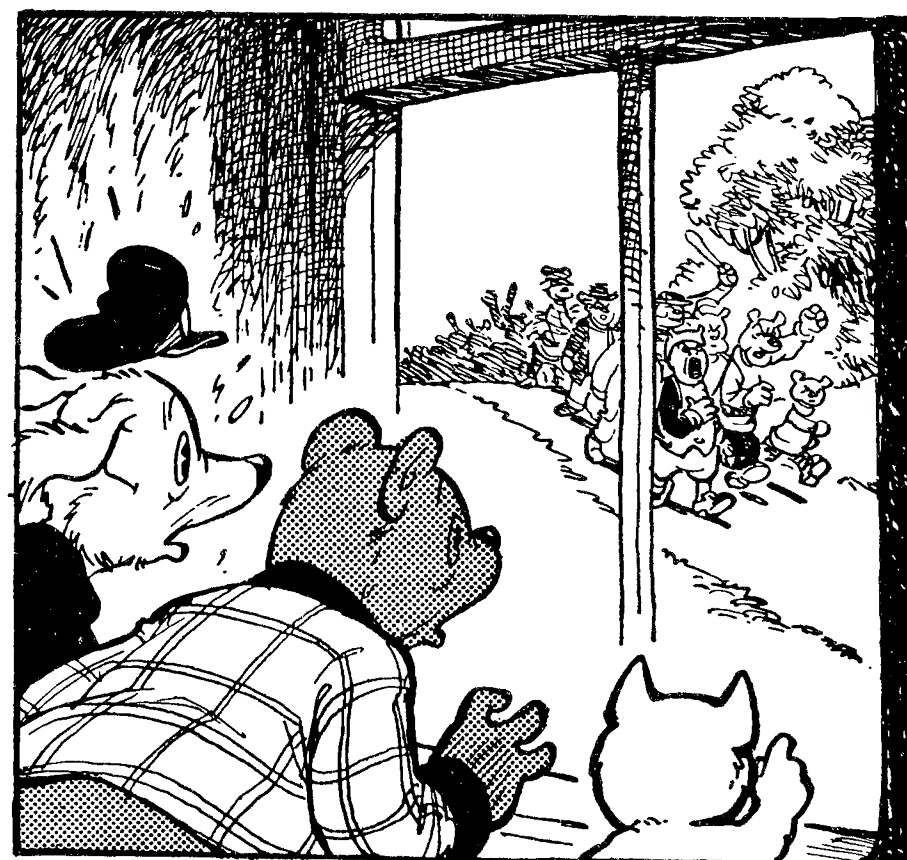
De laatste echo's van de ontploffing verstierven tussen de heuvels en dichte stofwolken duidden de plaats aan, waar de aannemer Waggel zijn sloopbedrijf had uitgeoefend. De voortvarende ondernemer zelf zat zwart en versuft tussen de brokstukken van het eeuwenoude kasteel en Tom Poes boog zich bezorgd over hem heen.
'Heb je je pijn gedaan?' vroeg hij. Maar Wammes sprong juichend overeind en snelde op het bord af, dat door de ontploffing naar beneden was gekomen, een groot gat in de muur achterlatend. En terwijl hij dat bord zorgzaam op zijn wagentje laadde, verscheen het gelaat van heer Bommel in de muuropening.
Enigszins verbaasd staarde die naar het tafereel, dat zich zo plotseling voor zijn ogen ontvouwde. Maar het was duidelijk, dat hij nog steeds last van zijn overdagse sufheid had, want de blik, die hij in de buitenlucht sloeg, was lodderig. De kraai fladderde met rauwe kreten om zijn hoofd. Het scheen wel alsof het dier hem wilde bewegen iets te doen. Daarin slaagde het echter niet.
Heer Ollie ademde diep de frisse lucht in en sloeg zwijgend de timmerman Waggel gade, die de plank op zijn karretje had geladen en nu juichend wegholde. De zwarte vogel aarzelde even en vloog eveneens voort – achter de ondernemer aan.
Intussen naderde de politie-auto met grote snelheid slot Bommelstein. Brigadier Snuf zat aan het stuur en keek grimmig naar het langsschietende landschap. De voortvarende politiebeambte, die niet langer door de leiding van de commissaris gehinderd werd had besloten om het onderzoek naar de gaperkop-geschiedenis zelf ter hand te nemen. En bovendien wilde hij trachten heer Bommel tegen de woede van de menigte te beschermen. Want een grote groep woedende Rommeldammers bevond zich op weg naar Bommelstein om een einde aan het getover te maken...

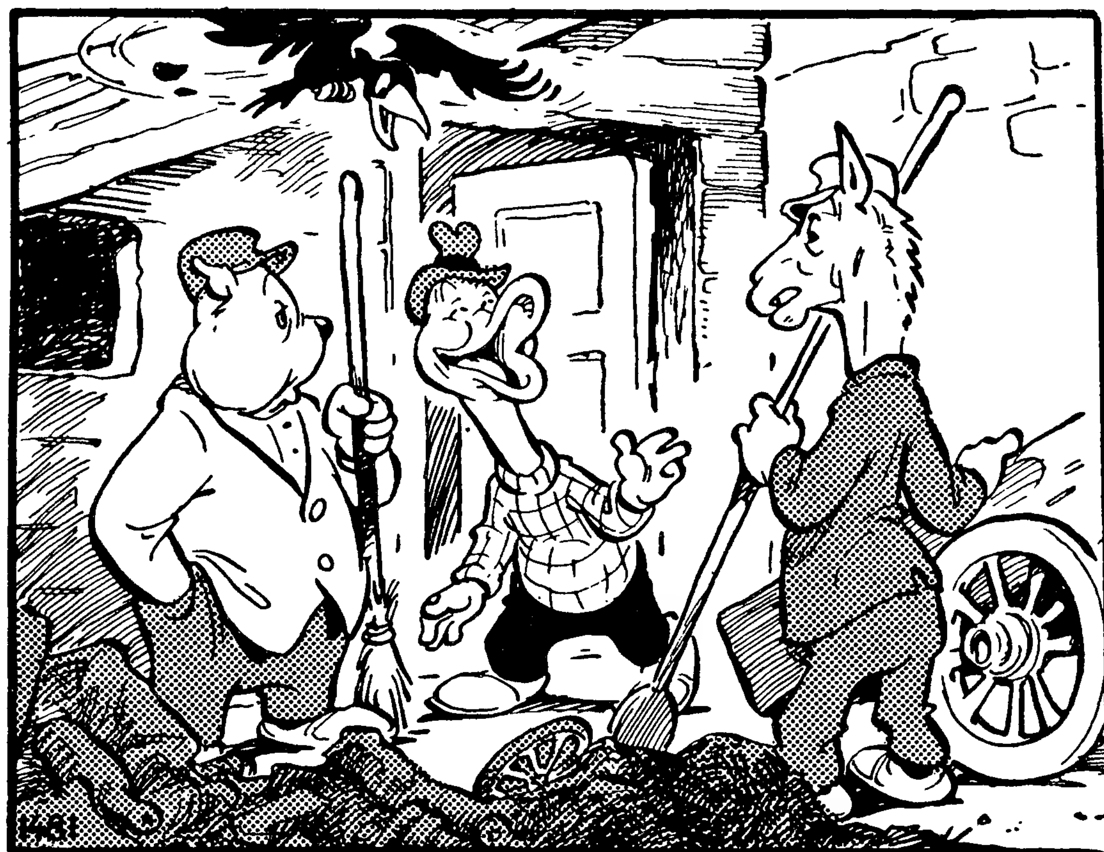

Brigadier Snuf reed met grote snelheid naar slot Bommelstein. De plichtgetrouwe ambtenaar voelde, dat de geheimzinnige gaper de politie boven het hoofd dreigde te groeien. Het vreemde gedrag van zijn chef, die zo onverwacht met een gaperkop getooid bleek, had bij hem de doorslag gegeven. En, niet langer geleid door bevelen van bovenaf, had hij zijn eigen denkvermogen aan het werk gezet. In het begin een beetje onwennig, doch langzamerhand soepeler maalden de gedachten door zijn brein en tenslotte had hij kortbesloten de auto van stal gehaald om ter plaatse de vuilnisbelt en de sporen van de vreemde apotheek, waarover hij reeds veel gehoord had, te gaan bestuderen.
Doch toen hij bij slot Bommelstein voorreed, was de toestand anders dan hij had verwacht. In plaats van het bord 'Stortplaats van vuilnis' was er een groot gat in de muur van het trotse kasteel, de belt had plaats gemaakt voor steenklompen en muurresten en heer Bommel zelve keek levendiger uit de ogen dan de laatste tijd het geval is geweest. Weliswaar klaagde hij wat over hoofdpijn en wist hij zich niet precies te herinneren wat er al zo gebeurd was, maar voor de rest scheen hij de oude.
'Het bord is weg!' riep Tom Poes blij. 'Dat ding was de oorzaak van alle ellende hier!'
'Hm!' zei brigadier Snuf peinzend. 'Het is weg, hè? Maar daarmee is de zaak niet af, ventje! Ik wens te weten, waar het gebleven is, zodat ik het op vingerafdrukken en sporen kan onderzoeken!'
Nu, daar kon Tom Poes hem niet over inlichten. Het laatste wat hij van het rare bord gezien had, was, dat de timmerman Waggel er snel mee heen liep. En deze had het met forse hand boven de deur van zijn hut getimmerd, omdat hij het een enig ding vond.
Maar dat kon Tom Poes niet weten...

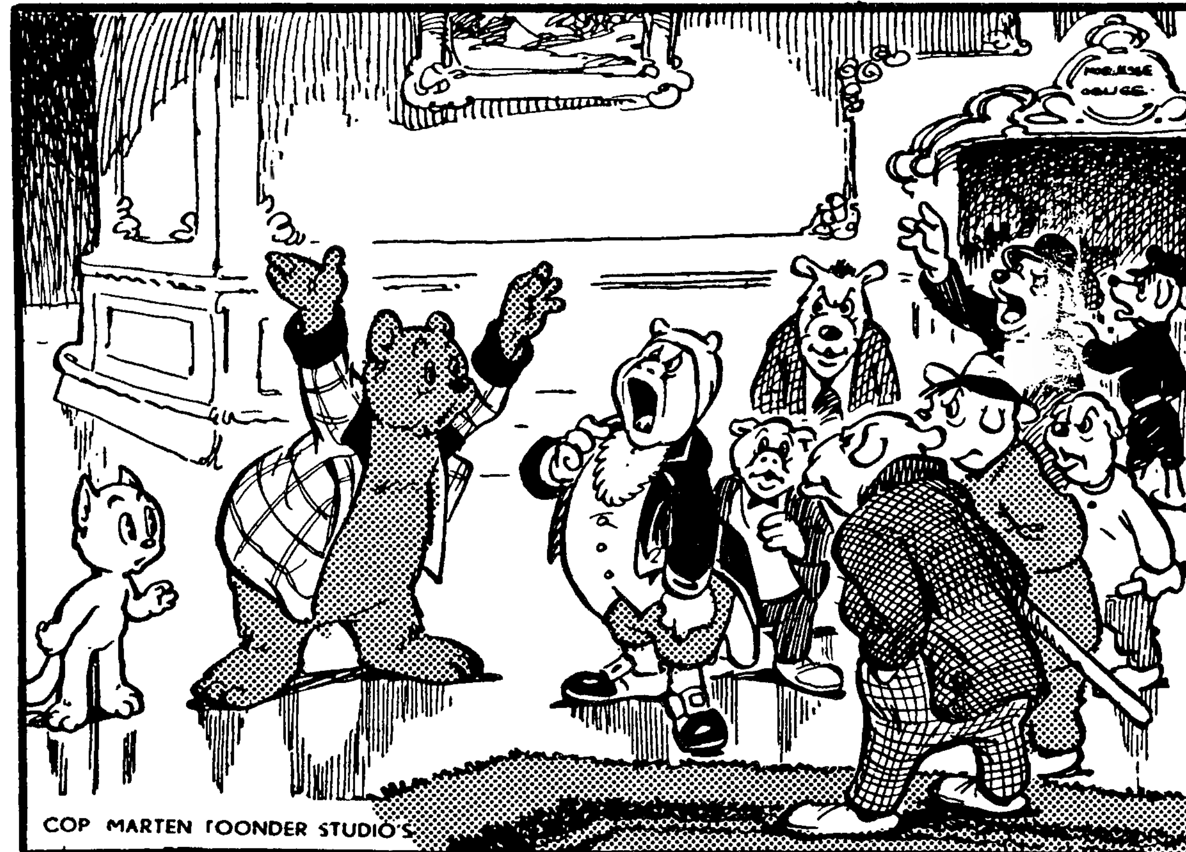

Brigadier Snuf had zich met Tom Poes en heer Bommel in de grote zaal van slot Bommelstein teruggetrokken en was doende om alles wat er gebeurd was keurig netjes op te schrijven. 'Dat vuilnisbord veranderde dus om 12 uur in een gaperkop, hè?' vroeg hij vriendelijk. 'En op dat zelfde ogenblik ontstond er in de hall hier een soort apotheek? Dat is toch, wat jullie beweren?'
'Ik weet het niet zo precies meer!' zei heer Bommel, zich vermoeid over het voorhoofd strijkend. Maar Tom Poes knikte nadrukkelijk. 'Zo is het', zei hij. 'Precies om twaalf uur verscheen hier een apotheek met een ongunstige grijsaard, die Hocus Pas heette. Een tovenaar als u mij vraagt. En die tovenaar kreeg heer Bommel in zijn macht en dwong hem om een aftreksel van heksentarwe in het brood te doen, zodat iedereen een gaperkop kreeg.'
'Zo, zo!' zei Snuf. 'Het vreemdste verhaal dat ik ooit gehoord heb'. Ik wil niet zeggen dat het leugens zijn, maar het is volkomen onwaarschijnlijk. En de burgers van Rommeldam, denken er net zo over!' Hij boog zich naar het raam en wees naar buiten. 'Daar komen ze!' voegde hij er op sombere toon aan toe. 'Ze zoeken heer Bommel en het ziet er lelijk voor hem uit!'
Inderdaad naderde een grimmige optocht slot Bommelstein. Aan het hoofd liep de bediende Joost, die door een gaperkop geteisterd was en die nu rekenschap kwam vragen. 'Weg met Bommel!' riep de burgerij, die hem volgde. 'Weg met die broodknoeier!'
Tja, het zag er lelijk uit voor heer Ollie. Het ware te wensen, dat hij maar nooit met de gaperkop begonnen was. En intussen begon de hele geschiedenis opnieuw voor timmerman Waggel, die ontdekte, dat enige vuilnislieden doende waren afval voor zijn keetje te storten, daartoe opgewekt door het bord boven zijn deur, waarop stond 'Stortplaats van vuilnis'.

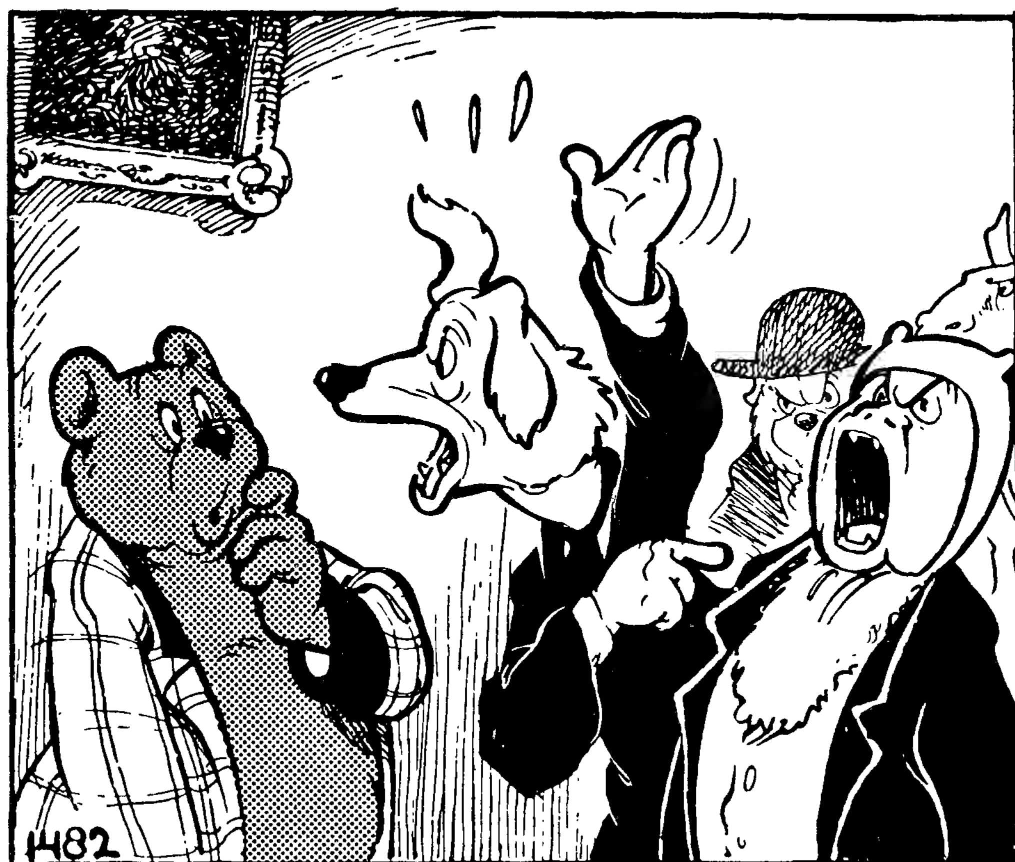

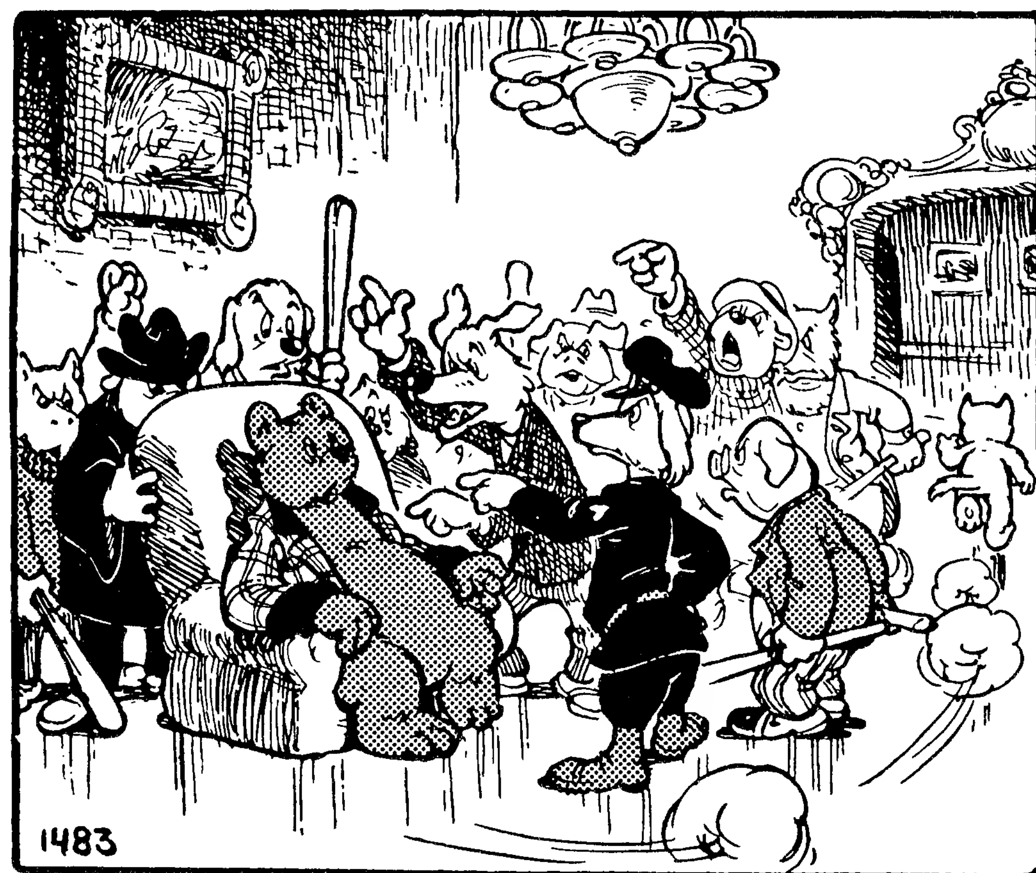
Wammes Waggel stak het hoofd uit zijn keet en monsterde de vuilnislieden met grote belangstelling. Daarna snelde hij naar buiten en begon zich luid lachend op de knieën te slaan.
'Hihihi!' riep hij. 'Wat dolletjes! Mag ik dit allemaal hebben? Wat aardig! Nee maar, dat vind ik echt reuze van jullie, dat je me al die lollige dingen komt brengen! Lege blikjes en mooie doosjes en een bende papier en een echte broodkorst en zelfs een visgraat!'
De ambtenaren van de vuilnisophaaldienst keken hem bevreemd aan en haalden lichtjes de schouders op terwijl ze verder gingen met het vuilstorten.
Wammes echter begon uitgelaten tussen de afval te scharrelen en had werkelijk een enige tijd, totdat hij ineens merkte, dat een grote, zwarte kraai hem steeds maar om het hoofd vloog. Hij staakte zijn bezigheden en richtte zijn belangstelling op het sombere, gerafelde dier.
'Piet!' riep hij. 'Wat wil je dan? Kom bij het baasje Piet! Piet!'

Maar de kraai maakte geen aanstalten om te landen. Hij kraste op lugubere wijze en fladderde om Wammes heen.
De nijvere aannemer verloor nu alle belangstelling in de aangroeiende vuilnisbelt en begon achter de vogel aan te hollen. 'Het beestje heeft honger!' mompelde hij. 'Misschien verveelt hij zich wel! Ik zal hem vangen en een mooi kooitje voor hem timmeren, dan kunnen we samen pret maken!'
Op slot Bommelstein was intussen de toestand steeds onprettiger geworden. De burgers van Rommeldam, met de bediende Joost aan het hoofd, waren het kasteel binnengedrongen en hadden zich toegang tot heer Ollie verschaft. En de brigadier der politie Snuf – die tenslotte overal alleen voor stond – wist niets beter te doen dan op de achtergrond de menigte in goede banen te leiden en de orde zo veel mogelijk te handhaven...

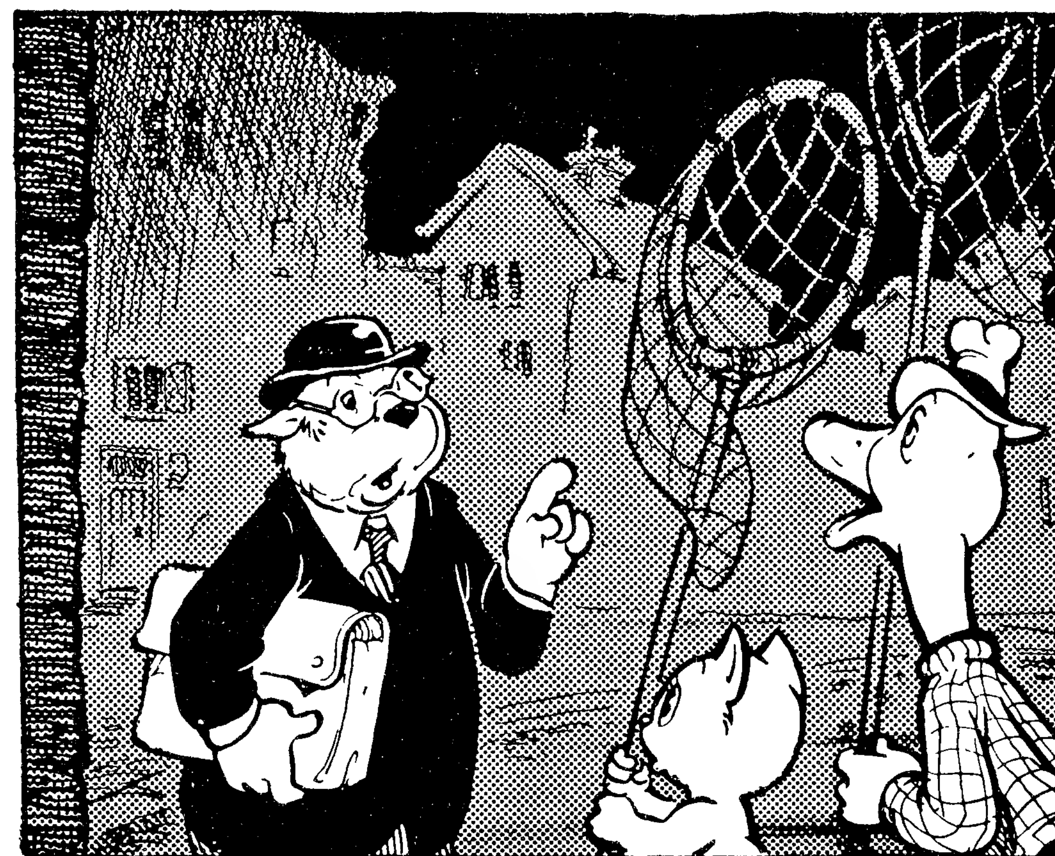

Heer Bommel bevond zich dus tegenover een onrustige menigte en hij staarde verbaasd naar zijn bediende Joost. De trouwe knecht trachtte tot zijn werkgever te spreken maar de open mond van zijn gaperkop maakte dit onmogelijk, zodat het bij een paar rauwe klanken bleef. Daarop nam een andere Rommeldammer, die naast Joost in de voorste rijen stond, het woord.
'En wat moet dat nou, hè?' sprak de eenvoudige burger. 'Deze arme tobber loopt voor gek, omdat een fijne meneer als jij pret wil maken. Dat gooit maar rommel in het brood en vergiftigt oppassende werkers, alsof het niks is. Maar we eisen recht, mooie meneer! Je hebt te zorgen, dat deze stakker zijn eigen hoofd weer krijgt, anders ziet het er niet zo best voor je uit!'
Heer Ollie keek bezorgd om zich heen. Hij herinnerde zich niet zo goed wat er allemaal gebeurd was en zijn bediende Joost wist hij helemaal niet thuis te brengen, door diens gaperuiterlijk.
'Ik ken deze heer niet!' sprak hij tenslotte op zwakke toon. 'Hij herinnert me aan een vriend uit mijn kindsheid, of iemand anders, als u begrijpt, wat ik bedoel. Die had net zo'n gaap over zich...'
'Onzin!' viel nu brigadier Snuf in. 'Je zorgt maar, dat deze lijder zijn gewone gezicht weer krijgt... en datzelfde geldt voor de commissaris, want die zit met net zo'n kop. En als dat je niet lukt, ziet het er slecht voor je uit, Bommel!'
Zo verkeerde heer Ollie dus in zware zorgen, die des te moeilijker voor hem waren omdat zijn geheugen hem in de steek liet en hij niets meer van de kraai en het bord afwist.
Wammes Waggel, de huidige bezitter van die akelige dingen, vermaakte zich intussen opperbest. Hij was vol vuur doende om de kraai te vangen en had daartoe een kunstig valnet en een vangkooi ingericht terwijl hij vergeefs poogde de zwarte vogel wat zout op de staart te leggen...

Heer Bommel was in een stoel neergezonken en blikte in wanhoop om zich heen. De menigte nam grommend een dreigende houding aan en eiste, dat hij op staande voet Joost zijn gewone uiterlijk zou hergeven. Maar daar heer Ollie nog steeds sukkelde met zijn geheugen, kon hij de draad van het gesprokene niet vatten.
'Ik weet wat!' zei brigadier Snuf. 'We geven je twaalf uren de tijd om al dat getover en dat gedoe met die gaperkoppen ongedaan te maken. Maar wanneer je dat niet doet, kan ik niet langer voor je veiligheid instaan en zal ik me als politie terugtrekken om de burgerij zelf recht te laten doen!'
'Tom Poes!' riep heer Bommel benauwd. 'Help, Tom Poes! Ze willen me kwaad doen!'
Maar Tom Poes was de deur uitgesneld. Het zal dan ook het beste zijn om heer Bommel met zijn zorgen alleen te laten en eens te zien wat Tom Poes in die twaalf uren gaat uitvoeren om zijn vriend te redden.
Tom Poes dan besloot om Wammes Waggel op te gaan zoeken om te kijken, wat die met het geheimzinnige bord had uitgevoerd. Hij voegde direct de daad bij het plan en rende met grote snelheid naar het pleintje waar de ondernemende timmerman zijn werkplaats had ingericht. De avond viel reeds toen hij daar aankwam, maar de maan gaf voldoende licht om hem te laten zien, dat Wammes op de vuilnisbelt voor zijn keet aan een vreemd soort machinerie zat te werken. Boven zijn hoofd zat de kraai vol belangstelling naar zijn bezigheden te kijken en het gezochte bord: 'Stortplaats voor vuilnis' prijkte boven de deur.
'Wammes!' riep Tom Poes, 'pas op voor die kraai! En haal dat bord daar weg!'
'Ha, die Tom Poes!' riep Wammes blij. 'Ik ga op die kraai passen, hoor! Ik ben bezig om een kraaien-vanger te maken, zie je wel? En als ik hem gevangen heb, doe ik hem in een kooi en leer hem praten: dat zal enig zijn! Maar waarom moet dat bord weg? Het staat nu juist zo lollig!'

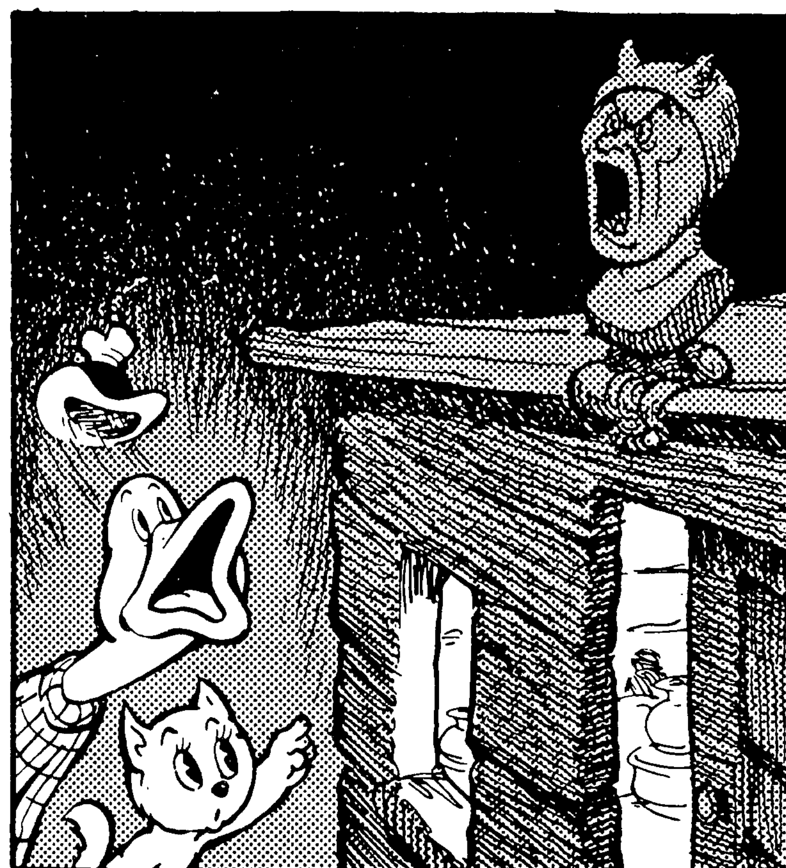
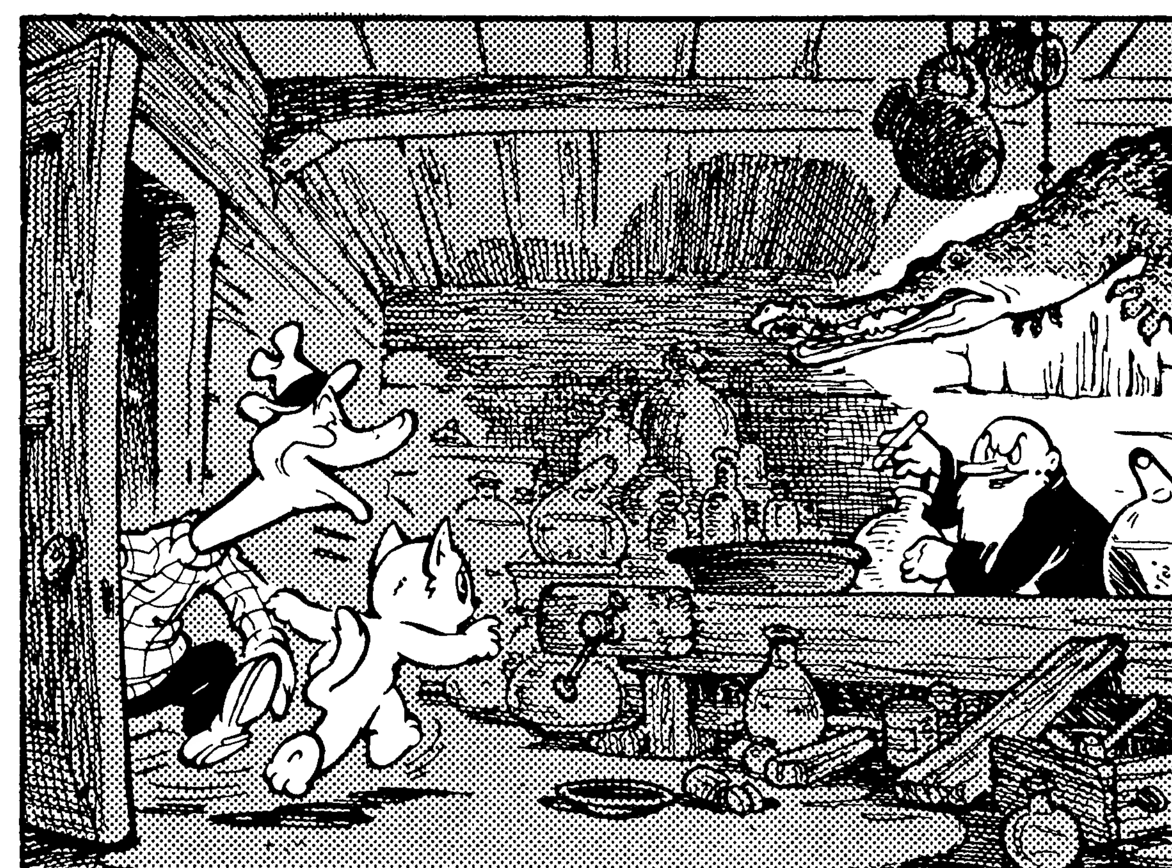

Mogelijk hebben sommige lezertjes zich afgevraagd hoe de geschiedenis van heer Bommel's gaperbeeld ooit tot een bevredigend einde zal kunnen leiden. Misschien heeft deze of gene de vrees voelen opkomen, dat het morsige apotheekje nu in het vervolg iedere avond om 12 uur zijn duister bedrijf zal aanvangen, zodat Olivier B. Bommel gevoeglijk als een verloren heer beschouwd kan worden. Maar deze gedachten en vermoedens geven slechts blijk van een onvoldoende vertrouwen in het beleid van de overheid. Want op het eerste plaatje kan men de heer Dorknoper – ambtenaar 1e klasse ten stadhuize – aanschouwen, die zich na een welbestede dagtaak, op weg naar huis bevond. En, al voortschrijdend, passeerde deze nauwgezette figuur het houten keetje van de timmerman Waggel. Getroffen door de luide uitroepen en het drukke gedraaf van de aannemer die samen met Tom Poes bezig was de kraai te vangen, bleef de hooggeplaatste klerk peinzend staan.

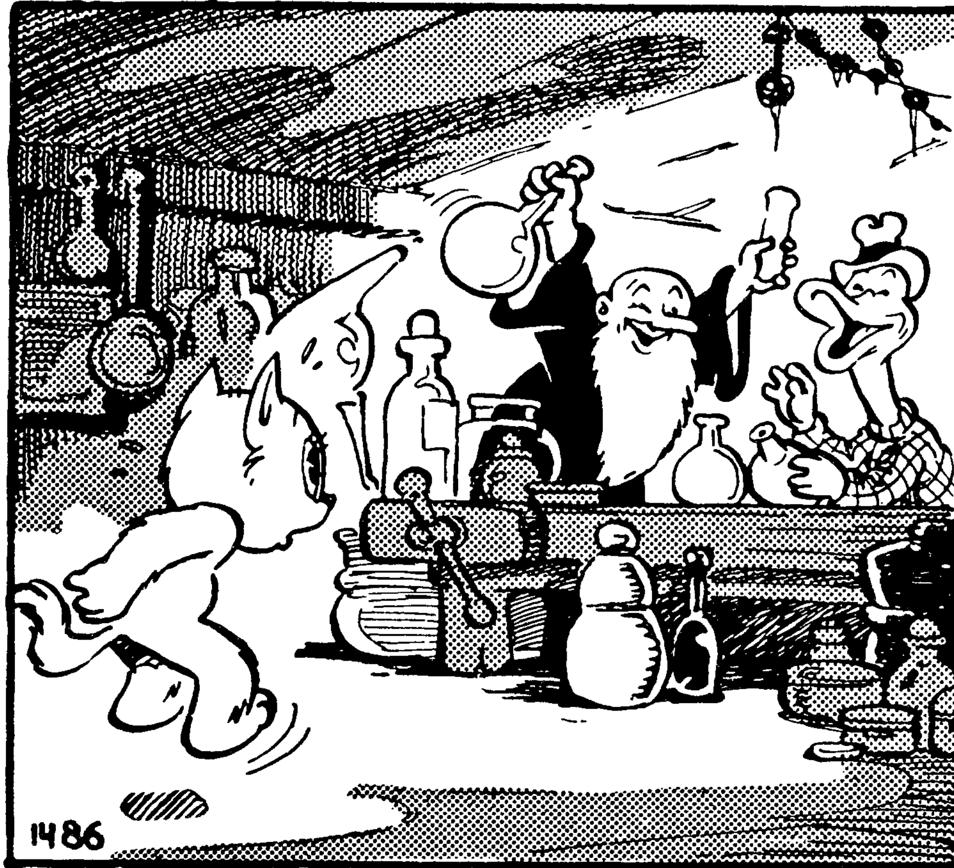
'Wel, wel, daar is een optrekje neergezet!' mompelde hij. 'Een houten nederzetting, vallende onder artikel tweeënnegentig! Ik ben benieuwd of de vergunningen en B-formulieren in orde zijn!' En hij trad, de bolhoed vaster op het hoofd drukkend, op de kraaienvangers toe.
'Mag ik soms vragen, wie de eigenaar van gene woning is?' vroeg hij.
'O, dat is Wammes Waggel!' zei Tom Poes. 'Die is hier een timmerwinkeltje begonnen!'
'Mooi!' prees de ambtenaar. 'Maar mag ik soms vragen of de bouwvergunning in orde is? Mag ik soms even de betreffende formulieren zien?'
'Bouwvergunning?' vroeg Wammes. 'Wat is dat?'
Op dit moment kreeg Tom Poes plotseling een idee. 'Die bouwvergunning is helemaal niet in orde!' zei hij ernstig. 'Het is een schande! Dat bouwt tegenwoordig maar raak alsof er helemaal geen woningnood is! Er moet nodig worden ingegrepen!'

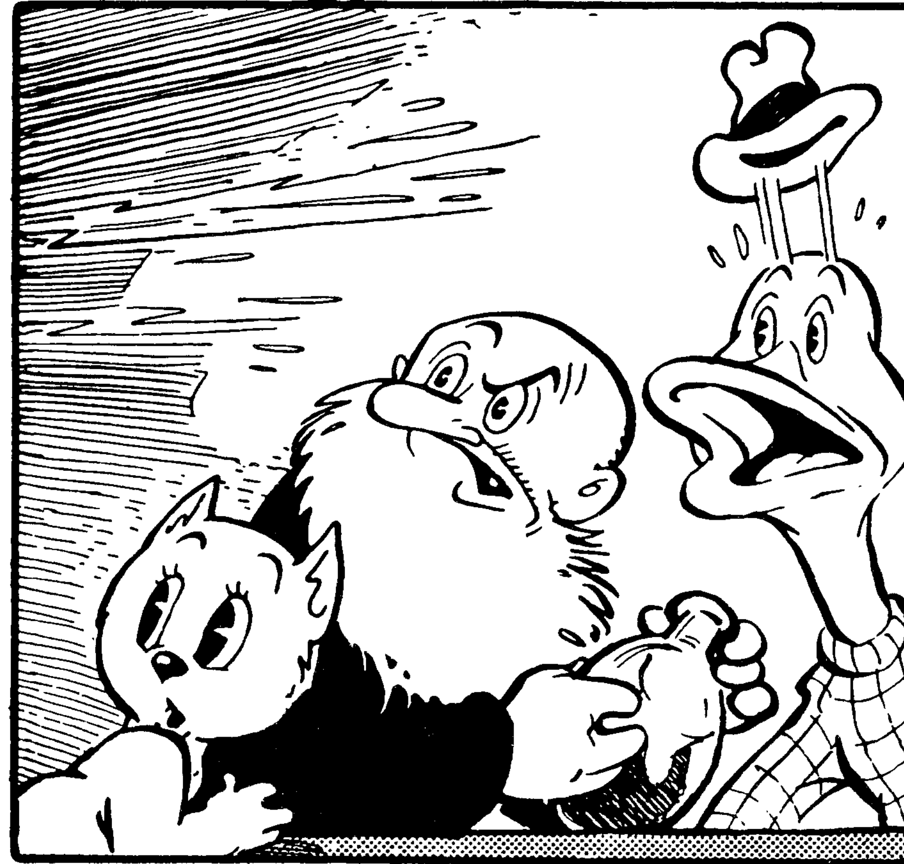
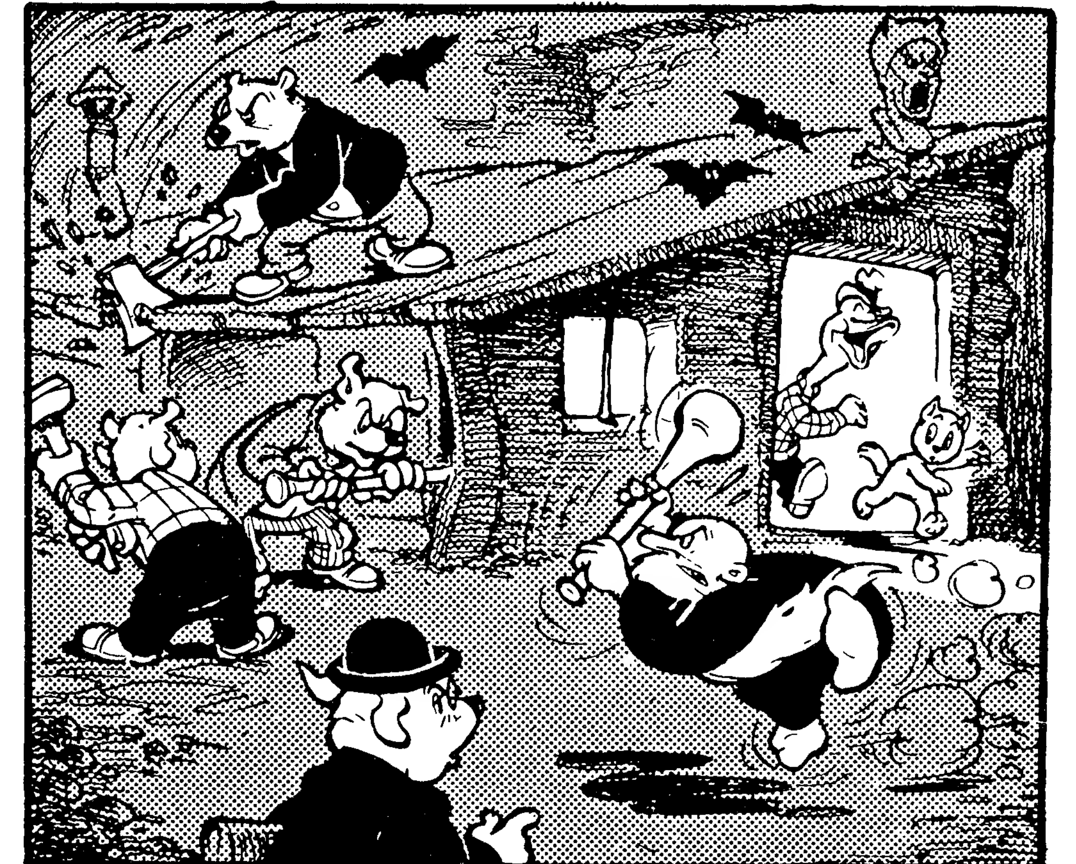

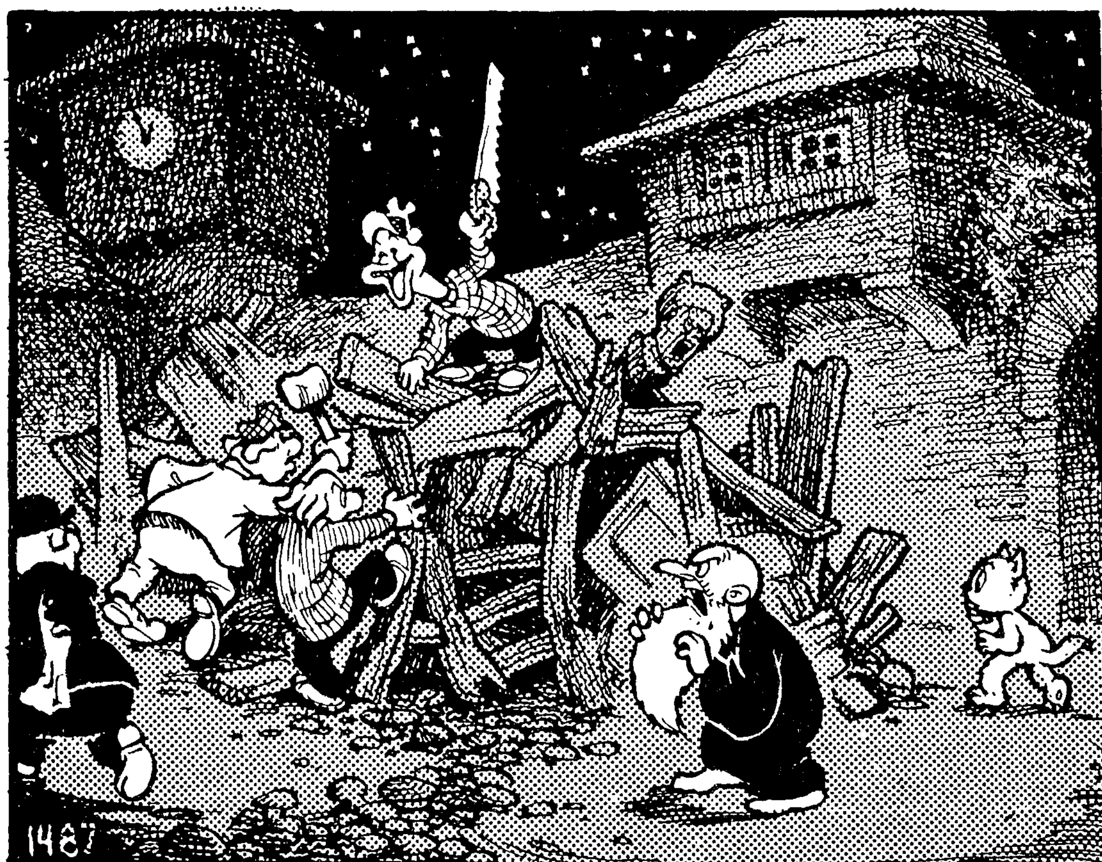
'Geen bouwvergunning?' riep de ambtenaar Dorknoper getroffen uit. 'Dit houten huisje is hier zó maar neergezet? Zo iets heb ik nog nooit gehoord! Ik zal mij onmiddellijk tot de burgemeester wenden!'
Zo sprekende keerde de hevig ontstelde beambte zich om en keerde met snelle tred op zijn schreden terug.
'Wat bedoelt die grapjesmaker?' vroeg Wammes Waggel. 'Vindt hij het geen nette hut, denk je? Of zou dit koddige vuilnisbord hem niet aanstaan?'
Tom Poes, die zag, dat het twaalf uur was, wendde zich om en wees naar de plek, waar het bord gezeten had.
'Dat ding is er niet meer!' zei hij. 'Kijk, het is in die afschuwelijke gaperkop veranderd!'
Wammes keek en slaakte een uitroep van blijde verrassing. 'Gompie!' riep hij, 'wat een enig hoofd! Wat leukjes, hè, Tom Poes? En wat kijkt hij koddig!'

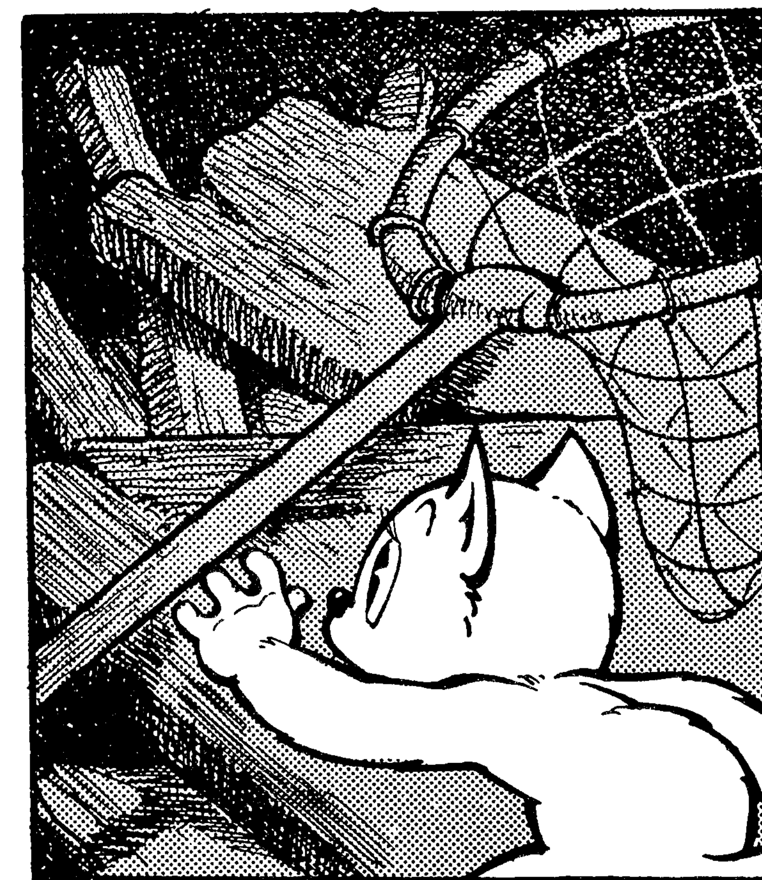
'Hm', zei Tom Poes somber. 'Het is helemaal zo leuk niet, Wammes! Kom maar eens mee naar binnen, dan zal ik je laten zien, wat er allemaal bij die kop hoort!'
Hij vatte de timmerman bij de hand en trok hem mee in de hut. Nu, daar had de gewone verandering zich voltrokken. Inplaats van een eerlijke timmerwerkplaats, geurend naar hout en hars, bevond zich daar het duistere, morsige apotheekje, vol opgezette reptielen en kwalijk riekende potjes en flesjes. En achter de werkbank bewoog zich de onaangename gedaante van de oude Hokus Pas, die hen met een kakelende lach aanstaarde.
'Hihihi!' riep Wammes, toen hij van de eerste schrik was bekomen. 'Wat dolletjes! Laten we winkeltje gaan spelen met die grappige oude baas. Denk je, dat hij dat doen zal, Tom Poes?'
'Welzeker!' riep de grijsaard, voor Tom Poes iets had kunnen zeggen. 'Kom er in, ventjes! Jullie mogen mij helpen!'

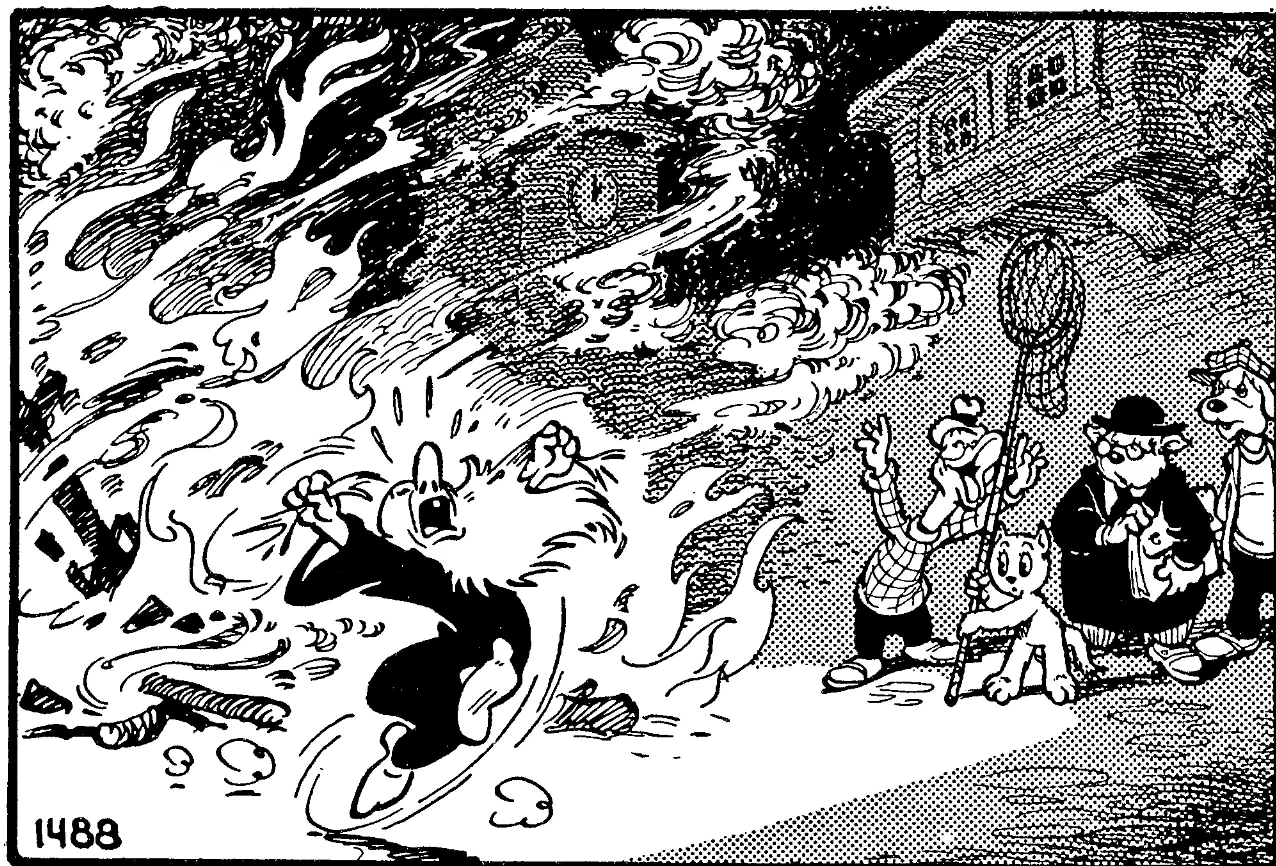

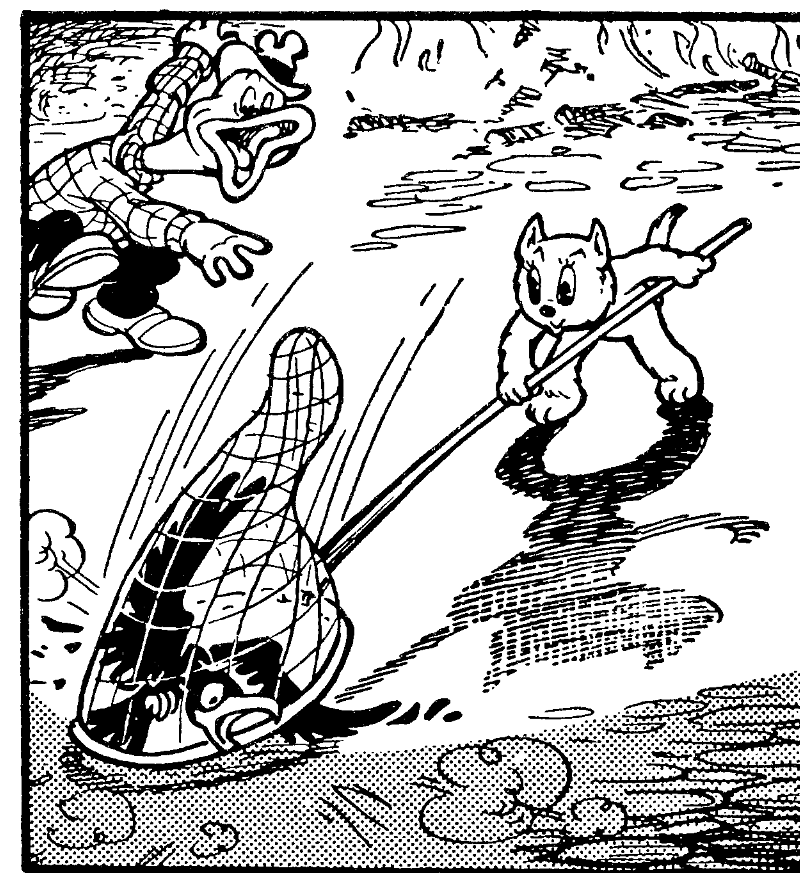
Wammes Waggel bleef geen ogenblik staan om zich eens rustig af te vragen hoe de oude Hocus Pas in zijn werkplaats terecht was gekomen. In plaats van met gepaste strengheid om uitleg te vragen, snelde hij juichend op de grijsaard toe en begon opgetogen de flesjes met bedenkelijke drankjes te bekijken.
'Niet doen! Niet doen!' riep Tom Poes, hevig ontsteld. 'Die schurk zal jou voor zijn tovenarij gebruiken, net als hij dat met heer Bommel gedaan heeft! Kom hier Wammes!'
'Hihihi!' riep de ondernemende timmerman blij. 'Tovenarij? Dat is enig! Hè ja! Laten we een konijn uit een hoge hoed gaan halen! Dat is dolletjes!'
'Strakjes, strakjes!' suste de grijze apotheker met geslepen stem. 'Eerst gaan we nu een mooi drankje klaarmaken – dat mag jij dan straks in het deeg van bakker Meelbuiler gaan doen! Geef mij dat flesje eens aan, ventje!'
Wammes gehoorzaamde giechelend, zonder zich aan Tom Poes te storen en de bejaarde kruidenmenger begon ijverig te werken. Maar op dat moment begon de hut plotseling te trillen onder het geweld van zware hamerslagen die buiten werden toegebracht. Met een akelige kreet greep de oude een zware stamper uit eenvijzel en snelde de deur uit, gevolgd door Wammes en Tom Poes.
Een vreemd toneel trof hun oog. Enkele gemeentewerklieden waren doende de houten keet af te breken hierin geleid door de ambtenaar 1e klasse Dorknoper. Deze plichtgetrouwe figuur had hiertoe een bevelschrift van de burgemeester ontvangen, omdat Waggel's onderneminkje zonder bouwvergunning was opgetrokken. Ja zo gaat dat met degenen die de bouwvoorschriften aan hun zolen lappen!

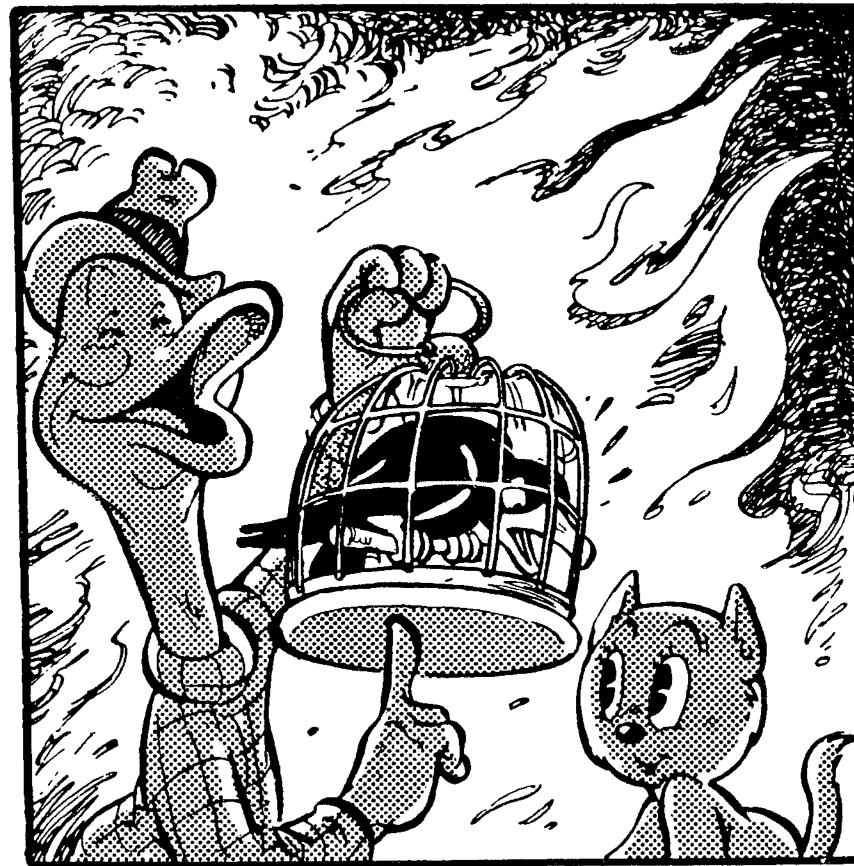
'Orde moet er zijn!' riep de ambtenaar Dorknoper met doordringende stem. 'Voorschrift is voorschrift! Deze hut is opgetrokken zonder bouwvergunning en moet daarom terstond worden afgebroken! We moeten een voorbeeld stellen, anders zou iedereen wel kunnen gaan bouwen!'
Wammes Waggel keek het vernietigingswerk een ogenblikje aan, doch toen greep hij een zaag en beklom het dak. 'Hè ja!', riep hij, 'laten we alles afbreken, dat is énig! Vooruit luidjes, hakken! Doe je mee, Tom Poes?'
En, terwijl de oude Hocus Pas tierend de haren uit zijn baard trok, werd de oude hut in de kortst mogelijke tijd met de grond gelijk gemaakt en ordelijk opgestapeld met het gaperbeeld op de top.
'Dat is dat!' sprak de heer Dorknoper, met een brandende fakkel nadertredend. 'Nu nog de vlam er in, zodat er niets overblijft van dit brutale bouwwerkje! Er is tenslotte materiaalschaarste en er moet een voorbeeld gesteld worden!'
'Dolletjes!' riep Wammes, opgewonden op de planken rondspringend. 'We krijgen een fikkie! Enig! Kom, Tom Poes! Doe mee!'
Maar Tom Poes had andere dingen aan het hoofd. Een blik op de klok leerde hem, dat het haast één uur was. En daar hij wist, dat op dat uur de gaperkop in een vuilnisbord en de oude Hocus Pas in een kraai placht te veranderen, greep hij vlug een van de schepnetten uit de ruïne en sloop achter de van woede gillende apotheker.
De zwaar getroffen grijsaard sprong handenwringend om de houtstapel heen en was zó door de zorgen bevangen, dat hij vergat op de tijd te letten...

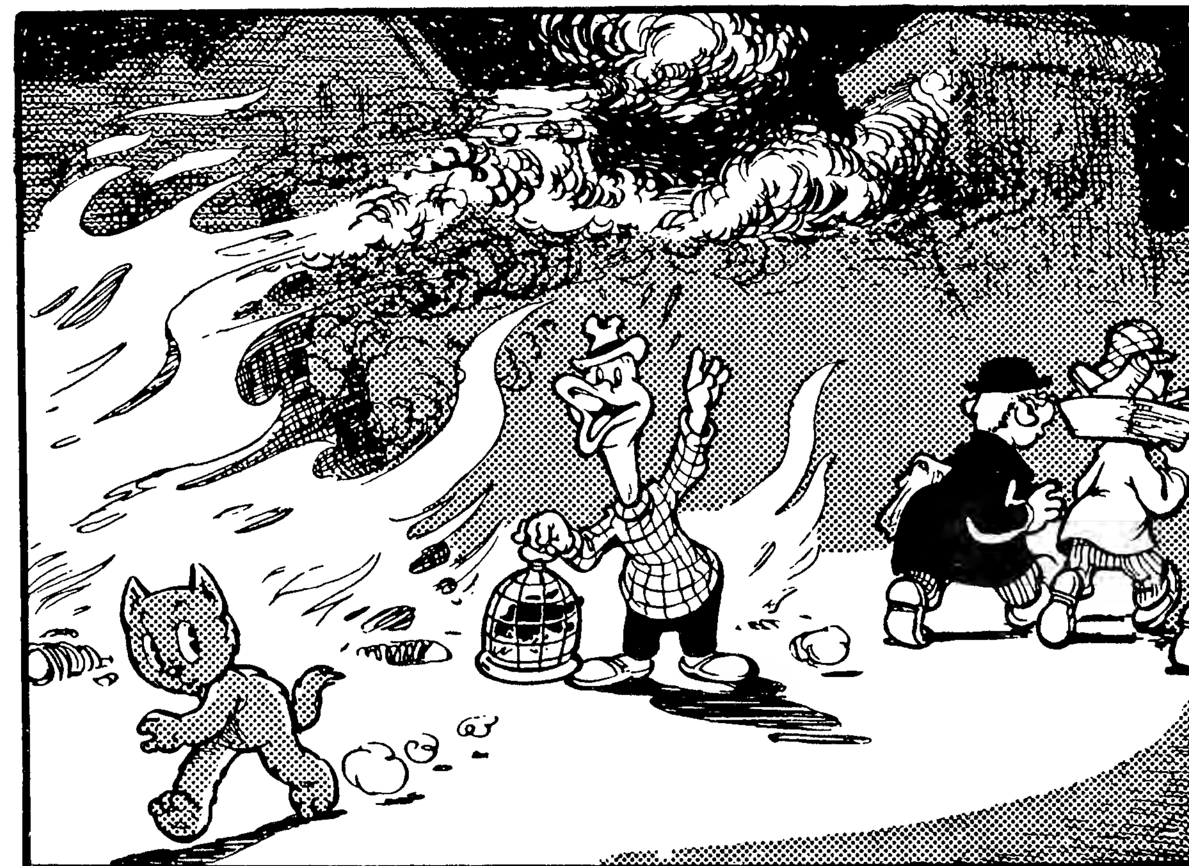

De ambtenaar 1e klasse Dorknoper hield zijn brandende fakkel bij het droge hout van de hut en wachtte tot het vuur voedsel gevonden had. Toen trad hij achteruit en keek voldaan naar zijn arbeid.
'Dit moge een les zijn voor ieder onberaden bouwer!' sprak hij kort. 'Overtreding van de bouwvoorschriften wordt streng doch rechtvaardig gestraft! En laat een ieder, die wel eens laffe grapjes maakt op ambtenaren kijken wat hier in overuren door enkele plichtgetrouwe overheidsdienaren werd verricht!' Er was echter niemand die naar dit toespraakje luisterde, want iedereen had het te druk met iets anders. Wammes Waggel danste jubelend om de vlammenzee en de oude Hocus Pocus Pas trok zich huilend de baard uit. Tom Poes intussen sloop met zijn vangnet nader, wachtend tot het tijd was. En toen de klok sloeg, sprong hij naar voren en mepte het net over de vertwijfelde grijsaard.
Nu, alles ging juist zoals hij verwacht had, want precies om één uur veranderde de jammerende oude in een krassende kraai en toen het net neerkwam daalde het niet over de kale schedel van Hocus Pas, maar over de woest fladderende vogel.
Wammes Waggel staakte zijn dans en snelde verrast toe. 'Wat heb je daar, Tom Poes?' vroeg hij.
'De kraai!' zei Tom Poes, 'ik heb het dier eindelijk gevangen. Laten we nu zorgen, dat het niet weer wegvliegt, Wammes. Want dan begint het getover misschien weer opnieuw. En nu is het afgelopen, of ik moet me al heel sterk vergissen!'

Tom Poes had dus eindelijk de kraai gevangen en hield hem stevig vast onder het valnet. Achter hem brandden de resten van de houten timmerkeet. Van tijd tot tijd knalde er een flesje kruiden van Hocus Pas uit elkaar en de lelijke gaperkop verkoolde onder dichte rookwolken, die naar zwavel roken.

Wammes Waggel snelde intussen toe met een kooi, die hij uit de resten van zijn onderneming had kunnen redden.

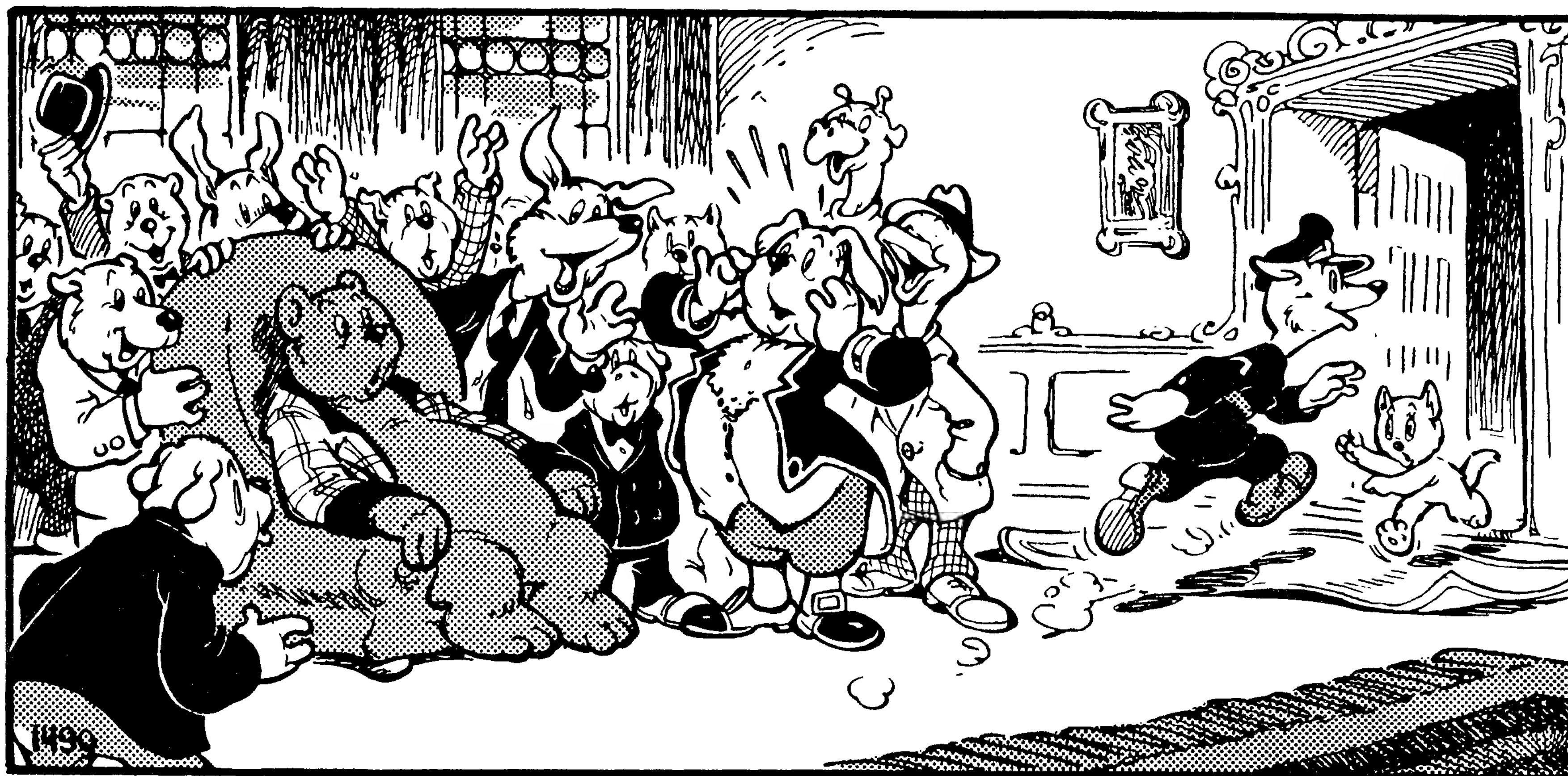
'Laten we het arme dier hier in doen!' riep hij. 'Dan kan ik goed voor hem zorgen en hem leren praten! Dat zal gezellig zijn!'

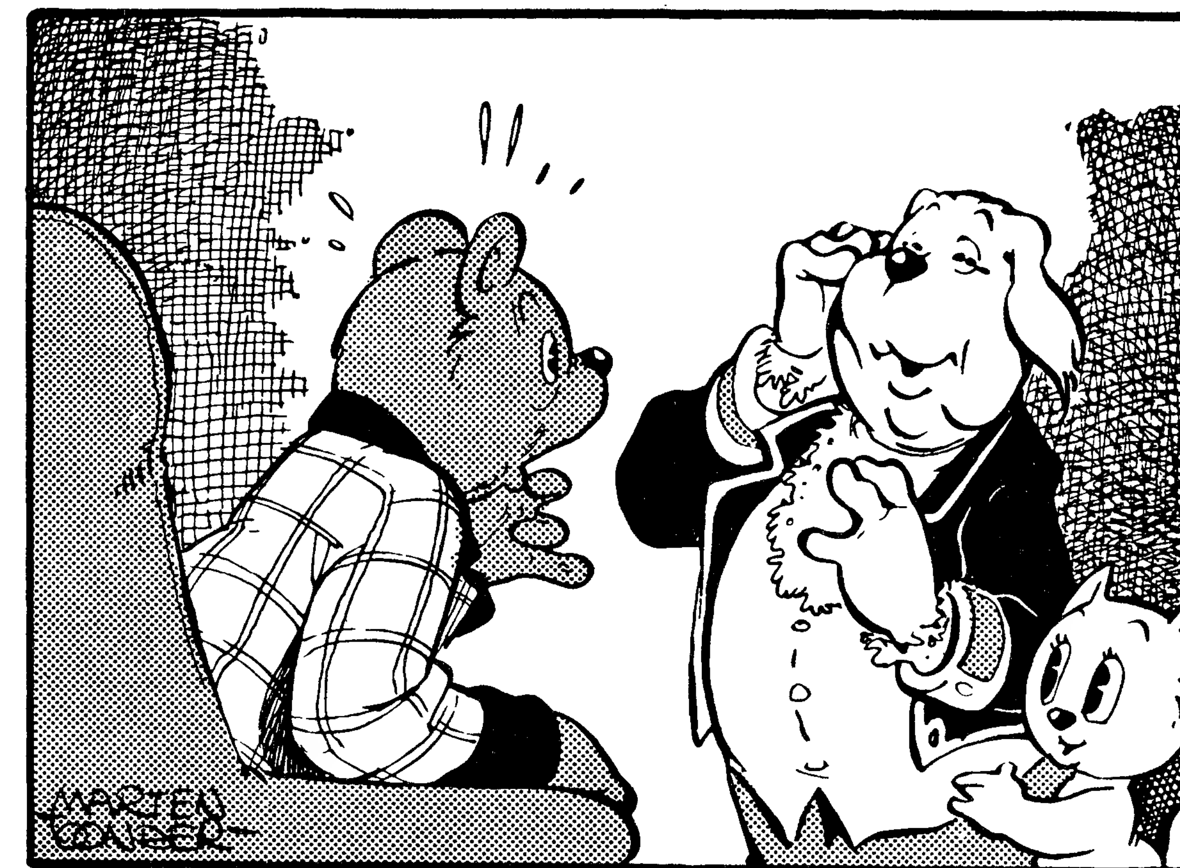
'Je moet het zelf weten!' zei Tom Poes schouderophalend. 'Ik hoop alleen, dat je niet vergeet, dat het dier eigenlijk de oude tovenaar Hocus Pas is. En nu ga ik eens kijken hoe het met heer Bommel staat, want die heeft een nare tijd achter de rug!'

Zo sprekende wendde hij zich om en liep weg, nagewuifd door Wammes Waggel. De heer Dorknoper had zich ervan vergewist, dat er niets bruikbaars meer in de smeulende puinhoop bevond en schreed nu, gevolgd door de gemeentewerklieden, naar huis om een welverdiende nachtrust te gaan genieten.

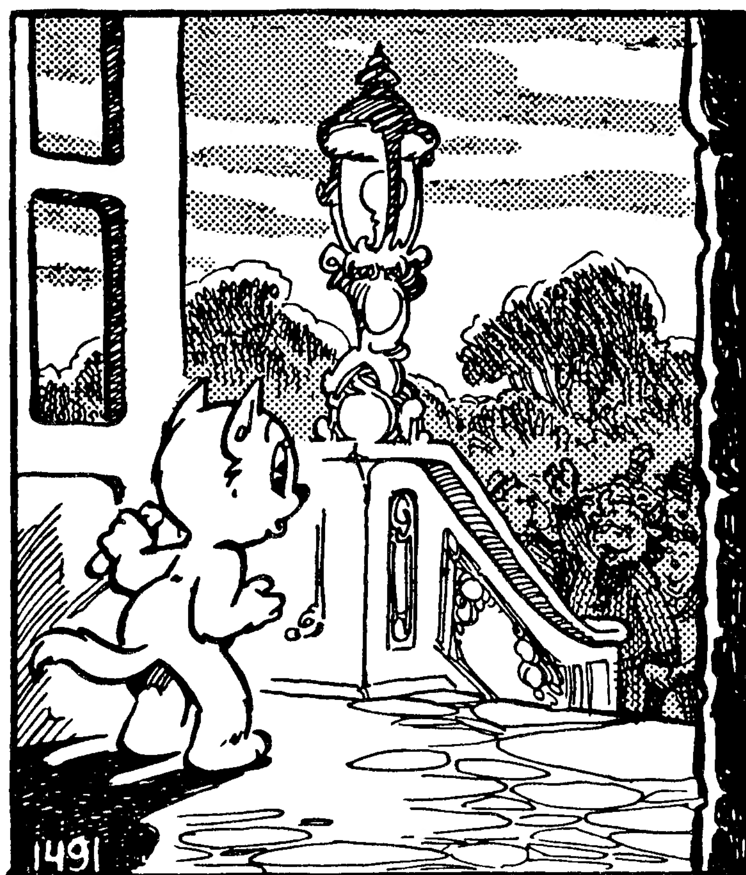
'Een misselijke ontduiking!' mompelde hij. 'Men moet, als beambte zijnde, toch immer de ogen geopend houden en scherp opletten. Hoe licht wordt het welzijn der gemeenschap niet geschaad door onverantwoordelijke individuen!'

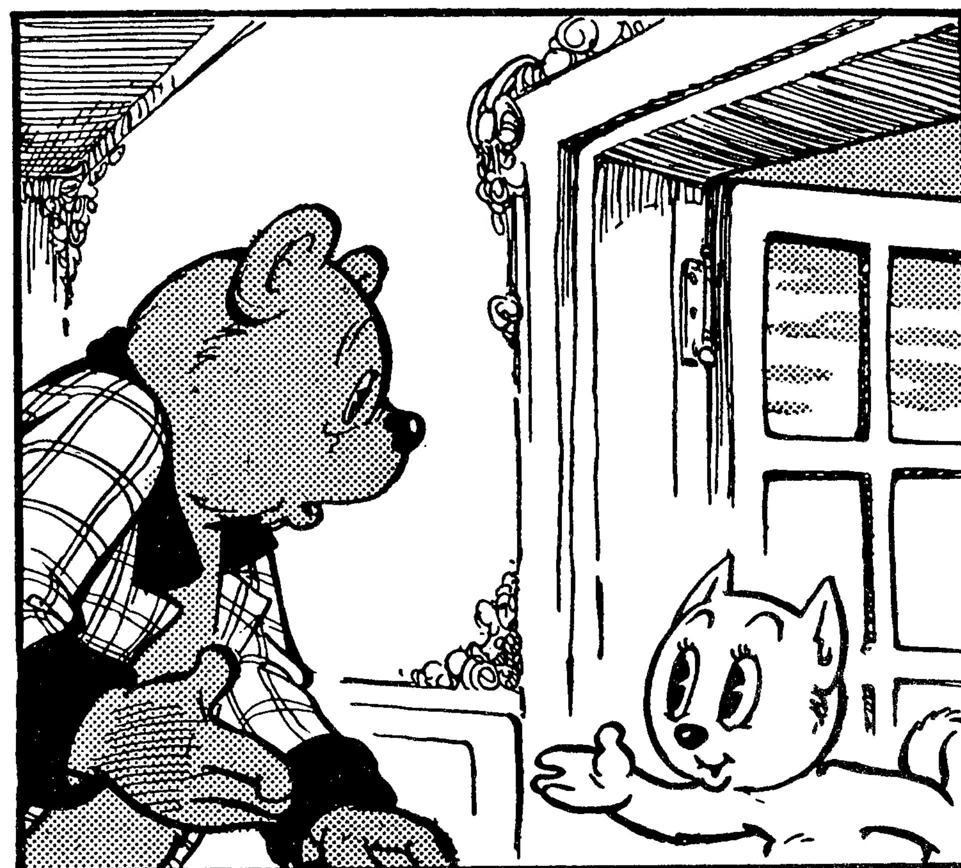
Nu, daar heeft de trouwe ambtenaar eerste klasse gelijk in, want kwalijke praktijken als van de tovenaar Hocus Pas zijn niet mogelijk als er maar voldoende voorschriften bestaan...

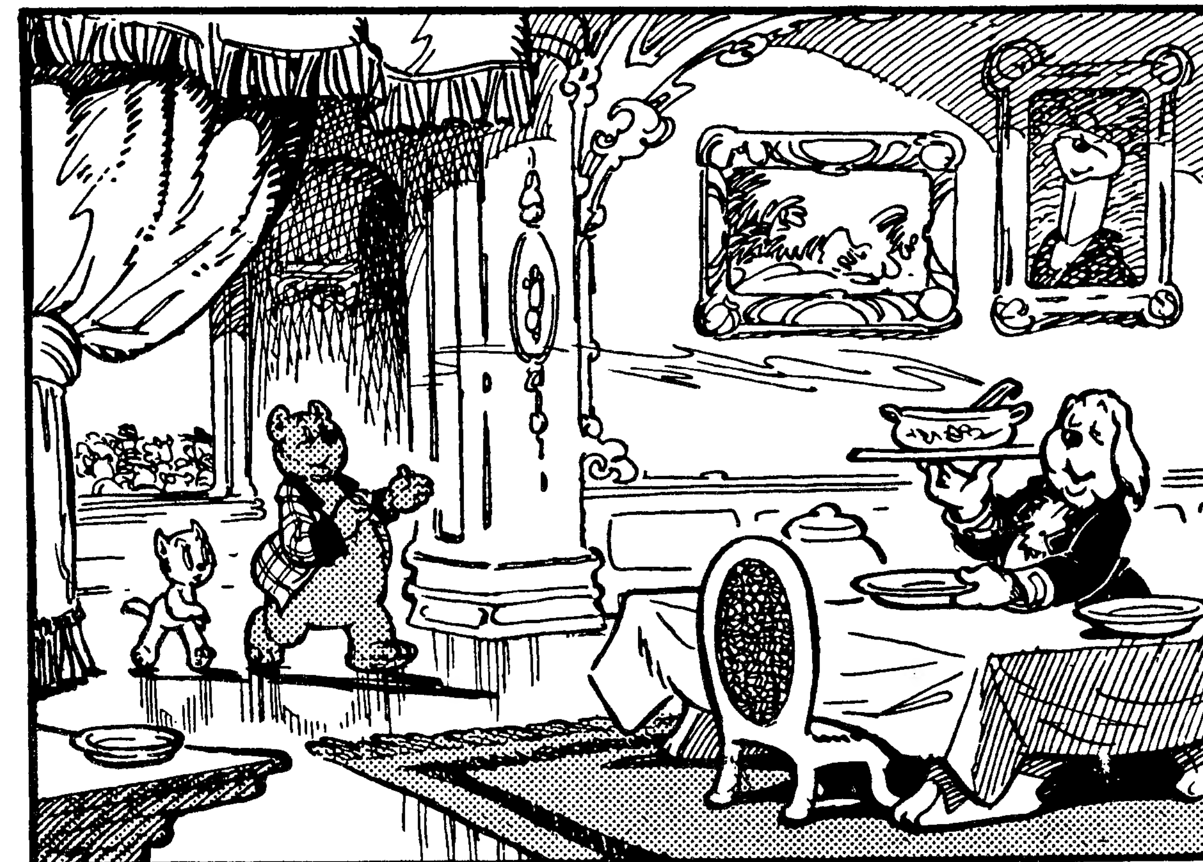

Op slot Bommelstein bleven de gevolgen van het ingrijpen van ambtenaar Dorknoper niet uit. Heer Bommel, die enige drukkende uren achter de rug had, bemerkte duidelijk, dat de sfeer om hem heen iets opklaarde. Want de burgers van Rommeldam, die hem al die tijd in dof stilzwijgen hadden bestaard, trokken wat bij en begonnen hier en daar een fluisterend gesprek.
Slager Zeenkluiver, die zich de tijd gekort had met het wetten van een fors voorsnijmes, staakte zijn arbeid en borg het bestek in een leren foudraaltje. En de bediende Joost, die al die tijd uit zijn gaperkop naar heer Ollie had staan kijken, begon zowaar zijn kaakspieren te bewegen.
'Kijk!' zei brigadier Snuf opgewonden, 'het gewricht begint te werken! Er komt beweging in de mondpartij!'
De omstanders staakten hun gesprekken en schoolden samen om de trouwe knecht die er na enkele moeizame pogingen plotseling in slaagde om zijn kaken op elkaar te brengen, zodat het knalde. Nu, de rest ging vanzelf.
Toen de gaperkop geen gaperkop meer was veranderden de wezenstrekken van de bediende zienderogen en nu stond Joost dus weer duidelijk herkenbaar voor zijn werkgever.
Brigadier Snuf snelde opgelucht de kamer uit om te gaan kijken of zijn chef, commissaris Bas nu ook weer de oude was. Intussen snelde Tom Poes de kamer binnen.
'Gelukkig!' riep deze. 'Alle gaperkoppen zijn verdwenen, heer Ollie! Het is gelukt! En dat komt, omdat Hocus Pas gevangen en de echte gaper verbrand is!'
Heer Bommel keek verbaasd naar zijn opgeluchte bediende en beplukte nadenkend zijn lip. 'Het is Joost!' stamelde hij eindelijk. 'Wil je wel geloven, dat ik hem niet herkende? Hij trok zo'n raar gezicht... met bolle ogen en een open mond... tjonge, hij heeft me werkelijk laten schrikken, als je begrijpt, wat ik bedoel...'

De menigte, die nu weer was gerustgesteld, nam vriendelijk afscheid en keerde naar haar haardstede terug, uitgeleide gedaan door Tom Poes. Maar toen die weer binnentrad, werd hij opgewacht door heer Bommel, die er bekommerd uitzag.

'Zou iemand me nu eindelijk eens willen vertellen, wat dit allemaal te betekenen had?' vroeg hij klaaglijk. 'Ik begrijp niet, wat al die Rommeldamse burgers hier te maken hadden en waarom ze zo'n lelijke houding tegen me aannemen! En ik snap ook niet, waarom Joost zo brutaal tegen me optrad. Wil je wel geloven, dat hij me uren lang heeft staan aangapen?'

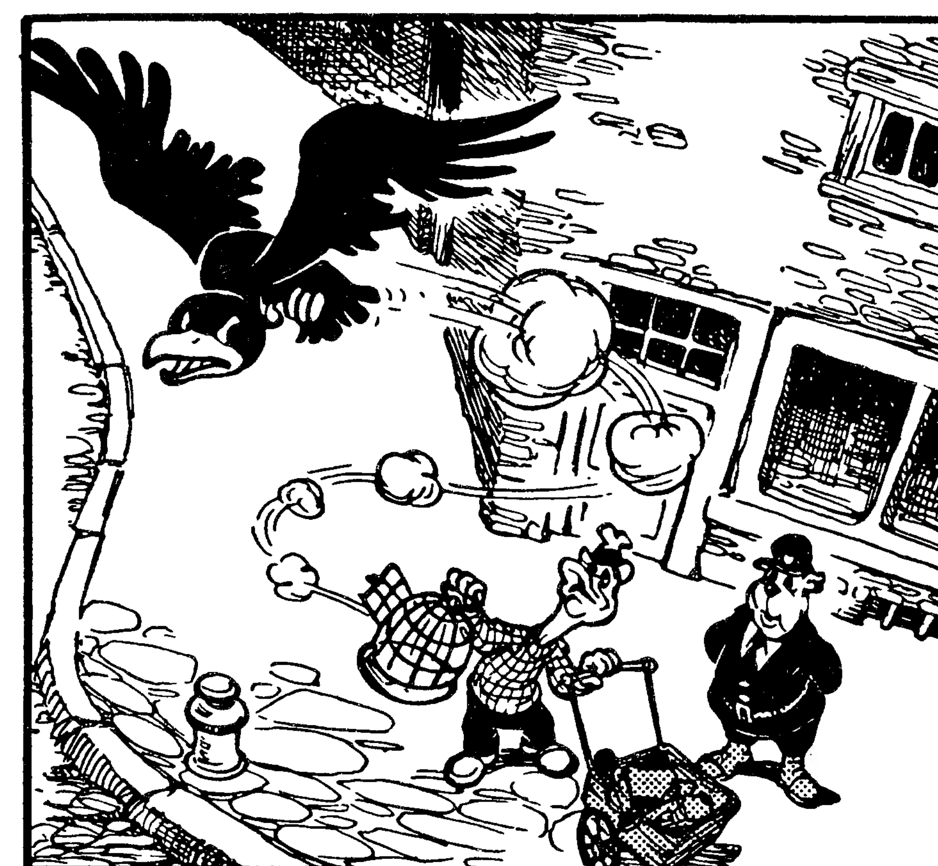
'Hm!' zei Tom Poes, 'het schijnt dat dat slaapdrankje van Hocus Pas uw geheugen lelijk in de war heeft gebracht, heer Ollie! Weet u dan niet meer dat u een drankje in het deeg van de bakker hebt gedaan? En herinnert u zich niet, dat u mij in de meeltrog hebt gegooid?'

'Onzin!' zei heer Bommel ontstemd. 'Ik weet niet, wie dat verhaal heeft verzonnen, maar ik aarzel niet om het grofweg laster te noemen. Een ieder, die mijn leven en streven kent, weet, dat dit niet in de lijn ligt van een heer van mijn stand!'

En daar bleef het bij, hoewel Tom Poes hem het hele verhaal van de geheimzinnge gaper nog eens deed. Heer Ollie scheen zich er niets meer van te herinneren en ontkende alles.

'Je kunt me nog veel meer vertellen!' sprak hij eindelijk. 'Maar ik verbied je om in mijn huis ooit nog over gapers te spreken. Ik houd niet van die dingen. Komaan, jonge vriend, laten we een stevig ontbijt gaan nuttigen, en het er voor houden dat we allebei hebben gedroomd!'

Het verhaal van de geheimzinnige gaper is hiermede eigenlijk helemaal uit de doeken gedaan en ik zou dan ook vandaag aan een nieuwe geschiedenis begonnen zijn, wanneer me niet gebleken was, dat er nog zorgen bestaan over de kraai Hocus Pas.
Welnu, op een dag stond commissaris Bulle Bas op een straathoek te bedenken hoe prettig het is om een gewoon gezicht te hebben, toen in de verte de figuur van Wammes Waggel naderde.
De flinke ondernemer had de bezittingen, die hem nog restten, op zijn wagentje geladen en reed daarmede de stad uit. Met valse stem zong hij een vrolijk lied, want hij was eigenlijk blij, dat hij van zijn timmerwinkel af was. 'Al dat gewerk geeft maar zorgen!' dacht hij, 'en bovendien wordt het tijd om weer eens iets anders te beginnen. En daar gaan we dus, ik en m'n kraai!'
Maar de commissaris dacht daar anders over. 'Waarom heb je die arme vogel in een kooi gesloten?' wilde hij weten. 'Dat beest heeft behoefte aan ruimte en beweging! Je moest hem maar laten vliegen!'
'Oh... eh, zou het?' vroeg Wammes. 'We hebben het anders wát knus samen! En het geeft nog eens wat aanspraak, zo'n kraai!'
'Onzin!' zei de goedhartige politiechef. 'Dat arme dier moet de lucht in. Ik kan je niet verplichten om het te doen, maar ik zou hem toch maar loslaten!'
Wammes zuchtte en opende zijn kooi. 'Vooruit dan maar', zei hij. 'Maar ik weet zeker, dat Tom Poes het niet goedgevonden zou hebben! Nou, daar ga ik dan maar weer, ik en mijn kooi'.
De kraai was intussen luid krassend opgestegen en verdween na een poosje achter de heuvels, die Rommeldam omringen...

EINDE VAN DIT VERHAAL

MV

5 *De Drakenburcht*
6 *Het Verdwijneiland*
7 *De Reuzenvogel*
8 *De rare uitvinding*
9 *Het eiland van Grim, Gram en Grom*
10 *De zieke hertog*
11 *Het monster-ei*
12 *Kaspar de draak*

MV

13 *De laatste Markies van Carabas*
14 *Het land van de blikken mannen*
15 *De betoverde spiegel*
16 *De Bergmensen*
17 *Het geheim van het Noorderlicht*
20 *Tom Poes ontmoet een oude bekende*
21 *De Superfilm-onderneming*
22 *De Meester-Schilder*
23 *De Chinese Waaier*

MV

24 *De wonderdokter*
25 *De watergeest*
26 *De talisman*
27 *De nieuwe ijstijd*
28 *Het monster van Loch-Ness*
29 *De geheimzinnige sleutel*
30 *De grootgroeiers*
31 *De zeeslang*
32 *Heer Bommel stuit de vooruitgang*
33 *De Pierrace*
34 *Het vibreerputje*
35 *Solfertje*
36 *Horror de Ademloze*

MV

38 *Kwetal de breinbaas*
43 *De Partij van de Blijheid*
44 *Mom Bakkesz*
45 *De kneep van Knipmenis*
46 *De geheimzinnige gaper*
48 *Het wroegwezen*

In deze serie verschijnen:

MV 5 *De Drakenburcht*
MV 16 *De Bergmensen*

MV 6 *Het Verdwijneiland*
MV 17 *Het geheim van het Noorderlicht*

MV 7 *De Reuzenvogel*
MV 22 *De Meester-Schilder*

MV 9 *Het eiland van Grim, Gram en Grom*
MV 13 *De laatste Markies van Carabas*

MV 10 *De zieke hertog*
MV 21 *De Superfilm-onderneming*

MV 8 *De rare uitvinding*
MV 14 *Het land van de blikken mannen*

MV 26 *De talisman*
MV 31 *De zeeslang*

MV 11 *Het monster-ei*
MV 15 *De betoverde spiegel*

MV 12 *Kaspar de draak*
MV 29 *De geheimzinnige sleutel*

MV 27 *De nieuwe ijstijd*
MV 30 *De grootgroeiers*

MV 20 *Tom Poes ontmoet een oude bekende*
MV 33 *De Pier-race*

MV 23 *De Chinese Waaier*
MV 24 *De wonderdokter*

MV 25 *De watergeest*
MV 38 *Kwetal de breinbaas*

MV 28 *Het monster van Loch-Ness*
MV 43 *De Partij van de Blijheid*

MV 32 *Heer Bommel stuit de vooruitgang*
MV 44 *Mom Bakkesz*

MV 34 *Het vibreerputje*
MV 46 *De geheimzinnige gaper*

MV 35 *Solfertje*
MV 48 *Het wroegwezen*

MV 36 *Horror de Ademloze*
MV 45 *De kneep van Knipmenis*

Deze deeltjes zijn geautoriseerde uitgaven, waarbij rechtstreeks van de oorspronkelijke tekeningen werd gereproduceerd. De teksten werden aan de hand van de krantenstrips opnieuw gezet. Volgende deeltjes in voorbereiding.